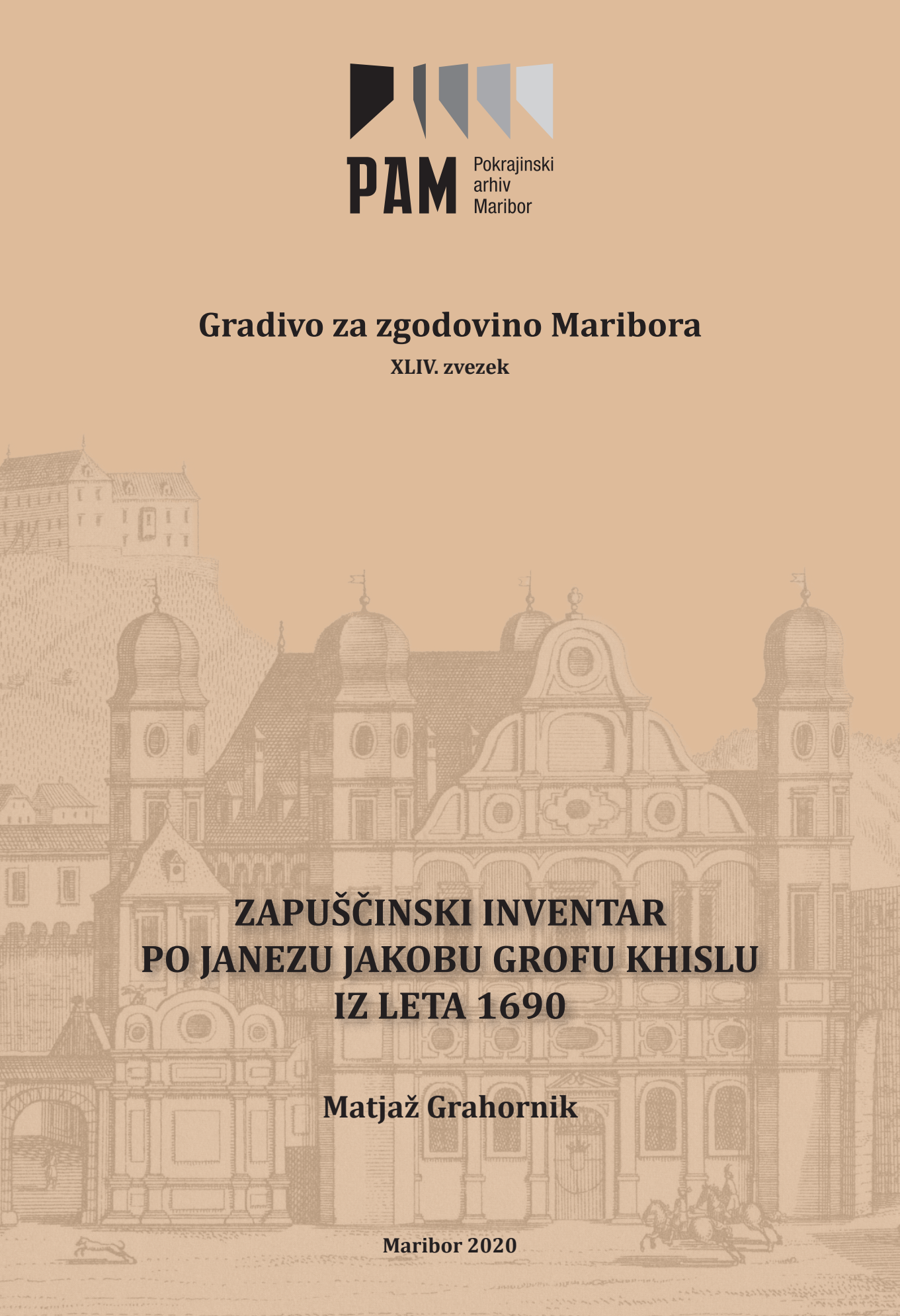

Gradivo za zgodovino Maribora

XLIV. zvezek

ZAPUŠČINSKI INVENTAR PO JANEZU JAKOBU GROFU KHISLU IZ LETA 1690

Matjaž Grahornik

Maribor 2020

POKRAJINSKI ARHIV MARIBOR

Gradivo za zgodovino Maribora

XLIV. zvezek

**ZAPUŠČINSKI INVENTAR PO
JANEZU JAKOBU GROFU KHISLU
IZ LETA 1690**

Matjaž Grahornik

Maribor 2020

Gradivo za zgodovino Maribora, XLIV. zvezek

ZAPUŠČINSKI INVENTAR PO JANEZU JAKOBU GROFU KHISLU IZ LETA 1690

Matjaž Grahornik

Izdal in založil: Pokrajinski arhiv Maribor

Zanj odgovarja: Ivan Fras, prof., direktor

Glavni urednik: Ivan Fras, prof.

Urednica: mag. Nina Gostenčnik

Prevodi povzetkov: mag. Boštjan Zajšek (nemščina), mag. Nina Gostenčnik (angleščina)

Lektoriranje: mag. Boštjan Zajšek

Recenzenti: dr. Žiga Oman, dr. Miha Preinfalk, dr. Vinko Skitek

Oblikovanje in prelom: mag. Nina Gostenčnik

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Univerzitetna knjižnica Maribor

930.253(497.4)"1690":929Khisl J. J.(0.034.2)

POKRAJINSKI arhiv Maribor

Zapuščinski inventar po Janezu Jakobu grofu Khislu iz leta 1690
[Elektronski vir] / Matjaž Grahornik ; [prevodi povzetkov Boštjan Zajšek
(nemščina), Nina Gostenčnik (angleščina)]. - E-knjiga. - Maribor :
Pokrajinski arhiv, 2020. - (Gradivo za zgodovino Maribora ; zv. 44)

Način dostopa (URL): http://www.pokarh-mb.si/uploaded/datoteke/gzm_44_2019_splet.pdf

ISBN 978-961-6507-92-9 (PDF)

1. Gl. stv. nasl. 2. Grahornik, Matjaž

COBISS.SI-ID 34769155

Maribor, 2020

©Pokrajinski arhiv Maribor

Izdajo tega zvezka sta omogočila Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije
in Mestna občina Maribor.

KAZALO VSEBINE

1. UVOD	5
2. OPOMBE K EDICIJI	7
3. SEZNAM UPORABLJENIH OKRAJŠAV	9
4. RODBINA KHISL NA SLOVENSKEM	11
4.1. Člani rodbine Khisl na Štajerskem	19
4.2. Janez Jakob (1565–1637), prvi lastnik gospostva Spodnji Maribor in prvi grof Khisl	23
4.3. Jurij Jernej (po 1598–1656), baron Zwickl, ki je postal grof Khisl	33
4.4. Janez Jakob grof Khisl (1645–1689), edini sin posinovljenca Jurija Jerneja	45
5. ZAPUŠČINSKI INVENTAR PO JANEZU JAKOBU GROFU KHISLU	59
6. POVZETEK	217
7. ZUSAMMENFASSUNG	221
8. SUMMARY	225
9. VIRI IN LITERATURA	229
10. IMENSKO IN KRAJEVNO KAZALO	237
11. PRILOGE	249

1 UVOD

Pred nami je 44. zvezek *Gradiva za zgodovino Maribora (GZM)*, serije izdaj virov, ki jo že več kot štiri desetletja izdaja Pokrajinski arhiv v Mariboru (PAM). Po štirih zvezkih, v katerih so bili obravnavani sejni zapisniki Mestne občine Maribor v desetletju 1853–1863, se ponovno vračamo nekoliko dlje v preteklost. Tokratna številka prinaša transkripcijo celotnega zapuščinskega inventarja Janeza Jakoba grofa Khisla iz leta 1690, med drugim lastnika gospostva Spodnji Maribor s sedežem v mariborskem mestnem gradu. Grof Khisl je umrl v začetku novembra 1689. Po dekretu štajerskega deželnega glavarja je moral biti popis njegovega premoženja sestavljen in predan skrbniku njegove hčere Ferdinandu Ernestu grofu Trauttmansdorffu do 5. januarja 1690. Za inventarna komisarja sta bila 7. decembra 1689 imenovana Janez Maksimilijan grof Galler, med drugim zemljiški gospod Mariboru soslednjega Zgornjega Radvanja, in Janez Tomaž baron Cassinedi. Komisarja sta zapuščinski inventar sestavila do 29. marca 1690. Inventar hrani Štajerski deželni arhiv v Gradcu.¹ Obravnavani vir lahko štejemo za izjemen primer popisa celotnega premoženja enega najpomembnejših plemičev na ozemlju Spodnje Štajerske s konca 17. stoletja. Ob tem si lahko oblikujemo bolj ali manj natančno predstavo, kako so tedaj na naših tleh živeli predstavniki visokega plemstva.²

Zapuščinski inventar so sestavili po smrti lastnika.³ Pokojnikovo premoženje se je ob njegovi smrti po odloku deželnega glavarja zapečatilo. Odpečatila ga je inventarna komisija, ko je vse vestno popisala. Inventarni komisarji so za to dobili plačilo. Komisarja sta pri popisu zagotovo imela pisarja, katerega ime nam ni poznano. Inventar so navadno sestavili v dveh enakih izvodih, pri čemer je bil v tem primeru eden poslan v štajerski deželno glavarstvo, drugi pa je pripadel družini pokojnika oz. skrbniku njegovih mladoletnih potomcev. Popis inventarja se je lahko časovno

¹ Steiermärkisches Landesarchiv (dalje StLA), Landschaftliches Archiv (LA), Landrecht (LR), Karton 538, Kissl (4), Heft (H.) 3 [fol. 185r–401v].

² Natančnejše primerjave bi bile možne ob pritegnitvi in analizi številnih drugih novoveških zapuščinskih inventarjev z ozemlja (Spodnje) Štajerske. Ti zvečine še čakajo na analizo, saj so doslej bile (novoveške) plemiške rodbine na Štajerskem v slovenskem zgodovinopisju dokaj zapostavljene. Zgodovinarje tukaj čaka še precej dela.

³ Eno temeljnih del na to temo je za slovensko zgodovinopisje prispeval Marko Štuhec (*Rdeča postelja, ščurki in solze vdove Prešeren. Plemiški zapuščinski inventarji 17. stoletja kot zgodovinski vir*, Ljubljana: ŠKUC in Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, 1995).

zavlekel, če je bil umrli lastnik številnih posesti po raznih koncih dežele. Takšen primer je bil Janez Jakob grof Khisl, ki je bil lastnik hiše v Gradcu, velikega gospostva Spodnji Maribor, gospostva Betnava, posestva Miklavž ter gospostev Hainfeld in Fahrengraben. Pri drugih predstavnikih višjega plemstva so lahko bili sedeži gospostev ali posestev v različnih deželah in tudi kraljestvih. Komisija je pri Khislovi zapuščini najprej popisala njegovo imetje v graški hiši, kjer so bile spravljene vse pomembnejše rodbinske listine. Nato je opravila popis pokojnikovih posestev na širšem območju Maribora in na koncu še tistih v bližini mesta Feldbach, na današnjem avstrijskem Štajerskem. Pisar je pregledno ločil popise za pokojnikova gospostva in posestva, ki jih je dodatno razložil s posebnimi rubrikami. Ker grof Khisl ob svoji smrti ni zapustil dolgov in ker se je skrbnik njegove zapuščine grof Trauttmansdorff zavezal, da bo edini dedinji vse povrnil, komisarja pri sestavi inventarja nista videla potrebe po ocenitvi vseh (ne)premičnin.⁴ S tem inventarja nista zgolj hitreje sestavila, temveč sta privarčevala še pri cinitvenih stroških.

Zelo dobro ohranjen inventar obsega skupno 216 strani ali folijev malo večjega formata A4. Zapisna podlaga je papir. Na notranji strani je inventar vezan. Označbe folijev v vsakokratnem zgornjem robu so iz poznejšega obdobja, verjetno iz sredine 20. stoletja. Inventar ima pet označkov (lat. signacula) oz. majhnih lističev, ki so prilepljeni ob strani in označujejo začetno stran popisa posameznega inventiranega gospostva ali posestva. Vir je zvečine pisan v nemškem jeziku; tujke so v latinskem oz. francoskem jeziku (pri naštevanju francoskih knjig). Pisava je gotška ali nemška kurenda, ki je lepo čitljiva. Zaradi navedbe nekaterih količin ali ocenjenih vrednosti je pisanje sistematsko v nekakšnih preglednicah. Po pisavi in izgledu inventarja lahko sklepamo, da gre za lepomiseln osnutek ali pa za prepis.

⁴ StLA, LR 538, H. 3 [fol. 188v in 332r-v]. Kot univerzalna dedinja se Marija Eleonora npr. omenja tudi v razpletu dolgoletne pravde med grofoma Saurau in Khisl. V listini iz leta 1703 je naslovljena kot *[H]och und wollgeborne frau frau Maria Eleonora gräffin von Ursin und Roßenberg, geborne gräffin Kißlin, alß vätterl[iche] universal erbin* (prav tam, FA Khisl, K. 4, H. 93, Verkhindung).

2 OPOMBE K EDICIJI

Pri izdaji vira je potrebno upoštevati osnovna načela obdelave arhivskega gradiva. Ker bi bila transliteracija do bralca precej manj prijazna, sam zvezek *GZM* pa manj uporaben, je padla odločitev za transkripcijo inventarja, torej za bolj splošen prepis vira. Pri tem so pretežno upoštevana *Priporočila za izdajanje zgodnjih novoveških besedil*.⁵ Velike začetne črke so dosledno uporabljane za lastna in zemljepisna imena, na začetku stavkov ter pri zapisu mesecev. Pri pisanih črkah v latinici oz. pri ediciji latinskih besedil v t. i. latinski humanistiki je upoštevano, da so z veliko začetnico zapisana lastna imena in začetnice stavkov. Te besede oz. njihove dele je pisar v originalnem besedilu zapisal poudarjeno, pri transkripciji pa so v poševnem tisku. Zapis v latinskem jeziku s črko »ÿ« je smiselno razrešen v »y« ali »ij«. Kadar je nemška beseda zapisana v obliki »sß« (npr. groß, messer, schloß, sessl, wasßer) sta zapisani dve navadni črki »s« (gross, messer, mössing, schloss, sessl, wasser). Tudi velja, da so ponekod besede smiselno sestavljene (ali ločene), četudi je v tekstu to slabše razvidno (npr. aus gehend → ausgehend; erz herzog → erzherzog; frey herrn → freyherrn; lehen brief → lehenbrief; nacht zeug → nachtzeug; vier eck → viereck, itd.). Pri tem je upoštevana današnja besedna raba. Pogoste kratice in ligature (a^o x: → anno Christi; m. p. → manu propria; p. p. → perge perge (v pomenu itd.); x(er) → kreuz(er); # → pfund, itd.) so prav tako razrešene sproti v oglatih oklepajih. V njih so nasploh sproti razčlenjene vse kratice, zapisi mesecev ali krajšave besed(ila). Na domnevno pravilne razčlenitve opozarjajo klicaji v oglatem oklepaju (»[!]^o«). Okrogli oklepaji so prevzeti iz originalnega besedila. Določeni vokali (»u«, »v« in »w«) so smiselno zamenjani (npr. ewer → euer; hieruon → hiervon; obuerstanden → obverstanden, itd.), obliki »uu« in »vu« pa sta izpisani z enakopomensko črko »w«. Da bi zmanjšali število oglatih oklepajev, je pri originalnem besedilu nakazana črka »n« (ob zaključkih posameznih besed) pri transkripciji striktno izpisana. Za nekatere besede je (bilo) težje ugotoviti, ali gre pri pisavi za t. i. gotsko kurendo ali za t. i. latinsko humanistiko, posledično je morda kakšna beseda pomotoma v kurzivi (in obratno). Pri zneskih je tisočicam dodana pika, ki je dosledno dodana tudi pri vsakem koncu povedi ali besedila.

⁵ Empfehlungen zur Edition frühneuzeitlicher Texte, *Archiv für Reformationsgeschichte*, vol. 72, 1981, str. 299–310.

Interpunkcija je smiselno urejena glede na današnjo rabo: vejice so dodane, ko gre za naštevanje ali za vrinjen stavek, medtem ko so nekatere 'odvečne' zapisane po viru. Ponekod ni bilo jasno razvidno, ali je s piko mišljena vejica (in obratno), zaključek stavka ali pa gre celo za pisarjevo pomoto. Interpunkcija (zlasti vejice in pike) v originalnem besedilu nasploh pogosto umanjka, ko gre za novo vrstico teksta, kot da bi zaključek kakšne od vrstic hkrati pomenil ločilo. Na nekaj očitnih tekstovnih napak je opozorjeno v opombi. Strani oz. foliji inventarja so bili oštevilčeni naknadno, verjetno šele v 20. stoletju. Ker so popisani obojestransko, so v transkripciji prednje strani označene z uveljavljeno kratico »r« (lat. recto), zadnje pa s kratico »v« (lat. verso).

Pri nastanku 44. zvezka *GZM* so nam pomagali mnogi. Prisrčna zahvala velja vsem recenzentom tega zvezka (dr. Žiga Oman, Inštitut IRRIS, dr. Miha Preinfalk, Zgodovinski inštitut Milka Kosa ZRC SAZU, in dr. Vinko Skitek, Pokrajinski arhiv Maribor (dalje: PAM)). Koristne informacije o rodbini Khisl na Štajerskem sem dobil od Borisa Hajdinjaka (Sinagoga Maribor). Pri transkripciji bolj zagonetnih besed sem se lahko zmeraj obrnil na mag. Franza Jägra (StLA). Tekst je lektoriral mag. Boštjan Zajšek iz PAM, ki je prevedel tudi povzetek v nemščino. Mag. Nina Gostenčnik iz PAM je prevedla povzetek v angleški jezik. Za grafično oblikovanje in prelom gre zahvala prav tako mag. Nini Gostenčnik. Nesebično pomoč in nasvete je pri izdaji nudil Leopold Mikec Avberšek (PAM). Končna zahvala gre direktorju PAM Ivanu Frasu, ki je odobril izdajo tega zvezka.

mag. Matjaž Grahornik
Zgodovinski inštitut Milka Kosa
ZRC SAZU

3 SEZNAM OKRAJŠAV

(tudi kot tt) – funt (nem. Pfund) (stara utežna mera, v težini slabega pol kilograma)

a^o x: ali a^{ox}: – lat. anno Christi (leta Gospodovega, leto po Kristusu)

d – denarič (lat. denarius, nem. pfenig)⁶

f – lat. facit (znese, torej)

fl – lat. florenus (nem. Gulden; kratica za goldinar, zlatnik; poimenovanje po prvem zlatniku – firenški Fiorino d'oro)

fol. – lat. folio (folij ali list, praviloma večjega formata)

gld – goldinar

kr – krajcar (iz nemškega Kreuzer)

L – lat. latus (stran)

lat. – latinsko

lbr. (tudi kot #) – lat. librum, libra (nem. Pfund; funt, utežna mera v vrednosti slabega pol kilograma; v tekstih do 16. stoletja tudi kot denarna enota)

m. p. – lat. manu propria (tj. z lastno roko, lastnoročno)

nem. – nemško

p. p. – lat. perge perge (v pomenu in tako naprej (itn.), in tako dalje (itd.))

r (pri navedbi folijev) – lat. recto (prednja stran lista)

ß – lat. solidus (v pomenu sold oz. šiling, ki je v (zgodnjem) novem veku na Štajerskem predstavljal vrednost ene osmine goldinarja)

v (pri navedbi folijev) – lat. verso (zadnja stran lista)

x^{er} – nem. Kreuzer (krajcar)

⁶ V zvezku upoštevano denarno razmerje je naslednje: 1 gld = 60 kr = 240 d. Gld je okrajšava za goldinar (flore/gulden oz. po viru fl), kr za krajcar (kreuzer oz. kr) in d za denarič (denarius/pfenig oz. p).

4 RODBINA KHISL NA SLOVENSKEM

Khisli so bili v zgodnjem novem veku ena najbolj uglednih in vplivnih rodbin na Kranjskem in pozneje tudi na Štajerskem. Rodbina, ki je imela v začetku druge četrtine 16. stoletja še meščansko-trgovski značaj, je stoletje pozneje dosegla grofovski naziv. Njeno delovanje na Kranjskem je bilo do sedaj že precej podrobno raziskano,⁷ udejstvovanje njenih članov na Štajerskem pa še ni bilo zadovoljivo osvetljeno.⁸

Najzgodnejši predstavnik rodbine Khisl na Slovenskem je bil Vid (*Veit*), ki je verjetno prišel na Kranjsko v zgodnjem 16. stoletju iz Bavarske ali s širšega nemškega prostora. Khisli naj bi po poreklu bili bavarski meščani in naj bi celo služili na bavarskem vojvodskem dvoru. Na Kranjsko naj bi prišli po posredovanju kranjskih Auerspergov.⁹ Vid je v Ljubljani očitno služboval kot cerkveni ključar, tam si je kupil hišo in je vsaj do leta 1519 postal meščan.¹⁰ Več podatkov je znanih o mlajšem Vidu Khislu, verjetno njegovem sinu. Ta je kot trgovec postal ljubljanski meščan 31.

⁷ V zadnjem času so o Khisliah mdr. podrobno pisali Barbara Žabota (Rodbina Khisl – novoveška zgodba o uspehu, *Kronika*, letnik 51, št. 1, Ljubljana 2003, str. 1–26; Grb rodbine Khisl in njegove izboljšave, *Drevesa*, letnik 12, št. 1, Ljubljana 2005, str. 28–33), Metoda Kokole (»Sequamini o socii« ali vesela glasbena družčina s Kranjske in Štajerske: Prva knjiga pet- in šestglasnih madrigalov Filippa de Duca (1586), *Muzikološki zbornik*, letnik 43, št. 1, Ljubljana 2007, str. 67–90) in Danilo Pokorn (Baroni Khisli in njihovo mecenstvo, *Grafenauerjev zbornik* (ur. Vincenc Rajšp), Ljubljana 1996, str. 447–459). V Gorenjskem muzeju v Kranju je bilo rodbini posvečenih več občasnih razstav, nazadnje razstava *Grad Khislstein in zgodbe rodbine Khisl* (9. 11. 2018–29. 9. 2019). Ob razstavi je izšel tudi katalog z novimi razpravami o Khisliah.

⁸ O Khisliah na Štajerskem so poleg zgoraj omenjenih avtorjev posredno pisali npr. Jože Curk (*Mariborski grad*, Maribor 2007), Andrej Hozjan (Mariborsko mesto med 16. in 18. stoletjem, *Studia Historica Slovenica*, letnik 6, št. 2–3, Maribor 2006, str. 309–325), Jože Koropec (Mariborski grajski zemljiški gospostvi v 16. stoletju, *Časopis za zgodovino in narodopisje*, letnik 58 (n. v. 23), št. 2, Maribor 1987, str. 252–306), Sašo Radovanovič (Zakupniki in lastniki mariborskega mestnega gradu od leta 1483 do 2006, *Podravina*, vol. 6, broj 11, Koprivnica 2007, str. 157–166) in Vinko Škafar (Knjige in knjižnica v nekdanjem kapucinskem samostanu v Mariboru (1613–1784), *Časopis za zgodovino in narodopisje*, letnik 64 (n. v. 29), št. 1, Maribor 1993, str. 62–92). Pregledno je o njih nazadnje pisal avtor pričujočega zvezka *GZM* (Betnava v obdobju od začetka 17. do konca prve četrtine 18. stoletja, *Dvorec Betnava* (ur. Franci Lazarini in Miha Preinfalk), Ljubljana 2018, str. 113–148). Upati velja, da bo nadaljnje raziskave spodbudila izdaja pričujoče številke *GZM*, s transkripcijo zapuščinskega inventarja Janeza Jakoba grofa Khisla iz leta 1690.

⁹ Pokorn, Baroni Khisli, str. 447.

¹⁰ Žabota, Rodbina Khisl, str. 2.

januarja 1522.¹¹ Do leta 1524 je bil imenovan v zunanji mestni svet, do leta 1525 pa je že postal ljubljanski notranji svetnik. Leta 1526 se omenja kot eden od štirih pobiralcev deželnega davka, 25. julija 1527 pa je bil izvoljen za ljubljanskega mestnega sodnika. To funkcijo je opravljal dve leti. Za ljubljanskega župana je bil izvoljen 6. julija 1537, nato pa je bil na tem položaju še od dne sv. Marjete (20. julija) 1540 do dne sv. Marjete 1544 in od dne sv. Marjete 1545 do svoje smrti 20. januarja 1547. V svojem zadnjem županskem mandatu je očitno precej bolehal, saj mu je mestni svet oblast izročil ležečemu v domači postelji. Prve seje svojega zadnjega mandata se je posledično udeležil šele 21. avgusta 1545.¹²

Družbeni vzpon Khislov je temeljil na trgovskih poslih. Vid je kot (vele)trgovec in podjetnik dve desetletji tesno sodeloval z družabnikom Janezom Weilhamerjem.¹³ Trgovska družabnika sta pretežno delovala tako, da je Vid (na potovanjih) sklepal kupčije, medtem ko je Janez več ali manj skrbel za knjigovodstvo in blagajno. Družabnika sta trgovala z različnim blagom na velike razdalje in svoje zveze postopoma razpredla do južne Nemčije, v Furlanijo, v srednjo in južno Italijo, v priobalni mesti Reka (Rijeka) in Senj ter na celinsko Hrvaško.¹⁴ Kot uspešna veletrgovca in

¹¹ Prav tam, str. 2–3. Meščanska pravica je bila strogo osebna pravica, ki je prenehala z meščanovo smrtjo oz. z odpovedjo ali odvzemom le-te. Osebe, ki so se potegovale za meščanstvo, so morale predložiti dokazila o zakonskem rojstvu (rojstni list), o polnoletnosti, o lastništvu hiše, o izučitvi kake obrti, o tem, da so svobodnjaki (ali da niso podložni kaki zemljiški gosposki) in da niso meščani kakega drugega mesta. Mestni svet je med meščane navadno sprejemal poročene moške primerne starosti ali pa prosilce, ki so se zavezali, da se bodo v določenem roku poročili (prav tam, str. 2, op. 4; Hernja Masten, Upravna dejavnost mestnega sveta Ptuj, str. 222; Ovsec, O meščanstvu, str. 37–38). Z nadvojvodo Ferdinandom se je v deželah Notranje Avstrije od konca 16. stoletja začela načrtna rekatolizacija, tako da so prosilci morali biti katoliki. Vero so izkazali s spovednim potrdilom (Hernja Masten, Upravna dejavnost mestnega sveta Ptuj, str. 217 in 222–223).

¹² Žabota, Rodbina Khisl, str. 3–4.

¹³ Janez Weilhamer je bil med ljubljanske meščane sprejet istočasno z Vidom Khislom. Okoli leta 1521 se je poročil z Viktorijo Katzan, vdovo po ljubljanskem trgovcu Alojzu. V tem zakonu se je rodila edinka Lukrecija. Po smrti Viktorije je za ženo vzel Ano pl. Purgstall (Burgstall), bogato vdovo po trgovcu z vinom in žitom Jožefu Gratzterju, ki je umrl brez potomcev. Weilhamer je bil ljubljanski notranji svetnik in med letoma 1536 in 1539 tudi ljubljanski župan. Leta 1543 je bil povzdignjen v plemiški stan kot pl. Weilheim. Zanimivo, da njegova morebitna plemiška diploma pri Franku (Frank, *Standeserhebungen*, Bd. 5 (1974)) ni navedena. Umrl je pred 5. junijem 1545. O njem podrobneje Žabota, Rodbina Khisl, str. 4–5, op. 37.

¹⁴ Družabnika sta imela poslovne partnerje v Beljaku (Villach), Trbižu (Treviso) in Radovljici. Po razbohotenju njunih poslov sta kupčevala z železom, železno žico, žebli, železno in bakreno posodo, bakrom, maslom, oljem, postnimi jedmi, špecerijskim blagom, mandeljni, figami, rožiči, začimbami, galunom, pepeliko, milom, papirjem,

podjetnika sta izredno (hitro) obogatela. Del kapitala sta vlagala v rudarske in druge obrate. Od leta 1528 sta bila lastnika deležev pri rudniku in fužini bakra v Samoboru, kjer sta denimo na izvoz surovega bakra imela izključno pravico.¹⁵ Vid je imel od leta 1527 v lasti mlin na Gradaščici, skupaj z družabnikom pa sta z dovoljenjem nadvojvode Ferdinanda leta 1531 dala postaviti še tri ladijske mline na Ljubljani. Ob njej, v današnjih Fužinah,¹⁶ sta dala že leto poprej postaviti manufakturni obrat, kjer je okoli 15 strokovnjakov iz Italije za ugledne naročnike izdelovalo različno orožje in zlasti topovske krogle. V lasti sta imela mdr. še topilnico svinca v Litiji.¹⁷ Drva so obrati dobivali iz deželnoknežjega Štangarskega gozda.¹⁸ Leta 1541 sta družabnika kupila steklaro na ljubljanskem Novem trgu in jo zatem z njenimi okenskimi stekli, namiznimi in okrasnimi steklenimi izdelki po tedanji beneški modi postavila na evropski zemljevid.¹⁹

Vid je bil kot ljubljanski meščan lastnik hiše, ki je stala pred škofijo. Lastil si je še travnik pred Gradiščem in njivo pred Vicedomskimi vrati, ki jo je leta 1526 kupil od krznarske bratovščine. Leta 1528 je ob pomoči trgovskega družabnika Janeza Weilhamerja na levem bregu Ljubljane naročil gradnjo reprezentančnega dvorca Fužine, s čimer je osnoval novo gospodstvo. Nad vhodnim portalom vzdana spominska plošča priča o tem,

voskom, steklom, odejami, laškim suknom, usnjenimi oklepi, čevlji, grobim platnom (raševino) in vrvmi (prav tam, str. 4 (op. 36) in 6).

¹⁵ Prav tam. Vid Khisl in Janez Weilhamer naj bi od leta 1528 skupaj z Markom (*Marx*) Stettnerjem v tajnosti izvažala samoborski baker na Kranjsko. To se je dogajalo na željo kralja Ferdinanda I., ki ni želel, da bi baker odkupoval Krsto Frankopan, od leta 1513 lastnik Samobora (Budak, Rudnik u Rudama kraj Samobora, str. 76).

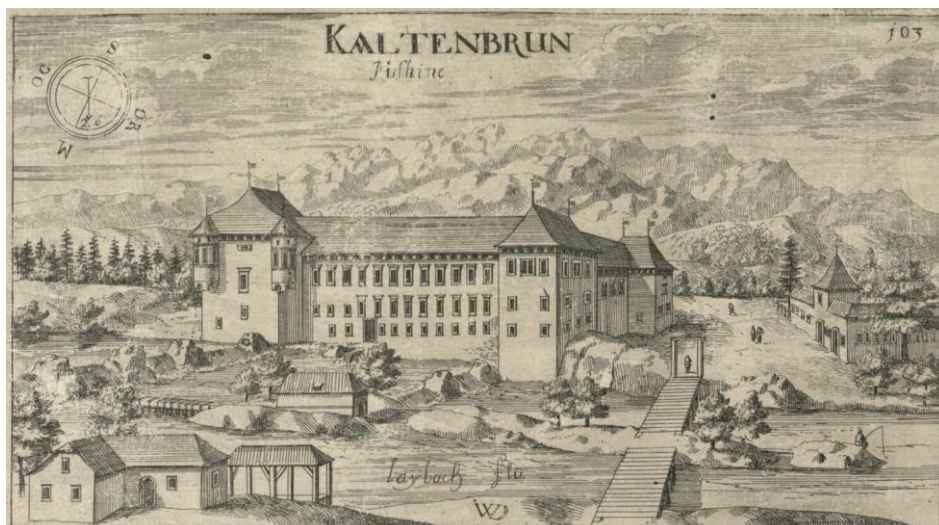
¹⁶ Kraj je ime dobil prav po fužinah, ki sta jih tod imela družabnika Khisl in Weilhamer (Žabota, Rodbina Khisl, str. 6).

¹⁷ Prav tam, str. 5–7.

¹⁸ Ležal je med Savo in potokoma Besnico, ki se izliva v Ljubljano pri Podgradu, ter Reko, ki teče pri Litiji v Savo. Po starih listinah naj bi bil dolg poldrugo avstrijsko miljo (avstrijska milja je merila ok. 7,5 km, op. a.) in dobro miljo širok (Valenčič, Iz zgodovine slovenskega gozdarstva, str. 215; *SSKJ* 2, I. knjiga, str. 798).

¹⁹ Lastnika ljubljanske steklarne sta pred letom 1526 bila Zoan Francesco Cathani in Andrej Dolenik. Leta 1526 sta za njene steklene izdelke pridobila deželnoknežji monopol, ki je veljal 20 let. Širitev proizvodnje in izposoja denarja pri številnih upnikih, med njimi družabnikoma Khisl-Weilhamer, je povzročila njun bankrot. Ko sta propadlo steklaro leta 1541 na dražbi kupila družabnika Khisl-Weilhamer, sta si izposlovala tudi deželnoknežji privilegij iz leta 1526. Očitno sta ob tem nakupu s produkcijo steklovine že imela izkušnje in sta do tedaj že imela svojo steklaro v Fužinah (Žabota, Rodbina Khisl, str. 5–6).

da je bil dvorec dokončan skoraj tri desetletja pozneje, leta 1557.²⁰ Vid ni dočakal njegove izgradnje, saj je umrl desetletje pred tem, januarja 1547.

Dvorec Fužine pred letom 1679, sedež rodbine Khisl
(vir: Valvasor, *Topographia*, št. 103).

Pametne poslovne poteze so Vidu prinesle bogastvo, ugled in naposled politično moč. Bil pa je tudi velik prijatelj znanosti in umetnosti. V vlogi ljubljanskega župana je denimo leta 1544 iz Beljaka povabil organizirane mestne piskače. Kot ljubitelja glasbe ga je (že pokojnega) leta 1579 slavil Primož Trubar v svojem delu *Ta celi Catehismus eni Psalmi*.²¹ Vid je zagotovo prispeval k humanistični izobrazbi svojih potomcev.

²⁰ Napis na njej se glasi: *Dis gepei angefangen war / als man zalt MDXXVIII iar / durch Veit Kisl mit gutm rat / und Hans Weilhaimers hilf und that / Got well das haus wol bewaren / nichts args lassen widerfaren / wo Got das nit behuet vormacht / so ist umbsunst all unser wacht / damit pleibt es in Gottes hant / zum Kaltenprun ist es genant* (za delno transkripcijo gl. prav tam, str. 7, op. 58). V spodnjem delu plošče so izklesani trije plemiški grbi: osrednje mesto zavzema grb Vidovega sina Janeza Khisla (*Hanns Kisl*), na levi je grb Janezove prve žene Marije [pl.] Paradeiser (*Maria Paradeiserin*), na desni pa njegove druge žene Ane pl. Lichtenberg (*Anna von Liechtenberg*). Grba tretje žene Lucije pl. Stadl razumljivo ni na plošči, saj sta se poročila šele leta 1591 (Valentinitsch, *Der innerösterreichische Hofkammerpräsident*, str. 424; Žabota, *Rodbina Khisl*, str. 14).

²¹ *Herr Veit Kisel [...] Säliger zum Gottes wort, zu allen Tugenten und freyen Künsten sonderlich zu der Musica grosse Lieb getragen* (Žabota, *Rodbina Khisl*, str. 7–8; Pokorn, *Baroni Khisli*, str. 453).

Spominska plošča nad vhodnim portalom dvorca Fužine
(foto: Matjaž Grahornik, februar 2019).

Vid Khisl je bil od okoli leta 1522 poročen s Katarino Stettner, hčerko ljubljanskega meščana in trgovca Marka.²² V njunem zakonu se je rodilo šest otrok, sinova Janez (Hans)²³ in Erazem ter hčere Katarina, Barbara, Emerencijana in Ana.²⁴

²² Marko Stettner se leta 1521 omenja kot ljubljanski mestni svetnik, leta 1539 pa kot mestni sodnik. Hči Katarina je bila iz njegovega prvega od treh zakonov. Ime njegove prve žene ni znano. Stettnerji so bili zelo pomembna ljubljanska trgovska družina (Žabota, Rodbina Khisl, str. 8–9; Valentinitisch, Der innerösterreichische Hofkammerpräsident, str. 405–406).

²³ Na tem mestu je potrebno poudariti, da se je Janez po ohranjenih virih podpisoval kot Hans. Kot »Hanns Kisl« je obeležen tudi na spominski plošči nad vhodnim portalom dvorca Fužine (gl. opombo 20). »Ustrezno slovenjenje« imena Hans prepuščam nadaljnjim razpravam na to temo.

²⁴ Erazem je najverjetneje umrl v rani mladosti. Od hčera je bila verjetno najstarejša Katarina. Pozneje se je poročila s ptujskim meščanom italijanskega porekla, trgovcem z živino in kožami P(i)etrom Valentinom. V zakonu se jima je rodilo osem potomcev, po štirje sinovi in hčerke, od katerih so trije sinovi in ena hči umrli v mladosti. Druga hči, Barbara, se je pred 20. januarjem 1547 poročila z Janezom Krstnikom Poschem, sinom Volfganga, ki je bil največji izvoznik železa na Kranjskem, in Apolonije, roj. Per. Barbari in Janezu Krstniku se je do okoli leta 1560, ko je Janez Krstnik umrl, rodilo pet hčera in dva sinova. Rano mladost sta preživela oba sinova (Janez in Jernej) ter hči Katarina. Emerencijana je po letu 1547 postala prva žena Janeza Krstnika Valvasorja, proviantnega mojstra za Vojno krajino. V tem zakonu se je rodilo več otrok, ki pa so vsi umrli v mladosti. Emerencijana je umrla 19. januarja 1572. Pokopana je v Laškem, kjer je bil njen mož zakupnik gospostva. Vidova najmlajša hči, Ana, je bila zelo verjetno

Janez se je rodil okoli leta 1530 in ob očetovi smrti (1547) še ni bil povsem polnoleten. Ker je (starejši?) brat Erazem očitno umrl že kot otrok, so bili vsi upi za nadaljevanje rodu položeni vanj. Očetove posle sta sprva vodila skupaj z materjo Katarino. Zaradi steklarn na Novem trgu v Ljubljani in na Fužinah sta bila še isto leto v sporu z radgonskim meščanom in steklarjem Markom Antonom. Omenjenemu steklarju sta namreč zaplenila pepeliko, dejanje pa upravičevala s steklarskim privilegijem, ki naj bi ga Vid obnovil leta 1546.²⁵

Janez je bil med ljubljanske meščane vpisan leta 1551, ko je bil star okoli 21 let, kar so tedaj šteli za polno polnoletnost. Od 18. januarja 1551 je tudi že bil (prvič) poročen; za ženo je vzel Ano, zakonsko hčer Sigmunda pl. Lichtenberga in Uršule Purgstall.²⁶ V zunanjem mestnem svetu je deloval med 25. julijem 1551 in 25. julijem 1552, nato pa se je posvetil višjim službam. Po službi deželnega poverjenika na Kranjskem so se njegove službe pri deželnem knezu samo še množile: od leta 1551 (do 1569) je bil proviantni in plačilni mojster Hrvaške vojne krajine, v letih 1566–1567 je bil sodnik prisednik deželnega sodišča na Kranjskem, potem kranjski deželni upravitelj (1567–1571), nato je bil leta 1568 imenovan za dednega goriškega stolnika in pozneje še za dednega kranjskega lovskega mojstra,²⁷ od leta 1571 je bil član notranjeavstrijske dvorne komore²⁸ in naposled v

poročena dvakrat, drugič z Vincencem Watzom (o potomcih Vida in Katarine Khisl podrobneje Žabota, Rodbina Khisl, str. 9–10).

²⁵ Za ljubljansko steklarno na Novem trgu je Janez leta 1572 od nadvojvode Karla II. izposloval poseben privilegij, po katerem je bil edini lastnik steklarne na Kranjskem. Brez Janezovega dovoljenja ali privolitve njegovih dedičev nihče na Kranjskem ni smel postaviti nove steklarne (prav tam, str. 11).

²⁶ Prav tam, str. 13–14.

²⁷ Dedni častni uradi so od srednjega veka pridobivali na veljavi in so bili zaupani najuglednejšim članom knezovega spremstva. Od zgodnjega novega veka ni bilo več primerno, da bi delo, ki je bilo povezano s posameznim uradom, upravljali prejemniki urada sami. Ti so bili bolj častni »uradniki«, naloge pa so izvajali njim podrejeni. Dedni častni uradi so se iz prvotno štirih (stolnik, komornik, točaj in maršal) vedno bolj množili, vse do končnih sedemnajstih. Sčasoma so se preoblikovali v častne nazive in se naposled izvajali zgolj ob posebnih priložnostih, npr. ob dednih poklonih. V teoriji je posamezni častni urad prejela plemiška rodbina v celoti, v praksi pa samo en rodbinski član po načelih primogeniture ali seniorata. Stolnik je pri jedi denimo pomagal na mizo deželnega kneza znositi hrano, medtem ko je lovski mojster med poklonitvijo nosil zeleno lovsko obleko, lovski nož in lovski rog. Lovski mojster je imel z zeleno svileni vrvico privezanega lovskega psa – ta je med poklonom ostal zunaj cerkve – in je bil v spremstvu lovskih tovarišev (Preinfalk, *Auerspergi*, str. 31–32).

²⁸ Do 17. stoletja sta obstajali dve vrsti komornikov – 'pravi' so bili stalno prisotni na dvoru in so za svojo službo bili plačani, medtem ko so titularni komorniki svojo službo opravljali občasno na vladarjev poziv in za svoj urad niso prejemali plačila (prav tam, str. 33).

letih 1579–1591 še njen predsednik. Njegovo zvesto služenje deželnemu knezu ni ostalo neopaženo: leta 1560 je dobil naziv »cesarski svetnik«, bil 12. decembra 1561 deležen izboljšave rodbinskega grba, pet let pozneje sprejet med deželane, 15. maja 1569 povišan v viteza s predikatom »s Fužin«, ²⁹ bil leta 1587 ponovno deležen izboljšave grba in naposled 13. januarja 1590 postal še državni baron. ³⁰

Janez ni podedoval očetove trgovske vneme, se pa je izkazal v upravljanju posestev. S premišljenimi prodajami, menjavami ter nakupi zemljišč in pravic je denimo v dobrega četrto stoletja zaokrožil svoje gospostvo Fužine. Leta 1554 je vanj vključil vas Hrušico pri Ljubljani in njen vaški mlin na Ljubljani. Konec leta 1560 je svoje štiri hube pri Podgorici zamenjal za štiri hube na Studencu. 31. maja 1567 mu je nadvojvoda Karel dovolil, da sme fužinski dvorec ograditi v krogu 300 korakov. Osem let pozneje je od nadvojvode dobil v fevd ribolovne pravice v potoku pri Fužinah. Leta 1577 je pri Studencu kupil še vicedomski ali papirni mlin, v katerem je delovala papirnica. ³¹

Kot že omenjeno, je Janez nadaljeval z izgradnjo in ureditvijo gosposčinskega sedeža, dvorca Fužine. Leta 1528 naročena gradnja je bila dokončana do 1557. Novosezidani dvorec je postal udobna rezidenca Khislov. Njegova notranjost je bila zelo razkošna, sobe so bile lepo in umetniško opremljene, strop in opaž pa okrašena s kvalitetnimi slikami. Tukaj so v družbi vzgojiteljev odraščali Janezovi potomci. V zakonu z Ano pl. Lichtenberg sta se rodila sin Vid († 1552) in hči Katarina († 1555). Do leta 1555 se je Janez poročil z Marijo pl. Paradeiser, hčerjo Jurija in njegove žene Judite, roj. Lamberg. V tem zakonu se je rodilo deset potomcev, šest sinov in štiri hčere. Omenjajo se Jurij (1555–1605; 1580 poročen s Katarino

²⁹ OeStA, AVA, Adel, RAA, Khisl zum Kaltenbrunn, Hans [...] Wien 15. V. 1569, fol. 1r–5r.

³⁰ OeStA, AVA, Adel, HAA, AR, K. 443, Kisl zu Kaltenbrunn und Gonovitz, Hanns [...] Prag 13. I. 1590; StLA, LR 538, H. 3 [fol. 196r–197r, listine št. 23 in 26–28]; Frank, *Standeserhebungen*, Bd. 3 (1972), str. 25 in 35; Andritsch, Landesfürstliche Berater am Grazer Hof, str. 78; Žabota, Rodbina Khisl, str. 11–12; ista, Grb rodbine Khisl, str. 30–33; Valentinič, Der innerösterreichische Hofkammerpräsident, str. 408, 410–414 in 419; Radovanovič, Zakupniki, str. 160. Med dokumenti za Khislov baronat je najti listino nadvojvode Karla, čigar deželnoknežji urad mu je 24. novembra 1589 v Gradcu izdal posebno priporočilo (OeStA, AVA, Adel, HAA, AR, K. 443, Kisl zu Kaltenbrunn und Gonovitz, Hanns [...] Prag 13. I. 1590, fol. 5r–6v).

³¹ Tako zaključeno gospostvo je dal leta 1583 v upravljanje Lenartu Merheriču (o njem podrobneje Žabota, Rodbina Khisl, str. 11–12). Merherič je bil spremljajoči učitelj in skrbnik Jurija Khisla v času njegovega študija v Padovi. Bil je zelo podjeten in se je hitro dvigal po družbeni lestvici; leta 1587 je bil sprejet med kranjske deželane (Kokole, Vesela glasbena družina, str. 81 in 83).

Kollniz),³² Elizabeta, Emerencijana (obe umrli v otroštvu), Ana Marija (1577 poročena z Adamom Egkhom in nato 1591 z Janezom Gleispachom), Vid (1561–1609), Janez Jakob (1565–1637), Marija Kristina (1592 poročena s Francem Mosconom; † 1602), Karel (1567–po 15. 5. 1648; 1592 poročen z Regino Unterholzer), Ludvik (poročen z Ano Marijo Neuhaus) in Janez († 1574).³³ Za leto 1570 je znano, da je Janez skupaj s Herbardom Auerspergom potoval v italijansko Padovo, kjer so študirali njuni sinovi; Janezova sta bila Jurij in Vid.³⁴

³² V njunem zakonu so se rodili hči Ana Marija (* 1583; poročena z Janezom Krstnikom Mosconom) in sinova Janez Krištof in Krištof Viljem, ki sta oba umrla leta 1593. Ker je Jurij umrl brez naslednika, je bil zadnji predstavnik Khislov na Kranjskem (Žabota, Rodbina Khisl, str. 15 in 19).

³³ Prav tam, str. 13–19.

³⁴ Elze, *Die Universität Tübingen*, str. 21; Kokole, *Vesela družčina*, str. 79.

4.1 Člani rodbine Khisl na Štajerskem

Prvi Khisl, ki je deloval na Štajerskem,³⁵ je bil Vidov edini preživeli sin Janez. Vsaj od leta 1571 se omenja v Gradcu, kjer je od leta 1570 posedoval hišo oz. mestno palačo.³⁶ Leta 1572 je v zastavo dobil deželno knežje gospodstvo Konjice (1572–1593).³⁷ Naslednje leto je kupil gospodstvo Slovenj Gradec (1573–1578) in leta 1574 še tamkajšnji dvorec Rotenturn.³⁸ Leta 1575 sta Klemen Welzer pl. Eberstein³⁹ in Jurij Sigl od deželnega kneza prejela ukaz, da kot komisarja pripravita Janezu Khislu vse potrebno za predajo gospodstva Spodnji Maribor s sedežem v mariborskem mestnem gradu.⁴⁰ Deželni knez je Khislu gospodstvo Spodnji Maribor prepustil v zakup, ker mu ni bil sposoben vrniti posojila v višini 25.000 gld.⁴¹ Janez je smel na račun dolga letno od dohodkov obdržati 1.750 gld, deželnemu knezu pa je moral dajati 650 gld, 100 štartinov vina, od podložnikov pobrani davek in desetino.⁴² Po poteku prvega zakupa je dobil

³⁵ Za vse koristne podatke in napotke o Khislih na Štajerskem se na tem mestu lepo zahvaljujem Borisu Hajdinjaku (Sinagoga Maribor).

³⁶ Po ohranjeni graški evangeličanski matični knjigi je 12. marca 1571 izpričan kot krstni boter, njegova žena Marija pa v isti vlogi 18. oktobra 1571 (StLA, Hs. 1268, omenjena datuma). V štajerski prestolnici je Janez Khisl od pomladi 1571 deloval kot član notranjeavstrijske dvorne komore. Do leta 1582 je pretežno živel na sedežu gospodstva Fužine, ko ga je predal najstarejšemu sinu Juriju; do leta 1583 ga je sicer upravljal Lenart Merherič. Po letu 1582 se je Janez Khisl preselil in pretežno živel v gradu Konjice (Žabota, Rodbina Khisl, str. 12 in 17; Kokole, Vesela glasbena družina, str. 83; Valentinitisch, Der innerösterreichische Hofkammerpräsident, str. 410, 421 in 423–424).

³⁷ Od nadvojvode Karla ga je odkupil 15. junija 1576 (Žabota, Rodbina Khisl, str. 12; Pirchegger, *Die Untersteiermark*, str. 141; Valentinitisch, Der innerösterreichische Hofkammerpräsident, str. 420–421).

³⁸ Žabota, Rodbina Khisl, str. 12; Pirchegger, *Die Untersteiermark*, str. 170 in 172. Valentinitisch za gospodstvo Slovenj Gradec omenja zakup (Valentinitisch, Der innerösterreichische Hofkammerpräsident, str. 420–421). O številnih drugih lastniških pravicah in zakupih Janeza Khisla na Kranjskem gl. Žabota, Rodbina Khisl, str. 12–13; Valentinitisch, Der innerösterreichische Hofkammerpräsident, str. 420–421).

³⁹ Frank v svojem delu (napačno) navaja obliko Welz pl. Eberstein (gl. Frank, *Standeserhebungen*, Bd. 5 (1974), str. 202).

⁴⁰ Komisarja sta sestavila inventarni popis lastnine gospoda Gašperja Raaba, zakupnika mariborskega gospodstva med letoma 1573 in 1575, in inventar gradu (Koropec, Mariborski grajski gospodvi, str. 285; Radovanovič, Zakupniki, str. 159). Istega leta je Khisl v zakup vzel tudi gospodstvo Ptuj (Valentinitisch, Der innerösterreichische Hofkammerpräsident, str. 421).

⁴¹ Na tem mestu velja vnovič opozoriti na v zvezku/prispevku upoštevano denarno razmerje: 1 goldinar (gld) = 60 krajcarjev (kr) = 240 denaričev (d). Pri navajanju imenjske vrednosti uporabljam imenjske funte in razmerje: 1 imenjski funt (im. funt) = 8 šilingov (ß) = 240 denaričev (d) (Vilfan, Temelji in razvoj denarnih sistemov v slovenskih deželah, str. 397–398, 401–403 in 408–410).

⁴² Koropec, Mariborski grajski gospodvi, str. 285; Radovanovič, Zakupniki, str. 159.

Janez 15. septembra 1579 od nadvojvode Karla dovoljenje, da lahko od dne sv. Jurija (24. aprila) dobi gospostvo v nadaljnji štiriletni zakup, kar pa je deželni knez pogojeval s plačilom letnega zneska v višini 2.400 gld in 100 štartinov vina.⁴³

Leta 1585 je Janez Khisl deželnemu knezu posodil novih 15.000 gld s šestodstotnimi obrestmi in hkrati sklenil z njim pogodbo, po kateri je bil za 40.000 gld od jurjevega leta 1586 dosmrtni zakupnik gospostva Spodnji Maribor, po njegovi smrti pa je ta pravica še za 24 let pripadala njegovim dedičem. S to pogodbo je Janez postal trajni zakupnik mariborskega gospostva in mestnega gradu, zato je pričel spreminjati tudi njegovo namembnost. V obdobju 1582–1594 se kot upravitelj mariborskega gospostva omenja Mihael Naglič (*Näglitsch*). V tem času naj bi Janez za ureditev stanovanjskih in služnostnih prostorov v gradu namenil okoli 5.200 gld.⁴⁴ Leta 1592 sta Klemen Welzer pl. Eberstein in neki pl. Neuhaus⁴⁵ po pooblastilu tedaj že barona Khisla pregledala na novo zgrajeno kuhinjo in klet ter s tem povezane stroške za gradbeni material.⁴⁶

Sredi osemdesetih let 16. stoletja je bil Janez Khisl med največjimi posestniki in najbogatejšimi Kranjci.⁴⁷ Posebno nagnjenje je imel do umetnosti, zlasti do glasbe, zato je bil pokrovitelj in patron številnih umetnikov.⁴⁸ Na tem mestu velja omeniti njemu posvečeno zbirko *Musicale*

⁴³ Radovanovič, *Zakupniki*, str. 159.

⁴⁴ Koropec, *Mariborski grajski gospostvi*, str. 285.

⁴⁵ Morda je šlo za Janeza Franca, ki se leta 1589 omenja na Zgornjem Mariboru (Oman, *Evangelikiški Maribor* (magistrsko delo), str. 86).

⁴⁶ Radovanovič, *Zakupniki*, str. 159–160.

⁴⁷ Veliko denarja naj bi posodil tudi cesarju, kar naj bi posredno povzročilo njegov finančni zlom proti koncu življenja (Kokole, *Vesela glasbena družina*, str. 80). V zvezi z zadnjo notico Valentinitisch beleži, da je Janezu samo cesar Maksimilijan II. dolgoval kar 45.000 gld, vendar pa je to bilo že leta 1570. Cesar se je tedaj zbal, da bi njegov upnik finančno propadel, zato mu je potem v kratkem zagotovil izplačilo denarja (Valentinitisch, *Der innerösterreichische Hofkammerpräsident*, str. 410). O deželnoknežjem rubežu Khislov po letu 1593, ki ni imelo nobene veze z njihovim posojanjem denarja, bo beseda tekla v nadaljevanju.

⁴⁸ Člani vsaj treh generacij Khislov iz časa zgodnjega novega veka nedvomno sodijo med najpomembnejše podpornike glasbene umetnosti v Notranji Avstriji. O glasbenih aktivnostih rodbine zlasti priča devet beneških glasbenih tiskov, ki so jih med letoma 1561 in 1615 tedaj uveljavljeni in pretežno italijanski skladatelji posvetili njenim posameznim družinskim članom. Posvetila razkrivajo odlično glasbeno izobrazbo Khislov ter njihovo razgledanost, radodarnost in naklonjenost do te zvrsti umetnosti nasploh. Njim posvečena glasbena dela so bodisi posvetne vokalne skladbe za razvedrilno domače skupinsko muziciranje (npr. madrigali, napolitane, kanconete) bodisi instrumentalna dela za vajo in učenje posameznikov (npr. lutenjski plesi). Eno prvih posvetil najdemo v prvi slovenski pesmarici *Eni psalmi*, ki jo je pripravil Primož

esercitio Ludovica Balbija iz leta 1589, ki je služila vadbi in glasbenemu razvedrilu njegovih štirih sinov Jurija, Vida, Janeza Jakoba in Karla. Naslovnica tiskovine je vsebovala odtis rodbinskega grba Khislov, kar je bila posebna čast, ki je bila navadno namenjena le vladarjem in najpomembnejšim osebam. Za Janeza Khisla so dokumentirani njegovi stiki z italijanskimi glasbeniki v Gradcu. Leta 1590 je kot predsednik notranjeavstrijske dvorne komore npr. posredoval pri zaposlitvi Annibala Perinija, člana nadvojvodove dvorne kapele, da je sprejel službo organista v graški kapeli tedaj protestantskih deželni stanov.⁴⁹ Janez Khisl je v Gradcu podpiral tudi dvornega skladatelja Matthia Ferrabosca in organista Francesca Rossiga.⁵⁰

Po smrti nadvojvode Karla, 10. julija 1590 v Gradcu, je Janez baron Khisl sodeloval pri svečanem pogrebem sprevodu skupaj s svojim četrtem sinom Karlom. Pogreba se je udeležil kot predsednik notranjeavstrijske dvorne komore, njegov tedaj 23-letni sin pa kot eden od treh predstavnikov dežele Kranjske.⁵¹ Pol leta zatem, 27. januarja 1591, se je Janez poročil še v tretje. Tedaj je v Gradcu za ženo vzel Lucijo pl. Stadl, hčer Andreja in njegove žene Ane, roj. Leininger. Lucija je v zakon prav tako vstopila kot vdova, in sicer po Davidu pl. Lengheimbu. V zakon je prinesla dva mladoletna sinova, medtem ko v novem zakonu z Janezom ni bilo potomcev.⁵² Maja 1591 je Janez zaprosil za svojo razrešitev s položaja predsednika notranjeavstrijske dvorne komore. Njegova prošnja je bila uslišana, ob tem pa mu je bila kot nagrada za dolgoletno zvesto službo dodeljena še vsota 9.000 gld (!).⁵³

Trubar in je bila natisnjena leta 1567 v Tübingenu. Trubarjevo posvetilo je naslovljeno na mladega Jurija Khisla, izpostavi pa tudi njegovega očeta, Trubarjevega mecena Janeza, mater in deda Vida. Iz posvetila izvemo, da je bil glasbi in glasbenikom naklonjen že Vid Khisl, ki je očitno poskrbel za odlično glasbeno izobrazbo sina Janeza. Slednji je zagotovo imel mentorja igre na lutnjo v podobi tržaškega lutnjista in skladatelja Giacomu Gorzanisa (podrobneje o tem Kokole, Vesela glasbena družčina (tukaj zlasti str. 81); Žabota, Rodbina Khisl, str. 13; Pokorn, Baroni Khisli, str. 449–450).

⁴⁹ Kokole, Vesela glasbena družčina, str. 80; Žabota, Rodbina Khisl, str. 13; Pokorn, Baroni Khisli, str. 450–451.

⁵⁰ Pokorn, Baroni Khisli, str. 449–451; Valentinitisch, Der innerösterreichische Hofkammerpräsident, str. 424.

⁵¹ Andritsch, Landesfürstliche Berater am Grazer Hof, str. 77–78; Žabota, Rodbina Khisl, str. 12 in 16.

⁵² Žabota, Rodbina Khisl, str. 14; Valentinitisch, Der innerösterreichische Hofkammerpräsident, str. 424.

⁵³ Valentinitisch, Der innerösterreichische Hofkammerpräsident, str. 414.

Po smrti Janeza barona Khisla spomladi 1593⁵⁴ ni bila upoštevana pogodba iz leta 1585, ki je njegovim dedičem dajala (prednostno) zakupno pravico za gospostvo Spodnji Maribor. Pokojnega predsednika notranjeavstrijske dvorne komore so nasprotniki na graškem dvoru okrivili, da je komori in številnim zasebnikom povzročil »največjo škodo in pogubo«. Očitno obtožbe niso bile povsem izmišljene, saj so dežela Štajerska, nižjeavstrijska vlada in komora (*N. Ö. Regierung und Kammer*) po Janezovi smrti zaradi neporavnane davka zasegle njegovo celotno premoženje, z izjemo rodbinske posesti Fužine, ki jo je upravljal najstarejši sin Jurij.⁵⁵ Gospostvo Spodnji Maribor je šele leta 1620 vnovič pridobil Janezov sin Janez Jakob, tedaj v trajno last.

⁵⁴ Točen datum njegove smrti ni poznan. Valentinitisch omenja konec marca ali pa začetek aprila (Valentinitisch, *Der innerösterreichische Hofkammerpräsident*, str. 414). Janezova tretja žena se po ohranjeni matični knjigi kot vdova prvič omenja 20. junija 1593 (StLA, Hs. 1285/3, fol. 126r).

⁵⁵ Valentinitisch, *Der innerösterreichische Hofkammerpräsident*, str. 403; Žabota, *Rodbina Khisl*, str. 14; Radovanovič, *Zakupniki*, str. 160. Glavna Khislova nasprotnika sta bržčas bila Joahim Türk, poznejši podpredsednik notranjeavstrijske dvorne komore, in dvorni knjigovodja Salomon Pirker, z odobravanjem obeh gubernatorjev, nadvojvod Ernesta in Maksimilijana, naposled pa tudi mladega nadvojvode Ferdinanda. Türk je preveril račune za časa Khislove funkcije in zabeležil nepravilnosti v sedemnajstih točkah ter v skupnem škodnem znesku ok. 136.000 gld. Zaplenjena gospostva Ptuj, Konjice in Višnja Gora ter mitnici v Gorici in Kranju so bili skupaj ocenjeni na ok. 88.000 gld. Tako je ostala vsota v višini ok. 48.000 gld, vendar še nista bili ocenjeni gospostvi Postojna in Spodnji Maribor. Janezov najstarejši sin Jurij zaplembe ni mogel preprečiti in tako od Khislovega premoženja ni ostalo veliko. Spomladi 1599 je deželno knežji razglas dokončno potrdil zaplembo premoženja Janeza barona Khisla (Valentinitisch, *Der innerösterreichische Hofkammerpräsident*, str. 414–416 in 425).

4.2 Janez Jakob (1565–1637), prvi lastnik gospostva Spodnji Maribor in prvi grof Khisl

Janez Jakob Khisl se je rodil leta 1565 kot drugi sin v Janezovem drugem zakonu z Marijo pl. Paradeiser.⁵⁶ Šolal se je verjetno v Gradcu – konec leta 1582 je denimo v mestu izpričan kot krstni boter⁵⁷ –, nato pa je v obdobju 1584–1588 študiral v Padovi.⁵⁸ V času študija v Italiji je leta 1585 obiskal vsaj še Sieno.⁵⁹ Za glavnega očetovega dediča je bil namenjen njegov desetletje starejši in od leta 1580 poročni brat Jurij.⁶⁰ Mlajši Janez Jakob je bil od vseh Khislov glasbeno najbolj nadarjen in izobražen. Leta 1591 je v Benetkah pri tiskarju Ricciardu Amadinu izdal celo lastno zbirko

⁵⁶ Žabota, Rodbina Khisl, str. 21.

⁵⁷ Tega leta je 8. decembra za botra stopil Janezu Jakobu (!), zakonskemu sinu viničarja Volfganga Khrauttstingla iz Algersdorfa (danes predel Gradca, severno od Eggenberga) in njegovi ženi Barbari. V registru evangeličanskih krstov je zabeležen kot Janez Jakob ml. Khisl s Fužin (*Joannes Jacob Khisl zu Khalttenprun der jünger*) (StLA, Hs. 1285/3, fol. 88v).

⁵⁸ Kokole, Vesela glasbena družčina, str. 75 in 82. Kako resen je bil študij (tujega) plemstva v Padovi, je težko sklepati. Življenje študentov naj bi bilo precej razpuščeno. Michel de Montaigne je v svojem popotnem dnevniku novembra 1580 denimo zapisal, da mladina v Padovi predvsem sablja, pleše in jaha, da je vzdušje zelo sproščeno in da se živi dobro, posledično pa se je tam zadrževalo tudi veliko tistih, ki niso več bili študentje. Zaradi velikih svoboščin, ki jih je omogočala beneška jurisdikcija, je univerzo obiskovalo precejšnje število protestantskih plemiških sinov (prav tam, str. 70 in 82). Dejstvo je, da je bil študij v Padovi izjemno drag, o čemer nam denimo priča pismo Janeza Khisla leta 1585 Volfgangu gospodu Stubenbergu glede povečanih izdatkov za študij njegovih nečakov in varovancev Friderika (ok. 1568–1620) ter Jurija Hartmana (1563–1605), ki sta v Padovi študirala skupaj s Khislovima mlajšima sinovoma Janezom Jakobom in Karlom. Pri tem je Janez zapisal, da denar raje nameni za njun študij, kot da bi ga pustil ležati v skrinji. Ohranjeni računi za študij obeh Stubenbergov v Padovi so skupaj znesli 5.902 gld 27 kr 2 d. Janez Khisl je zagotovo plačal podobno vsoto (Matschinegg, *Österreicher*, str. 72–73 in 580; Žvanut, *Od viteza do gospoda*, str. 63; Kokole, Vesela glasbena družčina, str. 82).

⁵⁹ Sieno so skupaj obiskali Janez Jakob in Karel pl. Khisl, Friderik in Jurij Hartman gospoda Stubenberga ter Gašper pl. Gleispach (Matschinegg, *Österreicher*, str. 580).

⁶⁰ V obdobju 1567–1571 je študiral v Padovi, bil vmes, decembra 1568, vpisan med juriste na univerzi Tübingen – v albumu sicer ni zabeležen –, nato pa je v okviru kavalirskega potovanja obiskal še Pariz. Oče mu je po letu 1582 zapisal veliko posesti, mdr. rodbinski sedež Fužine, Višnjo Goro (v zakupu Khislov med 1573–1594/5) in Konjice; po nekaterih dokupih (1588 npr. gospostvo Polhov Gradec) je veljal za pomembnega kranjskega plemiča. Šel je po očetovih stopinjah ter bil mdr. član kolegija kranjskih poverjenikov in kranjski deželni upravitelj (Kokole, Vesela družčina, str. 79, 81 in 83; Žabota, Rodbina Khisl, str. 17–19; Pokorn, Baroni Khisli, str. 452; Elze, *Die Universität Tübingen*, str. 21; Valentinitisch, *Der innerösterreichische Hofkammerpräsident*, str. 421 in 424–425).

italijanskih madrigalov in motetov.⁶¹ Po dokončanih šolah ga je očitno zamikala vojaška služba.⁶² Tako naj bi konec 16. stoletja služil v cesarski vojski v Nižjih deželah.⁶³ Do leta 1601 se že omenja kot član dvornega vojnega sveta in od 12. aprila tega leta še kot podpolkovnik topništva⁶⁴ nadvojvode Ferdinanda v Gradcu. Ker je jeseni 1601 sodeloval pri osvoboditvi trdnjave Dolnja Lendava (*Al Limbach*, v Smithovem zapisu *Olumpagh*), ki so jo oblegali Osmani, je bil zatem v Körmendu sprejet z velikimi častmi.⁶⁵ Pozneje se Khisl omenja še kot poveljnik graške trdnjave.⁶⁶

12. junija 1606 se je Janez Jakob poročil z Marijo baronico Thannhausen,⁶⁷ vdovo po Juriju Jerneju baronu Zwicklu.⁶⁸ Na tem mestu

⁶¹ Kokole, Vesela družčina, str. 75 in 81; Žabota, Rodbina Khisl, str. 21. Delo navaja več starih glasbenih leksikonov, vendar se, kot kaže, ni ohranilo (Pokorn, Baroni Khisli, str. 457). Janez Jakob je bil leta 1615 edini posvečenec zbirke didaktičnih motetov in kanconet *Musica vaga et artificiosa* Romana Michiellija, bil pa je tudi med glavnimi pokrovitelji De Ducove, Barbatove in Balbijeve zbirke (Kokole, Vesela družčina, str. 81; Žabota, Rodbina Khisl, str. 21; Pokorn, Baroni Khisli, str. 457).

⁶² Vojška služba je bila za plemstvo, podobno kot kavalirsko potovanje, predvsem del odraščanja (Asch, *Europäischer Adel*, str. 30 in 151–154).

⁶³ V cesarski listini za podeljeno grofovstvo je nakazano njegovo vojskovanje za vojvodo Burgundije (OeStA, AVA, Adel, RAA, Gottschee, Johann Jacob [...] Regensburg 14. III. 1623, fol. 3v). Valentinitisch pozna podatek, da je Janez Jakob na Nizozemskem španskega kralja Filipa II. služil pod vojskovodjo in diplomatom Alessandrom Farnesejem, vojvodo Parmskim, ki mu je bilo ukazano zatreti nizozemski upor. Janez Jakob se je tam vojskoval skupaj s starejšim bratom Vidom, ki je v vojski napredoval do čina podpolkovnika. V domovino sta se vrnila (do) leta 1601. Vid je tega leta, denimo, postal general hrvaške in primorske Vojne krajine (Valentinitisch, *Der innerösterreichische Hofkammerpräsident*, str. 425–426; Žabota, Rodbina Khisl, str. 17; Pokorn, Baroni Khisli, str. 455).

⁶⁴ Dejansko je bil nekakšen topniški general, saj je poveljeval orožarnam, vodjam orožarn, puškarjem, topničarjem, kolarjem, kovačem in tesarjem. Nadzoroval je zaloge streliva, smodnika, svinca, solitra in žvepla ter ljudi oz. vojake, ki so imeli opravka s strelivom. Vse zadeve topništva Notranje Avstrije so spadale pod njegovo jurisdikcijo, saj je bil odgovoren za nadzor in je tudi osebno sodeloval v vseh vojnih pohodih, kjer je sodelovalo topništvo (Pichler, Captain John Smith, str. 335–336).

⁶⁵ Prav tam, str. 333, 335 in 342–346. 20. oktobra 1600 so Osmani osvojili pomembno trdnjavo Veliko Kanižo (*Nagykanizsa*, *Kanizsa*), ki je služila zaščiti vstopa v dolino Mure na jugovzhodnem delu cesarstva in je bila zato nekakšen obrambni zid pred bližnjimi avstrijskimi deželami oz. Štajersko. V strahu pred nadaljnjim osmanskim prodorom so štajerski deželni stanovi (ob cesarju) že oktobra 1600 namenili denar za utrditev obrambnega pasu okoli Lendave in dali mejno trdnjavo oskrbeti z vojsko in strelivom (prav tam, str. 337–338 in 349).

⁶⁶ Valentinitisch, *Der innerösterreichische Hofkammerpräsident*, str. 426.

⁶⁷ Marijino pismo Erenrajhu pl. Wurmbrandu, svaku tedaj že pokojnega Jurija Jerneja Zwickla, v katerem mu piše o svoji zaroki z Janezom Jakobom baronom Khislom. Pismo je bilo omenjenega datuma odposlano iz Gradca (Zwiedineck-Südenhorst, *Das Haus- und Familien-Archiv*, str. 134; Bucelin, *Germania* (1672), fol. 231 in 446).

⁶⁸ Schiviz v. Schivizhoffen, *Der Adel*, str. 544.

velja poudariti, da je bila poroka dorečena dokaj hitro po verjetno nepričakovani smrti Khislovega starejšega brata Jurija (1555–1605).⁶⁹ Marija, izbranka Janeza Jakoba, je bila hči Konrada barona Thannhausna in njegove žene Doroteje pl. Teuffenbach.⁷⁰ Bila pa je tudi mlajša sestra Sidonije Marije, od leta 1598 žene Janeza Ulrika barona Eggenberga.⁷¹ Marija se je v prvo poročila 25. januarja 1598 v graški deželni hiši (*landthaus*) z Jurijem Jernejem baronom Zwicklom.⁷² V tem zakonu se je rodilo četvero otrok, sinovi Adam, Maksimilijan in Jurij Jernej ter hči Marija.⁷³ Njihov oče je zelo verjetno umrl pred aprilom 1605; 1. aprila tega leta je namreč Marija svakinji Doroteji pl. Wurmbrand poslala pismo v zvezi s plačilom dolga v višini 5.000 gld.⁷⁴

Marija je kot mlajša sestra žene zelo vplivnega štajerskega plemiča barona Eggenberga verjetno igrala pomembno vlogo za dvorno kariero

⁶⁹ Po drugi strani je potrebno dodati, da sta oba Jurijeva sinova, Janez Krištof in Krištof Viljem, umrla že leta 1593 v otroških letih. Prim. opombo 32.

⁷⁰ Konrad in Doroteja sta se poročila 1. junija 1572 v Gradcu (StLA, Hs. 1285, mapa k evangeličanskemu krstnemu registru (levo zgoraj oznaka »3938«, desno zgoraj pa »2«, fol. 7v)). Konrad je še pred poroko, leta 1571, za prvorojenega oz. glavnega moškega člana rodbine pridobil dedni naziv štajerskega (vrhovnega) lovskega mojstra (Andritsch, Landesfürstliche Berater am Grazer Hof, str. 87). V zakonu Konrada in Doroteje naj bi se rodili Baltazar (1574–1627), Sidonija Marija (ok. 1576–1614), Evfrozina (1578–1613), Doroteja (ok. 1579–1622) in Marija (po 1580–1649). Iz ostankov graških evangeličanskih matičnih knjig/vpisov je bilo moč najti krstna vpisa za Baltazarja in Evfrozino (StLA, HS. 1268, vpis 14. januarja 1574; prav tam, HS. 1285/2, fol. 61r; <https://gw.geneanet.org/fcicogna?lang=en&n=von+thannhausen&oc=0&p=sidonia+marija>; <https://www.univie.ac.at/Geschichte/wienerhof/wienerhof2/grafiken/familie1.htm#egg1>). Konradu in njegovemu bratrancu Pavlu je nadvojvoda Karel z listino, izdano 14. oktobra 1576 v Gradcu, potrdil baronat, ki naj bi ga Thannhausnom podelil že cesar Karel V. (OeStA, AVA, Adel, HAA, AR, K. 988, Thannhausen, Paul von, Conrad, Vetter [...] Graz 14. X. 1576, (E); Frank, *Standeserhebungen*, Bd. 5 (1974), str. 102). Konradov najstarejši sin Baltazar je 7. marca 1623 s cesarsko listino, izdano v Regensburgu, postal grof (Frank, *Standeserhebungen*, Bd. 5 (1974), str. 102).

⁷¹ Pörtner, *The Counter-Reformation in Central Europe*, str. 211; Krones, »Eggenberg, Hans Ulrich Freiherr von«, *ADB*, Bd. 5 (1877), str. 666; <https://www.univie.ac.at/Geschichte/wienerhof/wienerhof2/grafiken/familie1.htm#egg1>.

⁷² StLA, Hs. 1285/4, fol. 52r. Juriju Jernejju je bil baronat podeljen z listino nadvojvode Karla, izdano 20. maja 1597 v Gradcu (OeStA, AVA, Adel, HAA, AR, K. 1127, Zwickhl, Georg Bartolomäus [...] Graz 20. V. 1597, (E); Frank, *Standeserhebungen*, Bd. 5 (1974), str. 283).

⁷³ O Adamu ni nobenih podatkov. Maksimilijan se leta 1619 (skupaj z Jurijem Jernejem) omenja kot študent univerze v Perugii. Marija naj bi se poročila s Ferdinandom baronom Eggenbergom iz ernovške rodbinske veje (StLA, HS. 28, Stadl, *Ehrensiegel*, IV, fol. 419; Matschinegg, *Österreicher*, str. 647; Valentinitsch, *Der innerösterreichische Hofkammerpräsident*, str. 427; Bucelin, *Germania* (1672), fol. 263 in 446). Sodeč po imenu bi lahko bil Jurij Jernej njun najstarejši sin; ni bilo namreč redko, da so očetje prvorojencu nadelili svoje ime ali ime kakšnega zna(me)n(it)ega prednika.

⁷⁴ Zwiedineck-Südenhorst, *Das Haus- und Familien-Archiv*, str. 133.

svojega moža. Koliko otrok se je rodilo v zakonu Janeza Jakoba in Marije, ni znano. Vsekakor Janez Jakob ni imel moških potomcev. Zato je pozneje, po prejetju cesarskega dovoljenja, posinovil Jurija Jerneja barona Zwickla iz ženinega prvega zakona.⁷⁵

Janez Jakob se je še bolj kot njegov oče osredotočil na delovanje na Štajerskem. Khisli so od leta 1570 v Gradcu posedovali hišo oz. mestno palačo, ki je bila po smrti Janeza barona Khisla (1593) zaradi njegovih finančnih nepravilosti za časa predsednika notranjeavstrijske dvorne komore zarubljena. Ob rubežu ni bilo prizaneseno niti lastnini vdove Janeza Khisla iz njenega prvega zakona.⁷⁶ Novi lastnik hiše je leta 1594 postal Janez Ambrož grof Thurn, kranjski deželan,⁷⁷ nato pa jo je od njega okoli

⁷⁵ *Er hat mit keyßerlihen consens den namen der graffen Kißl an sich und vor seine descendenz genohmen, und ßih Kißl genent* (StLA, HS. 28, Stadl, Ehrensiegel, IV, fol. 418). Kdaj je Janez Jakob posinovil Jurija Jerneja, ni povsem znano. Ob podelitvi grofovstva (1623) je omenjena njegova posvojitev pastorka, pri čemer je Janez Jakob glede na dikcijo še vseeno upal na zakonskega potomca. Ker je bilo na kocki izumrtje rodbine, je pri cesarju dosegel, da lahko v primeru smrti posvojenca za dediča imenuje koga drugega. Desetletje pozneje, leta 1633, se je njegov posvojenec Jurij Jernej kot grof Khisl poročil z Ano Marijo grofico Berka (Wien-Hofburgpfarre, PMK 1619–1755, fol. 254). Kapper kot datum uradne posvojitve Jurija Jerneja omenja 21. marec 1634, ko naj bi notranjeavstrijska deželna vlada potrdila privoljenje cesarja Ferdinanda II. iz istega leta (Kapper, Fahrengaben, str. 43), kar se zdi precej pozno.

⁷⁶ Valentinitisch, Der innerösterreichische Hofkammerpräsident, str. 415 in 421. Po pritožbi je vdova del svoje premoženja dobila nazaj (prav tam, str. 415). O rubežu podrobneje v opombi 55.

⁷⁷ Janez Ambrož grof Thurn iz rodbinske linije Thurn-Valsassina se je rodil 4. decembra 1537 v Škofji Loki (*Lack*) na Kranjskem očetu Antonu, ki je deloval kot tržaški glavar. Janez Ambrož je prišel na dvor cesarja Ferdinanda I. na Dunaju kot paž. Študiral je pravo in se pozneje udeležil dolgih potovanj v Italijo, Francijo, Španijo in Poljsko. Znan je bil po tem, da je poleg slovenskega jezika (kranjščine) izvrstno obvladal še nemško, italijansko, latinsko in češko. Kot eden redkih trdnih katolikov v času protestantske prevlade je užival močno podporo Marije Bavarske in njenega moža Karla II. Na graškem nadvojvodskem dvoru je deloval predvsem kot jurist. Po deželnem zboru v Brucku je bil imenovan za tajnega svetnika in je od protestanta Pankraca barona Windischgrätza prevzel urad dvornega maršala. Leta 1580 je prevzel vodenje urada notranjeavstrijskega dvornega mojstra (*Obersthofmeister*), kjer je vnovič zamenjal protestanta, takrat Jurija barona Khevenhüllerja. Leta 1582 je nadvojvoda Karla II. spremljal v Augsburg. Tri leta pozneje je bil imenovan za kranjskega deželnega glavarja. Karel II. ga je na smrtni postelji imenoval za dvornega mojstra svojih mladoletnih otrok. Čeprav se je grof Thurn leta 1597 z dvora umaknil, ga je nadvojvoda Ferdinand leta 1606 ponovno imenoval za svetnika. Janez Ambrož je umrl 14. septembra 1621 (Wurzbach, »Thurn-Valsassina, Johann Ambros«, *BLKO*, Bd. 45 (1882), str. 108–109; Preinfalk, Grofje Thurn-Valsassina, str. 249–253; Andritsch, Landesfürstliche Berater am Grazer Hof, str. 77 in 79–80; Valentinitisch, Der innerösterreichische Hofkammerpräsident, str. 411).

leta 1603 odkupil Janez Jakob baron Khisl. Stala je na tedanji *Burgerstrass*,⁷⁸ danes Bürgergasse 3.⁷⁹

Za Janeza Jakoba lahko z gotovostjo trdimo, da je bil konvertit.⁸⁰ Leta 1611 je odstopil zemljišče in pozneje prispeval sredstva za gradnjo kapucinskega samostana v Mariboru. Ravno tedaj je postal predsednik notranjeavstrijskega dvornega vojnega sveta (1611–1613).⁸¹ Temeljni kamen za samostan je 23. aprila 1613 z dovoljenjem sekovskega škofa Martina Brennerja (1585–1615) posvetil ljubljanski škof Tomaž Hren. Gradnja je sprva potekala hitro, tako da je bila že leta 1614 uvedena samostanska klavzura. Pozneje se je upočasnila; samostansko cerkev je sekovski škof Jakob Eberlein (1615–1633), generalni vikar salzburškega nadškofa, posvetil 25. oktobra 1620.⁸² V obdobju med letoma 1613 in 1619 je Khisl na dvoru nadvojvode Ferdinanda služil kot vrhovni konjar (*Oberststallmeister*).⁸³ Da njegova ljubezen do glasbe ni usahnila, priča podatek, da je graški dvor leta 1615 na njegov predlog nagradil dvornega glasbenika in priznanega skladatelja Raimonda Ballestro. Istega leta je bil

⁷⁸ StLA, LR 538, H. 3 [fol. 193r–v, listina št. 14].

⁷⁹ Leta 1613 je Janez Jakob baron Khisl hišo prodal krškemu škofu Janezu Jakobu baronu Lambergu. Njegov naslednik, škof Sebastijan pl. Lodron, jo je leta 1631 prodal Juriju Ludviku grofu Schwarzenbergu. Ta je dal stavbo temeljito predelati in po njem ima palača svoje ime še danes (StLA, HS. 28, Stadl, *Ehrenspegel*, V, fol. 345; Valentinitsch, *Der innerösterreichische Hofkammerpräsident*, str. 415; [https://de.wikipedia.org/wiki/Palais_Schwarzenberg_\(Graz\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Palais_Schwarzenberg_(Graz))).

⁸⁰ Ko je bil od leta 1601 notranjeavstrijski general topništva, je bil podrejen neposredno nadvojvodi Ferdinandu. Slednji je konec leta 1600 želel od deželnih stanov Notranje Avstrije doseči, da bi sami imenovali »nekega katoliškega« topniškega generala, ki bi ga plačevali in mu namenili sredstva za topništvo in strelivo. Tedaj še večinsko protestantski stanovi so ukaz nadvojvode zavrnil, češ da za kaj takega ni finančnih sredstev. Ob tem so Ferdinandu odgovorili, da če meni, da je mesto topniškega generala nujno, naj zanj poskrbi sam, ter mu zraven navrgli, da naj pri izbiri moža raje upošteva njegove sposobnosti kot pa versko prepričanje. Sodeč po zapisanem je bil Janez Jakob baron Khisl do leta 1601 že katoličan (Pichler, *Captain John Smith*, str. 336 in 348–349). Prestop v katoliško vero je predstavljal osnovni pogoj, ki je Janezu Jakobu pozneje omogočil, da je pridobil del nekdanje rodbinske posesti, ki je bila Khislom zarubljena po letu 1593/94. Na Štajerskem je to recimo bilo gospostvo Spodnji Maribor (Valentinitsch, *Der innerösterreichische Hofkammerpräsident*, str. 426–427).

⁸¹ Andritsch, *Landesfürstliche Berater am Grazer Hof*, str. 85. Khisl je bil tudi pobudnik zidave romarske cerkve pri Novi Štiti pri Ribnici, kjer je od leta 1619 bil lastnik gospostva (Žabota, *Rodbina Khisl*, str. 21).

⁸² Škafar, *Knjige*, str. 68–69; Pokorn, *Baroni Khisli*, str. 455.

⁸³ Andritsch, *Landesfürstliche Berater am Grazer Hof*, str. 85. V tej nededni plačani službi je bil Khisl odgovoren za nadvojvodove dvorne hleve, konje in ljudi, ki so jih oskrbovali (Preinfalk, *Auerspergi*, str. 32–33).

Khisl edini posvečenec zbirke didaktičnih motetov in kanconet *Musica vaga et artificiosa* Romana Michiellija.⁸⁴

Leta 1618 je Janez Jakob od Nikolaja (Ursini-)Blagaja kupil mesto in gospostvo Kočevje s sedežem na gradu Fridrihštajn; tri leta pozneje, 8. junija 1621, je tam pridobil še dosmrtno pravico sodstva. Že leta 1619 je od cesarja Ferdinanda kupil tudi gospostvo Ribnica.⁸⁵ Istega leta je od mesta Maribor kupil pravico do tamkajšnjega deželskega sodstva in mestno mitnico, leto pozneje pa od deželnega kneza še celotno gospostvo Spodnji Maribor (*Burg Marchburg*) s sedežem v mestnem gradu.⁸⁶ Omenjeni nakupi so nastopili v času stanovskega upora na Češkem, ko je deželni knez za zatrtje upora nujno potreboval izdatne vsote denarja. Pirchegger beleži podatek, da je baron Khisl samo za nakup mariborskega gospostva deželnemu knezu plačal 80.000 gld (in 55.000 gld zastavnega dolga).⁸⁷

Z dednim lastništvom Khislov se je začelo novo poglavje v zgodovini mariborskega mestnega gradu. Nekdanji deželnoknežji upravni dvor se je gradbeno in imensko prelevil v grad, konceptualno pa v rezidenco. Tedaj so glavno stavbo z nivojsko izravnano vežo prebili ter tako dobili nov dostop na vzhodno grajsko dvorišče in k bastiji. Doglej enovito klet in mezanin⁸⁸ so ob tem ločili, njuna severna dela pa na novo obokali. Nadstropje so spremenili v stanovanje in vgradili osem velikih poznorenesančnih pravokotnih oken. Južni dvoriščni zid je nadomestil malce nižji ostrešen dvoosni trakt, obočni poli kleti in mezanina pa so bili pri tem smiselno predelani. Stavbi so dozidali štiri šesterokotne štirietazne vogalne stolpiče, pokrite z zvonastimi strehami. Ti sprva niso imeli nobenega praktičnega pomena, zato pa toliko večjo reprezentativno vrednost. Stali so na obeh zahodnih vogalih glavne stavbe, na zunanjem stiku južnega trakta z vzhodnim (poleg stolpastih Ulrikovih mestnih vrat) in nad zunanjim stikom severnega trakta z bastijo. Z njimi se je dvor tudi vizualno prelevil v grad, pri čemer pa je bastija še naprej ostajala deželnoknežja oz. mestna last.

⁸⁴ Kokole, Vesela družčina, str. 81; Žabota, Rodbina Khisl, str. 21; Pokorn, Baroni Khisli, str. 457.

⁸⁵ Žabota, Rodbina Khisl, str. 21.

⁸⁶ Hozjan, Mariborsko mesto, str. 316. V popisu inventarja iz leta 1690, transkribiranem v tem zvezku *GZM*, se pri navedbi pomembnih listin pod št. 126 omenja kupno pismo za gospostvo Spodnji Maribor/Mariborski mestni grad brez pripisa kraja in datirano s 1. avgustom 1620 (StLA, LR 538, H. 3 [fol. 214r in 214v, listina št. 126]).

⁸⁷ Pirchegger, *Die Untersteiermark*, str. 20.

⁸⁸ Mezanin je nižja oz. manjša etaža med dvema etažama, navadno med pritličjem in prvim nadstropjem (*SSKJ* 2, I. knjiga, str. 793).

Najstarejša ohranjena veduta s severozahodnim pogledom na mesto iz okoli leta 1630 nam kaže grad prav v tej gradbeni fazi.⁸⁹

Kot že omenjeno, je bil Janez Jakob tisti Khisl, ki mu je cesar podelil grofovski naziv za celotno cesarstvo in habsburške dedne dežele. To se je zgodilo s cesarsko listino Ferdinanda II., izdano 14. marca 1623 v Regensburgu. V prošnji za podelitev grofovstva je (bil) Janez Jakob Khisl označen kot baron Fužin in Konjic,⁹⁰ gospod Spodnjega Maribora (*Burckh Marchburg*) in Kočevja, (vrhovni) lovski mojster na Kranjskem in v Slovenski marki, dedni stolnik poknežene grofije Goriške, cesarski svetnik, vrhovni komornik in orožarski mojster (*zeügmaiter*).⁹¹ Od mladih let naprej se je izkazal v različno zahtevnih službah, zlasti kot predsednik dvornega vojnega sveta in kot vrhovni konjar (*obrister stallmaister ampts*), do nedavnega pa je uspešno upravljal še vrhovni komorni urad (*obristen camererampts*). Zaradi vseh njegovih zaslug in zaslug njegovih prednikov za »cesarsko, kraljevo in avstrijsko nadvojvodsko hišo«, tudi za cesarjevega očeta, avstrijskega nadvojvodo Karla in za burgundskega vojvodo, je bil deležen »popolne cesarske milosti«. S cesarsko listino je bilo Khislu skupaj z vsemi njegovimi moškimi in ženskimi zakonskimi potomci priznано cesarsko ali državno grofovstvo ter podeljen naslov (*nahmen und titul*) »grofje Kočevja, baroni Fužin in gospodje Maribora« (*grafen zu Gottschee*,

⁸⁹ Curk, *Mariborski grad*, str. 56–57.

⁹⁰ Očitno je bil samo nominalni lastnik. Gospostvo Konjice je namreč imel od leta 1594 v zakupu Krištof Prunner, po plačilu 49.200 gld pa so ga leta 1597 v trajno last pridobili dediči Sigmunda pl. Tattenbacha (Zadravec, Plemiška rodbina Tattenbach, str. 55; Žabota, Rodbina Khisl, str. 14; Pirchegger, *Die Untersteiermark*, str. 141; Valentinitsch, *Der innerösterreichische Hofkammerpräsident*, str. 415). Po delilni pogodbi iz leta 1602 med Sigmundovimi dediči, sinovi Janezom Krištofom, Volf(gang)om Friderikom in Gotardom, je večji, tričetrtnski delež gospostva Konjice pripadel najstarejšemu sinu Janezu Krištofu. Četrtnski delež v obliki uradov Ločica, Jablane in Škofja vas je dobil Volf(gang) Friderik, ki je to in še drugo podedovano posest kmalu prodal. Janez Krištof se je leta 1604 poročil z Judito pl. Resch, s katero sta živela na konjiškem in podčetrtnskem gradu. Leta 1623 je bil iz deželnega povzdignjen v državnega barona, a je že štiri leta pozneje umrl. Pokopan je bil v kripto cerkve sv. Ane v Konjicah zraven očeta Sigmunda. Od številnih potomcev Janeza Krištofa je Konjice podedoval 18-letni sin Viljem Leopold. Leto ali dve po očetovi smrti se je odločil priključiti malteškemu viteškemu redu in je gospostvo prepustil starejšemu bratu Gotfridu. S cesarsko listino, izdano 8. junija 1637, je bil Gotfrid povišan v grofa. Tudi on je kmalu po dvigu na plemiški lestvici umrl (1640) in bil pokopan v konjiško družinsko grobnico. Za dediča je določil mladoletna sinova Janeza Erazma in Gotfrida Viljema. Iz gospostva Konjice in priključenih mu posesti je sestavil fidejkomis, ki ga je v uživanje dobil starejši sin Janez Erazem. Ker je ta sodeloval v protihabsburški zaroti, mu je notranjeavstrijska dvorna komora vsa posestva leta 1670 zasegla (Zadravec, Plemiška rodbina Tattenbach, str. 56–60 in 63; Pirchegger, *Die Untersteiermark*, str. 141).

⁹¹ OeStA, AVA, Adel, RAA, Gottschee, Johann Jacob [...] Regensburg 14. III. 1623, fol. 3r.

freiherrn zu Khalttenbrun und herrn zu Mahrburg).⁹² Njegovo mesto in gospodstvo Kočevje je bilo povzdignjeno v grofijo, v sklop katere sta bili združeni do tedaj samostojni gospodstvi Ribnica (*Reuffniz*) in Poljane (*Böllan*).⁹³ Istočasno je bil njegovi rodbini podeljen predikat in častni naslov »visoki in blagorodni« (*hoch und wohlgeborn*). Grofu Khislu so bili dodeljeni še trije dedni privilegiji: privilegij do nadaljnega pridobivanja gospodstev na ozemlju celotnega cesarstva v lastno posest, bodisi z nakupi, zamenjavami, dedovanjem ali kako drugače. S tem privilegijem je bil povezan nadaljnji privilegij, po katerem je smel k svojemu nazivu dodati ime novo pridobljenega gospodstva. Zadnji privilegij je bil ta, da so v primeru smrti Janeza Jakoba brez zakonskega moškega potomca vsi omenjeni privilegiji in svoboščine pripadli njegovemu pastorku, Juriju Jerneju baronu Zwicklu. Njega je »po Našem predhodnem védenju in pri Naši deželno knežji štajerski dvorni pisarni ter pod istim datumom izdanim dovoljenjem že posvojil in ga vzel ter izbral za svojega otroka«.⁹⁴ Omenjeni privilegiji so bili v enaki meri preneseni tudi na zakonskega potomca posinovljenca, in sicer na njegovega najstarejšega sina posvetnega stanu.⁹⁵ V primeru, da bi Jurij Jernej ostal brez zakonskega moškega potomca ali da bi umrl pred svojim očimom, tako da bi bili »grofje Kočevski« (*graffen von Gottschee*) pred izumrtjem, je bilo Janezu Jakobu dovoljeno, da svojega moškega dediča imenuje sam. Zanj oz. za njegove zakonske potomce so/bi

⁹² Listino gre razumeti tako, kot da bi Janez Jakob oz. rodbina opustil(a) priimek Khisl in se preimenoval(a) po grofiji Kočevje (prav tam, fol. 3r–6r in 9v–10r). Priimek Khisl je bil pozneje v normalni uporabi, verjetno (tudi) zato, ker je bila grofija na Kranjskem že leta 1641 prodana Auerspergom (Preinfalk, *Auerspergi*, str. 230).

⁹³ OeStA, AVA, Adel, RAA, Gottschee, Johann Jacob [...] Regensburg 14. III. 1623, fol. 3v. Gospodstvo Poljane je Janez Jakob kupil med letoma 1620 in 1623. Ko je 28. aprila 1620 v Mariboru potrdil neko listino, se še ne omenja kot lastnik Poljan (Žabota, Rodbina Khisl, str. 21).

⁹⁴ [A]uff seinem stieff sohn, den edlen unseren lieben getreuen, *Georg Barthlme Zwickhel*, freiherrn p[er]ge] welchen er der graf von Gottschee, mitt unseren vorwissen, und bey unserer landsfürstlichen steyrischen hofcanzlei, unter gleichmessigem dato, ertailt und außgangenen consens, alberait adoptiert und an kindes statt angenommen und erkorn hatt (OeStA, AVA, Adel, RAA, Gottschee, Johann Jacob [...] Regensburg 14. III. 1623, fol. 8v; Frank, *Standeserhebungen*, Bd. 3 (1972), str. 29–30; StLA, LR 538, H. 3 [fol. 214r, listina št. 125]).

⁹⁵ [A]lle zeitt auff dem jehnigen sohn, welcher unter dem manlichen stammen absteigender linien, nach den jahren der eltist, und weltlichen standts sein würd, gleicher weise extendirt transferirt erblich gefallen und verstanden sein sollen (OeStA, AVA, Adel, RAA, Gottschee, Johann Jacob [...] Regensburg 14. III. 1623, fol. 8v–9r).

na območju cesarstva in v dednih deželah prav tako in nepreklicno veljali zgoraj omenjeni nazivi, časti, privilegiji, svoboščine in določila.⁹⁶

Podelitev grofovstva je za Janeza Jakoba nedvomno pomenila karierni vrh. Iz časa proti koncu njegovega življenja je znano še, da je do leta 1630 kupil gospostvi Ravno polje in Šentjanž v vrednosti 154 imenjskih funtov. Nakup je bil posledica rekatolizacije in pregona protestantskega plemstva; leta 1629 se je iz dežele Štajerske izselil dotedanji ravnopoljski lastnik Franc baron Welzer pl. Eberstein.⁹⁷ Leta 1633 je Janez Jakob za posinovljenca dogovoril poročno pogodbo. Grof Khisl je umrl 23. julija 1637 na Dunaju, star 72 let. V Pokrajinskem muzeju Maribor hranijo njegovo upodobitev na mrtvaškem odru. Sredi slike je za pokojnim upodobitev Križanega, ob njem pa grb rodbine Khisl in napis »ÆTATIS SVAE 73. 1637« (v 73. letu starosti. [Leta] 1637).⁹⁸ Janez Jakob je (bil) pokopan v grobnici mariborskega kapucinskega samostana, ustanovi, ki jo je izdatno podpiral od njenega nastanka.⁹⁹ Kapelo z družinsko grobnico je dal z dovoljenjem Kongregacije za svete obrede leta 1638 ob zakristiji prizidati njegov posinovljenec. To kapelo in loretansko ob mariborskem mestnem gradu je 10. avgusta 1661 posvetil pičenski škof Franc Maksimilijan Vaccano.¹⁰⁰

⁹⁶ Prav tam, fol. 9r–9v.

⁹⁷ Hernja Masten, Kungota in Ravno polje, str. 46. Cesar Ferdinand II. je s plemiško listino, izdano 4. septembra 1627 na Dunaju, podelil baronat vsem Welzerjem z Ebersteina in Spiegelfelda (OeStA, AVA, Adel, HAA, AR, K. 1069, Welz, sämtliche Brüder der Linie Spiegelfeld und Eberstain [...]) Wien 4. IX. 1627, (E), fol. 1r–26v).

⁹⁸ Napis v spodnjem delu je zdaj zapognjen na hrbtno stran slike. Navaja posesti in funkcije pokojnika ter ga označuje kot ustanovitelja mariborskega kapucinskega samostana leta 1612. Preberemo tudi, da je umrl 23. julija 1637. Slika je verjetno prvotno visela v mariborskem kapucinskem samostanu.

⁹⁹ Napis na njegovem nagrobniku se glasi: *Hanns Jacob graff Kisl, graf zu Gottsche, freyherr zu Kaltenbrunn und herr zu Purk Marburg, erbland jägermeister in Grätz und der Windischen march, erbdrucksass der fürstl. graffschafft Görtz, weylend der in Gott abgelebten kay. könig. may. Ferdinandi II. geheimer rath, und obrist cammerer und obrist zeigmeister auch schlossshaubtmann zu Grätz, fundator dieses capuciner kloster zu Marburg 1612. Gestorben den 23. Juli 1637* (Škafar, Knjige, str. 74). Na mestu mariborskega kapucinskega samostana danes stoji kompleks frančiškanske cerkve.

¹⁰⁰ Škafar, Knjige, str. 73–74.

4.3 Jurij Jernej (po 1598–1656), baron Zwickl, ki je postal grof Khisl

Univerzalni dedič Janeza Jakoba Khisla je bil posvojenec Jurij Jernej, roj. baron Zwickl.¹⁰¹ Med njim in materjo Marijo je bila kmalu sklenjena poravnava (*vergleich*), ki je bila dogovorjena 29. avgusta ter nato spisana in izdana 1. septembra 1637 v Gradcu.¹⁰² Ta poravnava, sicer ohranjena v prepisu, je podatkovno zelo bogata, zato si jo velja podrobneje ogledati.

Vdova Marija je do svojega sina in univerzalnega dediča imela več zahtev. Po prvem možu Juriju Jerneju baronu Zwicklu ji je pripadala vdovščina v višini 17.000 gld, poleg tega pa še po poročni pogodbi dogovorjena vdovščina in vzdrževalnina po drugem možu Janezu Jakobu grofu Khislu. Po drugem možu so ji pripadala še razna oporočna volila, zadolžnice in pa gospostvo Ribnica, ki ga je Khisl kupil leta 1619 in ji ga predal v prosto last (*der frauen gräffin frey donirter herrschafft Reiffniz*). Po poravnavi je vdova Marija dobila v prosto last gospostvi Ravno polje in Šentjanž na Dravskem polju (tedaj Ptujsko polje), ki ju je do leta 1630 prav tako kupil pokojni grof Khisl. V dosmrtni preužitek je dobila tudi mariborski mestni grad z vsemi pritiklinami in obresti od zadolžnic. Po njeni smrti so zadolžnice in mariborsko gospostvo pripadli Juriju Jerneju. Vdova je za časa življenja prosto razpolagala s podložniki v uradu Lažiše pri Laškem (?; *ambt unterthonen, daß Latschische genant*),¹⁰³ ki jih je kupila z lastnimi sredstvi, s podložniki v omenjenih treh gospostvih in pa s tamkajšnjo premičnino. V uživanje je dobila tudi večji vrt pri graških Pavlovih vratih (*St. Paulus thor*), ki ga je pokojni drugi mož združil s tremi kupoprodajnimi pogodbami. Svobodno je smela razpolagati tudi s srebrnino, dragocenostmi (*kleinodien*) in verižicami, medtem ko je bila upravičena še do polovičnih deležev v Gradcu najdenega denarja in premičnin. V graški hiši ji je za stanovanje pripadlo srednje nadstropje, ki ga je lahko koristila, dokler je želela. Zraven tega se je lahko po potrebi zastonj poslužila tamkajšnje kuhinje, kleti in (konjskih) hlevov.¹⁰⁴ Namesto

¹⁰¹ StLA, HS. 28, Stadl, *Ehrensiegel*, V, fol. 350; Žabota, Rodbina Khisl, str. 22.

¹⁰² StLA, HS. 28, Stadl, *Ehrensiegel*, V, fol. 349 in 353.

¹⁰³ [Http://www.sistory.si/cdn/publikacije/36001-37000/36060/Stajerska-1900.html](http://www.sistory.si/cdn/publikacije/36001-37000/36060/Stajerska-1900.html).

¹⁰⁴ [S]olle der frau gräffin in deß herrn graffen allhier zu Grätz habender behaußung zu deroselben wohnung der mittlere stoch oder gaden (so lang derßelbe behalten und selbsten gebrauchen wil) samt bedürfftiger kuchl, keller und der darin befindenden stallung umsonst gelaßen werden (StLA, HS. 28, Stadl, *Ehrensiegel*, V, fol. 350).

šestih kočijaških konjev in kočije, ki so ji bili obljubljeni s poročnim pismom, si je lahko izbrala poljubno od obstoječih kočijaških konjev in kočij, tudi osle in jezdna kljuseta (*reith klepern*) z vsem potrebnim. Pokojni Janez Jakob grof Khisl je kar »38 let zvesto služil pokojnemu Ferdinandu II., ki je bil do njega zelo milostljiv«, zato sta k temu stremela tudi mati in sin ter želela doseči karseda pravično poravnavo. Po pokojnikovi zadnji volji sta bila vdova in posinovljenec dolžna nameniti denar za postavitev frančiškanskega samostana; s poravnavo je bila vdova tega oproščena, tako da je denar za njegovo gradnjo prispeval samo Jurij Jernej.¹⁰⁵ Slednji je moral iz lastnih sredstev izplačati še služabnike in posle ter plačati pravdne in druge sprotne stroške (*aller klag und conducts unkosten*). Na koncu je bilo sklenjeno, da bo Jurij Jernej poleg vsega ostalega materi »v dobri veri« izplačal znesek v višini 100.000 gld. Od tega ji bo 37.000 gld predal/naložil pri deželi Štajerski, 20.000 gld pri deželi Koroški, za preostalih 43.000 gld pa ji bo izdal zadolžnico, obrestovano s 6 %. Letne obresti se ji je zavezal skrbno izplačevati.¹⁰⁶

Ovdovela grofica Khisl je morala v zameno predati vse listine, ki jih je hranila pri sebi, denimo [poročno] pogodbo s Zwicklom (*den Zwicklischen vertrag*), poročno pogodbo in poročno pismo s pokojnim Janezom Jakobom grofom Khislom, darilno listino za Ribnico (*die donation umb Reiffniz*) in razne pokojnikove zadolžnice. Hkrati se je obvezala, da se bo držala poravnave in da ne bo zahtevala ničesar, kar ji ne bi pripadalo po njej. Enako se je obvezal tudi njen sin, pokojnikov posinovljenec Jurij Jernej grof Khisl. Poleg obeh neposredno vpletenih je poravnavo s svojimi pečati in podpisi potrdilo več prič: Janez Sigmund grof Wagensperg, dedni vrhovni koroški maršal, cesarski tajni svetnik in komornik, pa Ulrik Krištof baron Scharffenberg, cesarski tajni svetnik in komornik, Karel grof Saurau, cesarski tajni svetnik in komornik, dedni štajerski maršal in štajerski deželni glavar,¹⁰⁷ in Baltazar baron Galler, prav tako cesarski tajni svetnik

¹⁰⁵ Jurij Jernej je pokojnikovo željo uresničil s tem, da je prispeval sredstva za gradnjo frančiškanskega samostana v Feldbachu (prim. opombo 152).

¹⁰⁶ StLA, HS. 28, Stadl, *Ehrensiegel*, V, fol. 350–351.

¹⁰⁷ V urad dednega štajerskega maršala ga je cesar Ferdinand II. imenoval 22. marca 1625, medtem ko mu je bilo grofovstvo podeljeno s cesarsko listino, izdano 12. januarja 1628 v Pragi. Za štajerskega deželnega glavarja je bil imenovan 4. maja 1635. Po tem imenovanju sta se z ženo Suzano Katarino, roj. baronico Teuffenbach, preselila v Gradec, kjer sta na Sporgasse kupila meščansko hišo Windischgrätzov in jo dala predelati v palačo (Saurau). V funkciji štajerskega deželnega glavarja je Karel deloval do svoje smrti, 9. junija 1648. V tej vlogi ga je nasledil Janez Maksimilijan grof Herberstein (1601–1679) (Naschenweng, *Die Landeshauptleute der Steiermark*, str. 142; Frank,

in komornik ter namestnik upravitelja notranjeavstrijske vlade (*I. O. regierung vice statthalter*).¹⁰⁸

Glede na besedilo poravnave in druge znane podatke je Jurij Jernej podedoval Kočevje, Poljane, Ribnico, Fužine in (po materini smrti) Spodnji Maribor, medtem ko je vsaj do leta 1633 že upravljal Hainfeld.¹⁰⁹ Leta 1641 je z izjemo Fužin prodal vsa svoja gospodstva na Kranjskem. Kočevsko gospodstvo z njegovim središčem, sicer razpadajočim gradom Fridrihtajm, je za 84.000 gld prodal Volfu Engelbertu grofu Auerspergu. V njem je našel kupca tudi za gospodstvo Poljane, za katero je iztržil 31.500 gld.¹¹⁰ Istega leta je Jurij Jernej prodal še Ribnico na Dolenjskem. Jurij Andrej pl. Trilleg je zanj odštél več kot 60.000 gld.¹¹¹ Tako se je lahko grof Khisl po letu 1641 skoraj izključno posvetil svojim gospodstvom in posestim na Štajerskem. Prodaje, dedovanja in prihodki od preostalih posesti so mu omogočili nove nakupe posestev in druge izdatke. Septembra 1641 je od Gotfrida barona Stübicha, oskrbnika posesti Herbersteinov, kupil gospodstvo Zgornji Maribor in ga pozneje združil z gospodstvom Spodnji Maribor.¹¹² Vrednost imenja je znašala 126 im. funtov, 4 š.¹¹³ V obdobju 1642–1647 je bil v Feldbachu zgrajen frančiškanski samostan, ki ga je, po zadnji volji Janeza Jakoba grofa Khisla, dal postaviti Jurij Jernej. Tamkajšnja cerkev je bila posvečena leta 1658.¹¹⁴ Gospodstvo z dvorcem Fahrengraben na jugovzhodu

Standeserhebungen, Bd. 4 (1973), str. 226; https://de.wikipedia.org/wiki/Karl_von_Saurau).

¹⁰⁸ StLA, HS. 28, Stadl, *Ehrenspegel*, V, fol. 349–353.

¹⁰⁹ Gospodstvo Hainfeld je bilo last Zwicklov od leta 1575. Po poroki z ovdovelo baronico Zwickl (1606) ga je morda upravljal Janez Jakob Khisl in ga pozneje predal Juriju Jerneju baronu Zwicklu, posinovljenemu grofu Khislu. Za njegovega brata Adama ni nobenih podatkov, medtem ko je bil Maksimilijan baron Zwickl okoli leta 1644 umorjen, tako da je Jurij Jernej postal njegov univerzalni dedič. Podatek ponuja sklep, da se Maksimilijan ni poročil oz. ni imel potomcev. Imeti je moral kar zajetno premoženje, saj je pri Kapperju govora o tem, da je Jurij Jernej kot Maksimilijanov univerzalni dedič svojo posest močno povečal (*seinen Besitz bedeutend vermehrt*; StLA, HS. 28, Stadl, *Ehrenspegel*, IV, fol. 419 in 421; prav tam, V, fol. 346 in 348; Kapper, Fahrengraben, str. 44; Valentinitz, *Der innerösterreichische Hofkammerpräsident*, str. 427; Schmutz, *Lexicon von Steyermark* (1823), str. 374; Bucelin, *Germania* (1672), fol. 263 in 446). V inventarju iz leta 1725 se med listinami sicer omenja fevdno pismo za Hainfeld, ki ga je Jurij gospod Stubenberg (!) 23. januarja 1630 v Gradcu izdal Juriju Jerneju grofu Khislu (StLA, LR 805, H. 13, Inventar 1725, fol. 18r–v, listina št. 109).

¹¹⁰ Preinfalk, *Auerspergi*, str. 230.

¹¹¹ Žvanut, *Plemiške zgodbe*, str. 106.

¹¹² StLA, LR 538, H. 3 [fol. 191v, listina št. 13; Pirchegger, *Die Untersteiermark*, str. 21. Pred tem je gospodstvo Zgornji Maribor 17. julija 1629 od barona Galla kupil Vid Sigmund baron Herberstein (StLA, LR 538, H. 3 [fol. 192v in 193r]).

¹¹³ Sikora, *Die steirischen Gülden*, IV, str. 314.

¹¹⁴ Krenn, *Die Oststeiermark*, str. 113.

(avstrijske) Štajerske blizu mesta Feldbach je Jurij Jernej (od)kupil leta 1644.¹¹⁵ To je bilo mogoče (tudi) zaradi velikih dolgov, ki si jih je v začetku 17. stoletja ob samem nakupu nabral tedanji novi lastnik Jurij Krištof pl. Rüd. Slednji se iz dolgov nikakor ni uspel izviti, tako da so padli na ramena njegovega sina Eberharda.¹¹⁶ Po tem nakupu je Jurij Jernej združil tudi sosednji gospostvi Hainfeld in Fahrengraben. Dvorec Fahrengraben je tedaj nekako izgubil na pomenu v korist razkošnejšega in bolj udobnega vodnega dvorca Hainfeld.¹¹⁷ Leta 1648 je grof Khisl kupil od Gundakerja barona Herbersteina še urad Miklavž, ocenjen na 34 im. funtov. Urad je pred tem spadal v okvir gospostva Betnava, vanj pa so denimo poleg tamkajšnjih podložnikov, njiv in travnikov spadali dvorec (pristava) in trije mlini.¹¹⁸

Jurij Jernej je bil poročen še pred očimovo smrtjo. Za svojo življensko sopotnico je 30. marca 1633 na Dunaju vzel Ano Marijo grofico Berka.¹¹⁹

¹¹⁵ Jurij Jernej naj bi že leta 1642 od Ludvika grofa Schwarzenberga kupil gospostvo Črnci (*Freudenau*) na severovzhodu današnje Slovenije blizu kraja Apače oz. mesta (Gornja) Radgona (Pirchegger, *Die Untersteiermark*, str. 49). Pircheggerjev podatek se zdi manj verjeten oz. netočen. Gospostvo je zanesljivo imela šele njegova vnukinja, Marija Eleonora grofica Khisl, por. grofica Orsini-Rosenberg, ki ga je kupila konec leta 1717 (StLA, LR 805, H. 13, Inventar 1725, fol. 19r, listina št. 113).

¹¹⁶ Kapper, Fahrengraben, str. 33 in 42. Janez Jakob grof Khisl je kot lastnik Hainfelda do leta 1631 postopoma od raznih upnikov nakupil oz. pridobil več na člane družine Rüd izdanih zadolžnic, tako da je imel na sosednje gospostvo kot največji upnik vse večji vpliv. Eberhard Rüd pl. Kolenburg, ki se omenja kot stotnik ter dedni komornik in dedni stolnik mainške nadškofije, je bil poročen z Ano Margareto Narringer, s katero sta poleg Fahrengrabna posedovala še gospostvo Johnsdorf. Leta 1644 sta morala gospostvo Fahrengraben dokončno prodati (prav tam, str. 39 in 41).

¹¹⁷ Khisli so se tukaj nastanili občasno, medtem ko je bil v času lastništva Rüdov vseskozi naseljen. Zaradi gospodarskih interesov je tedaj postala pomembnejša fahrengrabenska majerija, ki se je denimo ohranila do danes, medtem ko je dvorec praktično povsem propadel (prav tam, str. 43).

¹¹⁸ StLA, LR 386, H. 2, fol. 155r in 161v; Grahornik, Betnava v 17. in 18. stoletju, str. 117.

¹¹⁹ Wien-Hofburgpfarre, PMK 1619-1755, fol. 254. Ana Marija (v poročni matični knjigi morda pomotoma zapisana kot Ana Katarina) naj bi se rodila leta 1612. Bila je pripadnica stare češke plemiške rodbine, natančneje njene rodbinske linije z Dube in Lipe. Gospostvi Dubá (nem. Dauba) in (Česká) Lípa (nem. (Böhmisch-)Leipa sta ležali nedaleč stran: prvo je spadalo v okvir nekdanjega okrožja Bunzel (danes poljsko mesto Bolestawiec) v Šleziji, drugo pa je bilo sestavni del severnega češkega okrožja Litoměřice. Rodbina Berka je imela poleg teh še številne druge posesti. Nevestin oče Ladislav (ok. 1560-1613) je bil v letih 1603-1604 in 1608 glavar Moravske in je bil do smrti zvest cesarju. Podobno je v času češkega stanovskega upora (1618-1620) ostala cesarju zvesta večina članov rodbine Berka. Izjemi sta bila Vencelj (Vaclav) in Bogoslav (Bohuchval), ki sta tedaj postala visoka uradnika (prvi, denimo, vrhovni češki sodnik). Po odločilni bitki pri Beli gori (1620) sta bila obsojena na smrt, njuno premoženje pa je zasegel cesar. Tedaj je njuna posestva v skupni vrednosti 362.690 gld uspel pridobiti Adam Wallenstein, ki naj bi zanje plačal samo 20.000 gld. Na drugi strani je bil cesarju lojalni Leo Burian Berka z Dube in Lipe do leta 1622 povzdignjen v grofovski stan. Ana Marija, verjetno njegova mlajša sestra, je bila pred poroko z Jurijem Jernejem v obdobju

Poročna pogodba je bila sklenjena dva meseca pred poroko, 28. januarja 1633.¹²⁰ Za poroko se je očitno dogovoril Janez Jakob grof Khisl, ki je ob sklenitvi pogodbe nadomeščal Jurija Jerneja Zwickla, imenovanega Khisl, z deželnoknežjim soglasjem svojega adoptivnega sina in bodočega univerzalnega dediča.¹²¹ Jurij Jernej se tedaj omenja kot cesarski komornik ter kot grof Kočevja, baron Weyerja,¹²² Schrattenberga¹²³ in gospod Hainfelda. S poročno pogodbo je bila sklenjena zaroka. V imenu ženina je bila nevesti obljubljena dota v višini 4.000 gld, le-tej sta bila dodana isti znesek (*wiederlag*) in jutrna v višini 4.000 gld, skupaj 12.000 gld. V primeru, da bi zakonska družica preživela moža, bi lahko z njunimi potomci ali pa brez njih razpolagala s pokojnikovo premičnino in posestmi, pričakovala pa je lahko še vdovščino v višini 20.000 gld. Njen nakit, srebrnina, obleke ipd., ter vse, kar bi ji mož v zakonu podaril ali nakupil, bi ji ostali v vsakem primeru. Dokler bi ostala vdova, bi ji letno za stanovanje

1631–1633 dvorna dama infantinje Marije Ane, prve žene bodočega cesarja Ferdinanda III. Morda je prav to igralo vlogo, da sta poročni priči bila cesar Ferdinand II. in njegov sin, poznejši cesar Ferdinand III. (prav tam, fol. 255; OeStA, AVA, Adel, RAA, Berka, Leo Burian [...] 11. VI. 1622; Keller, *Hofdamen*, str. 265; Frank, *Standeserhebungen*, Bd. 1 (1967), str. 78; Halada, *Lexikon české šlechty*, str. 19–20; Meraviglia-Crivelli, *Der Böhmisches Adel*, str. 54; Hartmann, *Die Kaiser*, str. 145–149; http://de.wikipedia.org/wiki/Berka_von_Dubá; <https://kavisebel.hpage.com/berken-von-der-duba.html>). Češka linija rodbine Berka je po moški strani izumrla leta 1706 s smrtjo cesarskega svetnika Franca Antona Hovora grofa Berka, moža Alojzije Ane grofice Montecuccoli (starejše sestre Ane Šarlote Poliksene; o njej več v nadaljevanju), liniji na Švedskem in Saškem pa sta izumrli v 19. stoletju (Halada, *Lexikon české šlechty*, str. 20; Frank, *Standeserhebungen*, Bd. 1 (1967), str. 78; http://de.wikipedia.org/wiki/Berka_von_Dubá). O izvoru rodbine Berka gl. Halada, *Lexikon české šlechty*, str. 19; Meraviglia-Crivelli, *Der Böhmisches Adel*, str. 54; Grahornik, Betnava v 17. in 18. stoletju, str. 122, op. 65.

¹²⁰ OeStA, HHStA, HA OMeA SR 14-25.

¹²¹ [S]eines mit khay. unnd lanndtsfürstlichen consens adoptirten sohns, unnd khünfftigen universal erbens (prav tam).

¹²² Weyer pri Judenburgu na Štajerskem je bil izvorni grad plemiške rodbine Zwickl, ki se tam omenja od 15. stoletja. Jurij Jernej je očitno bil samo nominalni lastnik Weyerja, saj je ta že od začetka 16. stoletja pripadal Grassweinom, od leta 1596 Praunfalkhom in nato v prvi polovici 17. stoletja številnim drugim rodbinam (omenjajo se npr. Dietrichsteini, Teuffenbachi, Zolten-Zoltensteini, Heinrich-Heinrichsbergi) (<http://www.schloss-weyer.at/about-full.html>).

¹²³ Dvorec leži zahodno od Judenburga ob reki Muri in je danes v ruševinah. Jurij Jernej je očitno bil samo nominalni lastnik tudi tega dvorca. Njegova mati Marija je z dolgovi obremenjeno gospostvo že leta 1610 prodala Volf(gang)u baronu Eggenbergu (<http://www.wehrbauten.at/stmk/steiermark.html?/stmk/schrattenberg/schrattenber>g.html).

in stanu primerno življenje pripadala vsota 2.500 gld. Poročna pogodba je bila izdana v dveh enakih izvodih.¹²⁴

**Zgornji Maribor s sedežem v gradu 'na Piramidi'
je Jurij Jernej grof Khisl kupil leta 1641
(vir: Vischer, *Topographia*, št. 250)**

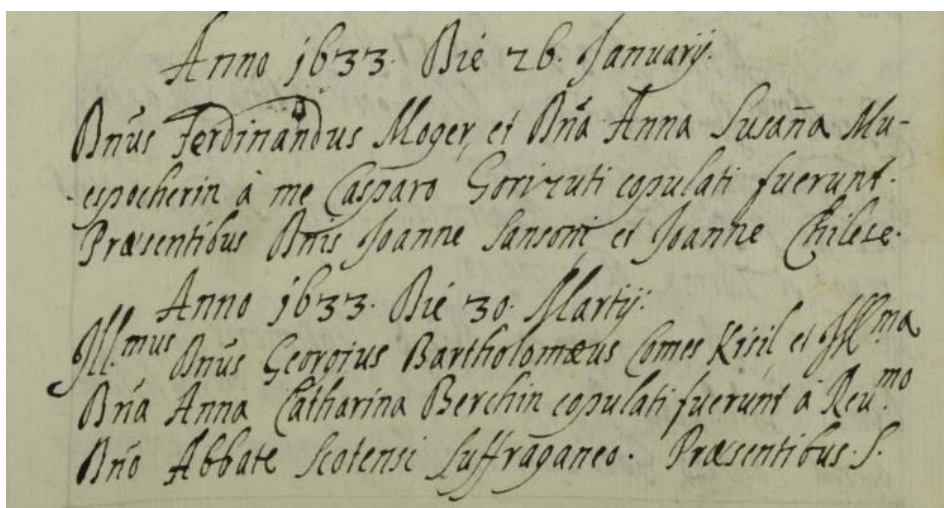
V zakonu Jurija Jerneja in Ane Marije se je rodilo sedem otrok, šest hčera in sin. Ustvarjanje družine je očitno sledilo nekaj let po poroki. Za hčerki Marijo Katarino in Marijo Elizabeto letnici rojstev nista znani. Zelo verjetno sta se rodili v obdobju 1638–1641, morda prav v mariborskem mestnem gradu.¹²⁵ Marija Barbara se je rodila 3. maja 1642,¹²⁶ Ana Marija

¹²⁴ Kot nevestine priče so omenjeni Maksimilijan knez Dietrichstein, Adam Wallenstein, Krištof Simon grof Thun, Viljem Lobkovic in Friderik Tallenberg. Za ženinove priče so poleg očima nastopili Maksimilijan grof Trauttmansdorff, Sajfrid Krištof baron Breuner, Janez Krstnik grof Werdenberg, Julij grof Mörsperg in Lenart Karel grof Harrach (OeStA, HHStA, HA OMeA SR 14-25).

¹²⁵ Potemtakem bi bili krščeni v mariborski župnijski cerkvi sv. Janeza Krstnika. Njunih krstnih vpisov v graških maticah namreč ni najti, medtem ko so krstne matice mariborske mestne župnije ohranjene šele od leta 1650. Po drugi strani je bila praktično do konca leta 1649 lastnica mariborskega mestnega gradu mati Jurija Jerneja, Marija, roj. baronica Thannhausen.

¹²⁶ Graz–Hl. Blut, RMK 1625–1642, fol. 802.

14. decembra 1643,¹²⁷ dvojčici Marija Sofija in Marija Kristina pa 5. marca 1650.¹²⁸ Sin se je zakoncema rodil 27. julija 1645.¹²⁹ Ime Janez Jakob je dobil po očetovem očimu.¹³⁰ Vsi njuni potomci od Marije Barbare naprej so omenjeni v krstnih maticah graške mestne župnije sv. Krvi (Hl. Blut). Podatki o rojstvih oz. krstih pričajo, da je družina do leta 1650 pretežno živela v večnadstropni hiši v Gradcu. Poletni oddih si je verjetno privoščila v udobnem dvorcu Hainfeld ali pa malce manjšem dvorcu Fahrengraben na jugovzhodu (avstrijske) Štajerske blizu mesta Feldbach. Za ženo Ano Marijo je izpričano, da se je veliko zadrževala v Pragi oz. na Češkem.¹³¹

Poročni vpis za Jurija Jerneja in Ano Marijo (po poročni matici sicer (pomotoma?) kot Ana Katarina) s 30. marca 1633
(vir: Wien–Hofburgpfarre, PMK 1619–1755, fol. 254)

¹²⁷ 9. januarja 1663 se je v Gradcu poročila z Albertom baronom Rattmansdorffom, sinom tedaj že pokojnih barona [Jurija] Viljema in Veronike, roj. baronice Saurau. Kot priče se omenjajo tedanji štajerski deželni glavar Sigmund Friderik grof Trauttmansdorff, štajerski deželni upravitelj Erazem Viljem grof Saurau, Viljem baron Rattmansdorff in kapfenberški baron Volf Stubenberg (Graz–Hl. Blut, PMK 1660–1666, fol. 226–227; prav tam, RMK 1625–1642, fol. 450; Schiviz v. Schivizhoffen, *Der Adel*, str. 208).

¹²⁸ Graz–Hl. Blut, RMK 1643–1651, fol. 485.

¹²⁹ V krstni matici je njegovo prvo ime zabeleženo kot Hans (*Hannß*), vendar je po drugih virih enako pogosto zapisano tudi kot Janez (*Johann*) (Graz–Hl. Blut, RMK 1643–1651, fol. 179).

¹³⁰ Leta 1649 se Janez Jakob grof Khisl omenja v seznamu učencev ruške latinske šole, kar bi pomenilo, da bi tamkajšnjo nižjo šolo pričel obiskovati že s štirimi (!) leti (Mlinarič, *Seznam imen*, str. 136).

¹³¹ V letih 1647 in 1648 jo v svojem dnevniku omenja kardinal Harrach. Novembra 1647 je bila tam denimo z dvema (verjetno starejšima) hčerama (*Die Diarien und Tagzettel*, Bd. 1, str. 364; prav tam, Bd. 3, str. 82; prav tam, Bd. 5, str. 445).

Marija, roj. baronica Thannhausen, je umrla do 28. oktobra 1649.¹³² Po smrti drugega moža (1637) se je vsaj do leta 1639 poročila še v tretje, tedaj z mejnim grofom Giorgiom (oz. Jorgejem) Manriquejem.¹³³ O tem zakonu je znanega izredno malo. Vir, ki nam v tej zvezi odstrani tančico skrivnosti, predstavlja Marijina oporoka. Izdana je bila v času njene hude bolezni (*bey dißsen meinen gefährlihen zuestandt und krankheit*) leta 1650 (sic!) v mariborskem gradu.¹³⁴ Za glavnega dediča je imenovala svojega moža, ki mu je zaupala, da bo zanj priskrbel pogrebno slovesnost po krščanskem katoliškem običaju, kot bo sam najbolje vedel. Graškim redovnikom (*denen geistlihen ordens leüthen zu Grätz*) je za branje svetih maš skupaj volila 1.000 gld; za vsoto je želela, da se ustrezno razdeli med vse graške redove. Enako vsoto je namenila ubožnici v Gradcu. Mariborskim kapucinom je zapisala letno rento 60 tolarjev. Ta znesek bi prihajal od vsakoletnih obresti na kapital v višini 1.000 tolarjev, ki bi se moral nekje varno naložiti. Svojemu vnuku Janezu Jakobu je zapustila vrt v Gradcu pred Pavlovimi vrati, vnukinjama Mariji Katarini in Ani Mariji pa po

¹³² Prav tam, Bd. 3, str. 346. Grof Manrique je dal 20. decembra 1650 zapisati poročno pogodbo z Marijo Terezijo baronico Breuner (Hernja Masten, Kungota in Ravno polje, str. 46). V prepisu Marijine oporoke se sicer omenja letnica 1650 (StLA, HS. 28, Stadl, *Ehrensiegel*, V, fol. 357), ki pa je netočna. O tem v opombi 134.

¹³³ [D]on Georg markgraffen Manricke (StLA, HS. 28, Stadl, *Ehrensiegel*, V, fol. 356; *Die Diarien und Tagzettel*, Bd. 4, str. 615 in 618), izvirno Jorge. Njegov celoten naziv (*der hoch und wolgeborne herr h[err] don Giorgio Manriho Mertoze margraven zu Dessio und Lärä, herrn auf Ebenfeldt und St. Johannes, der ram. kay. may. rath p[er]ge und camrer p[er]ge*) najdemo v mrliški matični knjigi graške župnije sv. Krvi, kjer izvemo, da je umrl 3. februarja 1651 in bil pokopan pri tamkajšnjih frančiškanih (Graz–Hl. Blut, MMK 1649–1655, fol. 65). Sklepamo lahko, da je Španec bil v spremstvu infantinje, da je bil del kontingenta, ki se je za cesarja Ferdinanda II. boril v času tridesetletne vojne, ali pa da je na Štajersko prišel preko takrat španskega vojvodstva Milano. Njegov istoimenski prednik je denimo 7. maja 1580 s ponudbo v višini 63.000 lir uspel na dražbi za grofijo Desio severno od Milana; v rokah rodbine Manrique je ostala 96 let. Leta 1613 je španski kralj Filip III. grofijo povzdignil v t. i. markizat (*marchesato*), vendar pa je bil za habsburške dedne dežele, med katerimi je bila Štajerska, ta plemiški naslov neznan (več o grofiji Desio na spletni strani občine Novate Milanese: <https://www.comune.novate-milanese.mi.it/vivi-la-citta/storia-di-novate/novate-nel-feudo-di-desio/>). Po dnevniških zapisih kardinala Harracha se Jorge in Marija Manrique v letih 1639 in 1640 pogosto omenjata na Dunaju, kjer je Jorge služil na cesarskem dvoru (*Die Diarien und Tagzettel*, Bd. 4, str. 615, 618, 672 in 674). Španski priimek se je v štajerskih virih popačil v obliko Manrickho, pa tudi v Manrik (Hernja Masten, Kungota in Ravno polje, str. 46), Maniede (Pirchegger, *Die Untersteiermark*, str. 80) in celo v Mauritsch (Schiviz v. Schivizhoffen, *Der Adel*, str. 206).

¹³⁴ Oporoka je ohranjena v prepisu (StLA, HS. 28, Stadl, *Ehrensiegel*, V, fol. 354–357). Letnica je očitno napačna, saj je Marija umrla že leto prej, do 28. oktobra 1649 (*Die Diarien und Tagzettel*, Bd. 3, str. 346). Zdi se, da njena oporoka sploh ni bila datirana – zapis datuma izdaje namreč manjka – in da je Stadl letnico bolj ali manj ugalibal (StLA, HS. 28, Stadl, *Ehrensiegel*, V, fol. 357).

100 dukatov. Volila začuda niso bile deležne vse vnukinje.¹³⁵ Gospodični Barbari Konstanciji grofici Starhemberg je iz svoje zapuščine podarila (*freyen donation*) celih 10.000 gld.¹³⁶ Neki gospe Regall je volila 300 gld, Ani Mariji Greinmaister pa 300 tolarjev. Svojima spletičnima (*cammer jungfrauen*) Doroteji in Evi je skupaj zapustila 200 gld. Uršulo Zwerger je moral glavni dedič vzdrževati do njene smrti.¹³⁷ Svojemu rentnemu mojstru (*rentmaister*) Volfu Senekoviču (*Senekowitsch*) je za zvesto službo namenila 200 tolarjev, svojemu kočijažu Janezu Zobolnerju je dala izročiti neko donacijo, medtem ko je moževemu komornemu strežaju Pavlu Schweigerju namenila 300 gld. Ostalim svojim služabnikom je dala iz zapuščine poleg redne mezde izplačati še četrletno plačilo. Podložnikom, ki so sodili k njenim posestvom Spodnji Maribor, Ravno polje, Šentjanž in Lažiše (*Latschitsch*),¹³⁸ je želela spregledati celoletni davek, kar naj bi uredil njen mož. Njemu je podarila zadolžnice, ki mu jih je predala že za časa življenja: ena je bila za 20.000 gld in naložena pri koroški deželi, druga – za 34.000 gld – je bila naložena pri deželi Štajerski, tretja – za 20.000 gld – pa je bila naložena pri sinu Juriju Jerneju grofu Khislu.¹³⁹ Možu je zapustila tudi vso srebrnino, dragocenosti in celotno premičnino. Svojega sina Jurija Jerneja grofa Khisla je v oporoki spomnila, da mu je pomagala priti do ugleda in precejšnjega premoženja, zato mu je namenila (zgolj) zakoniti delež (*legitima*). Ob tem je dodala, da ga je Bog bogato blagoslovil, zato se bo verjetno s tem zadovoljil. Na to je še posebej računala, ker ni imela drugih otrok, ki bi jim lahko kaj namenila, tako da se delež ni dodatno delil. Zakoniti delež bi iz njene zapuščine po svoji volji izplačal njen mož, bodisi s posestvi bodisi z zadolžnicami. Svojemu možu, ki ji je »v zakonu vedno izkazoval veliko ljubezni, zvestobe in časti, in kar ji vsakodnevno dokazuje

¹³⁵ Marija Barbara, rojena leta 1642, je morda do tedaj že umrla. Ker je bila oporoka zagotovo zapisana (do) leta 1649, o dvojčicah Mariji Sofiji in Mariji Kristini, rojenih marca 1650, seveda ni sledi. Zagotovo pa je tedaj živel Marija Elizabeta (* ok. 1640), ki se je desetletje pozneje poročila s Ferdinandom Ernestom grofom Trauttmansdorffom in je umrla šele leta 1694 (Grahornik, Betnava v 17. in 18. stoletju, str. 146).

¹³⁶ Znesek je v svoj dnevnik zabeležil tudi kardinal Ernest Albert grof Harrach, torej je za Marijino donacijo vedel 'ves' Dunaj. Tole je celoten citat, ki ga je tega dne zapisal v svoj dnevnik: [28 ottobre 1649, giovedì, Vienna] *Dicono essera morta la moglie del Manrique, et haver lasciato in testamento 10.000 fiorini alla freille Constancia di Starnberg* (*Die Diarien und Tagzettel*, Bd. 3, str. 346).

¹³⁷ [D]ie zwergerin Ursula (StLA, HS. 28, Stadl, *Ehrenspiegel*, V, fol. 355). Morda je z njo mišljena pritlikavka Uršula. Pritlikavci so tedaj veljali za statusni simbol.

¹³⁸ V poravnavi iz leta 1637 se omenja zgolj urad (*ambt*) Lažiše (prav tam, fol. 349–350).

¹³⁹ To pomeni, da bi si od 100.000 gld, obljubljenih v poravnavi iz leta 1637, do leta 1649 izplačala že 26.000 gld.

še naprej«, je kot že večkrat omenjenemu glavnemu dediču (*universal erben*) zapustila vso zapuščino in vsa njena preostala posestva (*unverschafften güetter*). S tem je lahko razpolagal po lastni presoji, prostovoljno in brez vsakršnih zadržkov.¹⁴⁰ Marijino oporoko so poleg njenega lastnega pečata in podpisa potrdile številne priče: sekovski škof Janez Marko grof Aldringen (Altringen),¹⁴¹ predsednik notranjeavstrijskega dvornega sveta in cesarski tajni svetnik Janez Viljem baron Galler, svetniki notranjeavstrijske vlade Oto Gotfrid grof Kolonić (Khollonitsch), Volf Rupert baron Rindsmaul in Erazem Viljem grof Saurau, predsednik urada štajerskih poverjenikov Janez Franc baron Wildenstein ter štajerska poverjenika Janez grof Thannhausen, hkrati štajerski lovski mojster, in Janez Friderik baron Galler.¹⁴²

Po materini smrti je Jurij Jernej postal edini lastnik mariborskega mestnega gradu, zato se je lahko posvetil njegovi predelavi. Po Curku so gradu že po letu 1640 dogradili slopasta arkadna hodnika, ki sta povezala tri vogalne stolpiče, oba zahodna in jugovzhodnega. Potemtakem bi se predelava zgodila na pobudo Marije, roj. baronice Thannhausen, ki je bila po oporoki Janeza Jakoba in poravnavi s sinom (oboje leta 1637) upravičena do mariborskega gradu kot preužitkarica.¹⁴³ Tako se zdi

¹⁴⁰ Grof Manrique je dal že 20. decembra 1650 zapisati poročno pogodbo z novo izbranko, Marijo Terezijo baronico Breuner. Do poroke z baronico Breuner je nato prišlo 28. januarja 1651 v Gradcu, samo nekaj dni pred njegovo smrtjo. Nevesta je bila hči Maksimilijana, nekdanjega tajnega svetnika in predsednika notranjeavstrijske dvorne komore, in Ane Regine, roj. grofice Wagensperg (Graz-Hl. Blut, PMK 1640–1651, fol. 656). 16. oktobra 1651 se je ovdovela Marija Terezija nato poročila z Janezom Kristijanom baronom Gallerjem, cesarskim vrhovnim poveljnikom (Graz-Hl. Blut, PMK 1651–1659, fol. 20). Očitno je s Terezijo, krščeno 31. decembra 1628 v Gradcu, mišljena prav ona (prav tam, RMK 1625–1642, fol. 188). Ob poroki z baronom Gallerjem je morala biti zelo mlada, saj se je v njunem zakonu do leta 1668 rodilo (vsaj) ducat potomcev (Graz-Hl. Blut, RMK 1651–1659, fol. 62, 133, 206, 277, 362 in 441; prav tam, RMK 1659–1666, fol. 5, 107, 267 in 393; prav tam, RMK 1666–1672, fol. 11 in 122). Z dedovanjem posestev Ravno polje in Šentjanž so se med Gallerji in Herbersteini začeli dolgoletni spori okoli ribolovnih pravic v reki Dravi in njenih pritokih, ki si jih je Ravno polje na desnem dravskem bregu delilo z gospostvom Vurberk na levem bregu. Od leta 1655 je bil novi lastnik Vurberka Jurij Günter baron Herberstein, ki je bil leta 1677 ubit v spopadu z ravnopoljskimi podložniki (gl. Grahornik, *The territory on the right bank of the Drava*, str. 30–32).

¹⁴¹ Schmutz, *Lexicon von Steyermark* (1822), str. 572–573.

¹⁴² StLA, HS. 28, Stadl, *Ehrensiegel*, V, fol. 354–357.

¹⁴³ 3. januarja 1640 je Marija grofica Manrique, roj. baronica Thannhausen, pečatila menjalno pogodbo med Lovrencem Harthaberjem in Sebastijanom Trbosem kot lastnica gradu Maribor ter dvorcev Ravno polje in Šentjanž. 3. julija 1647 je cesar Ferdinand III. grofici za gospostvo Ravno polje potrdil pravico do deželjskega sodišča s krvnim

verjetneje, da se je izgradnja omenjenega hodnika izvršila desetletje pozneje. S hodnikom se je grajski kompleks vizualno poenotil in povečal, ker je bila stara južna fasada za dve okenski osi razširjena proti vzhodu. Tedaj je nastala peterosna južna (sedanja) grajska fasada, ki je prekrila čelno triosno stranico glavnega in vzdolžno dvoosno stranico južnega trakta ter se zaključila z mogočnim okrasnim čelom. V osi nove fasade se je znašel stari poznogotski vhod v kletno etažo glavnega trakta, ki so mu vzdali portal z letnico 1661. Med novo in staro južno fasado sta se znašla obrambni hodnik s petimi strelnimi linami v spodnji etaži in peteroločni slopasti arkadni hodnik v zgornji etaži. Iz tega časa je tudi zahodna fasada. Njen dvoetažni arkadni hodnik je bil pokrit s pultasto streho malce položnejšega naklona. Z izgradnjo opisanega dvokrakega sistema arkadnih hodnikov se je prvotno grajsko jedro v sebi zaključilo in se obenem bolj določno izločilo mestnemu okolju. Bastijo so skušali vsaj vizualno izločiti iz grajske sestave, ker je ostala deželno knežja in je bila v oskrbi mesta, tako da je morala ostati dostopna mestnim branilcem. Na veduti iz okoli leta 1657 se sedlasto ostrešeni kompleks vzhodnega grajskega trakta, ki je stal med mestnimi Ulrikovimi vrati in bastijo, z mestnimi vrati in bastijo vred vidno ločuje od preostalega, že poznorenesančno obnovljenega grajskega kompleksa. Veduta še dokazuje, da je sočasno z arkadnim hodnikom sredi zahodne fasade nastala veža s stopniščnim stolpičem. Ta je s čebulasto-laternasto streho presegel ostale štiri in tako s svojo višino poudaril pomembnost stavbe. Veža s stolpičem je omogočala dostop na obe etaži arkadnega hodnika in je grad povezala s takrat še razmeroma majhnim zahodnim (zunanjim) grajskim dvoriščem. Jurij Jernej je dal leta 1655 ob jugozahodnem vogalu mariborskega mestnega gradu po vzoru kapele Santa Casa v Loretu pri Anconi zgraditi še loretansko kapelo, ki je bila sicer posvečena leta 1661.¹⁴⁴ Kapela se je s trilizno zaključeno fasado lepo povezovala s podobno oblikovano južno grajsko fasado. Zahodno grajsko dvorišče je obdajal zid z vhodom ob loretanski kapeli. Grof Khisl je v letih 1651 in 1652 zahodno od grajskega kompleksa kupil še tri meščanske

sodstvom, kot ga je pred tem imel njen pokojni mož grof Khisl (Hernja Masten, Kungota in Ravno polje, str. 46).

¹⁴⁴ Na marmorni plošči, vzdani v vzhodni steni loretanske kapele, je mdr. napisan celoten naziv naročnika njene izdelave: *[D]er hoch und wolgeborn herr herr Georg Barthelme Khisl graf zu Gottschee, freyherr zu Kaltenprun und Ganawiz, herr der Burkh und herrschaften Ober Marburg, Hainfeldt und Fharnggraben, obrist erbland jagermaister in Craín und der Windischen march, erbdrukhsass der fürstl. grafenschaft Gorz, rom. kay. may. camerer* (Curk, *Mariborski grad*, str. 68).

parcele z dvema hišama in kletjo, kjer so bili pozneje prezidani ali preurejeni upravno-gospodarski grajski prostori.¹⁴⁵ Nakupi so iz časa po smrti njegove matere, ko je postal edini lastnik mariborskega mestnega gradu.

Moškemu predstavniku rodbine Khisl sta pripadala dedna naziva kranjskega lovskega mojstra in goriškega stolnika. Septembra 1651 je zato Juriju Jerneju grofu Khislu na slavnosti v Ljubljani ob dednem poklonu novemu deželnemu knezu Ferdinandu IV. pripadalo peto mesto v sprevodu.¹⁴⁶ Ta dogodek je nedvomno pomenil vrhunec njegove kariere. Jurij Jernej je umrl 29. marca 1656 okoli 23. ure,¹⁴⁷ zelo verjetno v mariborskem mestnem gradu.¹⁴⁸ Dan pozneje je vdova Ana Marija štajerskemu deželnemu upravitelju poslala pismo, skupaj z grofovo zapečateno oporoko in kodicihom, v katerem je spraševala po ureditvi zapuščine.¹⁴⁹ Po notici o mladoletnih potomcih v tem pismu lahko upravičeno sklepamo,¹⁵⁰ da sta se hčerki Marija Katarina in Marija Elizabeta rodili po letu 1638.¹⁵¹ Jurij Jernej grof Khisl je bil pokopan 31. marca 1656, verjetno v družinski grobnici Khislov v mariborskem kapucinskem samostanu.¹⁵²

¹⁴⁵ Prav tam, str. 57 in 59.

¹⁴⁶ Žvanut, *Plemiške zgodbe*, str. 51.

¹⁴⁷ [D]en 29. dits abendts umb 11 uhr in der naht (StLA, FA Khisl, K. 1, H. 21, Pismo ovdovele Ane Marije grofice Khisl s 30. marca 1656 štajerskemu deželnemu upravitelju).

¹⁴⁸ V pismu, citiranem v zgornji opombi, je govora o tem, da takojšnja zapora ali zapečatenje pokojnikovega premoženja »ne bi bila samo tu v Mariboru«, ampak bi se izvedla še v Gradcu, kjer je večje in pomembnejše imetje (*die alsobolte spör nit allein hier zu Mahrburg, sodern auh zu Grätz, alwo die meisten undt fürnembsten sahen ligendt, fürzukheren verordnen*) (prav tam).

¹⁴⁹ StLA, FA Khisl, K. 1, H. 21, Pismo ovdovele Ane Marije grofice Khisl s 30. marca 1656 štajerskemu deželnemu upravitelju.

¹⁵⁰ [W]eill unvogtbore khinder vorhanden (prav tam).

¹⁵¹ Zgoraj zapisano potrjuje ohranjeni nagrobni napis za Marijo Elizabeto, pokopano v družinski grobnici Khislov v nekdanjem mariborskem kapucinskem samostanu, ki govori o tem, da je umrla v 54. letu starosti leta 1694 na obisku na Dunaju (Škafar, Knjige, str. 74).

¹⁵² Poleg kapucinskega samostana v Mariboru sta Jurij Jernej in njegov očim Janez Jakob finančno podpirala (vsaj) še frančiškanski samostan v Feldbachu. Tam ohranjeni epitaf za Volf(gang)a Zwickla iz leta 1582 v temeljih starega zvonika oz. stolpa priča o tem, da so Zwickli kot mecen frančiškanov nastopali že prej. Omenjeni Volf(gang) se je pred 5. julijem 1563 poročil z vdovo Amalijo Karschan (Kršan oz. italijansko Chersano, po gradu v Istri), roj. Winkler. Po njeni smrti 14. oktobra 1575 je rodbina Zwickl denimo dedovala blizu Feldbacha ležeče gospostvo Hainfeld (StLA, HS. 28, Stadl, *Ehrensiegel*, IV, fol. 421; prav tam, V, fol. 346 in 348; Schmutz, *Lexicon von Steyermark* (1823), str. 374; Bucelin, *Germania* (1672), fol. 256). V kapeli Naše Gospe frančiškanskega samostana je bilo moč najti sledeči epitaf (po Stadlu *grabschrift*): *Hier ruehet mein hertz in dißem stein, der du*

4.4 Janez Jakob grof Khisl (1645–1689), edini sin posinovljenca Jurija Jerneja

Za upravitelja premoženja in skrbnika mladoletnih otrok je bil predviden Sigmund Friderik grof Trauttmansdorff, tedanji štajerski deželni upravitelj. Grof Trauttmansdorff je namenjeno mu vlogo prijazno odklonil, češ da bi se ta križala z njegovo deželno službo.¹⁵³ Skrbnica mladoletnih otrok je naposled postala kar njihova mati.¹⁵⁴ Leta 1658 je bila na njeno prošnjo posvečena frančiškanska cerkev v Feldbachu,¹⁵⁵ nekaj let pozneje, 10. avgusta 1661, pa še grajska loretanska kapela Naše Ljube Gospe v Mariboru. Po pravilih in z dovoljenjem tedanjega sekovskega škofa Janeza Marka grofa Aldringena jo je skupaj z oltarjem in Marijino sliko posvetil pičenski škof Franc Maksimilijan Vaccano (pičenski škof 1649–1663; tržaški škof 1663–1672) na čast Blaženi Devici Mariji, sv. Frančišku in sv. Antonu Padovanskemu. Ob tem je v oltar položil relikvije mučencev sv.

dieß lüst von herzen dein. Vor mein seel bitt, gleich wie vor dich ich thätt, wann ich, wie du das leben hätt. Georg Bartlme Kisl graff zu Kotschee. Obiit den 29. Martii 1656. Epitafi niso nujno nagrobni napisi, predstavljajo lahko tudi spominske plošče. Vendar Stadl za Jurija Jerneja izrecno piše, da je njegovo srce pokopano v samostanski cerkvi v Feldbachu (*und ist sein herz in der closter kirhen zu Vellbach begraben*) (StLA, HS. 28, Stadl, *Ehrensiegel*, V, fol. 360). Ločen pokop srca med najvišjim plemstvom ni bil posebnost, ni pa to bila vsakodnevna praksa. Seveda ne gre izključiti možnosti, da je bil Jurij Jernej dejansko pokopan v Feldbachu in je Stadl notico o pokopu njegovega srca zgolj napačno interpretiral. Ne nazadnje bi lahko upravičeno pričakovali, da bi se v družinski grobnici Khislov v kapucinskem samostanu ohranil nagrobnik naročnika njene gradnje, vendar o njem ni sledi. Tako ne bi bilo nemogoče, da bi se dal Jurij Jernej pokopati v »domačem«
Feldbachu. Danes je na mestu frančiškanskega samostana samostanska cerkev šolskih sester Marije, večne pomočnice (Krenn, *Die Oststeiermark*, str. 112–113; Škafar, *Knjige*, str. 74; Kapper, *Fahrengaben*, str. 43; prim. StLA, FA Khisl, K. 1, H. 21, Pismo, izdano 6. aprila 1656 v Mariboru).

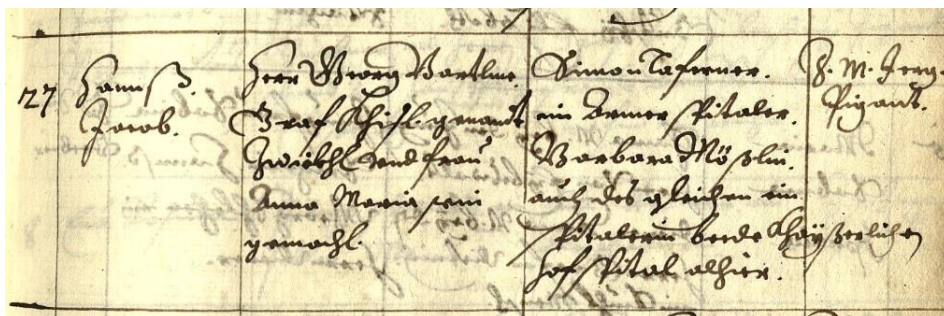
¹⁵³ V obdobju med letoma 1660 in 1675 je Sigmund Friderik grof Trauttmansdorff npr. služboval kot štajerski deželni glavar (Naschenweng, *Die Landeshauptleute der Steiermark*, str. 141–142).

¹⁵⁴ Pismo skrbnici vdovi Ani Mariji grofici Khisl z 12. septembra 1657 (StLA, FA Khisl, K. 1, H. 19, oznaki »6« in »1657«). V nekem drugem pismu iz leta 1656 se še omenja kot »zasilna skrbnica« (*nothgeerhabin ihrer graff Khlislschen khinder*) (prav tam, H. 30, Pismo označeno s »6« in »1656«). Sigmund Friderik grof Trauttmansdorff je v odgovoru ovdoveli grofici Khisl na njeno pismo s 13. julija 1656 prijazno odklonil vlogo skrbnika mladoletnih otrok in ji istočasno obljubil pomoč pri vseh ostalih zadevah (StLA, FA Khisl, K. 1, H. 21, Pismo oz. odgovor grofa Trauttmansdorffa vdovi Khisl z 20. julija 1656). Slaba tri leta pozneje, 18. februarja 1659, je grof Trauttmansdorff v Gradcu na poroki Ferdinanda Ernesta grofa Trauttmansdorffa in Marije Elizabete grofice Khisl denimo nastopil kot priča (Graz–Hl. Blut, PMK 1651–1659, fol. 494–495; Schiviz v. Schivizhoffen, *Der Adel*, str. 207). Ana Marija je ostala skrbnica svojih otrok do 31. januarja 1668 (StLA, FA Khisl, K. 1, H. 21, fol. 129v; Kapper, *Fahrengaben*, str. 45).

¹⁵⁵ Krenn, *Die Oststeiermark*, str. 113.

Lovrenca, sv. Vincenca in sv. Felicijana. Cerkveno proščenje z odpustkom vred je bilo s strani omenjenega sekovskega škofa določeno na nedeljo pred praznikom Vseh svetih.¹⁵⁶

Leta 1663 je Ana Marija dedovala del imenja po pokojnem Francu Karlu grofu Berka.¹⁵⁷ Iz leta 1666 je ohranjena njena upodobitev na votivni sliki v loretanski kapeli mariborskega mestnega gradu.¹⁵⁸

Krstni vpis za Janeza Jakoba grofa Khisla iz leta 1645

(vir: Graz-Hl. Blut, RMK 1643–1651, fol. 179)

Sin Janez Jakob grof Khisl je dediščino prevzel v začetku leta 1668.¹⁵⁹ Njegova mati je 19. oktobra 1667 prosila urad štajerskega deželnega glavarja, da bi jo kot skrbnico razrešili. V svoj zagovor je zapisala, da to breme še komaj zmore nositi, da se je njen sin Janez Jakob vrnil z dolgega (kavalirskega) potovanja in da je tudi že polnoleten.¹⁶⁰ Do konca leta 1667 je uradu štajerskega deželnega glavarja posredovala vse originalne listine, ki so bile po smrti njenega moža na graščinah Spodnji Maribor in Hainfeld ter v graški hiši. Po poročilu urada je Ana Marija za časa svojega skrbništva obdržala oz. ohranila večino imenja. Še več, nekaj imenja je obnovila (*in*

¹⁵⁶ Curk, *Mariborski grad*, str. 68.

¹⁵⁷ Zapuščina oz. oporoka leta 1663 pokojnega Franca Karla grofa Berka (StLA, FA Khisl, K. 1, H. 24).

¹⁵⁸ V zapuščinskem inventarju Janeza Jakoba grofa Khisla iz leta 1690 je omenjena Marijina slika s podobo »stare Ane Marije grofice Khisl z rodbinskim grbom«, ki (pa) je visela v dvorcu Hainfeld. Morda gre za isti motiv ali pa celo za isto sliko (StLA, LR 538, H. 3 [fol. 357r]).

¹⁵⁹ StLA, FA Khisl, K. 1, H. 21, fol. 129v. Listina, ki jo obravnavam v nadaljevanju, je bila v Gradcu izdana 31. januarja 1668. Janez Jakob grof Khisl je v mariborskem gradu pečatil listine vsaj od junija 1668 (SI_PAM/0001, listina št. 580, 4. junij 1668, str. 176; Mlinarič, *Zbirka listin*, str. 176).

¹⁶⁰ [V]on seinen weiten Reisen zurückgekehrt und auch bereits vogtbar sei (Kapper, *Fahrengraben*, str. 45). Komisija jo je kot skrbnico razrešila 31. januarja 1668 (prav tam; StLA, FA Khisl, K. 1, H. 21, fol. 129v).

puncto restituirt) z gotovino in zadolžnicami. Preden so sirote postale polnoletne, je odplačala skoraj vse dolgove pokojnega moža Jurija Jerneja. Denarja pa ni jemala le iz prihodkov Khislovih gospodstev, marveč tudi iz svojih lastnih.¹⁶¹ V enajstih letih je Khislovim potomcem oz. edincu Janezu Jakobu privarčevala več kot 52.000 gld. Po poročni pogodbi bi ji namreč kot vdovi letno pripadal znesek 2.000 gld, kar bi v enajstih letih skupaj nanese 22.000 gld. Ista pogodba ji je zagotavljala še dotacijo za vzdrževanje v višini 30.000 gld.¹⁶² Grofica uradu deželnega glavarja ni pozabila omeniti, da bi brez njenega skrbništva denar skopnel tudi za drugega skrbnika.¹⁶³

Vdova Ana Marija se je v drugo poročila s prav tako ovdovelim Janezom Friderikom grofom Trauttmansdorffom.¹⁶⁴ Poroka se je odvila 16. januarja 1668 na Dunaju.¹⁶⁵ V svoji oporoki iz leta 1673 se Ana Marija, zanimivo, naslavlja kot grofica Khisl, v nekoliko poznejšem dostavku pa kot grofica Trauttmansdorff.¹⁶⁶ Dostavek k oporoki je grofica narekovala v dvorcu Litomyšl (nem. Leitomischl) na vzhodu Češke, sedežu obsežnega gospodstva, ki ga je plemiška rodbina Trauttmansdorff pridobila po koncu tridesetletne vojne. V istoimenskem mestu, od srede 14. stoletja tudi sedežu škofije, je dala Ana Marija postaviti pokopališko cerkev. Zgrajena je bila v obdobju 1670–1672 in je posvečena sv. Ani.¹⁶⁷ Grofica je, sodeč po epitafu iz nekdanjega frančiškanskega samostana v Feldbachu, umrla 16.

¹⁶¹ StLA, FA Khisl, K. 1, H. 21, fol. 130r.

¹⁶² Po poročni pogodbi se sicer omenja vdovščina v višini 20.000 gld in letna vsota za stanu primerno življenje v znesku 2.500 gld (OeStA, HHStA, HA OMeA SR 14-25).

¹⁶³ [A]lso khämbe die ersparung (ohne deßen, waß man andern gerhaben zur recompens het geben müeßen) 52.000 fl (StLA, FA Khisl, K. 1, H. 21, fol. 130v).

¹⁶⁴ Janez Friderik se je rodil 5. januarja 1619 v Feldbachu (!), v zakonu Janeza Maksimilijana barona (pozneje grofa) Trauttmansdorffa in Sofije grofice Pálffy. V prvo se je poročil 16. januarja 1650 na Dunaju z Marijo Klaro kneginjo Dietrichstein (1626–1667) (<http://genealogy.euweb.cz/trautt/trautt1.html>).

¹⁶⁵ Wien–St. Stephan, PMK 1664–1669, fol. 322v. Janez Friderik se ob poroki omenja kot cesarski svetnik, komornik, kraljevi upravitelj (*stadthalter*) in predsednik čeških komornih posesti. Po dovoljenju ordinarija je poročni obred v loretanski kapeli avguštinskega samostana opravil avguštinski menih Matej (prav tam).

¹⁶⁶ V popisu inventarja iz leta 1690 zasledimo pri navajanju pomembnih listin pod št. 115 njeno oporoko, datirano z 28. julijem 1673, pod št. 117 pa dostavek k oporoki z 11. januarja 1674. Prim. *Original testament frauen Anna Mariae gräfin Khijßlin, gebohrnen gräfin Werkhin, dat. 28. Juli 1673 in Fehrer ein codicill von frauen Anna Maria gräfin von Trauttmansdorff, gebohrnen gräfin Werkhin, datiert Leithemischl, den 11. Januar 1674* (StLA, LR 538, H. 3 [fol. 212v in 213r]).

¹⁶⁷ [Http://de.wikipedia.org/wiki/Litomyšl](http://de.wikipedia.org/wiki/Litomyšl).

julija 1674.¹⁶⁸ Pri delitvi zapuščine so od njenih sedmih otrok tedaj živeli (samo še) trije.¹⁶⁹

Verjetno najstarejša Marija Katarina (* ok. 1638) se je 3. februarja 1655 v graški cerkvi poročila z ovdovelim Janezom (*Hans*) Otom baronom Rindsmaulom. Že 31. decembra 1655 je zabeležena v mrliški knjigi iste župnije, kar je mogoče povezati z zapleti pri porodu.¹⁷⁰ Najmlajša Marija Sofija je po graški matici umrla 19. januarja 1651, medtem ko se moramo za njeno sestro dvojčico zadovoljiti s podatkom, da je zagotovo umrla do konca avgusta 1674.¹⁷¹

Poleg edinega sina Janeza Jakoba (* 1645) sta živeli še Marija Elizabeta (* ok. 1640) in Ana Marija (* 1643). Marija Elizabeta je bila od 18. februarja 1659 poročena s Ferdinandom Ernestom grofom Trauttmansdorffom.¹⁷² Mlajša Ana Marija se je 9. januarja 1663 v Gradcu poročila z Albertom baronom Rattmansdorffom, sinom tedaj že pokojnih barona (Jurija) Viljema in Veronike, roj. baronice Saurau. Po moževi smrti se je 10. aprila 1670 v drugo poročila z Adamom Viljemom grofom Brandisom.¹⁷³

Marija Elizabeta grofica Trauttmansdorff, roj. grofica Khisl, je po materi podedovala gospostvo Eybesfeld. Leta 1678 je bilo v davčno knjigo zanj vpisano imenje v vrednosti 34 im. funtov, 2 š in 11 d.¹⁷⁴ Janezu

¹⁶⁸ StLA, HS. 28, Stadl, *Ehrenspegel*, V, fol. 360. Po smrti Ane Marije se je Janez Friderik 27. januarja 1676 v Pragi poročil z Marijo Eleonoro grofico Holicko (* 13. VIII. 1654; † 18. X. 1703). Grof Trauttmansdorff je umrl 4. februarja 1696 v Pragi. V njegovih treh zakonih se je rodilo vsaj trinajst otrok (<http://genealogy.euweb.cz/trautt/trautt1.html>).

¹⁶⁹ V popisu inventarja iz leta 1690 se pri naštevanju pomembnih listin oz. dokumentov omenja zapis z dne 31. avgusta 1674 o delitvi zapuščine (*Original thaillibel*) med Janezom Jakobom in obema njegovima sestrama (*seinen beeden frauen schwestern*) (StLA, LR 538, H. 3 [fol. 212v, listina št. 114]).

¹⁷⁰ Njen mož Janez Oto je umrl 11. oktobra 1667 v Gradcu (Graz–Hl. Blut, PMK 1651–1659, fol. 221; prav tam, MMK 1649–1655, fol. 287; Schiviz v. Schivizhoffen, *Der Adel*, str. 271 in 273).

¹⁷¹ Graz–Hl. Blut, MMK 1649–1655, fol. 64.

¹⁷² Bil je najmlajši sin tedaj že pokojnega Janeza Maksimilijana grofa Trauttmansdorffa in žene Sofije, roj. grofice Pálffy. Rodil se je 15. januarja 1637, umrl pa je 24. februarja 1692. Janez Friderik, s katerim se je poročila dolga leta ovdovela mati Marije Elizabete, je bil njegov starejši brat (Graz–Hl. Blut, PMK 1651–1659, fol. 494–495; Schiviz v. Schivizhoffen, *Der Adel*, str. 55, 207 in 277; <http://genealogy.euweb.cz/trautt/trautt1.html>).

¹⁷³ Grof Brandis se je rodil 22. novembra 1636. Umrl je 6. aprila 1699 na Dunaju (Žabota, Rodbina Khisl (dodan rodovnik Khislov); <http://genealogy.euweb.cz/austria/brandis1.html>).

¹⁷⁴ Po njeni smrti do marca 1694 (inventar je bil sestavljen 22. marca tega leta) je gospostvo pripadlo njeni nečakinji Mariji Eleonori grofici Orsini-Rosenberg, roj. grofici

Jakobu je bilo istega leta v davčno knjigo vpisano imenje Zgornjega Maribora (v nespremenjeni vrednosti v višini 126 im. funtov, 4 ß) in urada Miklavž (ocenjenega na 34 im. funtov).¹⁷⁵

Za Janeza Jakoba je torej znano, da se je po končanem šolanju (vsaj) leta 1667 udeležil daljšega kavalirskega potovanja. Dediščino je prevzel v začetku leta 1668.¹⁷⁶ Nekje konec leta 1674 ali pa v začetku leta 1675 se je na Dunaju poročil z Ano Šarloto Polikseno grofico Montecuccoli (* 1660; † 30. IV. 1733).¹⁷⁷ Ana Šarlota Poliksena je bila druga hči znamenitega cesarskega vojskovodje grofa Rajmunda (*Raimondo*; 1609–1680) in njegove žene Marije Margarete Jožefe kneginje Dietrichstein (1637–1676). V zakonu Janeza Jakoba in Ane Šarlote sta se rodila sin Janez Jožef (24. novembra 1675)¹⁷⁸ in hči Marija Eleonora (6. oktobra 1676).¹⁷⁹ Oba sta bila krščena v graški mestni župnijski cerkvi sv. Krvi. V loretanski kapeli mariborskega mestnega gradu je iz tega časa ohranjena votivna slika z upodobljenima Ano Šarloto Polikseno in dojenčico Marijo Eleonoro. Črke C • P • G • K • G • G • M, vidne nad letnico 1677, predstavljajo okrajšavo za *Charlotta Polixena Gräfin Khisl(in) gebor(e)ne Gräfin Montecuccoli(n)*. Verjetno je sin Janez Jožef do tedaj že umrl.

Za časa Janeza Jakoba je razvoj mariborskega mestnega gradu dosegel vrh.¹⁸⁰ Leta 1677 je Khisl kupil gospostvo Betnava,¹⁸¹ dve leti pozneje pa od Jurija Sajfrida grofa Dietrichsteina še gospostvo (Zgornji)

Khisl. Ta ga je do leta 1697 prodala Karlu Ferdinandu pl. Puchbaumu (*von Puechpäm*) (http://www.eybesfeld.at/pdf/schloss_kurz.pdf, str. 5).

¹⁷⁵ StLA, LA, Steuerbuecher 1663–1770, Steuer Anschlag Buech 1678, fol. 200.

¹⁷⁶ Kapper, *Fahrengaben*, str. 45.

¹⁷⁷ Osrednja posest rodbine Montecuccoli v tem času je bilo gospostvo Hohenegg na severu današnje Avstrije (v bližini mesta St. Pölten), ki ga je cesar leta 1635 zaradi številnih zaslug v dvorni politiki in vojaški službi družini podaril v alod (<http://genealogy.euweb.cz/dietrich/dietrich6.html>; <http://montecuccoli.at/geschichte.html>; Schweickhardt, *Darstellung des Erzherzogthums Oesterreich*, str. 26). V inventarju iz leta 1725 pri popisu pomembnih listin v mariborskem mestnem gradu pod številko 17 zasledimo poročno pogodbo med Janezom Jakobom grofom Khislom in Ano Šarloto Polikseno grofico Montecuccoli, izdano 23. decembra 1674 na Dunaju (StLA, LR 805, H. 13, Inventar 1725, fol. 6v–7r).

¹⁷⁸ Graz–Hl. Blut, RMK 1673–1681, fol. 253.

¹⁷⁹ Prav tam, fol. 317.

¹⁸⁰ O tem podrobneje Curk, *Mariborski grad*, str. 59–61 in 65.

¹⁸¹ V inventarnem popisu iz leta 1690 se omenja »deželna zaščita« (v pomenu pravne zaščite) gospostva Betnava (*Landschermb über die herrschafft Wintenu*) z dne 23. septembra 1677, skupaj z dogovorom o prodaji, urbarjem in originalnim potrdilom za plačanih 7.000 gld (StLA, LR 538, H. 3 [fol. 200r, listina št. 41]).

Gromperk.¹⁸² Obe je do okoli leta 1687 združil v veliko gospostvo Spodnji Maribor.¹⁸³

Iz ohranjenih virov je razvidno, da je Janez Jakob dlje časa stremel po pridobitvi imenja pod Pohorjem. Kot mariborski graščak je v tem oziru nastopal zelo agresivno ter bil z (do)tedanjim viltuškim in betnavskim zemljiškim gospodom nenehno v sporih. Od leta 1670 se je z Jurijem Sigmundom grofom Kacijanerjem pravdal v zvezi s pravico do nizkega lova; leto pozneje v zvezi z neplačilom obvezne »potnine« pri mitnici viltuškega gospostva (z 18. junija 1671; *abnehmung daß weeg-gelt*); leta 1672 zaradi odtujitve jagnjedi (*wegen weckhgenohmenen schaffbackh*); od leta 1676 pa v zvezi s posestvom Zgornje Radvanje (*betrefend gut Ober-Rothwein*).¹⁸⁴

V resoluciji s 13. decembra 1684 je bilo popisanih nekaj prednostnih upnikov leta 1671 usmrčenega protihabsburškega zarotnika Janeza (oz. Hansa; v literaturi se je zanj uveljavilo poimenovanje Ivan) Erazma grofa Tattenbacha, upravičenih do deležev (do takrat edinega še neprodanega) gospostva Podčetrtek. Po tej resoluciji je lastniku mariborskega mestnega gradu pripadalo 5.000 gld.¹⁸⁵

V mariborskem mestnem gradu se je ohranila votivna slika iz leta 1685, sicer delo manj veččega slikarja. Slika ne vsebuje grbovne plošče, vendar pa se zdi verjetno, da sta na njej upodobljena grof Khisl in njegova žena. Da je moral biti Janez Jakob leta 1685 precej bolan, govori morda tudi

¹⁸² Po inventarju iz leta 1690 se pri popisu pomembnih listin in drugih ohranjenih dokumentov pod št. 42 omenja kupno pismo za gospostvo Gromperk iz leta 1679, vključujoč dogovor o prodaji, dve originalni potrdili o plačani kupnini, dve potrdili o fevdni posesti in po urbarju sporne točke, kakor tudi tri druge originalne listine, ki jih je (v upanju na njihovo upoštevanje) vročil grof Dietrichstein (StLA, LR 538, H. 3 [fol. 200r in 200v]; SI_PAM/1837, Gromperški urbar 1679, fol. 1r). Urbar je bil pečaten 22. marca 1679 v Gradcu (SI_PAM/1837, Gromperški urbar 1679, fol. 97r). Ob poravnavi treh sinov Sigmunda grofa Dietrichsteina iz leta 1671 je bil Gromperk ocenjen na vrednost 24.166 gld in je obsegal imenje za 107 ½ im. funtov. Jurij Sajfrid, najmlajši od sinov, je začel grompeško posest razprodajati od leta 1673; ob prodaji leta 1679 ga je bilo za 79 im. funtov (Pirchegger, *Die Untersteiermark*, str. 123).

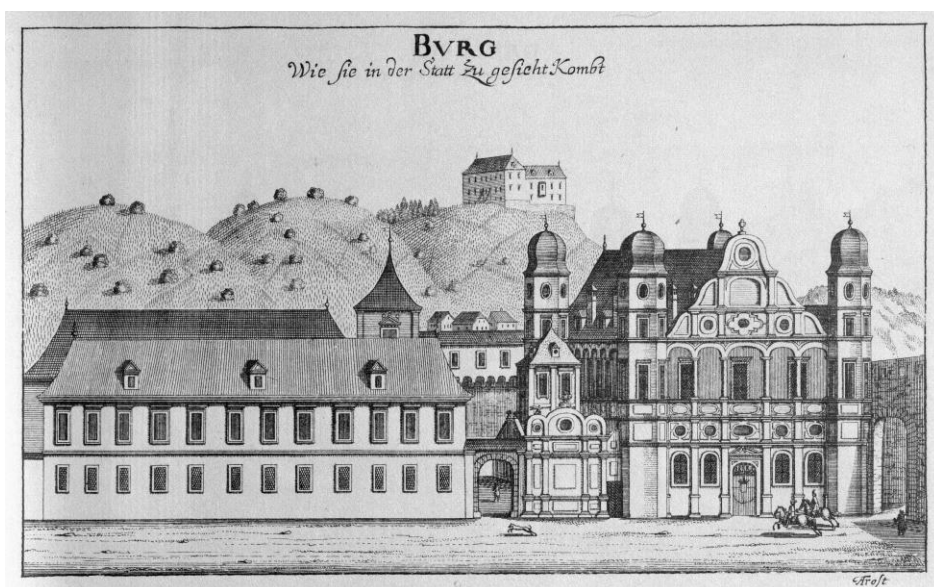
¹⁸³ Mlinarič, Graščina Betnava, str. 17; Pirchegger, *Die Untersteiermark*, str. 106. Dokončno poplačilo gromperškega imenja poprejšnjega lastnika Jurija Sajfrida grofa Dietrichsteina je bilo po ohranjeni poravnavi izvedeno leta 1687 – izdana je bila 16. maja 1687 v Gradcu (StLA, FA Khißl, K. 1, H. 13, Vergleich). V istem zvezku je še potrdilo, da je grof Dietrichstein od Janeza Jakoba grofa Khisla leta 1679 sprejel 14.000 gld v gotovini. Potrdilo je bilo izdano 14. aprila 1679 v Gradcu (prav tam).

¹⁸⁴ StLA, LR 537, H. 3; prav tam, LR 506, H. 4, fol. 77v–78r; prav tam, H. 5, fol. 134 in 249.

¹⁸⁵ Zadravec, Plemiška družina Tattenbach, str. 69.

dejstvo, da je dal leta 1686 napisati oporoko.¹⁸⁶ Če sta na sliki dejansko upodobljena grof in grofica Khisl, bi šlo za doslej edino znano upodobitev Janeza Jakoba.

V zadnjih letih življenja Janeza Jakoba grofa Khisla so se ob prezidavah njegovega mestnega gradu leta 1688 smrtno ponesrečili zidar Matija Wiser ter tesarja Janez (*Hans*) Aschauer in Gašper Közer. Očitno se je podrl zidarski oder, saj se kot vzrok njihove smrti omenja padec z višine.¹⁸⁷ Zakonca Khisl sta po krstni knjigi mariborske župnije nazadnje skupaj botrovala oktobra 1688.¹⁸⁸

**Mariborski mestni grad po letu 1686,
po prezidavah Janeza Jakoba grofa Khisla**
(vir: Vischer, *Topographia*, št. 248)

¹⁸⁶ V inventarnem popisu iz leta 1725 se pri navajanju pomembnih listin pod št. 150 omenja grofova oporoka, sestavljena leta 1686 (StLA, LR 805, H. 13, Inventar 1725, fol. 23r). Ne gre izključiti možnosti, da je dal Janez Jakob oporoko sestaviti zato, ker je kot težki konjenik sodeloval v tedanjih bojih z Osmani. Leta 1686 je denimo postal polkovnik enega od cesarskih dragonskih polkov. Gl. nadaljevanje.

¹⁸⁷ Nesreča se je pripetila 8. septembra 1688 (Mlinarič, *GZM XXVIII*).

¹⁸⁸ Botrovala sta Jakobu, rojenemu staršem od nekod iz Osmanske države (*ex Saracenis parentibus natus*) (Mlinarič, *GZM XXV*, 17. X. 1688).

S cesarskim patentom, izdanim 6. avgusta 1686, je bil Janez Jakob imenovan za poveljnika enega od dragonskih polkov.¹⁸⁹ V letih 1686–1689 je polk sodeloval v vojaških operacijah cesarske vojske v okviru t. i. velike turške ali dunajske vojne (1683–1699). 9. februarja 1686 se je polk udeležil bitke pri Sâniobu/Szent Jobbu (v županiji Bihar v današnji Romuniji) ter sodeloval pri obleganju in zavzetju Budima (od 18. junija do 2. septembra)¹⁹⁰ in pri prodoru do Osijeka (23. septembra). Od novembra je polk prezimoval v »Zgornji Madžarski« (tj. današnji Slovaški). Leta 1687 je sodeloval v drugi bitki pri Mohaču (poznana tudi kot bitka na hribu Harsány; 12. avgusta) in pri osvajanju Slavonije – zasedbi Osijeka (5. oktobra) in Požege (pred 16. oktobrom). Nato se je polk razdelil, tako da je pet eskadronov prezimilo v Osijeku, drugih pet pa v Požegi.¹⁹¹ Leta 1688 je Khislov polk sodeloval pri zavzetju Titla (22. julija) ter obleganju in zavzetju Beograda (od 7. avgusta do 6. septembra).¹⁹² Sledilo je prezimovanje v Srbiji. Leta 1689 se je polk priključil cesarski vojski Ludvika Viljema mejnega grofa Badenskega (Baden-Baden) v Srbiji. Polkovnik Janez Jakob je tega leta s svojimi dragonci vdrl v srednjo in južno Srbijo, da bi s tem zaščitil premike cesarske vojske. Pri teh prodorih sta potekali bitki pri Batočini (v Šumadiji ob reki Moravi; od 29. do 30. avgusta)¹⁹³ in Nišu (24. september). Sledila sta prodor v Bolgarijo in zavzetje mesta Vidin (ob Donavi na severozahodu Bolgarije; 14. oktobra), pri katerem je bil smrtno zadet podpolkovnik Franc grof Orlik.¹⁹⁴ Nedolgo zatem, 4. novembra, je pri poskusu zavzetja obdonavske trdnjave Kladovo v

¹⁸⁹ StLA, LR 538, H. 3 [fol. 214v, listina št. 127]. Polk, ki mu je poveljeval, se je oblikoval leta 1631 pod imenom »Ilowi dragonci«, po polkovniku Kristijanu baronu Ilowu (poveljnik 1631–1634). Polk je bil sprva sestavljen iz osmih kompanij oz. eskadronov po sto dragoncev, od leta 1647 iz desetih. Janez Jakob je postal polkovnik po smrti Janeza Valentina grofa Schultza, ki mu je pred njim poveljeval od leta 1676. Polk se je do razpada Avstro-Ogrske preoblikoval v 10. češki dragonski polk »Knez Karel Liechtenstein« (*Fürst Carl von Liechtenstein*). Dragonci so predstavljali oddelke težke konjenice (Thürheim, *Die Reiter-Regimenter*, str. 220, 224 in 271; https://de.wikipedia.org/wiki/K.u.k._Böhmisches_Dragoner-Regiment_„Fürst_von_Liechtenstein“_Nr._10).

¹⁹⁰ V čast osvojitve Budima je žena Janeza Jakoba sestavila himno v nemščini in jo dala še istega leta natisniti v Widmanstetterjevi tiskarni v Gradcu (Graff, *Bibliographia Widmanstadiana*, št. 780, str. 194).

¹⁹¹ Thürheim, *Die Reiter-Regimenter*, str. 225.

¹⁹² Prav tam; [https://de.wikipedia.org/wiki/Belagerung_von_Belgrad_\(1688\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Belagerung_von_Belgrad_(1688)).

¹⁹³ Thürheim, *Die Reiter-Regimenter*, str. 225; https://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Batočina. Po tej bitki je polk dosegel osmanski umik in si prilastil zaloge iz njihovega vojaškega tabora (Thürheim, *Die Reiter-Regimenter*, str. 225–226).

¹⁹⁴ Thürheim, *Die Reiter-Regimenter*, str. 226.

današnji Srbiji, tedaj pa Bolgariji (*Vetislaviae in Bulgaria*; tur. Fetislam), umrl tudi polkovnik Janez Jakob grof Khisl. Njegovo truplo so prepeljali v Maribor in ga pokopali v družinski grobnici v kapucinskem samostanu. Njegova krsta naj bi bila med vsemi tam najlepša.¹⁹⁵

Po oporoki Janeza Jakoba je bila za skrbnico obsežnega imenja oz. premoženja določena ovdovela Ana Šarlota Poliksena. Ta pa zaupane ji vloge ni opravljala dlje kot do 23. decembra 1689. Ker se je v upravljalnih in drugih poslih čutila premalo izkušeno, s čimer bi lahko svoji edinki povzročila veliko škodo, se je skrbništvu odrekla. Istočasno je štajerskemu deželnemu glavarju za to vlogo predlagala Ferdinanda Ernesta grofa Trauttmansdorffa. Svojo izbiro je utemeljevala s tem, da sta z grofom v sorodu, da ta poseduje imenje v okolici Khislovega ter da je izkušen v upravljanju posestev, s čimer bo interese njene mladoletne hčere zastopal veliko bolje kot sama.¹⁹⁶ Mlada vdova pa se ni odrekla zgolj skrbniški vlogi. Tri mesece pozneje, 28. marca 1690, je ob dnevu Marijinega Oznanjenja nadela redovno obleko (habit) graških bosonogih karmeličank in sprejela redovno ime Eleonora Magdalena od svete Terezije (*Eleonora Magdalena â S. Theresia*).¹⁹⁷

¹⁹⁵ Napis na nagrobni plošči se glasi: *Silet sub marmore silex, videlicet ill'simus Ds. Ds. Ioan. Iacob Kisel, comes in Gotschee etc. S. C. M. camerarius consilii bellici, I. A. vicepraeses dragonorumque colonellus etc. Pauperum pater, mavortis filius, patriae amor, sic cedit majori minor. Condiditque cum duro, murum hunc durum, pater unigenitae, filius bini stematis, spiritus pacis et belli. Obiit Vetislaviae in Bulgaria, die 4. novemb. hora 7 vesp. anno aetatis 44, et a Christo nato, quo hVIC nVnC reqVleM a Christo preCare, qVI pro ChristlanItate noLVIt qVlesCere*. Kronogram daje letnico 1689 (Škafar, Knjige, str. 74). Kripto so ob rušitvi kapucinskega samostana oz. gradnji današnjega frančiškanskega samostana (1892–1900) ohranili, nahaja se pod prezbitერიem, vendar so jo zazidali in je (trenutno) nedostopna.

¹⁹⁶ Pismo štajerskemu deželnemu glavarju, datirano s 23. decembrom 1689 (StLA, LR 538, H. 3 [fol. 252r–253v (v sklopu inventarja)]).

¹⁹⁷ Graff, *Bibliographia Widmanstadiana*, št. 843, str. 210. Ana Šarlota Poliksena je očitno bila izjemno pobožna ženska. Poleg vstopa v red karmeličank nam o tem priča omenjena votivna slika iz mariborske loretanske kapele z letnico 1677. Tudi na drugi, iz leta 1685, če je na njej zares upodobljen grofovski par, ženska kleče moli in je odeta v črmino. Pobožnost Ane Šarlote Poliksene veje tudi iz vseh njenih pri graški Widmanstetterjevi tiskarni izdanih del – iz kratkega zahvalnega govora ob vstopu med redovnice (1690), iz natisnjene himne ob osvojitvi Budima, kjer se v prvi vrsti zahvaljuje Bogu (1686), še najbolj pa iz knjige z napotki in molitvami za lajšanje duše, zbranimi iz raznih drugih knjig (*Frucht-tragender Seelen-acker, auß welchem einer Gott liebenden Seel durch deß so wol innerlichen, als mündlichen Gebetts, wie auch der Göttlichen Gegenwart, krafft innerliche unnd äusserliche Tugends-acten, Schutz-gebetlein, Meinungen, unterschiedliche Unterrichten, und Anmuthungen eyfferige Übung, die allerschönste Tugends-früchten häufig erwachsen*, 1685) (prav tam, št. 769, str. 192 in št. 780, str. 194). Ana Šarlota Poliksena je umrla leta 1733 v St. Pöltnu v Spodnji Avstriji in je pokopana v

Po dekretu štajerskega deželnega glavarja je moral biti popis premoženja Janeza Jakoba grofa Khisla narejen in predan na novo odrejenemu skrbniku Ferdinandu Ernestu grofu Trauttmansdorffu do 5. januarja 1690.¹⁹⁸ Inventarni popis zapuščine sta napravila komisarja Janez Maksimilijan grof Galler, tedaj (med drugim) zemljiški gospod Zgornjega Radvanja, in Janez Tomaž baron Cassinedi (v virih tudi Casnedi),¹⁹⁹ ki sta bila za to nalogo sicer določena (že) 7. decembra 1689.²⁰⁰

Celoten inventar po Janezu Jakobu grofu Khislu je bil sestavljen do 29. marca 1690.²⁰¹ Ker pokojni grof za seboj ni pustil dolgov in ker se je skrbnik njegove zapuščine grof Trauttmansdorff zavezal, da bo edini dedinji vse povrnil, komisarja pri sestavi inventarja nista videla potrebe po

frančiškanskem samostanu (https://austria-forum.org/af/AustriaWiki/Zwickel_%28Adelsgeschlecht%29). Svojo hčer je preživela za osem let.

¹⁹⁸ Celoten naziv Janeza Jakoba grofa Khisla se po inventarju glasi: [*Inventarium über weylant deß hoch- und wollgebohrnen herrn, herrn Johann Jacoben Khisl, grafen zu Gottschee, freyherrn zu Khaltensbrunn, und Gonawitz, herrn der herrschaften Burkh- und Ober Marburg, Wintennau, Grienberg, Hainfeldt, und Fahrngraben, obristen erblant jägermaistern in Crain, und der Windischen march, erb trukhsaßen der fürstlichen graffschaft Görz, der röm[isch] kay[serlich] may[estät] pp. cammerern, I[nner] O[esterreichisch] hoff khriegs rathß vice praesidenten, und über ein regimendt tragoner bestelten obristen, seeligen*. Zraven vseh že poznanih nazivov se je Janez Jakob naslavljal še kot gospod Betnave in Gromperka, podpredsednik notranjeavstrijskega dvornega vojnega sveta in polkovnik polka dragoncev (StLA, LR 538, H. 3 [fol. 188r, 250r in 332r–v]).

¹⁹⁹ Rodbina je prišla iz Italije (po graških maticah Cassinetti). Po ukazu Ferdinanda II. o izgonu protestantskega plemstva z ozemlja Notranje Avstrije, je baronov prednik Janez Tomaž Cassinedi 29. julija 1629 od zagrizenega protestanta Gala pl. Racknitzer kupil gospostvo Pernegg na Štajerskem (blizu mesta Bruck na Muri). Rodbina je gospostvo posedovala do leta 1688, ko ga je prodala Jakobu grofu Leslieju, nečaku Valterja grofa Leslieja. Poznejši skrbnik zapuščine Khislov se je s statusom stotnika v kraljevi španski vojski (*königl. Spanischer hauptmann*) 12. septembra 1677 v Gradcu poročil z Ano Marijo Maksimilijano grofico Steinbeiß, hčerko Janeza Kristofa in Ane Margarete, roj. baronice Hirnberg. Žena je umrla 10. avgusta 1694, Janez Tomaž pa samo dober mesec dni pozneje, 27. septembra 1694. V mrliški knjigi se ne omenja zgolj kot baron, ampak tudi kot član notranjeavstrijskega dvornega vojnega sveta (*I. Ö. hoff khriegs rath*). Oba sta pokopana v graških samostanih; Ana Marija pri minoritih, Janez pa pri kapucinih (Graz–Hl. Blut, MMK 1692–1705, fol. 89 in 93; Schiviz v. Schivizhoffen, *Der Adel*, str. 212 in 278; http://de.wikipedia.org/wiki/Schloss_Pernegg).

²⁰⁰ StLA, LR 538, H. 3 [fol. 188r–188v]. Med inventarnim popisom je tudi pismo ovdovele Ane Šarlote Poliksene grofice Khisl štajerskemu deželnemu glavarju, v katerem prosi za običajno pečatenje (*gewöhnliche spör*) tako hiše v Gradcu kot ostalih gospostev in posestev. Hkrati ponižno prosi (*mein demietiges bitten*), da bi bila za komisarja imenovana Maks(imilijan) Sigmund grof Galler in Tomaž baron Cassinedi; oba sta bržčas istovetna z zgoraj zabeleženima osebama. Pismo je datirano s 26. novembrom 1689 (prav tam [fol. 250r in 251v]).

²⁰¹ Prav tam [fol. 398v].

cenitvi vseh (ne)premičnin. S tem inventarja nista samo hitreje sestavila, temveč sta privarčevala še denar pri stroških cenitve.

Inventarna komisija je najprej popisala pokojnikovo zapuščino v Gradcu oz. v graški hiši Khislov. Vse pomembne listine so bile spravljene v skrinji tamkajšnje pisarne (*in dero cantzley in der truchen*). Listinsko gradivo je komisija razvrstila pod 131 številčk. Sledil je popis kapitala, zadolžnic, gotovine in srebrnine. Nato je bila popisana velika graška hiša in velik vrt pred Pavlovimi vrati, zatem pa celotna premičnina v graški hiši. Gospostvi Spodnji in Zgornji Maribor s sedežema v mariborskem mestnem gradu ter v gradu na Piramidi sta bili popisa deležni 21. januarja 1690. Listinsko gradivo je bilo zvečine spravljeno v graški hiši, saj je bilo v mariborskem mestnem gradu razvrščeno zgolj pod 15 številčk. Za popisom gotovine in srebrnine je sledil popis opreme v mariborski loretanski kapeli ter kapeli v Zlatoličju. Premičnino v mariborskem mestnem gradu je komisija popisala po prostorih. Na vrhu se omenjajo galerija, zraven nje soba s slikami (*die büldter stuben*), salon, zraven salona majhna sobica (*cämmerl*), pa soba pokojnega grofa ter zgornja in spodnja soba v stolpu (*thurn zimmer*). V srednjem nadstropju se tedaj omenjajo prva soba, od koder se je bilo možno povzpeti do galerije, dve sobi zraven nje, pa soba za služinčad (*menscher zimmer*), lekarniška sobica in sobe za služabnike (*dienern zimmern*). Grad je imel veliko skladišče orožja in vojne opreme oz. orožarno (*rüst cammer*). Posebej popisani so bili platno, posoda iz medenine, bakra, kositra, pločevine in železa. Tam so bili prostori za hrambo železnine, raznega usnja, prediva in vina. Vinska klet je poleg tega bila še v gradu na Piramidi in v pristavi (majeriji). V gradu in pristavi so bile tudi žitne kašče. V sklopu gradu je zagotovo bil konjski hlev. V ustreznih prostorih so imeli spravljeno konjsko, lovsko, vrtno, tesarsko, sodarsko, kovaško in vratarsko (stražarsko) opremo. V okvir gospodstva Spodnji Maribor so sodili trije ladijski mlini na Dravi. Živina je bila v glavnem na pristavi. Dne 3. februarja 1690 je komisija popisala pokojnikovo premičnino v dvorcu Betnava.²⁰² Dan pozneje se je pomudila v dvorcu Miklavž in do 5. februarja že prispela do sedeža gospodstva Hainfeld. Ker je zadnje ležalo na jugovzhodu (današnje avstrijske) Štajerske, na meji z deželami krone sv. Štefana, je bil dvorec npr. dobro založen z orožjem, očitno pa so tam vzrejali tudi konje. Kot zadnje je bilo 7. februarja 1690

²⁰² Podrobno o tem Grahornik, Betnava v 17. in 18. stoletju, str. 133–135.

popisano gospodstvo Fahrengraben. Komisarja sta vse inventarne popise združila v en obsežen inventar, ga podpisala, pečatila in 29. marca 1690 predala uradu štajerskega deželnega glavarja.²⁰³ Ta ga je očitno obravnavala šele 22. aprila 1690.²⁰⁴

O potomcih Janeza Jakoba grofa Khisla in žene Ane Šarlote Poliksene ni veliko znanega, o sinu Janezu Jožefu skoraj nič. Zanj je verjetno, da je umrl že v rani mladosti. Njegova sestra Marija Eleonora je po mariborski krstni matici botrovala konec leta 1687, ko je štela enajst let.²⁰⁵ Nič kaj starejša ni bila niti ob svoji poroki; 24. januarja 1692 so jo pri petnajstih letih poročili z Leopoldom Jožefom grofom Orsini-Rosenbergom. Ženin se je rodil 6. septembra 1670. Bil je sin Jurija Nikolaja grofa Rosenberga, člana tajnega sveta, in njegove žene Marije Sidonije baronice Herberstein.²⁰⁶ Dodatno imenovanje po rodbini Orsini (Ursini) je bilo Rosenbergom dovoljeno od 6. avgusta 1684. Po listini, ki jo je dvorna pisarna izdala v avstrijskem Linzu, sta lahko brata Jurij Nikolaj in Volfgang Andrej grofa Rosenberg »ponovno«²⁰⁷ prevzela imenovanje po rodbini Orsini (Ursini) ter sta lahko združila priimka Orsini in Rosenberg.²⁰⁷

Marija Eleonora je dediščino nominalno prevzela takoj po poroki.²⁰⁸ Po smrti njenega skrbnika Ferdinanda Ernesta grofa Trauttmansdorffa (25. februarja 1692) je novi skrbnik zapuščine postal baron Cassinedi.²⁰⁹ Leta 1693 je Marija Eleonora kot še ne 17-letna lastnica gospodstva Spodnji Maribor v mariborskem mestnem gradu pečatila ščitno pismo za Martina Divjaka in ženo Katarino za vinograd na Partinjskem vrhu, ki ga je kupila od Janža Črnčeca.²¹⁰

²⁰³ StLA, LR 538, H. 3 [fol. 398v]. Glede na dokaj pozno predajo inventarja uradu štajerskega deželnega glavarja lahko sklepamo, da sta dala komisarja v tem času napraviti prepis/lepopis osnutkov.

²⁰⁴ Prav tam [fol. 188r].

²⁰⁵ Vpis z 20. novembra 1687 (Mlinarič, *GZM XXV*).

²⁰⁶ Graz-Hl. Blut, RMK 1666–1672, fol. 345; Schiviz v. Schivizhoffen, *Der Adel*, str. 76.

²⁰⁷ Frank, *Standeserhebungen*, Bd. 4 (1973), str. 189.

²⁰⁸ Žabota, *Rodbina Khisl*, str. 22. O zadnji potomki (štajerske veje) rodbine Khisl podrobneje v naslednjem zvezku *GZM*, ko bo objavljena tudi transkripcija njenega zapuščinskega inventarja iz leta 1725.

²⁰⁹ StLA, FA Khisl, K. 4, H. 93, Verkhindung.

²¹⁰ SI_PAM/0001, listina št. 616, 16. april 1693; Mlinarič, *Zbirka listin*, str. 184.

V več kot tridesetletnem zakonu Marije Eleonore in Leopolda Jožefa ni bilo otrok. Po smrti Marije Eleonore, zadnje svojega rodu, njen vdovec zato ni bil upravičen do dedovanja po Khislih.²¹¹ Leta 1727 je zapuščino (uradno) dedoval Franc Jakob grof Brandis iz Tirolske. Bil je sin Ane Marije grofice Khisl (1643–1703), ki se je leta 1670 v drugo poročila z Adamom Viljemom grofom Brandisom.²¹²

²¹¹ Leopold Jožef grof Orsini-Rosenberg (* 6. IX. 1670) je umrl 21. julija 1737 v Gradcu, star 66 let (Graz–Hl. Blut, MMK 1723–1742, fol. 924; Schiviz v. Schivizhoffen, *Der Adel*, str. 76 in 288).

²¹² Wien–Unsere Liebe Frau zu den Schotten, PMK 1668–1674, fol. 125. Po vpisu v poročno matično knjigo se je poroka odvila 29. junija v romarski cerkvi v Mariazellu na Štajerskem.

5 ZAPUŠČINSKI INVENTAR PO JANEZU JAKOBU GROFU KHISLU IZ LETA 1690

[185r]

I n v e n t a r i u m. Über weilandt herrn Johan Jacoben Khißl, grafen zu Gottschee see[ligen] völlige verlassenschaft.²¹³

[185v]

/

[186r]

/

[186v]

/

[187r]

/

[187v]

/

[188r]

22. Aprill [1]690.²¹⁴

I n v e n t a r i u m.

Über weylandt deß hoch- und wollgebohrnen herrn, herrn Johann Jacoben Khißl, graffen zu Gottschee, freyherrn zu Khaltensbrun, und Gonawiz, herrn der herrschafften Burkh- und Ober Marburg, Wintennau, Grienberg, Hainfeldt, und Fahrgraben, obristen erb landt jägermaistern in Crain, und der Windischen march, erb trukhsaßen der fürstlichen graffschafft Görz, der röm[isch] kay[serlich] may[estät] p[er]gep[er]ge

²¹³ Napis v zgornjem delu trdne platnice. Knjigo je bilo nekdaj mogoče zavezati z dvema zelenima trakovima. Pod napisom na platnici je črka »A«, nad napisom je na levi zapisana letnica »[1]690«, v sredi pa »n[umer]o 8«. Morda je šlo za osmi inventar, ki je bil tega leta dostavljen uradu štajerskega deželnega glavarja. Prva črka abecede je verjetno pomenila »prilogo A« k pismu, ki sta ga komisarja poslala uradu deželnega glavarja, potem ko sta zaključila s popisom inventarja Janeza Jakoba grofa Khisla.

²¹⁴ Datum je pripisan v zgornjem desnem kotu. Zadnja številka 2 je popravljena iz 1.

cammerern, I[nner] O[esterreichisch] hoff khriegs rathß *vice praesidenten*, und über ein regimentt tragoner bestelten obristen see[ligen] in dero behaußung zu Grätz sich befundtenen verlaßenschaafft, auf verordnung der löb[lichen]

[188v]

landtßhaubtmannschafft, durch dem hoch- und wollgebohrnen herrn herrn Johann Maxmilian graffen Gäller, freyherrn auf Schwamberg, Länah,²¹⁵ und Waltschach, herrn auf Aichelberg und Radtwein, der röm[isch] kay[serlich] may[estät] p[erge]p[erge] cammerern, I[nner] O[esterreichisch] hoff khriegß rath und obristen p[erge] auch wollgebohrnen herrn, herrn Johann Thoman *Casinedi*, freyherrn auf Pernegg, herrn auf Straden, der röm[isch] kay[serlich] may[estät] p[erge]p[erge] I[nner] O[esterreichischen] hoff khriegß rathen, und ihro könig[lich] may[estät] in Spänien bestelten haubtmann p[erge] alß hierzue *deputierten* herrn herrn *commissarien* den 7. *December* a^o: 1689 ordentlich durchgangen, *inventiert*, und beschriben worden.

Namben der freyllen erbin.

Maria Eleonora.

[189r]

Briefffliche instrumenta, alß urbärien, lechens-, tatz-, khauff-, frey-, schermb-, wechsl-, adels-, wappens- und übergaaßs brieff, welche sich in dero cantzley in der truchen befunden.

N[umer]o 1. Ein altes stüfft urbarium, über beede herrschafft Hainfeldt, und Fahrngraben, ohne förttigung.

[Numero] 2. Lechens brüeff, über die herrschafft Ober Mahrburg von *Leopoldo Primo* außgehendt, datiert 28. April 1660.

[Numero] 3. Tätz brieff, von khayßer *Ferdinando 3^{tio}* außgehendt, und an Johann Baptista Wukhowitsch lauttendt, wegen erkhaufften

[189v]

aineß thailß wein tätz in der pfahr und markht Feldtbach, item in der pfahr Edlßbach in viertl Vorau, dat[iert] den 22 Aug[ust] 1642, welcher wein tätz so dan an herrn Georg Bartlmee Khißl graffen zu Gottschee inhalt *original* khauff, und *extradierten* schermbbrief, alwo sich auch die *original* quittung p[e]r bezahlten khauffschilling befindet, in d[a]ß eigenthumb khomben.

²¹⁵ Kraj Lannach blizu Gradca.

N[umer]º 4. Mehr ein anderer táz brieff von *Ferdinando 3^{tio}* röm[ischen] khaysern außgehend, und an herrn Georg Bartlmee Khißl graffen zu Gottschee lautend den statt wein táz zu Mahrburg betreffendt, dabey ein *original* quittung p[e]r bezahlten khauffschilling, dat[iert] 31. Marty a^{ox}: 1643.

[190r]

N[umer]º 5. *Fascicul* mit 3 kay[serlichen] lechenß briefen, d[a]ß schloß Ober Marburg betrefend, der erste dat[iert] 16. Marty 1628, der anderte 16. Aprill 1630, d[er] 3te den 4. 7ber [September] 1649.

[Numero] 6. Ein *fascicul* mit 4 khay[serlichen] lehens briefen, über d[a]ß schloß Hainfeldt, d[er] erste ist dat[iert] den 31. Jenner 1520, der anderte den 17. Aprill 1578, der 3te den 16. Juny 1649, der 4te den 28. Aprill a^{ox}: 1660.

[Numero] 7. Mehr ein *fascicul* Stubenberg[ische] lehens-brieff[en], deren d[er] lezte von herrn Georgen herrn von Stubenberg, alß eltisten lehens tragern außgehet, und an herrn Hannß Jacoben Khißl graffen zu Gottschee lautet, datiert den 15. Marty a^{ox}: 1677.

[190v]

N[umer]º 8. Mehr dergleichen Stubenbergerische lehens brieff.

[Numero] 9. Lehens brieff über die lechenmeßige gülden in viertl Cilly von *Ferdinando* erzherzogen zu Oessterreich außgehendt, und an herrn Georg Bärtlme Zwikh l autendt, dat[iert] 23. Marty 1596.

[Numero] 10. *Fascicul copialische* lehens schrüfften.

[Numero] 11. Salzburgerische lehens brieff wegen eines dritl zehendt in Jährling thall an herrn Hannß Jacob grafen Khißl autendt, dat[iert] a^{ox}: 1671.

[Numero] 12. Mehr zwey lehens brieff über die

[191r]

zwey erb ämbter, alß obrist jägermaister in Crain, und trukhsessen ambt zu Görz, an herrn Hannß Jacoben Khißl graffen zu Gottschee lautendt, dat[iert] 20. Aug[ust] 1661.

Item lehens *attestation* beschechener anmeldung umb besagte 2 ämbter, dat[iert] 30. Marty [1]658. Sambt 2 andern *attestationen* von herrn landtobristen in Steyer wegen zu dem kay[serlichen] einzug von der Burkh Marburg gestelten gültperdt a^{ox}: 1660.

Item ein anderer lechens brief von erzherzog Carl zu Öessterreich, ann herrn Hannß Khißl p[e]r erthailten trukhsessen ambt zu Görz lautend, dat[iert] 14. Aprill 1568. jahr.

[191v]

N[umer]º 13. *Fascicul* Burkh- und Ober Marburgerische khauffbrieff, worunter sich auch befinden unterschiedliche landtscherm und khauffbrieff, p[e]r erkhaufft- und an sich gelest en grundt stükher, wie hernach *specificierter* volgt.

Khauffbrieff über die herrschafft Ober Marburg von herrn Gottfridt Stibich freyherrn alß Herberstainerischen gerhaben außgehendt, dat[iert] Grätz den monathß tag *Septembris* 1641.

Landtscherm b brieff über einen hoff sambt dessen ann- und zuegehör im Puelach genandt, und an Thoman Lenz, burgern und handelßmann in Marburg lautendt, dat[iert] 4. May 1618.

[192r]

Landtscherm b über den weingarten im Prosekh, dat[iert] 20. Märty 1618.

Khauffbrief über 3 äkher bey Marburg ligendt von *Ferdinando* erzherzogen zu Öesterreich außgehendt, dat[iert] 14. 7ber [September] 1606.

Mehr ein khauffbrief von Gotthardt Welzer über etliche gült bey Marburg ligendt, dat[iert] 1. Xber [December] 1625.

Landtscherm b über d[a]ß schloß Ober Marburg an die frau von Räkhniz lautend, dat[iert] 21. Aprill 1611, worbey auch zwey quittungen.

Wexl brieff p[e]r übergebenen gülden von herrn Sigmund Gäller freyh[errn], dat[iert] 16. May 1622.

[192v]

Khauffbrief von Andere²¹⁶ Ziegelfest über zwey äkher unter dem schloß Marburg gelegen, an h[errn] Franz von Räkhniz freyh[errn] lautendt, unter ferttigung h[errn] Hannß Jacob Khißl freyh[errn] alß pfand innhabern der fürst[lichen] Burkh Marburg, dat[iert] 8. Aprill 1615.

Landtscherm b an h[errn] Franzen freyh[errn] von Räkhniz alß überhabern, dat[iert] den 6. May 1609.

²¹⁶ Sic: *Andree* (tj. Andrej). Velja tudi v nadaljevanju.

Mehr ein anderer khauffbrief an Andere Ziegelfest, dat[iert] 14. 7bris [Septembris] a^ox: 1606.

Khauffbrief über die herrschafft Ober Marburg von h[errn] Gall freyherrn zu

[193r]

Räkh[niz] außgehendt, und an herrn Veith Sigmundt von Herberstain lautendt, dat[iert] 17. July 1629.

Khauffbrief über ein grundtstukh zu Marburg gelegen, von Nicolaß Wäröschiz außgehendt, und an herrn Georg Bärtlme K[hißl] lautendt, dat[iert] den 20. 9ber [November] 1651.

Item ein khauffbrief über ein weingarten in Gunzenberg, dat[iert] 10. 7ber [September] 1579.

Mehr ein anderer über ein erkhaufftes hauß zu Marburg von Urban Märhold fleischhakhern daselbst außgehendt, und an herrn Georg Bartlme K[hißl], grafen zu Gottschee lautend, dat[iert] 22. May 1652.

[193v]

Gehorsamb brief an die Burnkh²¹⁷ Marburgerischen unterthonen von *Ferdinando* erzherzogen zu Öessterreich außgehendt, dat[iert] 12. 7ber [September] 1608.

Schuldt- und pfandt verschreibung der herrschafft Gottschee von *Ferdinando* erzherzogen zu Öessterreich außgehendt, und an herrn Veith K[hißl] freyh[errn] lautendt, dat[iert] den 9. 9ber [November] 1607.

Kay[serliches] handtbrieff von *Ferdinando*, umb begeherten und gegebenen darlegen per 3.000 fl.

N[umer]° 14. Khauffbrieff über die behaußung zu Grätz in der Burger strass gelegen,

[194r]

außgehendt von herrn Hannß Ambrosy graffen von Thurn, und an herrn Hannß Jacob K[hißl] freyherrn lautendt, dat[iert] a^ox: 1603, worbey auch die *confirmation*, und *donation* von *Ferdinando* erzherzogen zu Öesterreich, dat[iert] 1. May 1611. Item 2 khaufs abrödt über die Paarisch- und Auersperg[ische] behaußung neben deß kay[serlichen] *Ferdinandaei* sambt einer von herrn graff von Auersperg außgefertigten *specification* der

²¹⁷ Sic: *Burkh*.

extradierten schrüfften. Item ein *information* über daß pläzl vor dem hauß, und ein *revers* von der frau gräffin Cäziänerin, dat[iert] 25. Aug[ust] [1]689.

N[umer]° 14 ½. Der khauffs contract über daß

[194v]

hauß zu Grätz, dat[iert] Wienn 20. April 1637.

N[umer]° 15. Frey- undt khauffbrief über 2 heüser und grundt in der statt Marburg, außgehendt von n[omine] richter und rath daselbsten, und an herrn Georg Bärtlmee Khißl grafen zu Gottschee lautend, dat[iert] 29. Xbris [Decembris] 1655. Der khaufbrief ist dat[iert] 22. Xber [December] 1651.

[Numero] 16. Khauff- und alter schermb brieff über die Steßlische gült zu Khäzelstorff, sambt dem darzue gehörigen bergrecht, außgehendt von Johannes Weiß schronen *solicitatorn* und Steßlischen *curatorn*, an herrn Georg Bärtlmee grafen Khißl lautend, dat[iert] 29. Märty

[195r]

A° x: 1641. Darbey ist ein *original* urbarl über besagte gülden.

N[umer]° 17. Khauf brief über unterschiedliche orth gärtten vor dem Pauluß thor, der lezte betrüfft dem garten am Lech, von Georgen bischoven zu Lavandt außgehendt, und an die frau Maria Khißlin freyin, gebohrne von Thanhausen lautend, dat[iert] 26. July 1616.

[Numero] 18. Ubergaaß brief dem vierten thaill an der herrschafft und schloß Hainfeldt betrefend, dat[iert] 1573.

[Numero] 19. Khauf brief über d[a]ß bergrecht zu Veldtbach, von n[omine] richter und rath alda außgehendt, und an junkhern

[195v]

Jörgen Winkhlar zu Hainfeldt lautend, dat[iert] am tag St. Jörgen a°x: 1527.

N[umer]° 20. *Original* landtschermb brief über dem Donelischen weingarten sambt der *Michael Testänischen action*, dat[iert] Grätz in landtrechten nach *omnium Sanctorum* den 23. Xber [December] 1654.

[Numero] 21. *Original* raittbrieff von *Ferdinando* erzherzogen zu Öesterreich außgehendt, und an herrn Hannß Jacoben Khißl freyh[errn] lautend, p[e]r 14.356 fl 42 x^{er}, dat[iert] 14. Aug[ust] 1608.

[Numero] 22. Adlß brief des erthailten kay[serlichen] rathß titul von kayser *Ferdinando*

[196r]

außgehendt, und an Hannßen Khißl khriegß zallmaistern in Croatischen granizen lautendt, dat[iert] Praag den 10. Märty 1560.

N[umer]º 23. Adeliche wappens verbesserung, und freyheit mit rotten wax zu siglen, außgehendt von kayser *Ferdinando*, und an Hannßen Khißl khriegß zallmaistern in Croatischen gränizen lautendt, dat[iert] Praag den 12. Xber [December] 1560.

[Numero] 24. Adlß brief p[e]r erthailten kay[serlichen] rathß titul von kayser *Rudolpho* den 2ten außgehendt, und an Hannsen Khißl freyh[errn] zu Khaltenbrun, erzherzogß Carl zu Öessterreich hoff cammer *praesidenten*, haubtmann zu

[196v]

Adelßberg, und erb jägermaistern in Crain lautendt, dat[iert] Grätz den 21. 8bris [Oktober] 1581.

N[umer]º 25. Khißlisch- adeliche wappens verbesserung mit aines thailß Khonizerischen wappen, von erzherzog Carl zu Öessterreich außgehendt, und an h[errn] Hannßen Khißl zum Khaltenbrun kay[serlichen] rath hoff cammer *praesidenten* p[erge] lautendt, dat[iert] 21. 8bris [Oktober] 1587.

[Numero] 26. Adelß brief deß erthailten freyherrn standts, sich in dem titul zuschreiben freyh[err] von Khaltenbrun und Gonäwiz, außgehendt von erzherzog Carl zu Öesterreich, ann

[197r]

herrn Hannßen Khißl, und all seine erben lautendt, dat[iert] Grätz den 4. 9bris [November] 1589.

N[umer]º 27. *Confirmation* über vorigen adelß brief den freyherrn standt betr[effend] von kayser *Rudolpho* den 2ten außgehendt, und an Hannsen Khißl zu Khaltenbrun lautendt, dat[iert] den 13. Jenner 1590.

[Numero] 28. Adelß brief und erthailtes *privilegium* sich mit dem titul zuschreiben herr zur Burkh Mahrburg unndt Gottschee, von kayser *Ferdinando* den 2ten außgehendt und an Hannsen Jacoben Khißl freyherrn zum Khaltenbrun lautend, dat[iert] Wienn den 21. Juny 1620.

[197v]

N[umer]º 29. Adelß brieff p[e]r erthailten freyh[errn] standts sich in dem titul freyh[err] zu Hainfeldt und Schrättenberg zunennen, außgehendt von kayßer *Ferdinand*, und an herrn Georg Bärthlme Zwikhl lautendt, dat[iert] den 20. May 1570.

[Numero] 30. Adelß brief deß erthailten kay[serlichen] rathß titul von kayßer *Maximiliano* dem andern außgehend, und an Hannßen Khißl zum Khalttenbrun hoff cammer *praesidenten* lautend, dat[iert] Praag den 12. Jenner 1570.

[Numero] 31. Wappens verbesserung von kayser

[198r]

Maximiliano außgehendt, und an herrn Wolff Zwikhl und dessen gebrüed[er] lautendt, dat[iert] 12. 7bris [Septembris] 1574.

N[umer]º 32. *Dispensation* brieff *veniae aetatis* herrn Hannß Jacob graffen Khißl betr[effend], dat[iert] Regenspurg de[n] 4. May a°x: 1664. Item gedachtes herrn graffen geburts brüeff.

[Numero] 33. *Viechmarkhts* freyheit jährlich in *festis Sanctorum Georgius et Martini* freyen viech kirchtag zu St. Jörgen in Windischen pichlen zu halten, außgehend von *Leopoldo 1mo*, und an herrn Hannß Jacob Khißl graffen zu Gottschee lautend, dat[iert] 12. Febr[uar] 1683.

[198v]

N[umer]º 34. *Luci Calcinelische* schröfften, und außgefertigte *action*.

[Numero] 35. Item graff Parische *action* und schröfften dem hintern stokh in graf Khißlischen hauß gegen *Jesuitern* betr[effend].

[Numero] 36. Bälbische *praetension* an herrn Georgen Bartlme graffen Khißl lautend p[e]r 1.596 fl 20 x^{er}.

[Numero] 37. Schevischer *original* khauffbrief über die zwey schüffmillen bey Marburg an d[er] Traa sambt dem hinzue gehörigen hauß, gärten, äckhern,

[199r]

schüffhütten, mit allen andern angehenkhten *appertinentys*; item über dem weingarten an d[er] Tschretten und einen unterthonn Simon Mandich bey St. Gilgen in Windischen pichlen, lautendt an h[errn] Georg Bartlmee Khißl, dat[iert] Marburg den 23. 9bris [Novembris] 1650. Unter ferttigung weylant Hannsen Scheven see[ligen] hinterlassenen erben.

N[umer]º 38. Schevische bergrechts befreyung in der Tschretten sambt ein alten khauffbrief über disen weingarth, dat[iert] Grätz den 1. 7bris [Septembris] 1570.

[Numero] 39. Landts fürstl[iches] schermbrief von

[199v]

Ferdinando erzherzogen zu Öessterreich außgehendt, und an Hannsen Scheu lautendt ein neue sätz, und aufrichtung einer abkhombenen wasser müll betr[effend], dat[iert] 19. Aug[ust] a'ox: 1603.

Mehr ein tauschbrief p[e]r vertauschten unterthonn Simon Mändl mit dessen inhabenden hoff, alß drey hüeben, unter ferttigung Günther freyherrn von Herberstain an frauen *Benigna* Praunin, und ihre erben lautendt, datiert den 8. 8ber [Oktober] 1623.

[Numero] 41. Graff Antberg[ische] *acta* die gewalts-

[200r]

tragerey herrn graff Bartlmee Khißl betrefendt.

N[umer]º 41. Landschermb über die herrschafft Wintenau, dat[iert] 23. 7bris [Septembris] [1]677. Darbey die khaufs abrödt, *urbari*, und *original* quittung per bezahlten 7.000 fl.

[Numero] 42. Khauff brief über bemelte herrschafft Grienberg, dat[iert] a'ox: 1679. Item khaufs abrödt, 2 *original* quittung p[er] bezahlten khaufschilling, item 2 *revers* die lechenmessige gült, und strittig geweste *puncta* betrefendt, sambt dem *urbari*, und drey

[200v]

andern *originalien*, welche herrn graf[en] von Dietrichstain gegen *recognition* anghendiget.

N[umer]º 43. *Ambts* quittungen p[er] bezahlten landts anlaagen.

[Numero] 44. *Urbarium*, und andere *originalien* die Gerischen gült betr[effend].

[Numero] 45. Khaufs notl- und kauff brief über 3. thaill weingart in Pöllitschberg sambt etlich schermb brieffen und andern *originalien*.

[Numero] 46. *Fascicul originalien*, nemblich

[201r]

drey vertrag zwischen d[er] herrschafft Hainfeldt und dem markht Veldtbach p[e]r ubernembung der *maleficanten*, dan den stüfft Admond und Burkh Marburg sich des reißgejaidt im ambt Ober Wilkh an beed[er] seits zu betragen, und denen von Marburg wegen d[er] behilzung in Pacher. Bereithung des Hainfeldt[ischen] und Gleichenberg[ischen] wiltpann. Item 2 *revers* per veriebten gwalt in wiltpann zu Hainfeldt[ischer]- und Marburgerischer *jurisdictions violierung*.

N[umer]º 47. Khauff brief über die Schulkhische wüssen so zur herrschafft Burkh

[201v]

Marburg genossen wirt, worbey ein quittung p[e]r bezahlten außstandt, *de aox*: [1]666 biß [1]687 *inclusivè*, zufinden, dat[iert] 4. Aprill aox: 1689.

N[umer]º 48. *Edicts* abschütt der Hannß Erasambt Tättenpacherischen *creditor*.

Hierauf volgt die beschreibung der actionen.

[Numero] 49. Erstlich ein *action* unter nahmen herrn Hannß Jacob grafen Khißl

[202r]

contra herrn Johann Rudolphen freyherrn von Stadl wegen versteuerung zwey ämbter, NB bey denen in sahen verordneten herrn *commissarien* *ediert*.

N[umer]º 50. *In simili* ein gschloßener weißungß *process c[ontra] eundem*, per gwaldt von 8ber [Oktober] [1680] *in jure pascendi*.

[Numero] 51. Mehr ein *action c[ontra] eundem* per gwaldt von 7ber [September] [1]681 mit *violierung* bergrechts *jurisdiction*.

[Numero] 52. Item p[e]r gwalt in wiltpan von Aug[ust] [1]685.

[Numero] 53. Ingleichen zwey *actiones* mit

[202v]

violierung obrigkheit[liche] *jurisdiction* von Augusti und *September* [1]685.

N[umer]º 54. Dan ein andere *action* c[ontra] *eunde[m]* per gwaldt von Juny [1]686 *in jure pascendi*.

[Numero] 55. Widerumb per gwalt von Xber [December] [1]688 mit *violierung* tach tröff.

[Numero] 56. *In simili* ein *action* wegen nicht annembung bergrechts *in natura*.

[Numero] 57. Matheß Wagnerische *action* c[ontra] *eundem*, wegen *conficierung* eines strittigen *inventory*.

[203r]

[Numero] 58. Ein *action* unter namben Andere Rögner graf Khißlischer gwalts trager c[ontra] frauen *Annam Margaretham* gräfin von Trauttmanstorff wittib p[e]r gwalt von 9ten Xber [December] [1]677 in Hainfelderischen reiß geädzt.

[Numero] 59. Mehr ein dergleichen *action* herrn Hannß Jacoben graffen Khißl c[ontra] herrn Georg Sigmundt graffen zu Trauttmanstorff *in proprio* und alß gwalts tragern per gwalt in *Martio* [1]684 in wildtpann.

[Numero] 60. *In simili* p[e]r gwalt in wildtpan von *February* [1]682.

[203v]

N[umer]º 61. Ingleichen ein andere *action* per gwalt von Juni [1]684 mit abhakhung einer waßerschwöll an Hainfeld[erischen] grundt und pode[n].

[Numero] 62. Mehr per gwalt von Aprill [1]687 mit hinwekh nembung einer hauen an der herrschafft Hainfeldt grundt und poden.

[Numero] 63. Item p[er] gwaldt von Aprill [1686] mit *violierung* Hainfeld[erischen] burkhfridt.

[Numero] 64. Fehrer per gwalt von *February* [1]687 mit *violierung* Hainfelderischen reiß geädzt.

[204r]

N[umer]° 65. Ein *action* herrn Georgen Bartlmee grafen Khißl c[ontra] n[omine] p[atrem] *rectorem* und daß *collegium societatis Jesu* zu Grätz, p[e]r *causierten* schaden an der haußmauer.

[Numero] 66. Andere Rögner graff Khißlischer gwalts trager c[ontra] herrn Georgen Adam graffen von Lenghaimb, p[e]r gwalt von 8ber [Oktober] [1]669 mit *violierung* obrigkheitlicher *jurisdiction*.

[Numero] 67. Herr Hannß Jacob graff Khißl c[ontra] herrn Johann Seyfridt fürsten von Eggenberg p[e]r gwalt von 9. Juny

[204v]

a°x: [1]679 *in jure piscandi* an der Peßniz.

N[umer]° 68. *Idem* c[ontra] *Annam Crescentiam* gräfin von Wagensperg, p[e]r gwalt von 7ber [September] [1]688 mit *violierung* grundt und poden.

[Numero] 69. *In simili* vier *actiones* per gwalt von *February* [1]689 *in jure lignandi*.

[Numero] 70. Mehr ein *action* c[ontra] *eandem* per stöllung erbholden.

[Numero] 71. Widerumb ein *action* c[ontra] herrn

[205r]

Sigmundt Franz graffen von Wagensperg, per gwaldt von Xber [December] [1]686 *in jure lignandi*.

N[umer]° 72. Ein *action* herrn Hannß Jacoben grafen Khißl c[ontra] *Susannam* Sirkhin wittib, per ausstendtigen pergrecht.

[Numero] 73. *Idem* c[ontra] herrn Johann Christophen grafen von Tättenbach, per gwalt von May [1]686 *in jure pascendi*.

[Numero] 74. Mehr ein *action* c[ontra] herrn Johann Rudolphen graffen von Serau p[e]r *restituierung* eines *urbari*.

[205v]

N[umer]° 75. Wintershofferische *action*, daß guett Radtwein betr[effend], ein cärnier voll.

[Numero] 76. Ein *action* wider frau *priorin*, und n[omine] d[a]ß *convent* zu Studeniz, herr Sebastian von Haydegg, dan auch herrn *Blasium* Pfeffer pfahrern zu Pulßgau seines thailß, p[e]r gwalt *in iure lignandi* vom 8ber [Oktober] [1]685.

[Numero] 77. Hayderische *action* den 10ten d[enarius] betreffend, sambt darbey befindenten kayserlichen *resolutiones* wegen gebung des 10ten pfeningß.

[206r]

N[umer]º 78. Ein *fascicul* Stättenberg[ischen] schrufften sambt einen anschlag über daß ambt Ottendorff.

[Numero] 79. Mehr ein *fascicul* unterschiedlihe *actionen* die herrschafften, Burkh Marburg und Guettenhaag betref[fend], wobey ein *original* vergleichß *contract* mit *inserierten* verglichenen *actionen*, dat[iert] 27. 8ber [Oktober] [1]687.

[Numero] 80. Herr Hannß Jacob graff Khißl, c[ontra] herrn Erasamb Friderich grafen von Herberstain, p[e]r durch seinen markht St. Leonhardt vorkherter soldaten einquartierung, und dessentwegen verlangter *refundierung* deß unkhosten.

[206v]

N[umer]º 81. Andreaß Stötter, c[ontra] herrn Hannß Jacoben grafen Khißl, p[e]r strittigen sakh zehendt.

[Numero] 82. Andreaß Mägerl graff Herberstainer[ischer] *curator ad lites*, c[ontra] *eundem* p[e]r ab- und zueschreibung versteuerung zwey müll-leuffer.

[Numero] 83. Ein *fascicul* schrufften daß guett Wintenuau betr[effend].

[Numero] 84. Mathiaß Ferdinandt Schikh haubt pfahrer zu Radtkherspurg, c[ontra] h[errn] Jacoben grafen Khißl *in puncto* abtretung driten theilß most zehendt.

[207r]

N[umer]º 85. *Fascicul* mit schrufften die drey müllen an der Raab betr[effend].

[Numero] 86. Johann Rudolph freyh[err] von Stadl, c[ontra] herrn Johann Jacob grafen Khißl, p[e]r zwey gwält, *in jure lignandi* von Aprill [1]684 und mit *violierung* grundt und poden von Aug[ust] aº: [1]684.

Neben disen befinden sich auch noch unterschiedliche alte theilß außgeführt- theilß erloschene, iedoch unbeschriebene *actiones*, so zur nachricht zugebrauchen.

Ingleichen dergleichen, verwaltungß, pflegs- und hauß maist[erliche] raittung[en].

[207v]

Volgen nun andere briefliche instrumenta, alß verzichten, khaufs-, bestand- und vergleichs contract, testamenta, codicill, taillibel, recognitionen, specificationen, rest zedlen, und dergleichen.

N[umer]º 87. Ein verzicht von Franz Adamen Langenmantl außgehendt, und an herrn Bartlmee Khißl grafen zu Gottschee lautend, vermög welher er Langenmantl sein erb thaill von gedachten herrn grafen zu empfangen bekennet, und der fehrern ansprüh sich begübet, dat[iert] 29. 8ber [Oktober] [1]640.

[Numero] 88. Mehr eine von herrn Veith Jacoben

[208r]

zu Egg außgehendt, an herrn Hannß Jacoben grafen Khißl lautendt, wegen bezahlter erbs *portion*, dat[iert] 20. April 1617.

[Numero] 89. Dan eine von frauen Maria Salome Reißingin gebornen Langenmantlin p[e]r angesuechten Veith Khißlischen erbschafft, dat[iert] den 23. 8ber [Oktober] [1]647.

[Numero] 90. Item ein verzicht von des herrn Franzen von Maschkhon hinterlassenen tochter *Catharina* außgehend, und an herrn Hannß Jacoben grafen Khißl lautendt, wegen von seinen herrn vöttern verschafften- und bezahlten erbs *portion*, dat[iert] 1. 9ber [November] 1618.

[208v]

N[umer]º 91. Mehrmahlen eine von herrn Carl Khißl freyherrn außgehendt, und an herrn Johann Jacoben Khißl lautendt, wegen bezahlten seines herrn brueders erbs *portion*, dat[iert] 10. 7ber [September] 1613.

[Numero] 92. Ingleichen ein verzicht von Bärtlme Räbl an stath seiner ehewürthin Catharina außgehendt, und an die herrschafft Hainfeldt lautendt, wegen bezahlt- undt empfangenen gelts an stath ihres ererbten brued[er] weingartenß, welchen die herrschafft an heimb genomben, dat[iert] 24. May 1669.

[Numero] 93. Ein von Peter Wöber und Martin

[209r]

Spreizer außgehendte verzicht, so an herrn Hannß Jacoben grafen Khißl lautedt, p[e]r empfangenen erbs *portion*, dat[iert] 14. 8ber [Oktober] a^{ox}: 1679.

[Numero] 94. Schadtloß verschreibung von Michael Khrausen p[e]r empfangenen 84 fl soldaten verpflegs aufgangs, dat[iert] 24. Märty [1]658.

[Numero] 95. Pettzedl von Georgen Frießmueth, dat[iert] de[n] 23. Marti [1]660.

[Numero] 96. *Recognition* von herrn graffen von Rottmannstorff außgehend, und an herrn Johann Jacoben grafen Khißl lautend, wegen der bey

[209v]

dem kay[serlichen] hoff *fourier* Colman Gegger angeschafft- und zureht empfangenen 300 fl, datiert den 7. May [1]683.

[Numero] 97. Item ein *recognition* von herrn Johann Christian Gäller freyh[errn] p[e]r angehendigter *original donation* der 10.000 fl betr[effend], datiert 15. *February* [1]652.

[Numero] 98. Khauff *contract* zwischen herrn Johann Jacob Khißl graffen zu Gottschee, und herrn Johann Friderich Schrott, wegen der zu Perndorff zween ligenden unterthonen, dat[iert] 10. Febr[uar] 1676.

[210r]

N[umer]o 99. Vergleichß *contract* zwischen herrn Johann Jacoben grafen Khißl, und seinem verwalter Martin Adam Sporer, crafft dessen er von legung der Burkh- und herrschafft Ober Marburgerischen verwaltungß raittungen endtbunden, so datiert den 25. 9ber [November] 1681.

[Numero] 100. Vergleichß *contract* zwischen herrn Johann Jacoben grafen Khißl, und herrn Jacobo *Codrus*, wegen ihme herrn grafen schuldigen 1.000 fl *capital*, dat[iert] 13. Oktober 1675.

[Numero] 101. Dergleichen *contract* zwischen herrn Erasamb Friderich grafen von Herberstain, dan herrn Hannß Jacoben

[210v]

grafen Khißl p[e]r *cassiert*- und gegen ein ander aufgehebt *active* und *passive* schwebendten *actionen*, an seiten der herrschafft Guettenhaag und Burkh Marburg, dat[iert] 1. Juny 1678.

[Numero] 102. Bestandt *contract* zwischen herrn Hannß Jacoben grafen Khißl unnd herrn Wolff Andere freyh[ern] von Liechtenberg, die zwey dörffer Närävin und Tapl betreffendt, dat[iert] 20. Dezember [1]673.

[Numero] 103. Ein vergleichß *contract* zwischen frauen Anna Maria gräfin Khißlin, und frauen Catharina Elisabeth Gällerin freyin p[er] verglichenen strittigkeiten wegen deß most

[211r]

zehendt in Khreninger bergen, dat[iert] 13. *April* [1]658.

[Numero] 104. Bürg- und zahlungß verschreibung herrn Johann Augustin Hirschfeld[er] I[nner] Ö[sterreichischen] reg[imen]ts rathen in namben seines ayden Georg Thurner gewesten verwaltern der herrschafft Hainfeld, dat[iert] 1. January 1668.

[Numero] 105. *Caution* brieff herrn Johann Jacoben grafen Khißl, an stath herrn Otto herrn von Stubenberg p[e]r 3.900 r[eic]hs th[aler] werbgelter, dat[iert] Wienn den 22. Januar 1675.

[Numero] 106. *Conditionierte* schadtloß verschreibung

[211v]

p[e]r empfangenen 300 fl von d[er] graff *Balbischen praetension*, unter ferttigung Johann Augustin Hirschfelder, dat[iert] 21. September [1]649.

[Numero] 107. *Specification* der *action*, welhe dem herrn Jacob *Codrus* i[uris] v[itrusque] d[okto]^{ri} und rathß verwahnten zu Grätz (wegen clagt-behabt- und bereits bezahlten 1.000 fl *capital*) hinauß gegeben worden, dat[iert] 16. Januar 1678.

[Numero] 108. Ein bekhandtnuß *Bellebono* hoch[en] fürst[lichen] Salzburg[ischen] roß bereitern p[e]r empfangenen ain stärtin weinn p[e]r 20 fl, dat[iert] 21. 9ber [November] 1675.

[212r]

N[umer]o 109. Allerley alte quittungen, und *cassierte* schuldtbrieff.

[Numero] 110. Mehr dergleichen schuldtbrief.

[Numero] 111. *In simili*.

[Numero] 112. *Inventory*, waß bey ubernembung der herrschafften dem herrn Johann Jacoben grafen Khißl nunmehr see[ligen] eingantwort worden; ingleichen deß haußmaisters *inventory*.

[Numero] 113. *Vidimierte-* und andere *testaments* abschrüfften deß herrn Johann Jacob grafen Khißel seines herrn vatters und frauen muetter *codicill*, quittung[en]

[212v]

p[e]r bezahlten *legat*, heyrathß briefs *copia* zwischen herrn grafen vom Brandteyß und dero gemahlin, dan etliche andere schrüfften, und *informationes*.

[Numero] 114. *Original* thaillibel zwischen herrn Hannß Jacoben grafen Khißl, unndt seinen beeden frauen schwestern, dat[iert] lezten Augusti [1]674.

[Numero] 115. *Original testament* frauen Annae Mariae gräfin Khißlin, gebohrnen gräfin Werkhin, dat[iert] 28. July [1]673.

[Numero] 116. Ein *original testaments extract* frauen Annae Mariae gräfin Khißlin

[213r]

gebohrnen gräfin Werkhin, dat[iert] Praag den 28. Juli [1]673.

[Numero] 117. Fehrer ein *codicill* von frauen Anna Maria gräfin von Trauttmanstorff, gebohrnen gräfin Werkhin, datiert Leithemischl den 11. January [1]674.

[Numero] 118. Widerumb ein dergleichen *original codicill* frauen Annae Mariae gräfin von Trauttmanstorff, gebohrnen gräfin Werkhin, datiert Wienn den 19. May [1]674.

[Numero] 119. Mehr ein anders *codicill* von vorgedachter frauen gräfin see[ligen], dat[iert] Wienn den 20. May [1]674.

[213v]

N[umer]o 120. Dan ein anders *codicill* von mehrgedachter frauen gräfin see[ligen], dat[iert] Wienn den 3ten Juny [1]674.

[Numero] 121. Ein *praetension* zweyer Maschkhan²¹⁸ gebrüedern und khauff leithen in Böhaimb an frauen Annam Mariam gräfin Khißlin, gebohrnen gräfin Werkhin, wegen 1.145 fl 45 x, welke ihr herr brued[er] Johann Dietrich Werkhä den 27. Febr[uar] 1623 schuldig worden, dessen sich aber gedachte Maschkhon bey dem burkhgraffen ambt den 31. July 1638 völlig begeben.

[Numero] 122. Undterschiedliche regiments schrufften.

[214r]

N[umer]° 123. Alte handtbüecher, so woll von herrn Johann Jacob grafen Khißl, alß auch von seinen herrn vattern see[ligen].

[Numero] 124. Ein blöchenes trüchel mit landtschafft quittungen p[e]r bezahlten landts anlaagen biß gegenwertigen jahrß.

[Numero] 125. Kay[serliche] *diploma* wegen deß grafen titul zu Gotschee, dat[iert] A°x: 1623.

[Numero] 126. Khauff brief von *Ferdinando 2do* außgehendt, an herrn Hannß Jacob Khißl freyh[errn] lautend, p[e]r erkhauffter herrschafft und burkh

[214v]

Marburg, dat[iert] 1. Augusti 1620.

[Numero] 127. Khay[serlicher] *patent* von *Leopoldo 1mo* außgehendt, und an herrn Johann Jacoben grafen Khißl lautend, per *conferierten* tragoner reg[imen]t, dat[iert] 6ten Augusti [1]686.

[Numero] 128. *Original* verraittung zwischen herrn Georg Bartlmee grafen Khißl see[ligen] und frauen Roßina Catharina Gritscherin alß nothgerhabin, wegen deß bey hoch gedahten herrn grafen ligenden Gritscherischen *capital* und *interesse*, so dat[iert] den 15. Xber [December] [1]649.

[215r]

N[umer]° 129. Gräniz rest zetlen, so mit n[umer]° 1: außtragt 160 fl, n[umer]° 2: 126 fl, n[umer]° 3: 50 fl, n[umer]° 4: 484 fl, sambt den anbringen von des herrn Johann Jacoben grafen Khißl frauen muetter, beed[er] nunmehr see[ligen].

²¹⁸ Sic: Moschkhon/Moscon.

[Numero] 130. Etliche quittungen p[e]r dem herrn statt pfahrern bezahlten herren forderungen von garten vor dem Pauluß thor, wie auch bezahlten pergrecht von weingarten in Pöllitschberg.

[Numero] 131. Undterschidliche bestallungen der *doctorum*, wie auch bestandt brieff.

[215v]

Capitalia und schuldbrief herein.

N[umer]º 1. Erstlich ein kay[serliches] schuldtbrief von *Ferdinando 2do* außgehendt, und an herrn Hannß Jacoben Khißl grafen zu Gottschee, gehaimben rath, obristen cammerern, und obrist zeugmaistern in Steyer lautend, dat[iert] den 4ten *Aprill* 1633 ... 11.000 fl.

N[umer]º 2. *In simili* ein anderer von *Ferdinando 3^{tio}* an herrn Georg Bärthlmees graf Khißl, dät[iert] den 1sten May 1646 p[er]ge] ... 3.000 fl.

Vermög diser zwey schuldtbrieff

[216r]

ist daß *interesse* zwar zu 6 p[e]r *cento* verschriben, crafft kay[serlichen] *resolution* aber auf 5 p[er] *cento* *reduciert* worden, und werden beede von ersten Märty ied[er]zeith gerechnet, ist von gemelten dāto 1689 anzurechnen und außstendtig.

N[umer]º 3 et 4. Zwey Steyerische la[ndschaft] schuldtbrief, ainer p[er] 10.000 fl, der anderte p[er] 8.252 fl, beede unter dāto den 19. July [1]675. Zusamben ... 18.252 fl – x – d.

Daß ausstendtige *interesse* zu 6 p[e]r *cento*, so sich iedes mahl den 1sten May verfallet, ist vom

[216v]

gemelter zeith a^ox: 1689 anzurechnen.

N[umer]º 5. Item ein Steyerische la[ndschaft] schuldtbrief an herrn Hannß Jacoben grafen Khißl lautend, dat[iert] den 8. Juny 1671, ist ein rest p[er] ... 599 fl 26 x.

Daß *interesse* hievon ist von 8. Juny oben gemelten [1]689 jahrs anzuraiten, zu 6 p[e]r *cento*.

[Numero] 6. Widerumb ein dergleichen la[ndsche]a[fts] schuldtbrief an herrn Hannß Jacoben grafen Khißl lautendt, so dat[iert] den 16. May 1689 ... 10.000 fl.

[217r]

Daß *interesse* aber fangt sich an mit ersten May gemelten jahrs, auch zu 6 p[er] cento.

N[umer]o 7. Ein schuldtobligation von herrn Victor Jacob grafen von Prandtegg außgehendt, und an herrn Hannß Jacoben grafen Khißl lautendt, so dat[iert] den 12. Augusti [1]689 p[er] ... 6.000 fl.

Zu mehrer versicherung wollgedachter herr graf einen la[ndsche]a[fts] schuldtbrief p[er] 6.055 fl *pro pignore* versetzt, und ist ihm derentwillen eine *recognition* hinauß gegeben worden.

Davon d[a]ß *interesse* zu 5 p[er] cento von gemelten dāto und jahr zurechnen ist.

[217v]

N[umer]o 8. Ingleichen ein schuldtbrief von herrn Otto Wilhelmb grafen von Schrottenbach außgehendt, und an herrn Hannß Jacoben grafen Khißl lautendt, dat[iert] den 26. 7ber [September] [1]682 p[er] ... 2.000 fl.

Daß *interesse*, so auf 5 p[er] cento *reduciert* worden, ist von den 26. 7ber [September] [1]688 anzurechnen.

[Numero] 9. Schuldtverschreibung von herrn Wolff Engelbrecht grafen von Auersperg *in proprio* außgehend

[218r]

und an obgedachten herrn grafen Khißl lautendt p[er] 113.666 fl, dat[iert] den 9. July [1]641, woran aber über bereits abgeführte posten mehr nit ausstendig, alß ... 25.117 fl.

Hiervon ist d[a]ß zu 6 p[er] cento verschribene *interesse* a^ox: [1]682 von herrn grafen seel[igen] auf 5 per-cento gelassen worden, und ist von 9. July [1]688 anzurechnen.

[Numero] 10. Mehr ein anders *capitall* unter vorigen namben p[er] 8.363 fl 54 x, dat[iert] den 9. July [1]671, über beraithß gelaiste bezahlung, ist

[218v]

hieran noch ausstendig ... 3.747 fl 41 x.

Daß *interesse* hiervon obverstandtner massen zu 5 p[er] *cento* ist von 19. July [1]689 zubezahlen.

[Numero] 11. Schuldtbrief von herrn *Adelbertho praelaten* von Admondts außgehendt, und an herrn Christoph Deyerl alß Mertlischen gerhaben lautendt, dat[iert] den 1. May [1]685, so crafft beygelegter *cession*, dat[iert] 31. Marty [1]688, herrn Hannß Jacoben grafen Khißl

[219r]

übergeben worden, p[e]r ... 5.000 fl.

Daß *interesse* ist zu 4 p[e]r *cento* von ersten May [1]689 zurechnen.

[Numero] 12. Widerumb ein *Admontische obligation*, dat[iert] 1. Juni [1]685, ebenmessig an herrn Christoph Deyerl lautendt, und von ihme crafft *cession* herüber khomben mit ... 5.000 fl.

Hiervon daß ausstendtige *interesse* zu 4 per *cento* von ersten Juny [1]689 zurechnen ist.

[Numero] 13. Ein *obligation* von herrn Johann

[219v]

Thoman Cälsinedi freyherrn außgehendt, und an herrn Hannß Jacob grafen Khißl lautendt, dat[iert] 13. Aprill 1677, p[e]r ... 3.000 fl.

Daß *interesse* ist von 13. Aprill [1]689 anzurechnen.

[Numero] 14. Schuldtbrief von herrn von Hainrichspurg und dessen frauen gemahlin gebohrnen Freißlebin außgehendt, und an obgedachten herrn grafen lautend, datiert den 22. Marty [1]688, p[er] ... 5.000 fl.

Von besagten dätö [1]689 mueß

[220r]

zu 5 p[er] *cento* daß *interesse* gerechnet werden.

[Numero] 15. *Obligation* von frauen Roßina Elisabetha gräfin von Herberstain wittib, an herrn Hannß Jacoben grafen Khißl lautendt, datiert den 4ten August [1]689, p[er] ... 2.000 fl.

Daß *interesse* ist von erstgemelten dätö und jahr an zurechnen.

[Numero] 16. Schuldtbrief von frauen Magdalena Catharina gräfin von Prandegg außgehendt, und an mehr

[220v]

obgedachten herrn grafen lautend, dat[iert] den 15. 7ber [September] [1]689, p[er] ... 2.000 fl.

Hiervon daß *interesse* zu 5 per *cento* von erstgedachten dāto und jahr zurechnen.

[Numero] 17. Widerumb ein anderer schuldtbrief von herrn Johann Rudolph freyh[errn] von Stadl außgehendt, und an mehrgedachten herrn Johann Jacob grafen Khißl lautend, dat[iert] 16. Xber [December] [1]681, p[er] ... 3.000 fl.

Zu 5 p[er] *cento* hiervon daß *interesse*, wirt von 16. Xber [December] [1]688 angerechnet.

[221r]

N[umer]º 18. Mehr ein andere verschreibung von herrn Max grafen von Thurn, und seiner frauen gemahlin gebohrnen gräfin von Serau, an ermelten herrn grafen lautend, dat[iert] 31. Aug[ust] [1]678, p[e]r ... 5.000 fl.

Ansstendig²¹⁹ ist daß *interesse* von besagten dāto [1]688.

[Numero] 19 et 20. Zwey schuldtbrief von frauen gräfin von Thonhaußen wittib, außgehendt, ieder p[e]r 1.000 fl, beede an offtgemelten herrn

[221v]

grafen lautend, und zugleich datiert den 27. 7ber [September] [1]689, zusamben ... 2.000 fl.

Daß *interesse* zu 5 p[e]r *cento* ist von gemelten dāto und jahr an zurechnen.

[Numero] 21. Ein *obligation* von verwalter zu Marburg Martin Adam Sporer, vermög welher er die freille pupillin, zur erbin seines halbeten verlaß machen thuet, datiert den 8. July 1683.

Volgen schuldt obligationes, so der zeith uneinbringlich.²²⁰

²¹⁹ Sic: *ausstendig*.

²²⁰ Sledijo zadolžnice, ki (tedaj) niso (bile) unovčljive.

[222r]

N[umer]º 22. Ein schuldtbrief von herrn Johann Gabriel Maschwander freyh[errn] an herrn Hannß Jacoben grafen Khißl seel[igen] lautendt, dat[iert] 14. Aprill [1]673, woran hiebevorn zwar noch etwas bezahlt worden, der überrest ist nicht mehr einzubringen, so außtragt ... 1.514 fl 9 x – d.

[Numero] 23. Mehr ein schuldtobligation von der statt Marburg, und an frauen *Annam Mariam* gräfin Khißlin lautendt, dat[iert] 24. 9ber [November] [1]658, so der zeith nicht einbringlich, p[er] ... 1.408 fl.

[Numero] 24. Ingleichen ein kay[serliches] darlechen,

[222v]

dat[iert] Grätz den 8. 9ber [November] [1]643, so ebenmessig verlohren, p[er] ... 2.000 fl.

[Numero] 25. Fehrsers ein schuldt verschreibung von herrn Hannß Sigmundt freyherrn von Gloich²²¹ außgehendt, und an herrn grafen Khißl lautend, dat[iert] 4. Xber [December] [1]642, welches sambt dem ruhstendtigen *interesse* ein verlohrene schuldt ist, mit ... 200 fl.

[Numero] 26. Dan ein schuldtobligation von herrn Wilhelmb freyh[errn] von Lamberg

[223r]

außgehendt, und an herrn Georg Bartlmee grafen Khißl lautend, so dat[iert] den 4. Jenner [1]640, eß ist aber so woll daß capitall alß *interesse* uneinbringlich, und alda zur nachricht gesezet würdt, p[e]r ... 1.000 fl.

[Numero] 27. Ein clagt- und behabte anforderung an die statt Rakherspurg, welche aber nicht einzubringen, auch nirgendts auzusezen²²² ist, p[e]r ... 800 fl.

[223v]

Paarschafft.

Ein grosses goldstukh mit ain und neunzig *ducaten*.

Item eines mit sechß und zwainzig *ducaten*.

²²¹ Sic: *Gloiach*.

²²² Sic: *anzusezen*.

Mehr eines mit zwölf *ducaten*.

Dan ein viereggetes stukh, worauf die bildtnuß unsers herrn mit vier *ducaten*.

Ein rundtes goldstukh mit fünff *ducaten*.

[224r]

Dergleichen aines mit fünff *ducaten*.

In simili ein oval stükh mit fünff *ducaten*.

Doppelte *ducaten* fünff zechen, und ain einfacher.

Alte khleine römische metalien seint zwey und dreyßig.

Reichß thaller *in specie* ain hundert acht und achtzig.

N[umer]° 1. Guldiner ain sakh mit n[umer]° 1 ...	827 fl – x – d
--	----------------

[Numero] 2. Item ainer n[umer]° 2 mit guldinern ...	840 : – : –
---	-------------

[224v]

N[umer]° 3. Sechßer unter n[umer]° 3 mit ...	500 : – : –
--	-------------

[Numero] 4. Fünffer ein sakh n[umer]° 4 ...	200 : – : –
---	-------------

[Numero] 5. Dan ein sakh guldiner n[umer]° 5 ...	254 : – : –
--	-------------

[Numero] 6. Dergleichen ein sakh n[umer]° 6 ...	806 : – : –
---	-------------

[Numero] 7. Abermahlen ein sakh mit guldinern n[umer]° 7 ...	1.200 : – : –
---	---------------

[Numero] 8. Ganz- und halbe guldiner mit n[umer]° 8 ...	1.300 : – : –
---	---------------

[Numero] 9. Mehr guldiner n[umer]° 9 ...	1.295 : – : –
--	---------------

[Numero] 10. Leztlich ein säkhl guldiner n[umer]° 10 ...	69 : – : –
--	------------

[225r]

Silber geschmeidt.

Drey duzet silberne schißl prob, wegen 174 march, 8 loth, d[a]ß march p[e]r 16 fl, f[acit] ...	2.792 : – : –
---	---------------

Fünff duzet täller wegen zusamben 120 march ...	1.920 fl – x – d
Neun <i>confect</i> schallen wegen 25 march, 8 loth ...	400 : – : –
Vier grosse taffel leichter wegen 10 march ...	160 : – : –
Zwey gießbökh sambt denen candlen wegen 23 march ...	368 : – : –
[225v]	
Ein spänisches salz vaß auf einen blath, d[a]ß salz vaß, zugger und pfeffer pixen, auch öhl undt össich khandlen, weg[en] 9 march ...	144 : – : –
Zwey flaschen, wegen 10 march und 4 loth ...	164 : – : –
Mehr ein silbers vier eggetes blath, darauf ein salz vaß mit einer rundten zugger und pfeffer pixen, auch zwey gläßlen mit silbernen schrauben, wegt d[a]ß silber 5 march, 4 loth	80 : – : –
Zwey <i>credenz</i> täzä, weg[en] vier march, 10 loth ...	74 : – : –
[226r]	
Zwey khleine viereggete leichterl, wegen 1 march, 14 loth ...	30 : – : –
Ein silberne liechtpuzen, wegt – m[arch], 8 loth ...	8 : – : –
Zwölff silberne muschel, wegen 3 march, 7 loth ...	55 : – : –
Zwölff maurach spißl, wegen 1 march, 14 loth ...	30 : – : –
Ein silberne schein ohne tekhl, wegt 1 march, 14 loth ...	30 : – : –
Ein silberner wax stokh leichter, wegt 2 march, 3 loth ...	35 : – : –
Zwölff löfl, worunter	
[226v]	
zwey brochen, wegen 2 march, 4 loth ...	36 : – : –
Zwölff paar messer und gabl, d[a]ß paar zu 2 ½ loth, zusamben 1 march, 14 loth ...	30 : – : –
Ein grosser vorleg löfl, wegt – m[arch], 11 loth ...	11 : – : –
Ein paar grosse trëntschier messer und gabl, 6 loth ...	6 : – : –

Ein inwendig vergulte khandl, 8 letig, wegt 2 march, 8 loth ...	21 fl 20 x - d
Ain silberes vexier pöcherl, wegt 10 loth ...	10 : - : -
[227r]	
Ein flaschen mit einen höber inwendig vergult, 12 letig, wegt 5 marh, 11 loth ...	72 : 48 : -
Ein türgg[ischer] rauch vaß Wiener prob, wegt 1 march, 5 loth, p[er] ...	19 : 36 : -
Zwey türgg[ische] fläschl, 14 letig, wegen 1 march, 6 loth ...	20 : 32 : -
Ein khleines silbernes pfändl mit ein tökhl, wegt 3 loth ...	3 : - : -
Ein stainerneß trinkh geschier in silber gefast, und vergult,	
[227v]	
nach deß goldtschmidt schätzung ...	16 : - : -
Item ein weiß erdtes geschier mit ein silber vergulten raiff, per ...	2 : - : -
Ein silberne sakh uhr ...	12 : - : -
Ein silberne stock uhr mit ein <i>perpendicular</i> , so von etwaß wenigen silber, p[e]r ...	60 : - : -
Ein hoche Augspurg[erische] tisch uhr, so auch schlägt, mit silbernen zirräthlen versezt, p[er] ...	120 : - : -
[228r]	
Ein silbernes täbäkh bixl, p[e]r ...	4 : - : -
Ain porzeletes tögerl mit einen silbernen tökhl und löferl ...	2 : - : -
Ein bestökhl mit silbern löfl, messer, und gabl, Pariser prob, p[e]r ...	9 : - : -
Undterschiedliches bruch goldt, wegt zusamben 37 ducaten, ainen p[e]r 2 ½ fl, f[acit] ...	92 : 30 : -

Zwey guldene ring mit der Khißlischen wappen, p[e]r ... 4 fl - x - d

Mehr ein gulden ring mit ein

[228v]

rotten türgg[ischen] stain, p[e]r ... 2 : - : -

Item ein glater guldener ring ... 2 : - : -

Ein silbernes *Agnus Dei* ... 1 : - : -

Silberne äsperl, wegen zusamben 2 march, 12 loth, die march zu 10 fl ... 27 : 30 : -

Ein büldt so *Jesus, Maria* und *Joseph* in einer flader holzen ramben, mit silber beschlagen, p[e]r ... 12 : - : -

[229r]

Ligundte grundt stuckh.

Die grosse in der statt zwischen dem graff Auerspergisch- aniezo graff Cäziänerischen, und Reiß Schuesterischen hauß, ligendte behaußung, darin die hintere seiten, so an d[a]ß *Jesuitische collegium* anreinet, zimblich *ruiniert*, und baufellig ist.

Item ein grosser vor dem Pauluß thor ligendter garten, in gemein der graff Khißlische garten genandt.

[229v]

Mobilien. Alß spällier, teppich, sessl, tökhen, unndt spieg.

Neue niederländische spällier mit apostl geschichten, 14 stukh, sambt einen neuen dergleichen teppich, p[e]r ... 2.000 : - : -

Zwölff neue roth tamaschgene hoche lainsößl, a[iner] p[e]r 5 fl ... 60 : - : -

Zwey rotte samete teppich p[er] ... 100 : - : -

Dan auf ein mitteres zimmer alt rott damaschgene spällier, mit ein d[er]gleich[en] pött, 6 lähn,²²³ 6 veldtsösslen ... 150 : - : -

²²³ Sic: lähn/lain sösslen.

[230r]

Neun alt rott sametene lainsößl p[er] ... 4 fl 30 x - d

Löderne spällier, mit ein silberfarben boden, sonst golt und
gefarbte bluemen in siben stukhen, p[e]r ... 50 : - : -

Blau rossetene spällier, sambt der portier, auch pött von
blau daffetenen alten fürhängen, 6 lain- und 4 veldt
sösslen, auch 2 d[er]gleichen blau tiechenen teppichlen,
zusamben p[e]r ... 35 : - : -

Der spiegl zu disen blauen zimmer ... 12 : - : -

Alte grien *procotelische* spällier

[230v]

sambt 2 portiern, copert tekhen, zwey grien pluschene
teppichl, und neun griene sößerl, p[e]r ... 30 : - : -

Ain spiegl ... 50 : - : -

Dan ein heng uhr p[er] ... 5 : - : -

Alte guldene löderne spällier sambt 12 grien hohen
sesslen, und alten cartissenen fürhängen vor die fenster,
p[er] ... 30 : - : -

Zwey grosse türk[hische] teppich ... 20 : - : -

Drey gestikhte rotte portiern ... 12 : - : -

Zwey spiegl mit grien glösern ramben ... 9 : - : -

[231r]

Alte niderlendische spällier 9 stukh, so in d[er] tafel stuben,
p[er] ... 54 : - : -

Zwey alte türk[hische] teppich, a[iner] p[er] 5 fl ... 10 : - : -

Achtzechen hohe löderne lainsößl, a[iner] p[er] 30 x ... 9 : - : -

Zwey khleine persiänische tepichl ... 10 : - : -

Ein alter türk[hischer] brauner teppich ... 1 : 30 : -

Siben rott daffetene fürhäng, p[er] ... 15 : - : -

Ein corneßin rott damaschgene tekhen, p[er] ...	2 fl – x – d
Mehr ein andere tekhen mit einen grien cranz ...	1 : 30 : –
[231v]	
Item ein rott damaschgene abgenäte tekhen mit ein geschekheten blath ...	7 : – : –
Zwey khleine rott roßatene tepichl ...	2 : – : –
Ein kleines türkh[isches] leinwathes tepichl ...	1 : – : –
Mehr ein teppichl von getrukhter leinwath ...	– : 45 : –
Ein alter türgg[ischer] überzug polster, mit blauer leinwath gefiedert ...	5 : – : –
Zwey türkh[ische] rott samete	
[232r]	
überzug pölster, a[iner] p[er] 2 fl ...	4 : – : –
Ain türkh[ischer] rott sameter mit golt gestikhter sakh, p[er]	20 : – : –
Dan ein türkh[isches] löder über ein rundtes täferl ...	2 : – : –
Zwölff hoche rott löderne lähn seßl, p[er] ...	12 : – : –
Ein rott löderner pett sößl ...	3 : – : –
Ein rott löderner rast seßl ...	3 : – : –
Neun zechen alte verschiedliche ²²⁴ zerbrochene löd[er]ne seßl ...	225
Drey und zwainzig gemaine	
[232v]	
und auch andere tekhen.	
Vier alte tisch löder.	

²²⁴ Pri besedi »verschiedliche« je pisar želel za črko »r« napraviti kratico, a se besede nato ni odločil krajšati.

²²⁵ Brez ocenjene vrednosti.

Alte niderländische spällier mit- und ohne wappen seint vierzechen
stukh.

Siben niderlendische tepich.

Zwey spänische wandt.

Volgt daß gemähl.

Die belägerung *Candiae*, p[er] ... 45 fl – x – d

Ein schlacht zu pferdt, p[er] ... 45 : – : –

[233r]

Zwey landtschafften von *Fabrizi*, zusamben p[e]r ... 60 : – : –

Daß khindt auf dem pölsterl in einer schwarzen ramb ... 15 : – : –

Zwey henkhendte änten stukh, a[iner] p[e]r 8 fl ... 16 : – : –

Ain weinpör stukh, p[e]r ... 6 : – : –

Deß herrn grafen und frauen gräfin *contrafe*, ungeschätzt.

Item zwey schlachten, iede p[er] 20 fl ... 40 : – : –

Zwey schaff stukh, a[iner] p[er] 15 fl ... 30 : – : –

Zwey wasser änten stukh, p[er] ... 28 : – : –

[233v]

Zwey kleine schlächtlen, p[e]r ... 8 : – : –

Mehr zwey klaine landtschäfftlen von *de Jode* ... 6 : – : –

Dan zwey kleine bauern rauferey und ain *contrafe* auf
holz, zusamben ... 12 : – : –

Item ein grosser apostl khopf ... 3 : – : –

Ein türkhischer *dama contrafe* ... 6 : – : –

Zwey stehendte gräf[liche] *contrafe* ... 16 : – : –

Ein totteß khindt in einer capuziner khuten ... 3 : – : –

Ein khleines kharten stikhl ... 1 : 30 : –

[234r]

Herrn landtgrafen in Khlogau und dero gemahlin, beede
contrafe zusamben ... 6 fl – x – d

Zwey grosse frucht stukh in deß graffen seel[igen] zimmer,
p[e]r 40 : – : –

Der herzogin von Lothringen *contrafe* ... 12 : – : –

St. Johanneß mit dem lämpl ... 6 : – : –

Item zwey see stukh, p[e]r ... 48 : – : –

Siben dämä khöpf obern fenstern, p[er] ... 7 : – : –

Zwey landt- und see stukh ... 30 : – : –

St. Maria Magdalena ... 24 : – : –

[234v]

Ein grosses stukh von landtschafft und *figurn* ... 30 : – : –

Fünff *contrafe*, der röm[ischen] kayser mit dero drey
gemahlinen und jungen prinzen, zusamben ... 30 : – : –

Ein stukh die *Charitas* ... 35 : – : –

Die vier *element* in khopf stukh[en] von frichten zusamben
gesetzt ... 12 : – : –

Mehr ein altes *contrafe* ... 3 : – : –

Dan zwey grosse stukh *Judicium Paridis*,
Veneris mit *Adonide* ... 36 : – : –

Zwey bluemben khränz ... 34 : – : –

Vier von holz geschnittene kleine türgg[ische] *statuen*.²²⁶

[235r]

Unterschiedliche büecher.

Lexicon, universali historico, geographico, cronologico,
Jacobi Hofmani, 2 thomi, in fol[io], beede ... 12 : – : –

²²⁶ Brez ocenjene vrednosti.

Schaublaz deß Niderlandtß, <i>in folio</i> ...	6 fl – x – d
<i>De l'art Regner, in fol[io]</i> ...	2 : – : –
<i>Praxis militaris</i> od[er] Khriegß schuel, <i>in fol[io]</i> ...	1 : 30 : –
<i>Philosophia partim dedicata, in fol[io]</i> ...	1 : 30 : –
<i>Flavius</i> ²²⁷ <i>Josephi</i> beriembtten jüdischen geschichten schreiber, <i>in folio</i> ...	1 : 30 : –
[235v]	
<i>Theatrum Cornelius</i> , ²²⁸ 2 thomi, <i>in folio</i> , bedē zusamben ...	2 : – : –
Catholische bibel <i>de anno</i> 1592 ...	4 : – : –
Ein buech von allerley trachten ...	1 : – : –
<i>Ovidius, Metamorphoseon, in fol[io]</i> ...	9 : – : –
<i>Colona Troyana</i> ...	9 : – : –
<i>De antiquitate Romana, in fol[io]</i> ...	1 : 30 : –
<i>I corichi di fra Lelio Brancaccio</i> ...	1 : – : –
Allerley gemahlne stött und märkht ...	– : 30 : –
<i>Architectura militaris nova,</i>	
[236r]	
<i>in folio</i> ...	2 : – : –
<i>Discorsi delle fortificationi di Carlo Theti, in fol[io]</i> ...	1 : – : –
<i>Homilia Homaeri Gallice</i> ...	1 : – : –
<i>Methamorphoseon Ovidii</i> ²²⁹ ...	1 : 30 : –
Fünff zusamben gebundtene büecher von khriegß <i>exercitien</i> ...	1 : – : –
<i>Della fortificatione, Ciorolomi Magi</i> ...	– : 36 : –

²²⁷ Po viru »Flauÿ«.

²²⁸ Po viru »Theatrum Cornely«.

²²⁹ Po viru »Ouidÿ«.

<i>Disciplina artis millitaris, in 4to ...</i>	1 fl – x – d
<i>Antonius²³⁰ Riccoboni orationu[m] ...</i>	– : 30 : –
[236v]	
<i>Liber de variis²³¹ imperatoribus latine conscriptus et Leopoldo 1mo dedicatus, in fol[io] ...</i>	1 : – : –
Die härpfen von den jungen <i>Apollo</i> genandt ...	1 : – : –
Ein buech den <i>D'Anguine</i> dediciert, in 4 ^{to} ...	– : 36 : –
<i>Flavius²³² Josephi, De antiquitate Judaicorum, lib. 20^{ti} sub uno thomo, in fol[io] ...</i>	2 : – : –
<i>Petri della Valle</i> reiß beschreibung, in fol[io] ...	4 : – : –
Neue <i>Corographia</i> d[er] teutschen nation ...	2 : – : –
[237r]	
Spiegl der ehren deß hauß Öessterreich ...	5 : – : –
<i>America nova, in fol[io] ...</i>	5 : – : –
Etliche stätt, schlösser, vöstung, <i>Petri Peret</i> ...	3 : – : –
<i>Fortification</i> von dem Ehrhardt <i>de Barlek, in fol[io] ...</i>	1 : 30 : –
<i>Diffesa et offesa di Pietro Paulo Floriani da Macerata ...</i>	2 : – : –
Verführte <i>Europa, in duobus thomis ...</i>	8 : – : –
Ungarische <i>Cronica, in fol[io] ...</i>	2 : – : –
Neue geschüz beschreibung, in fol[io] ...	2 : – : –
[237v]	
<i>Delineation</i> buech von ungarischen stöten, in fol[io] ...	2 : – : –
<i>Militaris architectura, in folio ...</i>	1 : – : –
Ein teutsch geschribnes buech <i>Dianeä</i> ...	– : 45 : –

²³⁰ Po viru »Antony«.

²³¹ Po viru »varys«.

²³² Po viru »Flavý«.

<i>Alter Calepinus ...</i>	- fl 30 x - d
<i>Historiae del mondo de duco di Robore ...</i>	- : 36 : -
<i>Acta comitialia Hungarica Suproniensia ...</i>	- : 24 : -
<i>Jus novissimum Peckmani ...</i>	1 : - : -
[238r]	
<i>Zwey reimb dich oder ich ließ dich, patris Abrahami ...</i>	- : 45 : -
<i>Thesaurus quinq[ue] linguarum ...</i>	- : 45 : -
<i>Perturbatae Germaniae et restauratae, in 4to ...</i>	2 : - : -
<i>Histor[ia] della repub[lica] Veneta ...</i>	2 : - : -
<i>Juris consulti Nicol[ai] Peckmani ...</i>	1 : 15 : -
<i>Della officina historica dà Gio[vanni] Fellice ...</i>	- : 30 : -
<i>Judas der erz schelmb, in 2 thaillen ...</i>	2 : - : -
<i>Teutsch und italianischer dictionarium ...</i>	1 : 30 : -
[238v]	
<i>Officium B[eatae] V[irginiae] latine ...</i>	- : 36 : -
<i>Teutsches leben Christi ...</i>	- : 24 : -
<i>Zwey sauerbrunß beschreibungen von Roitsch ...</i>	- : 36 : -
<i>La gloria de Cavallo ...</i>	1 : - : -
<i>Obras de don Juan de Tarsis ...</i>	- : 45 : -
<i>Aeneas Seneca, teutsch ...</i>	1 : - : -
<i>Istoria dello scatimento di imperio ...</i>	- : 45 : -
<i>L. art²³³ de fortifier ...</i>	1 : - : -
<i>Quintus Curtius ...</i>	1 : - : -

²³³ Sic: *L'art*.

[239r]

<i>Trionfi ignorantiae ...</i>	- fl 15 x - d
Italianische <i>Gramatica</i> ...	- : 36 : -
<i>Dictionarium de quinq[ue] linguis ...</i>	1 : - : -
<i>Les travaux de Mars ou la fortificaon nouvelle ...</i>	2 : - : -
<i>Cermonialien di Giorgio Leti von der orientalischen compagnien, in duobus thomis ...</i>	2 : - : -
<i>Ars equitandi, Gallicè ...</i>	1 : 30 : -
<i>Dictionarium, teutsch, fränzösisch, und lateinisch ...</i>	1 : - : -
<i>Fortification buech von dem</i>	

[239v]

<i>Cavaglier de Ville ...</i>	3 : - : -
Spänische <i>aritmetica</i> ...	- : 30 : -
Wunder geschichten von der statt Rom ...	- : 18 : -
<i>Del governo et administratione di diversi regni ...</i>	- : 30 : -
<i>Compendium historicum Italicu[m] ...</i>	1 : - : -
<i>Il pastor fido ...</i>	- : 30 : -
<i>Dictionarium Caesaris Calderini mirani Veronensis latinè et germanicè ...</i>	- : 45 : -

[240r]

<i>Le grand Cyrus, 3 thomi ...</i>	1 : 30 : -
<i>Polibio Historico Graeco tractat de repub[lica] Romana ...</i>	- : 30 : -
Die h[errschafts] hoff haltung, frantzösisch ...	- : 45 : -
Neue khunst von dem <i>comaeten, mathematischen und phisischen sach[en] ...</i>	1 : - : -
Zwey <i>hist[ori]</i> büecher von <i>cardinal Richeliu ...</i>	1 : - : -

<i>Histor[ia] di mons Paolo Giov[an]io Vescovo ...</i>	1 fl - x - d
<i>Academia novae eloquentiae Gallicè ...</i>	- : 45 : -
[240v]	
Von der müehe waltung deß gott <i>Martis</i> , 2 bücher ...	3 : - : -
Schaz cammer neuer und curiosen rariteten ...	1 : - : -
Ein <i>tractat</i> von <i>cave</i> und <i>the</i> ...	- : 30 : -
<i>Relation</i> von der raiß nacher <i>Constantinopl</i> ...	1 : - : -
Ein büechl, wie man soll bikheten spillen ...	- : 24 : -
Item ein buech, wie man reitten soll, und dabey die erkhandtnuß der pferdt, <i>italice</i> ...	- : 30 : -
[241r]	
<i>Architectura millitatis</i> ...	- : 18 : -
<i>Honesta faemina</i> ...	- : 21 : -
Mehr <i>honesta faemina</i> ...	- : 15 : -
<i>Vita don Giovanni d'Austria, ital[ice]</i> ...	- : 45 : -
Zeith vertreiber in 300 frag stukhen bestehendt ...	- : 45 : -
<i>Conversation del signor Steffano Guazzo</i> ...	- : 30 : -
<i>Inventaire general de histor[ia] de France</i> ...	- : 18 : -
<i>Caius Julius Caesaris Commendariorum</i> ...	- : 18 : -
[241v]	
<i>Omnia opera Ciceronis in uno libro</i> ...	- : 18 : -
Beschreibung der vornembsten stött in der ganzen weldt	- : 45 : -
Khupfer buech von alten <i>testament</i> ...	- : 45 : -
Waß ordnung und fleiß ein bixenmaister und feuerwerher mit dem geschüz solt umbgehen ...	- : 45 : -
<i>Popoli della Scandia</i> ...	- : 15 : -

<i>Justitia millitaris ...</i>	- fl 45 x - d
<i>Les vies des hommes illustres, 2 partes ...</i>	- : 30 : -
[242r]	
<i>Vita della contessa Margarita Montecucolin.</i> ²³⁴	
<i>Nucleus historiarum ...</i>	- : 30 : -
<i>Lettere di 13 huomini illustri ...</i>	- : 30 : -
<i>Faramond ou l'histoire de France ...</i>	- : 18 : -
<i>Les vies des hommes illustres de Plutarque de dices au roy</i>	- : 18 : -
<i>La cour sainte dur pere Nicolas Causini ...</i>	- : 21 : -
<i>L'art de fortifier ...</i>	- : 18 : -
<i>L'estat de l'empire ...</i>	- : 12 : -
<i>Devoirs millitaires des officiers</i>	
[242v]	
<i>de l'infanterie ...</i>	- : 18 : -
<i>Memoires de contenant ...</i>	- : 15 : -
<i>Conseille d'estat ...</i>	- : 30 : -
<i>Khriegß regl ...</i>	- : 24 : -
<i>Les fleurs de Guidon ...</i>	- : 12 : -
<i>Schau blaz der beredsambkheit ...</i>	- : 45 : -
<i>Nouvelle historie d'Alexandro le Grand ...</i>	- : 15 : -
<i>Manuale de grande di mons Querini ...</i>	- : 9 : -
<i>Il Gofferedo overo Gierusalemme liberata ...</i>	1 : - : -

²³⁴ Brez ocenjene vrednosti.

[243r]

Conquestes du marquis de Grana ... – fl 12 x – d

Ein geschribnes roß arzney buech.²³⁵

Cronologia del mondo ... 1 : – : –

Praxis criminalis germanicè ... – : 45 : –

Tensione e la pressione ... – : 12 : –

Historia della disunione del regno ... – : 30 : –

Memoires de mareschal de Bassompierre ... – : 18 : –

Soldades en la guardia ... – : 15 : –

[243v]

Ostlendischer lorberhaym ... – : 15 : –

Khluége- und fürsichtige betrachtungen ...- – : 12 : –

Agripina Minore ... – : 24 : –

Proverbes en rimes ou rimes ... – : 15 : –

Musaeum septalianum ... – : 30 : –

Fecht buech ... – : 18 : –

Devoires des officiers de artillerie ... – : 15 : –

Historie de l'estat present

[244r]

de l'imperio Ottomano ... – : 45 : –

Le guerres civiles ... – : 24 : –

Maximes politiques de Tacite ... – : 18 : –

Vita episcopi di Minstee ... – : 21 : –

Discorsi politici de ire ... – : 15 : –

²³⁵ Brez ocenjene vrednosti.

Antipathia Gallorum et Hispanorum ... – fl 15 x – d

Cortegiano del conte Baldesar Castiglione ... – : 15 : –

Acta Caroli 5^{ti} hispanicè ... – : 24 : –

Propheties de maiestre Michael Nestradamus ... – : 30 : –

[244v]

Manns khaidungen.

Erstlich²³⁶ ein klaidt von weissen tuech mit gulden
amprellen brämbt, und ein braun progätene *vestie*, p[e]r ... 30 : – : –

Dan von blauen rätin ein khait mit guldenen khnöpfen
mit dergleichen hoßen, p[er] ... 15 : – : –

Ein²³⁷ alte löderne *vestie* mit silber- und goldt verprämbt ... 10 : – : –

Item ein alt tiechener rokh mit gulden schling[en], und
gleich[en] hosen ... 15 : – : –

Ingleichen ein alter rokh von

[245r]

gebluembten summer zeug ... 5 : – : –

Zwey alte schwarze rökh, und 2 paar hosen, mit einer
schwarzen *vestie* ... 6 : – : –

Ein alte silberne schärpen ... 18 : – : –

Mehr von grien silber eingetragnen progät ein paar
hosen ... 8 : – : –

Ein blau tiechener pollnischer pölz ohne fueter ... 9 : – : –

Von rotten progät ein mannß nachtzeug mit silbern
unndt gulden spizen brämbt ... 24 : – : –

²³⁶ Droben pripis na levi strani: »Dises ist den päschi geschenkt worden. Gr[ä]f[in] Kislin witib«.

²³⁷ Droben pripis na levi strani: »Dises ist den Vălentin von mir gegeben worden. Gr[ä]f[in] Kislin witib«.

[245v]

Dan zwey göller, p[er] ...	12 fl – x – d
Fünffzechen paar schoff seitene hoßen, p[e]r ...	12 : – : –
Acht und zwainzig paar graue strimpf, p[e]r ...	8 : 24 : –
Dreyzechen ellen blau gewässerter taffet, a[iner] p[er] 2 fl ...	26 : – : –
Drey ellen aurora farber daffet ...	6 : – : –
Siben ellen rotter rossath, a[iner] p[e]r 1 fl 15 x ... f[acit] ...	8 : 45 : –

[246r]

Ein türkhischer rott attleser rokh, p[er] ...	5 : – : –
Schwarz tüechener mit weissen atleß gefiederter türgg[ischer] <i>muffti</i> rokh ...	5 : – : –
Item ein dergleichen schwarz tüehener türgg[ischer] <i>muffti</i> rokh mit rotten dafet gefüedert ...	10 : – : –
Ein leyfarb atleß rökh ...	8 : – : –
Türkh[ischer] rokh von rott gewäßerten daffet ohne fueter	6 : – : –
Ein türgg[ischer] rott seidene schärpen ...	2 : – : –

[246v]

Drey türggische bündt, a[iner] p[er] 30 x ^{er} , f[acit] ...	1 : 30 : –
Ain paar türgg[ische] paputschen ...	1 : – : –
Zwey türkh[ische] hemeter ...	1 : 30 : –
Dan ein türkhische gürtl von schlechten türkhischen silber, p[er] ...	6 : – : –
Item in einer truchen unterschiedliche <i>mascara</i> khlaider.	

[247r]

Manns rüstung.

Ein wällische flindten mit ein maylendischen schloß, p[er] ... 12 fl – x – d

Zwölff carbiner und *muscaton* under ein and[er], ainer dem andern zu hülff p[er] 2 fl ... f[acit] ... 24 : – : –

Mehr ein flindtl mit silbern absehen, p[er] ... 7 : – : –

Acht khugel röhr, aines dem andern zu hülff p[er] 6 fl ... f[acit] ... 48 : – : –

Ein paar pistollen mit türgg[ischen] leuffen, p[er] ... 6 : – : –

Item ein paar pistollen von

[247v]

dem maister von Hainfeldt p[er] 5 r[eic]hstaller ... f[acit] ... 7 : 30 : –

Ein paar röder pistollen p[er] ... 5 : – : –

Dan ein paar niderländische r[ö]d[er] pistollen, p[er] ... 4 : – : –

Item ein paar prischänische²³⁸ flinten pistollen, p[er] ... 6 : – : –

Mehr zwey paar dergleichen röder pistollen, p[er] ... 8 : – : –

Ein paar klaine pistollen, p[er] ... 4 : 30 : –

Abermahl ein paar r[ö]d[er] pistollen ... 3 : – : –

[248r]

Ein paar alte dergleichen röder pistollen ... 1 : – : –

In simili ein paar r[ö]d[er] pistollen ... 2 : – : –

Mehr ein paar pistollen mit r[ö]dern, p[er] ... 3 : – : –

Dan ein paar flindten pistollen ... 1 : 30 : –

Ein paar terzerollen, p[er] ... 1 : – : –

Ain klainer säbl mit silber beschlagen, p[er] ... 9 : – : –

²³⁸ Po viru »prishänishe«.

Item ein hirschfenger, jägerhorn, hundts halß bandt, alles

[248v]

von grien samet, und mit silber beschlagen ... 24 fl – x – d

Mehr ein hirschfenger, p[e]r ... 6 : – : –

Ein khurzer säbl, p[e]r ... 6 : – : –

Ingleichen ein säbl mit silber beschlagen, und vergult, p[er] 20 : – : –

Ein spänische klingen mit einem dergleichen gefäs, p[e]r ... 6 : – : –

Drey gemaine deggen, ied[er] p[er] 1 fl ... 3 : – : –

Widerumben zwey gleiche fränzösische tapier, p[e]r ... 4 : – : –

[249r]

Zwey pallester, p[er] ... 4 : – : –

Item ain mettalles stüchl, p[er] ... 6 : – : –

Dann ein khlaines feuer mörscherl, p[e]r ... 1 : – : –

Ain groß türgg[ischer] messer ... 3 : – : –

Ingleichen zwey türgg[ische] meßerl ... 2 : – : –

Mehr ain türggischer hätschär von schlechten silber ... 12 : – : –

Abermahlen ein türgg[ischer] messer ... 3 : – : –

Drey köcher mit pögen, zusamb ... 3 : – : –

[249v]

Böthgewandt.

Siben und dreyßig gemaine- und andere föder- und
matrazen pötter.

Ain- und funffzig feder-, matrazen- und löderne pölster.

Leingewandt.

Ein haar mantl mit weissen spizen sambt einen übertekh
tuech, p[er] ...

5 : – : –

Fünff stück reistene leinwath, halten 130 $\frac{1}{4}$ ellen, die ellen
p[er] 13 x^{er} ... f[acit] ...

28 fl 13 x 1 d

[250r]

Ad²³⁹ Inv[entar] [1]690 n[ummer] 8.²⁴⁰

Ihro *excell[enzi]*^a

hoch und wohlgebohrner herr herr, gnedig hochgebiettunder herr
herr landtschaubtman in Steyer p[erge].

Demnach der allmögende nach seiner göttlichen *disposition* meinem
liebsten herrn gemahl herrn Hannß Jacoben graffen Kißl von disem
zeitlichen in d[a]ß ewige abgeford[er]t, unnd mich hierdurch in dem
betriebten wittibstandt gesetzt, würdet nun erford[er]t, das die gewöhnliche
spör sowoll in d[er] behaußung zu Grätz, alß an denen herrschafft- und
güettern vorkherdt werde.

Also gelangt an euer *excell[enzi]*^a mein demietiges bitten, sye gerueheten
hierz zu unmaßgeblich herrn Max Sigmund graffen Gäller, und h[errn] *baron*
Thomam *Casinedi*, beede I[nner] Ö[sterreichische] hoff kriegs rath *pro*
commissariis gnedig zu *deputiern*, unnd das selbe hierin faß sich guttwillig
gebrauchen lassen, die gnedige verordnung zuthun, dahin mich demietig
bevelchendt. Ewer²⁴¹ *excell[enzi]*^a p[erge].

Demietige.

Charlotta Polixenä gräffin

Kislin witib

[250v]

/

[251r]

/

²³⁹ Za popisom lanene posteljnine sta vstavljeni oz. uvezani dve sočasni pismi. Gl. nadaljevanje.

²⁴⁰ Naknaden pripis s svinčnikom v levem zgornjem kotu.

²⁴¹ Sic: *Euer*.

[251v]

Ingebettener²⁴² massen stylo consulto d[a]ß inceentenz decret auß zu förtigen. Den 26. 9bris [Novembris] 1689. Carl Seyfridt Portner. m[anu] p[ropria].

26. 9bris [Novembris] 1689.²⁴³

An der röm[isch] khay[serlichen] may[estät] würckhlichen gehaimben rath, cammerern und h[er]rn, herrn landtshaubtman in Steyer p[erge].

Charlotae Polixenae gräffin Kißlin gebohrnen gräffin von *Montecucoli* wittiben demietiges anlangen, unnd bitten.

P[e]r gnedig verordnung invermelten h[errn] spör *commissarien*.

[252r]

ad Invent[ar] [1]690 n[ummer]° 8.²⁴⁴

Ihro *excell[en]zi*^a p[erge]

hoch- unndt wohlgebohrrer herr, gnedig hochgebiettunder herr herr landtshaubtman in Steyer p[erge].

Ewer²⁴⁵ *excell[en]zi*^a tragen ohne deme noch in frischer gedächtnus, waß massen herr Hannß Jacob graff Kißl, alß mein liebstgewester herr gemahl nunmehr seel[ig] mich für ein unverraitte gerhabin meiner mit ihme herrn seel[igen] erzeugten ainigen freylle tochter crafft *testament* zwar *instituiert*, unnd *in administrierung* ihrer gülden, güetter, unnd and[eren] befündlichen vermögen daß verthrauen an mich gesezt. Nun wolte ich diser woll meinent[en] gegen mier getragenen *affection*, und lezten willen meines nunmehr in Gott rhueend[en] herrn gemahl seel[igen] herzlich gehrn bewerkhstelligen, wan anderst in d[er] wütschaftt, bevorderist bey so vornehmen gülden, güettern, herrschaftlichen hochheiten recht- unnd gerechtigkeiten unndt d[er] sowoll aniezo schwebendt- alß könnfftig eraigend[en] *actionen*, unnd strittigkeiten, warbey durch mein unwissenheit balt etwas vernachlessiget, unnd zu höchsten schaden, und

²⁴² Leva spodnja polovica prednje strani pisma. Gl. objavo dokumenta v poglavju 11.

²⁴³ Datum pripisan v desnem zgornjem kotu.

²⁴⁴ Naknaden pripis s svinčnikom v zgornjem levem kotu.

²⁴⁵ Sic: *Euer*.

nachtheill meiner freyll tochter verhousst, und vergeben werden möchte, ich besser *versiert*, und zu bestreüttung solcher vormundtschafft *sufficient* wäre, indeme ich in lebzeiten meines herrn seel[igen] in d[er]ley *negotien* mich nichts an-

[252v]

genommen, dahero alß ein unerfahrne noch junge wittib auch in aufnemb- und *justificierung* der legend[en] verwaltungs raittungen mich selbst für untauglich erkhenne, unndt gehrn ohne allen fehrern geschäftten leben wolte, massen mich auch aller ein konfftten, und des fruchtgenuss hiemit begibe.

Damit aber meines herrn seel[igen] lezter willen nach meiner möglichkeit gleichwoll in etwas vollzogen werde, habe mein zuversicht, unnd verthrawen²⁴⁶ zum herrn *Ferdinandt* Ernst graffen von Trauttmonstorff, alß anverwanthen, welcher ohne deme seine güetter in selbig[e]s refier ligendt hat, auch in gülten- unndt herrschafften woll *practicirt*, in der würtschafft sond[er]lich woll erfahrn, unnd daß interesse d[er] freülle pupillin ihm besser, alß ich würdt angeleget sein lassen, genommen, zu solcher vormundtschafft dan obermelten herrn graffen hiemit vorschlogen; annebst

[253r]

ewer²⁴⁷ *excell[enzi]*^{ae} p[erge] demiettig bitten wollen, sye gerueheten auß obverstandenen ursachen mich nicht allein gn[edigst] zuentlassen, sondern auch vorbedeuthen herrn graffen dits falß zu *placidiern*, unnd daß er h[err] sich hierzue guttwillig gebrauchen lasse, die gnedige verordnung zuthun. Dahin mich vertrestlich, unndt demietig empfelche.

Ewer²⁴⁸ *excell[enzi]*^{ae} p[erge]

Demiettige

Charlotta Polixenä gräfin Kislin wütib

²⁴⁶ Sic: verthrauen.

²⁴⁷ Sic: *ewer*.

²⁴⁸ Kot zgoraj.

[253v]

Dises²⁴⁹ bey der canzley zu erhalten, und in massen herr landts haubtman in Steyer gegen d[er] frauen *suppl[en]tin* ingethannen erbielt[en], unnd begebung sye d[er] gerhabschafft erlasset- als ist inbenenter h[err] graff von Trauttmanstorff zum gerhaben zu verordnen. Den 23. Xbris [Decembris] 1689.²⁵⁰

Carl Seyfridt Portner. m[anu] p[ropria]

An der röm[isch] khay[serliche] m[ayes]t[ät] p[erge] würkhlichen gehaimben rath, cammerern, unnd herrn herrn landtshaubtman in Steyer p[erge].²⁵¹

Den 23. Xbris [Decembris] 1689²⁵²

Charlottae Polixenae graff[in] Kißlin wittib demietiges bitten.

Fiat²⁵³

P[e]r ingebetner gn[ädige] *placidierung* und auflag.

[254r]

Ein²⁵⁴ stüchl schlößinger leinwath mit 17 ½ ellen, p[e]r ... 13 fl – x – d

Dan ein stüchl cordon leinwath mit 12 ½ ellen, und ist 1 ½ ellen braidt, die ellen p[er] 1 fl 30 x ... 18 : 45 : –

Item 8 ellen baunwollene leinwath, p[er] ... 6 : – : –

Mehr ain stukh schlessischer tisch zeug, so 81 ellen unter ain ander braith und schmall, ein ellen d[er] and[ern] zu hilff p[er] 1 fl ... 81 : – : –

Ingleichen 59 ellen gemainer

²⁴⁹ Leva spodnja polovica zadnje strani pisma.

²⁵⁰ Naknaden pripis.

²⁵¹ Pripis na desni spodnji polovici zadnje strani pisma.

²⁵² Naknaden pripis.

²⁵³ Kot zgoraj.

²⁵⁴ Po vstavljenih pismih nadaljnji popis lanene posteljnine.

[254v]

fazelet tamaschg, die ellen p[er] 24 x, macht ... 23 fl 36 x – d

In ainen stukh grobe tisch *salvet* leinwath zu 4 duzet und
ainem, iedes p[er] 6 x^{er} ... 4 : 54 : –

Pött zwilch 21 ½ ellen, die ellen p[e]r 6 x^{er} ... 2 : 9 : –

Schmall aparstene leinwath zum handtiehern, 34 ellen, die
ellen p[er] 4 x. F[acit] ... 2 : 16 : –

Reistene leinwath, 61 ellen, die ellen p[er] 15 x ... 15 : 15 : –

[255r]

Zwey stukh grobe aparsten, iedeß stukh halt 40, zusamben
80 ellen, iede ellen p[e]r 9 x ... 12 : – : –

Zwainzig paar grobe leylacher.

Zwölff leinwathe tischtieher.

Vier tuzet dergleichen tisch *salvet*.

Zwölff leinwathe handtieher.

Item zwölff kuchel tischtiecher.

[255v]

Mössing.

Zwey mössinge türgg[ische] latern, deren aine p[e]r 3 fl ... 6 : – : –

Dan zwey mettallene feuer roß im cämin, p[e]r ... 8 : – : –

Ingleichen zwey metallene leichter, p[e]r ... 3 : – : –

Ein mößinger merscher sambt ein steßl, wegt ohne des steßl
21 #[en]²⁵⁵.

Item ein mößinge feuer sprizen.

²⁵⁵ Po viru »#:«, v pomenu »pfunden« (tj. funtov).

[256r]

Khupfer.

Ain khupferne acht viertl flaschen, p[e]r ... 4 fl – x – d

Ingleichen aine zwey viertl haltende flaschen, p[e]r ... 1 : – : –

Dan ein kleines khupfernes kellerl ... 1 : – : –

Mehr ein khüel wändl, sambt der wasser khandl, p[er] ... 6 : – : –

Zwey khupferne khüell khößl, zusamben ... 6 : – : –

Item ain grosse khupferne flaschen, so beyleüffig 15 viertl
haltet, mit

[256v]

ainen zinernen schrauben, und eysernen trag khötten.

Dan ein rundte neue 2 viertl flaschen, mit ein zinen schrauben.

In simili ein eggete dergleichen drey halb flaschen, mit zinern schrauben.

Zwey rundte kuglete kupferne flaschen mit trag riemben, halt aine 3, die
and[er]e aber 2 viertl.

Ain grosser kupferner henkh khößl ins veldt mit einem tökhl.

Dann ein khupferner überhenkh khoßl.

[257r]

Ein grosser kupferner khößl zum prandtwein prennen, sambt dem tökhl,
fäßl, und tryfues.

Mehr ain grosse turten pfanen.

Zwey grosse neue fuessete pfannen, mit eysernen stüllen.

Ain khupfernes grosses einsiedt pökh.

Dan ain schöpf pfannen.

Item ain kupferne waag ohne gewicht, zum nögl wegen.

Zwey eingemauerte khupferne secht khößl.

[257v]

Zünn geschier.

Zünn schüßl, deren theilß schlecht, wögen zusamben 60
#[en], daß pfund p[e]r 18 x^{er} ... 18 fl – x – d

Dergleichen täller, wögen 21 #[en] ... 6 : 18 : –

Sechß zünerne flaschen, wögen zusamben 24 #[en] ... 7 : 12 : –

Blöches geschier.

Zwey grosse blöchene flaschen, iede mit 10 viertl.

[258r]

Item ain viereggete blöchene flaschen.

Dan ein blocheß fischwändl.

Eyssen geschier.

Ein eyserne schnöll wag, so im gewicht ertragt 159 #[en].

Item ein dergleichen waag, haltet im gewicht 430 #[en].

Demnah ein grosser feyer schragen.

Zwey grosse feuer rost.

Ain paumb schaber.

[258v]

Item ain fleisch hakhen.

Nögl, eyssen, undt tradt.

Zwey und sibentzig centen und 26 #[en] unterschiedliches eyßen.

Vier centen, 60 #[en] hueff eysen.

Siben zechen pfundt tradt.

18.000 schaar nögl.

14.800 latten nögl.

44.050 schintl nögl.

2.500 hueff nögl.

[259r]

250 schön nögl.

418 khreüzer nögl.

800 zweyer nögl.

200 pfening nögl.

Holz fahrnussen.

Ain schreibtüsch khasten mit stainern, sambt dem possämant ...	18 fl – x – d
---	---------------

Item ain brauner schreib khasten ...	25 : – : –
--------------------------------------	------------

Mehr ain lädl khästl ...	5 : – : –
--------------------------	-----------

Dan ain rast pöttl mit rotten tuech überzogen, sambt 2 pölstern ...	12 : – : –
--	------------

[259v]

Ingleichen ein braun nußpämes pöttspäntl ...	3 : – : –
--	-----------

Ain khasten mit allerley glößern.

In simili ain khasten mit unterschiedlichen saubern erdenen geschüer.

Acht²⁵⁶ und funffzig groß-, klain- und mittere tüsch.

Siben und zwainzig khästen.

Fünff und zwainzig pöttspandten.

Sechß trüchen.

Funffzechen hülzerne stüell.

²⁵⁶ Droben pripis na levi strani: »Ein dischl d[er]von ist einen bedienten geschenkt worden.
Gr[ä]f[in] Kislin witib«.

[260r]

Zwey viertl schaff, zum getraidt messen.

Drey zechen löderne wasser emper.

Veldt gezeug.

Drey türggische gezeldt, ainer p[e]r 20 fl ... f[acit] ... 60 fl – x – d

Zwey mit rauhen khalbfehlen überzogene veldt truchen,
p[e]r ... 6 : – : –

Weinn.

So sich alhier in hauß, und vor der statt in dem

[260v]

garten befinden.

A[nn]^o Christi²⁵⁷ 1678. Luettenberger, 5 stärtin, ainen p[e]r
35 fl ... f[acit] ... 175 : – : –

[Anno Christi 1]686. Luettenberger, 4 stärtin, ain p[e]r 45
fl ... f[acit] ... 180 : – : –

[Anno Christi 1]688. Luettenberger, 11 stärtin, ain p[e]r 35
fl ... f[acit] ... 385 : – : –

[Anno Christi 1]689. Luettenberger, 9 stärtin, ain p[e]r 35
fl ... f[acit] ... 315 : – : –

[Anno Christi 1]686. Radtkherspurger, 4 stärtin, ain p[e]r
40 fl ... f[acit] ... 160 : – : –

[Anno Christi 1]688. Radtkherspurger, 6 stärtin,

[261r]

ainen p[e]r 36 fl ... f[acit] ... 216 : – : –

[Anno Christi 1]689. Radtkherspurger, 12 stärtin, ain p[e]r
30 fl ... f[acit] ... 360 : – : –

[Anno Christi 1]688. Frauhämber, 1 ½ stärtin p[e]r ... 37 : 30 : –

²⁵⁷ Po viru: »A'ox:«.

[Anno Christi 1]688. Marburger pau, 4 stärtin, ain p[e]r 25
fl ... f[acit] ... 100 fl – x – d

[Anno Christi 1]689. Marburger pau, 7 stärtin, ain p[e]r 25
fl ... f[acit] ... 175 : – : –

[Anno Christi 1]688. Gemaine Marburger, 8 stärtin, ain
p[e]r 20 fl ... f[acit] ... 160 : – : –

[261v]

A[nn]^o Christi²⁵⁸ [1]689. Gemaine Marburger, 70 stärtin,
ain p[e]r 18 fl ... f[acit] ... 1.260 : – : –

[Anno Christi 1]689. Haimfeldter zehentwein, 5 stärtin,
ain p[e]r 15 fl ... f[acit] ... 75 : – : –

Lähre assacher, unndt kheller zeug.

Zwey und neunzig ½ lähre assacher.

Zwey güeß khar.

Vier wein emper.

Ain schlauch zum wein abziehen mit zwey mössingen pippen.

[262r]

Zwey andere dergleichen schlauch mit hülzernen pippen.

Item zwey wein sail mit eysenen haggen zum wein einlögen.

Vier eyserne raiff.

Zwey eysene wein anzäpfer.

Mehr zwey blöchene wein zug.

Zwey dergleichen höber.

Gethrayth, und mell.

2 mäßl waizen.

²⁵⁸ Kot zgoraj.

[262v]

5 viertl khorn.

13 viertl hirsch.

38 viertl habern.

11 viertl mell.

Saltz.

20 fuerder.

Pferdt.

Befindet sich hier ain 5-jähriger schuell gerechter falch,
p[e]r ...

75 fl – x – d

[263r]

Säthl und ross zeug.

Ein alte samete gestikhte satl tekhen p[e]r ...

10 : – : –

Tschäbräggen und ain paar hulffter klappen von blauen
samet, mit goldt gestikht, p[e]r ...

30 : – : –

Mehr ain alte griene tschäbrägen sambt ein paar pistollen
säkhlen, p[er] ...

5 : – : –

Dan ain türggische roß tekhen von allerley farben mit silber
und goldt eintragen ...

15 : – : –

Item ein dergleichen türgg[ische] tekhen mit gelben atleß
gefiedert, p[er] ...

30 : – : –

[263v]

Zwölff pferdt sätl sambt 11 par hulfftern, p[e]r ...

30 : – : –

Ein grienes seidenes mit silber eingetragenes zämbel, p[e]r ...

4 : – : –

In simili ein saubers türgg[isches] haubt gestietl, auch voder
und hinter grädt, mit schlechten türgg[ischen] silber, p[e]r ...

15 : – : –

Mehr ein türgg[ische] zämb mit vod[er] und hinter grädt von
d[er]gleich[en] silber ...

12 : – : –

Ein tartarischer roß zämb ohne silber ... - fl 30 x - d

Zöchen alte gutscher geschier.

[264r]

Sechß alte jauckh geschier zum raißen.

Wägen und schlitten.

Ein mit rotten tuech gefiederter khobel wagen, p[e]r ... 50 : - : -

Dan ein alter khobl wagen mit rotten samet gefüedert,
p[er] ... 50 : - : -

Mehr ain klaines kobl wägerl zum raisen, mit rotten tuech
gefüedert, p[e]r ... 30 : - : -

Ingleichen ain grosses calleß zum raisen, vor die
bedienten, p[e]r ... 15 : - : -

[264v]

Ain rott angestrichner schlütten.

Item ain post schlütten.

In simili ain tendl schlütten.

Viech in gartten.

Zwey r[everen]d^o khüe.

Zwey r[everen]d^o schweindl.

[265r]

/

[265v]

/

[266r]

Inventärium über die hochgräff[liche] herrschafften, Purckh unndt
Ober Marburg, so den ain undt zwainzigisten Jenner a^ox: 1690 durch
vor benenthe herrn herrn *commissary* ordentlich *inventiert* undt
beschriben worden.

[266v]

/

[267r]

Briefliche urkhundten.

In deß graffen see[ligen] schreib tisch.

N[umer]º 1. Ain geförtigteß *urbarium* über die herrschafft Ober Marburg, von herrn Paul freyherrn von Räkhniz, dat[iert] den 16. July [1]629.

[Numero] 2. Herrschaffts *inventaria, dispositiones, instructiones*, der verwalter in der Burkh Marburg und Windtenau, ingleichen der khistner und khellner.

[Numero] 3. Undterschiedliche bezahlte außzügl.

[Numero] 4. Undterschiedliche pauern schuldtbrief, welhe denen unterthonnen schon etliche bey der

[267v]

stüfft seint hinauß gegeben- und *cassiert* worden, darbey auch unterschiedliche verraittungen.

[Numero] 5. Undterschiedliche schröfften, wegen deß gebeu der burkh Marburg, neben *contract* mit denen handtwerchern, wobey widerumb ein *contract* von der statt Marburg. Item ein vergleich von der frau Cäziänerin. *In simili* ein vergleich *contract* zwischen Marburg unndt Pettau.

[Numero] 6. Undterschidliche *contract* deß verglichenen beehrten 10ten d[enarius], wie auch bestandt

[268r]

contract deß bergrecht betreffendt.

[Numero] 7. Pettzedlen und khaufs notl, auch herein gegebene *reversen*.

[Numero] 8. Landts *vicethombisches vidimierteß urbarium* die Burkh Marburg betr[effend]. Item ein *urbarium* die herrschafft Ebensfeldt betrefendt, auch ausstandt *register*.

[Numero] 9. Undterschidliche *register* den taz zu Marburg betrefendt.

[Numero] 10. In dero herrschaffts canzley, alte stüfft büecher, zehent register, *inventaria, et similia*.

[268v]

N[umer]° 11. Undterschidliche quittungen, und *recognitiones*.

[Numero] 12. /

[Numero] 13. Geförttigteß haubt *urbarium* über die herrschafft Burkh Marburg, dat[iert] den 18. *October* 1570.

[Numero] 14. /

[Numero] 15. Stüfft büecher über die herrschafften Marburg und Windtenau.

Parrschafft.

Erst[lich] die völlige stüfft ...	3.174 fl 51 x 1 d
Lättus p[er] se.	

[269r]

Item zünß- und steuer ausstandt so außtragt ...	6.110 : 44 : 2 ½
---	------------------

<i>In simili</i> der pergrecht ausstandt so in gelt verglichen worden, mit ...	752 : 39 : ½
--	--------------

Mehr ein ausstandt, so die pergholden an der leibsteuer biß endte [1]689 restierendt verbliben mit ...	25 : 30 : –
--	-------------

Dan fehrers ein ausstandt dem 10 ^{ten} pfening betrefendt, so außtragt ...	1.173 : 56 : 2
---	----------------

Lättus:	8.062 : 50 : 1
---------	----------------

[269v]

Silber geschmeith.

Ain grosses güeßbökh sambt der khandl und einen tökhl, wegen 7 march, 15 loth.

Zwey tafl leichter sambt denen zwey pfüfferling, wegen zusamb 2 march, 4 loth.

Zwey salz väßl so inwendig vergult, wegen 1 march, 8 ½ loth.

Ein bestökh mit zwölff löfl, messer und gabl, zusamben 36 stukh, so wegen deß eysen nit khünen gewog[en] werden.

[270r]

Sechß grosse trinkh schwimer, so inwendig vergult, wögen 3 march, 5 ½ loth.

Sechß klaine trinkh schwimer inwendig vergult, wögen 2 march, 2 loth.

Essich- und öell fläschl mit schwamen und schrauben inwendig vergult, wögen 1 march, 15 ½ loth.

Ain khandl sambt tekhl zum *thee* süeden, wögt 2 march, 1 ½ loth.

[270v]

Ain suppen schallen sambt den tökhl, wögt 1 march, 3 ½ loth.

Ain grosse silberne schachtl, wögt 1 march, 1 ½ loth.

Item ein mannß nachtzeug tricherl, wögt d[a]ß silber 11 march, 4 loth, auch ist darinnen absonderlich löfl, messer unnd gabl, sambt ein spieg l mit ein silbern rämb l ohne glaß.

Ein bestökh mit löfl, messer und gabl, darbey ein trinkhschallen,

[271r]

sambt einen kleinen schächterl, ist nit gewogen worden.

Ain grosse schlag uhr zum aufhenkhen, p[er] ... 45 fl – x – d

Dan ein silberne und guldene *massiff* schärfpen, p[e]r ... 70 : – : –

Zwölff silberne löfl mit trätten stüllen, wögen 1 march, 13 loth.

Ain grosses güeßbökh sambt der khandl, wögt 8 march, 4 loth.

[271v]

Ain paar rundte tafel leichter sambt denen pfüfferlingen, wögen 4 march.

Sechß *confect* schallen, wögen 17 march.

Ein grosse schallen inwendig vergult, wögt 2 march, 6 loth.

Mehr ein wörmueth khandl, wögt 2 march, 4 loth.

Zwey salz väßl, wögen 2 march, 5 loth.

[272r]

Ain zugger bixen, wögt 1 march, 11 loth.

Ein grosser vorleg löfl, wögt 12 loth, 3 quintl²⁵⁹.

Zwölff messer und gabl, so man wegen deß eysen nit wögen khünen.

Zwölff löfl darzue, welche wögen 2 march, 14 loth.

[272v]

Capell *ornat*, so sich in dero Frauen Läretha capeln in der purckht befindet.

2 paar grosse silberne leichter von tribner arbeit.

1 paar dergleichen kienere.

1 silberneß goßneß *crucifix*, dessen creuz fueß von getribner arbeit.

2 große silberne ampl.

5 kienere dergleichen amplen.

[273r]

1 silberneß rauch vaß, sambt dem schifl.

1 paar silber- vergulte opfer kändlen sambt der täzä.

2 silber- vergulte frauen cronen.

2 dergleichen khindl cronen.

1 silber- züer vergulter *communion* böcher.

1 klaineß silberneß leichterl mit einen viereggeten fues.

2 klaine silberne may khriegl blau geschmölzet.

[273v]

2 in silber gefaste *maiolica* schallen.

1 kölc sambt der *paten*.

1 guldene khötten mit 442 glüdtlen.

²⁵⁹ Sic: *qvintl*, v pomenu kanec. Tako razrešeno tudi v nadaljevanju.

1 silberne khotten mit 456 glüden.

Ein büldtl unsers herrn aufersteheung in silber, geschmölzt, und mit 40 gueten rubinen versezt.

Ain klaineß anhengl mit ein rotten- und 10 weisen staindelein in geschmölz gefast.

Mehr ein anhengerl mit ein rotten und 10 weisen stänlen in geschmölz gefast.

[274r]

Ain schnäsen mit 205 weisen corallen.

Sechß schnäsen mit 292 weisen corallen.

Ein schnäsen mit rott und weisen 163 corallen.

Dan ein brust anheng mit 2 grossen, 3 mittern, weisen, und 31 rotten stainen, in silber gefast.

Ain gürtl mit 196 gränätlen, und 11 übergulte züer blätlen.

Ein perrtl mit 73 stainen unterschiedlicher farben.

Ain silberne gürtl, von silbern trätlen gemaht.

[274v]

Zwey schnäsen weise corallen umb den halß.

Ain geschmölzte haar nadl mit ein bömischen diemant.

Zwey schnäsen granaten.

Zwey alte von glaß gemachte halß geheng.

Ain schnäsen rotte falsche corallen.

Zwey schnäsen rott, grien und weise perl.

Ain paar silberne augen.

[275r]

Ain rosen mit glaß versezt, sambt einen creuzl.

Ein silber- und vergultes herz.

Auf ein täferl ein silberne mannß *statua*.

Ein silbers khindl mit einem opfer täferl.

Item eines ohne täferl.

Ain täferl mit zwen silbern zenten.

Mehr ein opfer tafel mit zwey silbern rindtern.

[275v]

Zwey silberne in schwarz baisten holz eingefaste ältär, sambt den *posementen*.

Ein schenes silbernes groses bild *S[ancti] Joannes Baptista*, die schwarz baiste ramben ist raich mit silbern zieräten, und engelß khöpfen versezt.

Zwey silber- und übergulte bildter in schilkhrottenen ramen, an denen eggen silberne engelß khöpf.

Ein goldtfarb- und weiß silberstukhener *ornat*, alß mößgewandt, 2 *leviten* rökh mit ihren seiden und guett

[276r]

silbernen quasten, und mit schmallen silbern porten brämbt.

Item ein mößgewandt sambt dem *antipendio* und pölstern, auch unser frauen klaidt und kindl rökh von leyfarb gebluembten progät, mit einen reich silberstukhenen golt gebluembten strich, mit silber und guldenen amprellen brämbt.

Dan ein haarfarb silber dowines moßgewandt mit einen braun silber gestikhten strich und gulden porten brämbt, dabey pölster, *antipendium*, auch klaidt zum frauen bildt unndt khindl.

[276v]

Mehr ein leyfarb silber dowines mößgewandt, sambt den frauen- und kindl klaidt, mit silber unndt gulden gallonen brämbt.

Ein pomeräntschen farb gewäsert dafetes mößgewandt mit einen rotten strich von tirgisch silber- und golt gebluembten damaschg mit gefarben seiden schniermacher porten brämbt, sambt einen *antipendio*, pölstern, auch frauen- und kindl röchl.

Von zitterone farb gebluembten silberstukh ein mößgewandt, sambt *antipendio*, frauen und kindl röchl, mit silbern porten brämbt, die pölster

[277r]

und daß kölch tiechl seint nur von dergleich gefarben khäpizoll.

Item von reichen alt vätterisch gebluembten goltstukh ein mößgewandt mit silber und goldten erheben porten brämbt, sambt einen polster.

Ein grien daffetes mößgewandt sambt dem *antipendio* mit leonisch silber- und goldten porten bramdt.

Mehr von plumerän farben daffet ein mößgewandt sambt dergleichen *antipendio* mit silbern leonischen

[277v]

porten brämbt.

Dan von tunkhl aschen farben gebluembten progät ein mößgewandt, *antipendium*, pölstern, frauen und kinder röchl, mit alt vätterisch gewolkhten silber und gulden spizen brämbt.

Ein rott dafetes mößgewandt, *antipendium*, mit leonischen silbern porten brämbt.

Item ein rott und weiß gestreiff- dafetes mößgewandt, sambt dem frauen und kindl klaidl mit gulden spizen brämbt.

[278r]

Mehr ein schwarz und ganz goldt gestikhtes mößgewandt sambt dem *antipendio* und pölstern, mit gulden spizlen brämbt.

Ein weißer *pluvial* mit goldtfarben sameten bluemen.

Dan von schwarz halb seiden gebluembten zeig ein mößgewandt mit ein weißen strich und atlesen gestikhten pertlen brämbt, dabey d[a]ß *antipendium*, ain polster, auch frauen- und kindl rökh.

Ein weiß damaschges mößgewandt, wobey ein gleiches *antipendium*, pölster, auch frauen- und kindel rökh mit rott, weiß und braun schniermoher porten brämbt.

[278v]

In simili ein blumerän farb klein gebluembtes mößgewandt, mit *antipendio*, pölstern, auch frauen und kindl rökh mit perlfarben polliceÿ porten.

Item ein weiß dowines mößgewand mit silbern rott unterlegten spizen brämbt.

Ein schwarz camelotes mößgewandt mit schwarz aufgeworfenen porten brämbt.

Ain frauen rokh, darbey 2 seiten fligl von schwarzen goltstukh mit gleichen pometlen tikh verbrämbt.

[279r]

Von tunkhl weiß gebliembleten silber stukh- ein frauen- und kinder rökh mit silbern spizlen brämbt.

Item von aschen farben silber- unnd goltreichen progät ein frauen- unndt kindl rökh, mit silber und golden gällänlen brämbt.

Mehr von ziegl farben dafet ein frauen rokh mit schwarzen polletlen gestikht, und mit solher farb spizlen brämbt.

Ein tunkhl blau tikh gestikhteß frau- und kindl rökh mit klain guldenen spizlen brämbt.

Dan ein frauen- und kindl rökh von

[279v]

gelb baunwollener leinwath mit einen weissen gestrikhten gätter überzogen.

Item ein ziterone farb silber unnd golt gestikhter frauen rokh mit tokh überzogen.

Zwey einlözige silber- und goldt leonische gestikhte kindl rökh.

Von harfarben golt stukh ein gebluembter frau- und kindl rökh mit gulden gällänlen brämbt.

Ein ganz silberner frau- und kindl rökh mit gefarbten bluemen, so ganz neu, und turgg[ischer] arbeith.

Von schwarz bluembten damaschg

[280r]

ain *antipendium* mit silbern hohen darauf gestikhten spüzen.

Mehr ein blumerän farbes *antipendium* mit gleichen seyden fransen.

Ein rott und zitterone farb türgg[ischer] ganz neuer fannen, sambt einen paar turgg[ischen] peuglen.

Dan ein grien dafete bindten mit grien seiden fransen, die man auch zu einen himmel gebraucht.

Item ein türgg[ische] seidene bindten von allerley farben gestreift.

In simili ein rott dafete bindten

[280v]

mit silbern spizlen brämbt.

Ein schwarz dafete mit silber gestikhte flig.

Zöchen gestikhte kölch tiechl.

Item fünff mit silbern-, goldt-, auch silber und golt vermengten spizen verbrämbte kölchtiechl.

Ingleichen ailff kölch tiechl von unterschiedlichen farben und zeügen.

13 *corporall* taschen.

9 *palla*.

[281r]

8 almb.

8 humeral.

6 gürdtl.

6 lange altar tüecher.

11 klaine altar tiecher.

1 mit goldt außgenättes altar tuech.

7 handtiecher.

15 handt *salvet*.

2 *communion* tiecher.

[281v]

14 purificatorien.

6 corporal.

8 leinwathe *palla*.

10 chor rökh.

1 neues frauen bildt von bildthauer arbeit.

6 frauen bildter in glaß mit gulden ramben.

1 bildt in glaß und schwarzen ramben.

1 crucifix von allawaster, so brochen.

2 achtegete eingefast stainerne

[282r]

bilder mit vergulten beschlächt und silbern zieräten.

2 in schwarz baisten ramben mit christall gefaste bilder.

2 pürgemeene bilder umb und umb mit rosen gestikht.

2 braune zier vergult hilzerne ältärl sambt den posementen.

4 bildter von weiß getribenen blöch in schwarz baisten ramben.

3 dergleichen kienere bilder.

2 pürgemeene bildter in ganz vergulten

[282v]

ramben, und glöser darüber.

1 hailligthumb *S[ancta] Africae* in einem rundten glaß auf ein schwarzen posementl.

2 pargemeene bilder, deren ramben ist von stro arbeit.

2 wax passierte bilder in glaß, und mit schwarz baisten ramben.

2 mössinge bilder in schwarzen ramen.

2 bilder von stro arbeit in schwarz baisten ramben, und glaß darüber.

2 grosse bildter mit schmallen vergulten rämbeln.

[283r]

1 *ceder* holzes frauen bildt in glaß mit inwendig gestikhter arbeit, und schwarz hilzen ramben, auch hilzen vergulten zierrätlen.

2 neue bluemen buschen von leinwath.

2 dergleichen neue klienere.

9 bluemen buschen von geförbten hausen blater.

8 von födern gemachte rosen buschen sambt darzue gehörigen 4 hilzen übersilberten may khriegen²⁶⁰.

3 geförttigte ablaß taflen.

[283v]

5 grosse in der capellen hangendte mößinge amplen.

6 mößinge leichter, sambt dergleichen crucifix.

1 dergleichen mößinges rauch vaß, mit dem schiffl.

1 mößinger grosser weichbrun khösl.

1 ingleichen khupferner weichbrun khösl.

2 klaine mößinge leichterl.

²⁶⁰ Sic: *khrieglen* (prim. fol. [273r]). Podobno velja tudi v nadaljevanju. *Maikrüg* je bila vrsta vrčka.

2 altar glögl.

[284r]

6 hilzerne übersilberte leichter nebst einen dergleichen crucifix.

8 rotte hilzerne mey khrieg.

4 klaine schwarze mey khrieg.

2 *oblath* schachtlen.

3 mößbüecher.

1 *requiem* mößbuech.

2 weich büecher.

2 Sancti Joannis Evangelien tafel, sambt sovil Credo.

[284v]

1 rott tiechener tepich auf die altar stäfl.

2 rott tiechene aufwarth rökh.

2 zinerne halb khandl, zum opfer wein und wasser.

1 zinerne salz schachtl.

2 brochene latern.

1 glößerne dergleichen latern.

[285r]

In der schloss capellen zu Ober Marburg.

1 kölch sambt der *paten*.

2 kölch tiechl.

1 palla.

1 *corporal* taschen.

2 mößgewänder.

1 mößbuech.

6 mößinge leichter, davon zweÿ zu Golldorff.

1 crucifix.

2 zinerne opfer khändl, sambt einer

[285v]

maiolica schallen.

1 altes antipendium.

1 altes polster.

1 klaines mößinges weichbrun khößerl.

4 grosse gemahlne bilder.

1 altar glögl.

In der capelln zu Golldorff.

1 kölh sambt der *paten*.

[286r]

3 mößgewänter, alß schwarz, rott, und weiß.

1 mößingeß crucifix.

1 almb.

1 *humeral*.

1 gürtl.

3 altar tüecher.

2 handt tüecher.

2 *corporal*.

2 *purificatorien*.

1 gemahlneß *antipendium*.

[286v]

Mobillien.

Nach dennen zimern beschriben.

Erstlich d[a]ß zim[m]er von der *galleria* hinein, sonsten die bildter stuben genandt.

Ain tisch mit ein alten türgg[ischen] teppich.

Daß zim[m]er mit undterschidlichen klain- und grossen bildern außgespälliert.

Ein braune gemaine pöttspandten.

Ain schwarze pottspanten.

Zwey wollene matrazen.

Sechß pölster, sambt einen haubtkhüß

[287r]

und zweyen tökhen.

Drey löderne lähn seßl.

Daß nechste zimmer darauf.

Rott präkhätelische spällier.

Ein solcheß pött.

Zwey dergleichen teppich.

Sechß solche wurff seßl.

Acht klaine rott samete lähn seßl.

Zwey rotte tisch löder.

[287v]

Zwey tisch.

Ain heng spieg.

Siben bildter.

Daß klaine stübl darneben.

Alte niederländische spällier, vier stukh.

Ein schwarzes pöttl mit einen grien fürhang.

Zway matrazen.

Drey pölster.

[288r]

Ain haubt khüss, und tekhen.

Ein tüsck mit einen alten türgg[ischen] tepich.

Mehr ein spiegl mit einer schwarzen ramben.

Vier büldter.

Sehß löderne khlaine lähn seßl.

In der tafel stuben.

Grien und goldtene löderne spällier, acht stukh.

Vier und zwainzig grien tiechene lähn seßl.

[288v]

Ein rundt tafel zum essen, mit einen grien tiechenen töppich und löder.

Mer ein langer tisch mit einen grien tiechenen teppich.

Item ein tischl, welches man zu der rundt tafel stossen khan, mit einen grien tiechenen teppich.

Ain brauner schenkh khasten.

Dan ein schwarz gepästes tikh täkh spill tischl.

Sechß büldter.

[289r]

Volgt der sall.

Ein grosser mössinger heng leichter in der mitten.

Die mauern mit grossen bildern verkhlaidt, dabey überall grien
leinwathene grobe fürhäng.

Item drey bülder ober den dreyen thürn.

Daß zimmer nach dem saall, sonst die alte tafel stuben genandt.

Alte niderlendische spällier, siben stukh.

[289v]

Ain schwarz gepaiste pöttspandten mit einen grien präkhätellen fürhang.

Worinen zwey matrazen.

Drey pölster, ain haubtkhüss, und ain tekhen.

In simili ein schwarz gebaistes klaines pöttspäntl.

Darinen zwey matrazen.

Drey pölster, ein haubtkhüss, und ain tekhen.

Zöchen alte löderne lähn sößl.

[290r]

Zwey achteggete stainerne tischl.

Mehr zwey andere tisch, darauf zwey türkhische teppich.

Ein grosser spiegl mit einer rotten ramben.

Drey bülder.

Die cammer nach disem zimmer.

Alte niderländische spallier, fünff gressere- und ain khlieners stukh.

Drey gemaine pottspandten.

[290v]

Zwey matrazen.

Sechß pölster, und drey tökhen.

Ein tisch mit einen alt rotten tiechenen töppich.

Sechß alte lähn stüell.

Vier büldter.

Ain alter schwarzer löderner lähn seßl.

In dem cämmerl daran.

Drey stükhel niderländtische spällier.

[291r]

Zwey bülder.

Ain weißer groser khasten, worinen auf ein zimmer alte löderne spallier.

Item niderländische alte spallier.

Neun pött tökhen.

Fünff unterschiedliche gemaine teppich.

Ein langer türgg[isch] außgenätter polster.

In deß graffen see[ligen] seinen zimmer.

Alte spällier rott und gelb, 6 stukh.

[291v]

Vier tisch.

Item ein weiß stainener tisch.

Zwey alte türgg[ische] teppich.

Ein alter blauer präkhätelischer teppich.

Ain braune pöttspandten.

Zwey matrazen.

Drey pölster, ain haubt khüss.

Zwey tökhen.

Fünff büldter.

Drey rott löderne grosse lähn seßl.

[292r]

Ein klain löderner lähn seßl.

Ain grosser gelegenheit seßl.

Mehr ein spänische wandt.

In der cammer daran.

Ain gemaine pottspandten.

Ein matrazen, und ein tekhen.

Zwey alte seßl.

Zwey braune khästen.

Ein alte griene truchen.

Dan ein prauneß schreib tischl.

[292v]

In dem thurn zimmer.

Ganz alte rott und goldene löderne spällier.

Sechß alte löderne lähn seßl.

Zwey schwarze klaine stainerne tischl.

Ain schwarz gepaiste pöttspandten.

Zwey matrazen.

Zwey pölster, und zwey alte tekhen.

In dem heruntern thurn zimmer.

Drey gemaine pöttspandten.

[293r]

Drey matrazen.

Sechß matrazen pölster.

Drey tökhen.

Zöchen lähn stüell.

Der mittlere stockh.

Daß erste zimmer, wo man von der *galleria* herunter geth.

Erstens ganz alte blau und rott präkhatellische spällier.

[293v]

Ein rundt täferl, mit einen rotten alten tiechenen teppich.

Zwey tischl.

Ain schenkh tisch.

Acht löderne rotte lähn seßl.

Ein grosser gelegenheit seßl.

Zwey bildter.

Daß andere zimmer daran.

Widerumb dergleichen spallier.

Vier tisch.

Drey alte türgg[ische] teppich.

[294r]

Ain brauner khasten.

Mehr ein schwarzes schreib khästl.

Item ein gemahlnes schreib tischl.

Drey löderne lähn seßl.

Ain alt tüechener wurff seßl.

Vier bildter.

Ein kleines braunes pottspändl, mit einen blau leinwathenen fürhang.

Zwey matrazen.

Zwey pölster.

Mehr ein gemaine braune pöttspandten.

[294v]

In dem dritten zimmer daran.

Ganz alte leinwathe getrukhte spällier.

Ain gemaine grosse pöttspandten mit einen blauen präkhatellenen fürhang.

Darinen zwey matrazen.

Zwey pölster, ain haubt khüss, ein rott dafete tuchet.

Mehr ein braune gemaine pöttspandten.

Ein gemaines föder pött.

[295r]

Worinen zwey pölster, ain tekhen.

Ein spänische wandt.

Drey tischl.

Item ein brauner khasten.

Ein pett stuell.

Ein alter löderner lähn seßl.

Mehr ein alt tiechener wurff seßl.

In der menscher zimmer.

Drey gemaine pöttspandten.

Zwey föder pötter.

Ain matrazen.

[295v]

Siben föder pölster.

Drey tökhen.

Zwey alte tisch.

Zwey lähn seßl.

Ein grosse alte truchen.

Ain khasten.

In der apotekhen cammer.

Vier gemaine khästen.

Drey tisch.

In denen dienern zimmern.

Zwey alte pöttspandten.

[296r]

Ain matrazen, zwey pölster.

Drey schlechte stüell.

Mehr ein föderpött, mit einen grossen polster.

Drey khozen.

Item zwey pöttspandten.

Worinen ain föderpött, vier pölster, ain matrazen, und zwey tekhen.

Dan zwey gemaine pottspandten.

Zwey gemaine schlechte föd[er]pötter.

Vier pölster, und zwey tekhen.

[296v]

Item drey schlechte pöttspandten.

Drey gemaine föder pötter.

Sechß dergleichen föder pölster.

Mehr drey matrazen pölster.

Drey tökhen.

In simili, zwey schlechte spanten.

Zwey föder pötter.

Zwey pölster, und zwey tekhen.

Mannß wöhrn.

Ein mit silber beschlagner und übergulter türggischer säbl,
p[e]r ...

9 fl – x – d

[297r]

Dan ein silberner grosser reitter degen, p[e]r ...

20 : – : –

Ain großer mössinger und vergulter degen, p[e]r ...

2 : – : –

Item ein schwarzer stoß degen ...

1 : 30 : –

Mehr ein dergleichen schwarzer hüb degen, p[e]r ...

– : 45 : –

Vier zechen khrumpe reitter degen, a[iner] p[e]r 1 fl ...
f[acit] ...

14 : – : –

Vier zechen gemaine säbl, p[er] ...

17 : 30 : –

[297v]

Ain gemainer pälläsch, p[e]r ...

1 : 30 : –

Ein lödernes altes wöhrgeheng mit silber beschlagen, p[e]r

9 : – : –

Item ein mit silber beschlagene roß peitschen, p[e]r ...

4 : 30 : –

Ailff flinten, aine der anderen zu hilff p[e]r 5 fl ...

55 : – : –

Ein zogner carbiner, p[e]r ...	1 fl 30 x - d
Mehr ein paar zogne pistollen stüzl mit mössingen laufen, p[e]r ...	6 : - : -
Item ain zogner stuzen, p[e]r ...	5 : - : -
[298r]	
Ain zogneß <i>deschinten</i> röhr, p[e]r ...	10 : - : -
Item ein braun zogneß röhr ...	3 : - : -
Mehr ein zognes pirst pixl ...	3 : - : -
Zwey gleich zogne röhr von flader holz, aines p[e]r 7 fl 30 x ...	15 : - : -
Dan ein prischänischer carbiner, p[e]r ...	3 : - : -
Ein grosser carbiner mit einen türgg[ischen] rohr, p[e]r ...	2 : - : -
Wider ain türggisch jänitschärn rohr mit silber beschlagen, p[e]r ...	2 : - : -
[298v]	
Zwey gemaine khugel röhr, zusamb p[er] ...	4 : - : -
Vier pulver flaschen, p[er] ...	1 : - : -
Zwey klaine terzerollen, p[e]r ...	1 : 30 : -
Vierzechen flinten mußqueten, a[ine] p[e]r 1 fl 30 x ...	21 : - : -
Ein toppelter carbiner, p[e]r ...	2 : - : -
Item ain anderer carbiner ...	2 : - : -
Zwey paar pistollen mit silbern capen, p[e]r ...	30 : - : -
Fünff paar andere pistollen, a[ine] p[er] 9 fl ...	45 : - : -
[299r]	
Rüst cammer.	
Sechß eysene stukh.	
Zwey eysene merscher, deren einer zersprungen.	

Zwey grosse schlög.

Vier dergleichen kienere.

Dreyßig toppel haggen.

Sechß und dreyßig mußqueten.

Fünff paar pistollen.

Fünff carbiner.

[299v]

Ain helläparten.

Fünff und zwainzig morgenstern.

Ain und dreyßig alte degen.

Drey säbl.

Zwey und vierzig wöhrgeheng.

Sechß und dreyßig päntelier.

Vier carbiner riemb.

Aülff mußquetierer taschen.

Vier paar pistollen hulfatern.

Vier ganze khiriß, sambt den cäßgeten,

[300r]

und achsel stukhen.

Vier brust und ruggen stukh.

Ain trumel.

Acht buschen lundten, welche aber nit alle ganz.

Dan ein haufen groß- undt klaine eysene khugl.

Ein redt rohr.

Ain handt müll zum getraidt mallen.

[300v]

Veldt gezeüg.

Erstlich ain klaines schlaff zeltl, p[er] ... 12 fl – x – d

Ein gemainer veldt khasten ohne *medicamenten*, p[er] ... 5 : – : –

Sechß klaine khellerl, aines p[er] 3 fl ... f[acit] ... 18 : – : –

Vier eßl trüchen, aine p[er] 1 fl 30 x ... 6 : – : –

Vier löderne pott sökh, p[er] ... 6 : – : –

Deß graffen sein veldt calleß, p[er] ... 50 : – : –

Vier rüstwägen sambt einer kuhel calleß, ain p[er] 10 fl, weil

[301r]

daran nichts alß d[a]ß eysen zugebrauchen, ... f[acit] ... 50 : – : –

Item ein türgg[isch] räger puschen, so auß dem veldt gebracht worden, p[er] ... 2 : – : –

Leingewandt.

Zöchen paar reistene leylacher grob und clare und[er] ein ander.

Drey paar aparstene leylacher.

Zwey paar rupfene leylacher.

[301v]

Neun von groben damaschg tischtüecher.

Fünff duzet damaschgene tisch *salvet*.

Zwey khüß züechen.

Mössing.

Ein mössinger mörscher, sambt einen eysenen steßl.

Zwey paar mössinge leichter.

Item zwey paar weiß mössinge tafel leichter, sambt denen pfifferlingen, und liechtpuzen bloch.

[302r]

Kupfer geschier.

Aülff khupferne alte khösl mit tökhl.

Ain khupferne rein.

Drey khupferne flaschen mit zünen schrauben.

Ein khupfernes waidtlein.

Drey schißl.

Drey langlete wändl mit handthäbl.

Ein wörmb pfann.

Ain grosse seich pfann.

Zwey rundte *fridada* pfannen.

[302v]

Zwey khupferne secht khösl.

Ain khüell khösl.

Item ein brandtwein khösl.

Fünff schüßl.

Ein grosse pradtpfannen.

Drey zusöz khösl.

Ein überhenkh khösl mit einer mössingen pippen.

Drey khupferne schmalz khösl, worunter die zwey etwas kliener.

Ein khösl zum wasser außbrenen sambt der zuegehör.

[303r]

Zünn geschier.

Sechzechen *ordinari* tafl schüßl, wögen 48 #[en] [pfunden].

Drey und funffzig täller, wög[en] 75 #[en].

Mehr drey duzet und zöchen grosse tafl schüßl, wög[en] 172 #[en].

Vier duzet und drey täller, wög[en] 74 #[en].

Fünff klienere schüßl, deren 2 schleht, und vor die leith gebraucht werden.

Darzue fünff dergleichen täller.

Zwey khandl, deren iede mit ain virtl.

Zwey pöcher, so einer ain halbe haltet.

[303v]

Plöchenes geschier.

Drey pöchene²⁶¹ schüßl.

Fünff täller.

Ain gewürz pixen.

Zwey blöchene süb.

Eissen geschier.

Sechß eyserne pfannen.

Ain pradt pfannen.

Drey fämb löfl.

[304r]

Zwey schöpf löfl.

Ain rasch.

Ein fleisch parten.

Item ain hakhen.

Eissen unndt nögl.

Neun zendten und 31 #[en] [pfunden] staab eysen.

Ain centen schünn.

²⁶¹ Sic: *plöchene*.

Zwey centen raiff eysen.

Dan ain centen, 67 #[en] gatter eysen.

Mehr ain centen, 30 #[en] schliesseysen.

Zwey centen, 42 #[en] ringeysen.

[304v]

Fünff und achtzig pfundt rambeysen.

Neun pfundt stachel.

126 groß- und kleine hueffeysen.

194 schünn nögl.

15.200 latten nögl.

12.000 schaar nögl.

2.000 geheibelte schüntl nögl.

470 plötten khlämpfl.

Vier pau platten.

Drey eysene schaufel.

Item ain wagen hauen.

[305r]

Ein eysene schall waag ohne gewicht.

Ain alte prun khötten, woran zwey mettallene prun emper hangen.

Undterschidliches leder.

Fünff und funffzig groß- und klaine schoff fell.

Ain khue haut.

Siben paar zuegeschnittene obergeschüech vor die mayr leith.

Neun und zwainzig paar zuegeschnittene schuech sohlen.

[305v]

Fünff kalb fell.

Ain püttling haut.

Vierzechen glat gearbeithe lämpl fell.

Zwey oxsen heüt.

Item drey khalb fell.

Mehr ain pittling haut.

Zwey gaiß heütl.

Drey pokh heut.

Ain und zwainzig schoff fell.

Neun zechen dergleichen schlechte.

Fünff und zweinzig lämpl fell.

Ain khizl heutl.

[306r]

Gespunst.

Zwölff pfundt reüsten.

Ain und vierzig pfundt aparsten, und rupfen.

Weinn.

In der herrschafft Purckh Marburg.

Anno Christi [1]687.²⁶² Pergrechter 13 stärtin, ainen p[e]r
3 fl ... f[acit] ...

39 fl – x – d

[Anno Christi 1]688. Pergrechter 5 stärtin, ainem p[e]r 15
fl ... f[acit] ...

75 : – : –

²⁶² Po viru »A'ox: '687«.

[306v]

Anno Christi [1]688.²⁶³ Pergrechter 14 stärtin, ainem p[e]r
12 fl ... f[acit] ... 168 fl – x – d

[Anno Christi 1]689. Item pergrecter 52 ½ stärtin,
a[inem] p[e]r 12 fl ... f[acit] ... 630 : – : –

[Anno Christi 1]689. Mehr pergrecter 5 stärtin, a[inem]
p[e]r 15 fl ... f[acit] ... 75 : – : –

Wein in gschloss Ober Marburg.

[Anno Christi 1]688. Wiener pau 19 ½ stärtin, ainen p[e]r
16 fl ... f[acit] ... 312 : – : –

[Anno Christi 1]689. Wiener pau 11 ½ stärtin, ainen p[e]r
16 fl ... 184 : – : –

[307r]

Weinn.

In mayrhoff keller.

Anno Christi [1]687. Pergrechter, ain stärtin p[er] ... 3 : – : –

[Anno Christi 1]687. Schlossberger 6 ½ stärtin, ainen p[e]r
3 fl ... f[acit] ... 19 : 30 : –

[Anno Christi 1]688. Schlossberg[er] 20 stärtin, ainem p[e]r
14 fl ... f[acit] ... 280 : – : –

[Anno Christi 1]688. Tresternizer 16 ½ stärtin, ainen p[e]r
15 fl ... f[acit] ... 247 : 30 : –

[Anno Christi 1]688. Rotter weinn, 2 viertl läkh, so ganz
schlecht.

[Anno Christi 1]689. Tresternizer 17 ½ stärtin, ainen p[e]r
15 fl ... f[acit] ... 262 : 30 : –

²⁶³ Po viru »A'ox: '688«. Podobno, a z drugimi letnicami, velja tudi v nadaljevanju.

[307v]

Anno Christi [1]689. Schlossberger 14 stärtin, ainen p[e]r
14 fl ... f[acit] ... 196 fl – x – d

[Anno Christi 1]689. Rotter Tresternizer 6 viertl läkh, a[in]
st[ärtin] p[e]r 14 fl ... f[acit] ... 21 : – : –

[Anno Christi 1]689. Pergrechter 3 stärtin, ainen p[e]r 13 fl
... f[acit] ... 39 : – : –

[Anno Christi 1]689. Zechentwein 3 stärtin, ainen p[e]r 13
fl ... f[acit] ... 39 : – : –

[Anno Christi 1]689. Schlossberger 2 stärtin, ainem p[e]r
14 fl ... f[acit] ... 28 : – : –

[308r]

Bergrecht undt zünß weins ausstandt.

Erstlich restiern die Burkh Marburgerischen unterthonen an dem
pergrecht *in natura* biß endte [1]689 zusamben 1.766 $\frac{1}{4}$ ember.

In simili zünß wein ain stärtin.

Id est ... 1 stärtin.

Volgt.

Waß der kellner, so woll in zünn geschier, alß andern keller notturfften bey
handen.

Erstlich ain zünerne vier viertl flaschen.

Item ein zünerne 2-viertl flaschen.

[308v]

Ain zünerne drey-halb flaschen.

Zwey dergleichen halb flaschen.

Dan zwey blöchene viertl zim[m]ent.

Mehr zwey solhe halb zim[m]ent.

Ein dergleichen mäßl zim[m]ent.

Zwey blöchene trachter.

Ain blöchener zug.

Item zwey anzäpf nabinger.

Zwey eyserne bladt raiff.

Dergleichen zwey schrauff raiff.

Zwey schlauch zum wein abziehen,

[309r]

deren einer mit einer mößingen- der ander aber hilzenen pippen.

Zwey wein saill mit den eysenen häggen.

Item höb lättern.

Ein lähreß vaß mit eysenen räffen.

Zwey andere grosse vaß mit hilzernen räffen, deren iedes bey drey stärtin haltet.

Gethräidt.

In der purckht Marburg.

115 viertl waizen, daß viertl p[e]r 2 fl ... f[acit] ...	230 fl – x – d
--	----------------

[309v]

8 viertl alter schlechter waizen, d[a]ß viertl p[e]r 1 fl 6 ß ... f[acit] ...	14 : – : –
---	------------

149 viertl khorn, d[a]ß viertl p[e]r 1 fl 30 x ... f[acit] ...	223 : 30 : –
--	--------------

24 viertl gersten, daß viertl p[e]r 1 fl 30 x ...	36 : – : –
---	------------

224 ½ viertl habern, aines p[e]r 54 x ^{er} ... f[acit] ...	202 : 3 : –
---	-------------

74 viertl schenner hirsch, ain viertl p[e]r 1 fl 30 x ...	111 : – : –
---	-------------

125 ½ viertl mittlerer hirsch,

[310r]

daß viertl p[e]r 1 fl ... f[acit] ... 125 fl 30 x – d

5 viertl schlechter hirsch, daß viertl p[e]r 45 x^{er} ... f[acit] 3 : 45 : –

Vier viertl hirsch greiß.

Sechß, ain halb viertl gerst greiß.

Gethräidt.

Im mäyrhoff.

112 viertl waiz, daß viertl p[e]r 2 fl ... f[acit] ... 224 : – : –

6 viertl schlechter waiz, a[in] p[e]r 1 fl 45 x ... 10 : 30 : –

[310v]

9 viertl khorn, daß viertl p[e]r 1 fl 30 x^{er}... f[acit] ... 13 : 30 : –

9 ½ viertl gersten, aines p[e]r 1 fl 30 x ... f[acit] ... 14 : 15 : –

22 viertl pannen, aines p[e]r 1 fl 30 x ... 33 : – : –

58 viertl haiden, daß viertl p[e]r 1 fl 24 x^{er} ... f[acit] ... 81 : 12 : –

Neüer zinß gethräydt ausstandt.

Welchen die Burkh- und herrschafft Ober Marburgerischen unterthonen
von anno Christi²⁶⁴ [1]688 et [1]689 richtig restieren.

[311r]

230 ½ görz waiz.

187 ¼ görz, 6 mäßl khorn.

281 ¼ görz, 14 mäßl habern.

1 görz, 10 mäßl ponnen.

2 schäffl greiß.

Alter zünß gethraydt ausstandt.

²⁶⁴ Po viru »A'ox:«.

So die Burkh- und herrschafft Ober Marburgerischen unterthonen
restieren, der fast verlohrn, und uneinbringlich.

3.776 $\frac{1}{4}$ görz waiz.

[311v]

3.194 $\frac{1}{2}$ görz khorn.

5.996 $\frac{1}{4}$ görz habern.

5 görz, 14 mäßl pannen.

4 schäffl greiß.

Volgt der Märtschinckhisch verborgte gethraydt ausstandt.

Welcher nit mehr einbringlich, und vor verlohrn gehalten wirdt.

228 $\frac{1}{2}$ görz waiz.

68 görz khorn.

[312r]

114 görz hirsch.

11 görz gersten.

73 $\frac{1}{2}$ görz hayden.

195 $\frac{1}{2}$ görz gemischt.

69 $\frac{1}{2}$ görz pannen.

91 $\frac{1}{2}$ görz habern.

Casten zeug.

32 getraidt sökh.

2 blachen.

[312v]

5 verschnikh massen, werden in undterschidlichen dörffern gebraucht.

2 Marburger viertl.

4 Marburger görz.

2 halbe görz.

2 Gräzer mäßl.

1 Cillauer schäffl.

6 getraidt schaufel.

2 getraidt reitterer, mit ihrer zuegehör.

1 doppelte greiß truchen mit eysenen pendtern.

[313r]

1 verschnikh mass, so der burkh undterthonnen nach der herrschafft
Guettenhaag gebrauchen.

1 fuerder mässl ohne eysen raiff.

3 feüchtene schütt assacher.

2 dergleichen aichene.

Schmalz.

Ein khübl, wegt sambt der tärrä ohne tekhl 150 #[en].

Mehr ein khübl, wegt mit der tärrä ohne tekhl 152 #[en].

Item aine, wegt mit der tärrä ohne tekhl 67 #[en].

[313v]

Klainrechten ausstandt.

So die unterthonnen an zünß- und perkhrechten restiern, alß.

154 zünß- und pergrecht copaun.

718 alte hennen.

4.898 ayr.

Pferdt.

Ein fux p[e]r ... 20 fl – x – d

Drey breindl, aines p[er] 10 fl ... 30 : – : –

Mehr ain räpl p[e]r ... 12 : – : –

[314r]

Ain schimbl, so von obrist leüthenambt bekhomben
worden, p[e]r ... 15 : – : –

Dan ein räpl von haubtmann Schlinhting, p[e]r ... 36 : – : –

Ein türkh[isches] räpl p[e]r ... 36 : – : –

Item ein rappete stuetten mit ainem plassen ... 30 : – : –

Mehr ein fux, for die diener gehalten worden, p[e]r ... 12 : – : –

Vier maull essel, ainen p[e]r 50 fl ... f[acit] ... 200 : – : –

Sechß fälbel, mit sambt denen geschüern, p[e]r ... 100 fl – x – d

[314v]

Säthl undt roßzeug.

Ain roß zeugl mit schlechten türgg[ischen] sülber, herunten
knöpfl, p[e]r ... 6 : – : –

Widerumb ein türgg[isches] zämb silber und vergult, p[e]r ... 8 : – : –

Item ein tartarischer zaumb mit silber- und vergulten
beschlächt, p[e]r ... 8 : – : –

Dan ein satl und tschäbräggen von alten rotten samet, mit
silber- und gulden portten bramtb, nebst dergleichen
hulfftern, p[e]r ... 9 : – : –

Mehr ein alte rott tüchene mit silber und goldt klain gestikhte
tschäbräggen, sambt satl, und hulfftern, p[er] ... 3 : – : –

[315r]

Ein gelb ganz zerrißne tschäbraggen mit wenig silber gestikht,
sambt den hulfthern, und zerbrochnen satl, p[e]r ... 1 fl – x – d

Drey alte schlechte sätl, p[e]r ... 4 : 30 : –

Ingleichen drey neue tragoner sätl, mit sambt d[er] zuegehör,
ainen p[e]r 3 fl 30 x ... f[acit] ... 10 : 30 : –

Vier neue ainfache spreng gurttt ... 1 : 36 : –

Jäger gezeug.

31 haßen nez.

12 zug nez.

[315v]

49 lerchen nez.

1 haspel mit den darzue gehörigen strükhen.

16 khlain angefangene lerchen nezl.

4 hoch nez.

2 trymäschen.

2 schnepfen garn.

2 wadt.

1 lackh garn.

1 sögl mit ein vor gahrn zum füschen.

[316r]

1 füsck garn, so bey 60 claffter lang, zur Kholldorffer lähn gehörig.

1 inn garn.

3 lange wachtl nöz.

Gartten zeug.

3 scherr schaufel.

3 stech schauffel.

1 müst gabl.

2 eysene rechnen.

1 reidt hauen.

2 haunn.

5 jadt heindl.

[316v]

1 stuz schär.

1 flesser hakhen.

1 pelz sägl.

2 paumb schaber.

1 sez eysen.

2 blöchene güeß khandl.

2 blöchene kholben.

1 stemb eysen.

2 hilzerne schnee schaufel.

3 hilzerne rechnen.

1 hilzerne khandl.

[317r]

2 muelter.

1 löß khorb.

1 reittern.

1 scheib truchen.

1 secht schaff.

1 wasser schaff.

2 sez schnier.

1 lain stuell.

Tischler undt zim[m]ermans zeüg.

5 zimmer saagen.

[317v]

3 fueg höbl.

2 pokh höbl.

1 schlicht hobl.

1 schürff hobl.

9 leüsten höbl.

1 grundt hobl ohne eysen.

3 brauchsambe grundt höbl ohne eysen.

9 hobl eysen.

1 reiß modl.

2 schnizer.

[318r]

1 schrauff näber.

5 undterschidliche klaine näberl.

2 stemb eysen, der gresseren.

6 dergleichen klienere.

2 eggete faillen.

1 klaine faill.

2 zimmer khlampfen.

1 eysene wünkhl mass.

1 hülzerner schrauff stokh.

2 schrauff zwinger.

2 guette bandt hakhen.

[318v]

2 schlechtere bandt hakhen.

2 guete braidt hakhen.

1 dergleichen schlechte.

1 lenier.

2 grosse bandt näber.

2 tipl näbinger.

2 lange näber.

3 nagl hämer.

1 grosser näber.

3 spann saag.

2 raiff messer.

[319r]

1 schieß zürkhl.

1 leg modl zum schüessen.

2 alte zimmer schnier.

1 khübl zu der schnur.

1 holz raspel.

1 khupferne leimbpfann.

1 alte stoss hakhen ohne stüll.

1 bandt hakhen.

1 stokh hakhen.

1 hötsch.

1 mößinges aufzug rädl.

1 reißmesser.

[319v]

1 eysene stangen zum nögl außzüechen.

1 schleüff stain.

Pintter zeüg.

5 boden sakh zum startinen, deren zwey ohne eysen.

4 boden sakh zum schäffern, d[eren] ingleichen 2 ohne eysen.

4 spann saagen, 2 deren seint nichts mehr nuz.

3 zug saagen.

[320r]

3 boden zürkhl.

3 raiff zügen.

1 bündt sägl.

4 gradt eysen.

3 khrump eysen.

2 paumb schaber.

1 bündt mösser.

1 texl.

1 handt hakhen.

2 khlüeb parten.

3 tipl näber, worunter 2 ohne schneidt eysen.

[320v]

1 hieng näber.

3 faillen.

1 holz raspel.
16 boden khlampfen.
1 eysen aufzug.
3 klaine schaber.
3 stoß benkh sambt den eysen.
1 schlüff stain.
1 march eysen.
2 höbl.
1 bren kholben.
[321r]
1 rohr näber.
1 spatt näber.
1 eysener pündter schlögl.
3 dergleichen hülzerne.
2 trübl.
1 hilzerner schrauff stokh.
2 hänzl penkh.
1 väßl zug.
8 khlöben.
1 zangen.
1 schnitzer.
[321v]
1 eysener zürkhl.
1 stembeyesen.
Aßacher.

4 abgebundtne ganze stärtin.

20 dergleichen unabgebundtene.

15 unabgebundtne halbe stärtin.

10 undterschidliche klaine väßl.

1 neuer secht zuger.

5 schäffer.

3 söchter.

[322r]

3 schöpfen.

60 neue mülch stözl.

29 dergleichen alte.

4 schmalz khübl.

1 füsch wändl.

2 mertter schäfl.

1 ½ clafter²⁶⁵ pinter holz zu halben stärttinen.

50 pandt halbe stärtin raiff.

35 pandt halbe stärtin raiff.

14 pandt pottung räff.

4 füsch glaitter.

[322v]

2 grosse mostpottungen, iede halt 2 stärttin.

33.500 weingartt stökhen.

Schmidt zeug bey der herrsch[aft] Purckh Marburg.

Zwey plaßpalg.

²⁶⁵ Po viru kratica, ki ji ni moč zabeležiti primernege simbola.

Ain ampass.

Ein spör hakhen.

Neun grosse hämmer.

Vier handt häm[m]er.

Drey nagl hämmer.

[323r]

Ain nüedt hammer.

Item ain zwikhl hammerl.

Ain foll gßeng.

Dan ein pugl stempfl.

Drey holl stempfl.

Ain halb rundt stempfl.

Drey hueff stempfl.

Fünff zwerkh mäßl.

Drey schrädt mäßl.

Ain sez stempfl.

Drey augl stempfel.

[323v]

Drey schünn stempfl.

Fünff rundt stempfl.

Vier schliessen stempfel.

Zwey zaichen stempfl.

Zwey rathpör.

Ain rath zangen.

Drey blöch zangen.

Vier khlob zangen.

Siben feuer zangen.

Vier handt zangen.

Ain stokh zangen.

[324r]

Zwey peuß zangen.

Ain pandt zangen.

Acht nagl eysen.

Ein nagl tökhen.

Siben loch rüing.

Ain durchschlaag.

Zwey örr eysen.

Zwey grosse rundte dorn.

Vier handt stempl.

Zwey stemb eysen.

Zwey maul gätter.

[324v]

Ain rech eysen.

Ein gußrechen.

Item ein pukhl eysen.

Mehr ain schrauff stokh.

Ain stöckhl zum nögl richten.

Dan ein lösch nadl.

Ain lösch spütz.

Ingleichen ain feuer hakhen.

Ein klingten zum holz hakhen.

Drey feuer löfl.

Ain feuer rößl.

[325r]

Ain schnöll waag.

Item ein beschlag halffter.

Mehr ain aufzug riemb.

Aülff fählen.

Dan ain plöch schäär.

Zwey näber.

Zwey prembß eysen.

Ain horn raspl.

Ein viereggeter näbinger.

Zwey raif züehen.

Ain zürkhl.

[325v]

Ain faill khloben.

Item ain ross peitschen.

Ain kholl schaufel.

Müll zeug.

So sich bey der obrigen schüff müll befündet.

Drey grosse müll khötten, mit welichen die müll angehenkht.

Mehr zwey grosse stukh khetten.

Ain schub khötten.

[326r]

Zwey prust khötten.

Vier aufwündt khötten.

Sechß spör- und khurze khötten.

Ain lange khötten.

Mehr ain eysener schlögl.

Item ain wendt hagen.

Dan ein eysene höb stangen.

Fünff püll eysen.

Ain zwey spüz.

Ingleichen ain khlampfen.

Fünff beschlagene trüb.

[326v]

Ain nöz truchen.

Mehr ain pottung.

Item ain mit eysen beschlagner görz.

Zwey müll schaff.

Ain mauth mäßl.

Drey peutl.

Ein seuberer.

Zwey eysene stain ring.

Ain aufhalter.

Drey stuben fenster.

Ein tisch.

[327r]

Müll zeug.

Bey der mütteren schöff müll an der Traa.

Drey grosse müll khötten, an welhen die müll hanget.

Zwey prust khötten.

Vier aufwündt khötten.

Ain spör khötten.

Item ain stukh spörr khötten.

Zwey grosse khötten.

Zwey schöff khötten zum anschub paumb.

[327v]

Zwey trübstangen.

Zwey trübpfändl.

Zwey ober eysen.

Vier beschlagene trüb.

Ain eysene höbstangen.

Dan ain nöz truchen.

Item ein görz mit hülzen raiffen.

Mehr ain halber görz.

Vier müllschäffer.

Ain müll mässl.

[328r]

Ain eysener hamer.

Fünff püll eysen.

Zwey zweyspüz.

Dan ain khlampfen.

Mehr ain mauth truchen.

Zwey mill schaufel.

Item zwey eysene windt platen nögl.

Müll zeüg.

So sich bey der lezten schöff müll befindet.

Drey grosse khöten, woran die schöff hangen.

[328v]

Ain stukh von einer tökhen khöten.

Dan ain grosse schub khöten.

Zwey schöff khöten, zum sub baumb.

Vier aufwürdt khöten.

Zwey prust khöten.

Item ain langes stukh khöten.

Drey paar trüb scheüben.

Vier stukh püll eysen.

Ain höbstangen.

Zwey eysene khlampfen.

Ain viereggeter ring.

[329r]

Ain müll görz.

Mehr ain müll mäßl.

Zwey müll schäffer.

Ein eysener handt hammer.

Thorwärtl zeug.

Sechß schaufel.

Ain stech schaufel.

Dan ain eysener rechen.

Zwey reith hauen.

Ain hammer.

Zwey prun khazen.

[329v]

Zwey mertter hauen.

Ain khrampen.

Item ain klieb hakhen.

Zwey flesser stokhen.

Mehr ain spann saag.

Dan ain grosser näber.

Sechß klienere näber.

Zwey paar fues pendter.

Ain springer.

Dan ain taumb stokh.

Item fünff springer.

Ain halßring.

[330r]

Mayr zeug.

Ain neuer mayrwagen.

Zwey dergleichen alte.

Item zwey halb wägen.

Vier schleider khötten.

Vier eggen.

Zwey pflueg sambt aller zuegehör.

Siben zechen anhenkh khötten vor die ochsen.

Fünff müst gabel.

Drey müsst khrampen.

Ain eysene schaufel.

[330v]

Acht hauen.

Mehr ain creuz hakhen.

Zwey bündt khötten.

Zwey spann saagen.

Drey holz hakhen.

Zwey handt hakhen.

Drey näbinger.

Ain alte holz hakhen.

Zwey grosse hötschen.

Item ain hammer.

Ain zangen.

[331r]

Ain eysene holz wökhén.

Vier eysene heu gabl.

Drey schlütten nögl.

Ain merter hauen.

Mehr ain eysener rechen.

Zwey raiff messer.

Ain stemb eysen.

Vier bündt saill.

Ain ofen gabl.

Item ain einprenn pfändl.

Ain hauß wöhr.

[331v]

Zwölff schütt assecher.

Siben zechen sökh.

Ain grosser khupferner khößl.

Mehr ain kharn mit zwey radt.

Zwey schlütten.

Ain übriges beschlagnes wagen radt.

Fünff alte schön, sambt den ringen zu ainen rath.

Ain eysene vorstökh stangen.

Zwey weingarth krampen.

Ain übrig beschlagner halb wagen ohne rath.

[332r]

Ihro *excellenz*[i]^a

hoch- und wollgebohrner herr herr, g[nä]dig hochgebiettundter herr herr
landtshaubtmann in Steyer p[erge].

Euer *excel*[lenzi]^a haben unß beeden unter dāto 26. 9bris [Novembris]
verwichenen [1]689^{iste[n]} jahrs *per decretum* in gnaden aufgetragen, d[a]ß
wür unß nach ableiben herrn Johann Jacoben Khißl graffens zu Gottschee
see[ligen] seines hinterlassenen vermögen zu *inventur* und spör
commissarien sollen gebrauchen lassen. Solhen befelch wür auch also
balden gehors[am] nachgelebt, wie sich dan euer *excel*[lenzi]^a ut A²⁶⁶ mit
mehrern zuersechen haben werden, welchen verlass, vermög an unß unter
dāto 5. Jenner [1]690 ergangenen *decrets*, herrn grafen Ferdinandten von
Trauttmannstorff alß hierzue verordneten herrn gerhaaben wür ihme
völlig übergeben- und eingeantwortet haben.

Weillen dan disses verlasses ein einzige freyller erbin verhanden, und davon
kein *legitima* gezogen wirdt, auch einige schulden hindan nit seint,
sond[ern]

[332v]

herr graff von Trauttmannstorff alle *mobilien* und fahrnussen *in natura* der
freyller erbin khünfftig zu *restituieren* willenß ist, alß haben wür nit vor
nothwendig befunden alle zuschätzen, mithin auch den schätzungs
uncossten zuerspahren. Haben demnach euer *excel*[lenz] wür dise unsere
verrichtungs *relation* gehors[am] hiemit einreichen- und unß anbey zu
behaarlicher gnadt gehors[am] befehlen wollen.

Eüer *excel*[lenz] p[erge] p[erge].

Gehorsambe

Hans Max graff Gäller m[anu] p[ropria].

Jo[hann] Tho[mas] Cäßnedi frei[herr] m. p.

Grätz den 29. Marty

[1]690

[333r]

/

²⁶⁶ Mišljeno »priloga A«.

[333v]

Ihro *excellenz*[i]^{ae}.
[1]690²⁶⁷

22. Aprill

Dem hoch- und wollgebohrnen herrn, herrn Georgen herrn von Stubenberg auf Khapfenberg, herrn zu Guettenberg, Stubegg, Mueregg, Frauenburg, Schallaburg, unndt Sichtenberg, obrist erbschenkhen in Steyer, der röm[isch] kay[serlichen] may[estät] p[erge] p[erge] würllichen N[ieder] O[esterreichischen] gehaimben rath, cammerern, und herrn landtshaubtmann deß hürzogthumbß Steyer p[erge], unßerm g[nä]dig und gebietundten herrn herrn.

Bey²⁶⁸ der canzley zu erhalten. Den 22. April 1690.

Carl Seyfridt Portner
ord[ina]^{ri}

[odtis pečata] [odtis pečata]

[334r]

Zwey neue pflueg rädl.

Acht beschlagne oxsen züetter.

Drey oxsen strügel.

Zwey khüe strügl.

Zwey feuer haggen.

Ain schleüff stain.

Mehr ain stro sengsen.

Ein ganzer tangl zeug.

Zwölff khrautt- und rueben pottungen, so voll.

Zwey dergleichen lähre.

²⁶⁷ Naknaden pripis datuma. Prvotna datacija 21. april 1690.

²⁶⁸ Na drugi strani zavihka pisma. Pripis je naknaden. Gl. v prilogi oz. poglavju 11 objavljene dokumente.

[334v]

Ain hundert und zwölff mülch stözl.

Ain rüehr khübl.

Sehß mülch schaff.

Zwey sichel.

Zwey sengsenn.

Drey hakh parten.

Neun und zwainzig anhenkh khötten for die khüe.

Vüch am mayrhoff.

Erstlich vierzechen türgg[ische] oxsen, so auß den veldt
gebracht worden, a[iner] p[e]r 10 fl ...

140 fl – x – d

[335r]

Fünff und zwainzig khüe.

Zwey khüe stüer.

Zwey ganz junge dutl khölber.

Sibenzechen zaig oxsen.

Drey ainjährige öchsel.

Zwey dergleichen khalben.

Ain und zwainzig grosse nöhr schwein, sambt den r[everen]^{do} pern.

Drey klaine spen fädl.

Dreyzechen r[everen]^{do} möst schwein.

Item drey r[everen]^{do} khüe auf denen weinzödleyen.

[335v]

/

[336r]

I n v e n t a r i u m.

Über die herrschafft Windenau, dät[iert] den 3. Feb[ruar] a'ox: 1690.

[336v]

/

[337r]

Briefliche urkhundten.

Erstlich die *original* berainung der herrschafft Wündtenau, dat[iert] den 28. 9ber [November] a'ox: [1]678.

Dan ein paget schrüfften daß gueth Wündtenau- und die darzue gehörigen gülden *concernierendt*.

Ain stüfft register, auch deren pauern ausstendt.

Wein und traydt zehendt register.

Dan ein *urbar* über daß perkhrecht.

[337v]

Paarschafft.

Daß eingangene stüfftgelt, ist gewesen ... 999 fl 23 x 2 d

Item der völlige zünß und steuer ausstandt ... 1.034 : 9 : 1 ½

Mobillien.

In deß herrn grafen see[ligen] zimmer.

Ain braune pöttspandten.

Mehr ain matrizen.

Zwey haubt khißl.

Ain paunwollene tekhen.

[338r]

Mehr ain schwarze pöttspanten.

Zwey rott parchete matrazen.

Item ain matrazen polster.

Ain rundt täferl.

Dan ein klaines braunes tischl.

Auf der rundt tafl ain gemainer teppich.

Zwölff löderne seßl.

Zünn geschier.

Zwölff zünerne schüßl.

Item zwölff dergleichen täller.

[338v]

Gespunst.

So bey der herrschafft- und denen unterthonnen zum spünen außgeben worden.

Erstlich ist zu hauß reisten gespunen worden 25 ½ #[en] [pfunden].

Apparsten 29 #[en].

Denen pauern zu spünen außgeben rupfen 109 #[en].

Tacht zum khörzen zu spünnen geben 18 #[en].

[339r]

Weinn.

Anno Christi²⁶⁹ [1]687. Frauhämber 6 ½ stärtin, ainem p[e]r 15 fl ...

97 fl 30 x – d

[Anno Christi 1]686. Frauhämber 2 stärtin, 6 ember, a[iner] p[e]r 20 fl ...

[²⁷⁰]

²⁶⁹ Po viru »A^ox:«.

²⁷⁰ Prazno.

[Anno Christi 1]688. Ridtersperger 3 stärtin, ainem p[e]r 20 fl ...	60 fl – x – d
[Anno Christi 1]688. Frauhämber 3 stärtin, ainen p[er] 23 fl ...	69 : – : –
[Anno Christi 1]689. Frauhämber 5 stärtin, ainem p[e]r 25 fl ...	125 : – : –
[Anno Christi 1]689. Ridtersperger 2 stärtin, ainen [339v] ainen ²⁷¹ p[e]r 20 fl ...	40 : – : –
Pergrechter 5 ½ stärtin, ainem p[e]r 15 fl ... Gethräyth. 84 viertl waiz, daß viertl p[e]r 2 fl ...	82 : 30 : – 168 : – : –
103 ½ viertl khorn, d[a]ß viertl p[e]r 1 fl, 30 x ^{er} ...	155 : 15 : –
4 ½ viertl gersten, daß viertl p[er] 1 fl, 30 x ... [340r] 99 ½ viertl habern, d[a]ß viertl p[e]r 54 x ^{er} ...	6 : 45 : – 89 : 33 : –
40 viertl haiden, ain p[er] 1 fl 24 x ...	56 : – : –
2 viertl müschet. 1 viertl himmelthau. Alt undt neuer zinß gethraidt-, forsthabern- und klainrechten ausstandt. 41 schäffl waizen. 48 schäfl khorn. Item 2 görz khorn. 42 schäfl habern. 396 ½ görz forst habern.	

²⁷¹ Podvojitev v viru.

[340v]

2 görz hirsch.

3 frischlingen.

8 lemper.

261 copeiner.

6 hennen.

126 hiendl.

90 ayr.

28 khayß.

16 #[en] haar.²⁷²

Spöckh.

Siben pachen spökh, wögen zusamben 253 #[en].

[341r]

Allerley schweines fleisch unter ein ander, wögt sambentlichen 324 #[en].

Rindtfleisch, wögt 69 #[en].

Acht lä[m]b schmer, wegten 51 #[en].

Pferdt.

Sechß schimmel, so im rüstwagen gebraucht worden, ainen
p[er] 10 fl ...

60 fl – x – d

Gartten zeug.

Sechß schaufel.

Vier hauen.

²⁷² V pomenu: 16 pfunden haar, tj. za 16 funtov [povesem] lanu. Podobno velja tudi v nadaljevanju.

[341v]

Zwey jadt heindl.

Vier spreng khandl.

Ain creuz hakhen.

Mehr ain pelz sägl.

Zwey wurmb schären.

Item zwey näber.

Zwey stemb eysen.

Ain stuz schär.

Zwey hakhen.

Zimmermans zeug.

Ain pandt hakhen.

[342r]

Mehr ain braidt hakhen.

Ain raiff messer.

Zwey latten näber.

Item ain zürkhl.

Ain schaar nögl näber.

Mayr zeug.

Zwey beschlagene wägen, sambt aller zuegehör.

Fünff unter pflueg eysen.

Drey ober pflueg eysen.

Mehr drey aiden mit allen zenten.

[342v]

Drey grosse bündt und straiß khöten.

Vier schleider khöten.

Drey und dreyßig oxsen und r[everen]do khüe khöten.

Mehr drey heu gabl.

Siben müst gabl.

Drey müst khrampen.

Zwey eysene khaill.

Drey holz hakhen.

Vier spann hakhen.

Fünff creuz hakhen.

[343r]

Fünff reuth hauen.

Drey grosse näber.

Ain dergleichen khlainer.

Mehr ain spann saag.

Item ain faill.

Zwey stemb eyßen.

Ain raiff messer.

Zwey hakh scheith.

Siben hauen.

Vier schaufel.

Ain hammer.

[343v]

Sechß jadt heindl.

Vier bindt strikh.

Drey strügl.

Zwey sengßen.

Zwey sichel.

Ain eyßenes stängl zum mauer bröchen.

Item ain schaufel zum merter mahen.

Wüch.

Sechß ochßen, so auß dem lager mit gebracht worden, und türgg[isch]. Viech ist zuverkhaufen, a[iner] p[er] 8 fl ...

48 fl – x – d

[344r]

Zwölff zaig ohsen, zur haußwürthschafft.

Vier dreyjährige galdt ochsen.

Item ain ochß zum schlagen.

Zwey mayrschaffts stür.

Sechß r[everen]d^o khüe, und ain trägendte khalbezen.

Vier zweyjährige ochsen, unndt zwey kalbezen.

Zwey tutl khölber.

Zöchen große r[everen]do nöhrschwein.

[344v]

Item zöchen dergleichen khleine.

Zwey r[everen]d^o schwein pern.

Acht möst schwein.

[345r]

I n v e n t ä r i u m.

Über die herrschafft S[anc]t Nicala,²⁷³ dät[iert] den 4. Feb[ruar] a^ox:
1690.

[345v]

/

[346r]

Gethraydt.

2 ½ viertl gersten, daß viertl p[e]r 1 fl, 30 x ^{er} ... f[acit] ...	3 fl 45 x – d
---	---------------

1 ½ viertl ponnen, d[a]ß viertl p[er] 1 fl, 30 x ...	2 : 15 : –
--	------------

29 viertl hayden, das viertl p[e]r 1 fl, 24 x ...	40 : 12 : –
---	-------------

1 viertl gemischet, p[e]r ...	1 : – : –
-------------------------------	-----------

6 ½ viertl habern, d[a]ß viertl p[e]r 54 x ...	5 : 51 : –
--	------------

5 viertl sürch, d[a]ß viertl •²⁷⁴

8 viertl himmelthau, d[a]ß viertl •

[346v]

Vüch.

Erstlich 8 oxsen, so auß dem veldt mitgebracht worden.

Fünffzechen zaig oxsen.

Mehr fünff galdt oxsen.

Zwey r[everen]d^o galdt khüe.

Drey khalbezen.

Item zwey r[everen]d^o melch khüe.

Dan drey r[everen]d^o möst schwein.

²⁷³ Sic: *Sanct Nicolai*.

²⁷⁴ Nedokončano in s piko označeno po viru. Velja tudi v nadaljevanju.

Siben andere r[everen]d^o schwein.

Zöchen speen väd.

Zwey hundert, siben alte schoff.

[347r]

Sechs und sibentzig junge schoff oder lemper.

Acht neu geworfene lemper.

Vier türgg[ische] gaiß.

Zwey soliche pökh.

Siben haimbische gaiß.

Gfliglwerch.

Zöchen gennß.

Zwey und zweynzig änten.

[347v]

Mayr zeug.

Drey beschlagne fuhrwägen mit aller zuegehör.

Zwey pflueg mit aller zuegehör.

Zwey eggen mit 58 eysenen zenten.

Item zwey wagen saill.

Mehr zwey lange wagen khötten.

Vier schleider khötten.

Siben und zwainzig viech khötten.

Sechß beschlagene oxsen zieter.

Zöchen oxsen joch.

[348r]

Ain eyßene wurff gabl.

Mehr ain eysener khrampen.

Vier müst gabl.

Zwey müst khrampen.

Ain haun.

Item zwey rueb hakhen.

Ain eyßene streu gabl.

Dan ein stro senßen sambt dem stuell.

Zwey ofen gabl.

Ain alte spann saag.

Ain näbinger.

[348v]

Mehr ain raiff messer.

Ain schrauff stokh.

Zwey holz hakhen.

Item ain span hakhen.

Neun getraidt glaiden.

Siben wasser schaff.

Fünff khraut pottungen.

Ain pach muelter.

Dan ein schlüff stain.

Ain pöttspandten.

Mehr ain alte khibl.

Ain alte truchen.

[349r]

Vierzig stözlen.

Sechß schäffer.

Vier söchter.

Ingleichen vier mülch reinen.

Item vier khäß mödl.

Zwey stemb eysen.

Ain näbinger.

Mehr ain riehr khibl.

Ain süb.

[349v]

/

[350r]

/

[350v]

/

[351r]

I n v e n t a r i u m.

Über die herrschafften Haimbfeldt undt Farmgraben, so den 5.
Feb[ruar] a^ox: [1]690 durch obbenenthe herrn herrn *commissarios*,
ordentlich *inventiert* undt beschriben worden.

[351v]

/

[352r]

Briefffliche urkhunden.

N[umer]º 1. Haupt *urbarium* über die herrschafften Haimbfeldt und
Fahrngraben, ungeförtiget, dat[iert] [1]668.

[Numero] 2. Item ein neues haubt *urbar* über obgedachte beede herrschafften gerichtet, auch ungeförtiget, dat[iert] [1]678.

[Numero] 3. Dan ein altes *prothocoll*, darinen alle *inventaria* deren unterthonen begrüffen, *de a*°x: [1]635.

[Numero] 4. Ein anders *prothocoll*, darin die *inventarien* zur zeith des herrn Thurner eingetragen *de a*°x: [1]669.

[Numero] 5. Mehr ein *urbar* über die herrschafft Haimfeldt *de a*°x: [1]632.

[352v]

N[umer]° 6. Pergrechts *urbar* von der herrschafft Haimbfeldt *de a*[nn]° [1]635.

[Numero] 7. Alteß *prothocoll*, worinen *inventarien* und andere vergleichß handlungen eingetragen.

[Numero] 8. *Extractl* eingepfendter gülden von der herrschafft Lornberg.

[Numero] 9. *Extractl* der gült Farngraben, dabey etliche *specificationen* der soldaten durchzüg von [1]657.

[Numero] 10. Item ein schätzung über daß guett Fahrngraben.

[353r]

N[umer]° 11. Ein paget unterschiedlicher wüldtpahns berainungen der herrschafft Haimbfeldt.

[Numero] 12. Mehr ein paget etlicher alter pettzötlen.

[Numero] 13. *In simili* unterschiedliche alte zueschreiben an die graff Khollonitsische herrschafft Freyberg.

[Numero] 14. Abermahlen unterschiedliche zueschreiben an die herrschafft Rieggerspurg.

[Numero] 15. Ein neues stüfft- und handtbuech biß auf d[a]ß [1]692. jahr eingerichtet.

[Numero] 16. Ein neues stüfft *urbar* über die Gerischen

[353v]

gülden *de A^ox*: [1]676 biß [1]679 gerichtet.

[Numero] 17. *In simili* ein neues stüfft *urbar* biß [1]692, Haimbfeldt und Fahrngraben betrefendt.

[Numero] 18. Handtbuech und *urbar* über erstgemelte herrschafften von 1675 biß [1]679.

[Numero] 19. Item ein dergleichen handtbuech unnd *urbar de a^ox*: 1675.

[Numero] 20. Ein *fascicul* Rindtische schrüfften.

[Numero] 21. *Original* vertrag etlicher, zwischen d[eren] herrschafft Haimfeld- und Reggerspurg schwebenden strüttigkeiten, und außweßlung etlicher pergholden, dat[iert] den 20. May [1]675.

[354r]

Paarschafft.

Erstlich daß stüfft gelt so eingangen mit ... 1.181 fl 24 x 3 d

Item der völlige zünß und steuer ausstandt mit ... 810 : 32 : 3 ½

In simili die ausstendtige khauffrecht- und 10te pfening
biß endte [1]689 ... 176 : 12 : 2

Der richtige pergrecht ausstandt in gelt biß [1]689
tragt auß ... 334 : 23 : 1

Dan die unrichtige pergrecht ausständ bringen ... 140 : 10 : 3

[354v]

Silber geschmeidt.

Ein güeß bökh sambt der khandl, wögt 7 march, 14 loth.

Zwey viereggete tafel leichter mit denen pfifferlingen, wögen 5 march und 4 loth.

Dan in einem bestökh zwölf pair messer und gabl, auch sovil löfl.

Item zwey salz väßl, wögen 15 loth und 2 quintl.²⁷⁵

²⁷⁵ Sic: *qvintl*.

[355r]

Capellen ornat.

Ain vergulter kölch sambt d[er] *paten*.

Item ain silbernes crucifix.

Drey neue mößgewänder.

Vier dergleichen alte.

Zwölff kölch tüechl.

Drey corporall.

Neun corporall taschen.

Mehr drey *purificatorien*.

Vier alben.

Drey *humeral*.

Vier altar tiechl.

Zwey neue- und 2 alte überleg.

[355v]

Siben rökh vor unser liebe Frau, mit sovillen kindl rökhlen.

Vier *antipendia*.

Siben altar pölster.

Ain neues- und ain altes mößbuech.

Fünff *salvet* zum opfer kändlen.

Item ain türgg[isches] fazeleth.

Ein gelb agstainener rosenkhranz.

Ain par zünene opfer kändl sambt dem darzue gehörigen täzerl.

Mehr ain glosernes opfer kändl.

Ain altar glögl.

[356r]

Dan ein mößinger weichbrun khößl.

Drey mössinge lampen.

Sechß mössinge leichter.

Zwey grosse hilzerne leichter.

Zwey mitere Frauen bilder in schwarzen ramben.

Mehr zwey kienere bild[er] mit schwarzen ramben.

Item zwey silberne bild[er] mit schwarzen ramben.

Sechß bilder in braun ramben.

Zwey klaine bilder mit schlechten ramben.

Zwey bilder mit gulden ramben.

[356v]

Zwey bilder in blau- und vergulten ramben.

Ain vergultes heyligthumb khästl.

Ein Jeßus kindl auf den creuz ligendt in einer blauen ramben.

Ain creuz mit böhaimbischen stainern versezt.

Acht bluemb puschen, deren vier kliener, die andern aber greser seint.

Vier schwarze tüeher.

Ain groß Paßauer bildt.

Unser lieben frau *litaney* in einer tafel.

Zwey eysen- und vergulte wandt leichter.

[357r]

Ain tafl worauf die *canones*, in einer weisen ramben.

Evangelium Sancti Joannis.

Ein pargemeenes Frauen bildt in schworz baister ramben, mit der alten frauen gräfin Anna Maria Khißlin see[ligen] wappen.

Zwey blaue täfelen, worauf von bildthauer arbeith vergulte Frauen bildtlen sein.

Ain von silber- und golt gestikhtes trichl, worinen *reliquien* deren 11.000 h[eiligen] jungfrauen.

Item ain evangeli buech.

[357v]

Mobillien.

Alß.

Spällier.

Von rotten leder silber und vergulte spällier, zöchen stukh.

Niderländische spällier, sechß stukh.

Blau- und vergulte spällier, neun stukh.

Rott-, grien-, auch silber und vergulte fünff- und zwainzig stukh spällier.

Mehr zechen stukh blau und vergulte spällier.

[358r]

Item neun stukh rott und blau auch vergulte spällier.

Dan zwölff stukh grien undt vergulte spällier.

Silber- und guldene spällier, neun stukh.

Klain gestreiffte spällier, sechs stukh.

Drey spieg, worunter ain glaß brochen.

Ein wandt uhr in einem schwarz baisten khästl.

In der rüst cammer acht stukh allerley klaine spällier.

[358v]

Töppich.

Drey braun tiechene teppich mit rotten franßen.

Sechß zitterone farb und weiß gestreiffte töppich.

Zwey klaine türgg[ische] teppich.

Ain altes tisch löder.

Mehr ain alter türgg[ischer] teppich.

Item ain türgg[isches] teppich.

Ain gestreiffter neuer teppich.

Dan ein alter türgg[ischer] teppich.

Ain grien trübsameter teppich.

[359r]

Vier cartißene fenster fürhäng.

Zwey blau leinwathe alte dergleichen fenster fürhäng.

Bilder.

Drey *contrafe* bülder.

Zwey dergleichen andere.

Item zwey stukh der kayßer, und die verstorbene kayserin.

Neun alte bülder.

Fünff *illuminierte* landt kharten.

[359v]

Vier frucht- und kuchel stukh.

Deß jezigen königs in Ungarn *contrafe*, in einer vergulden ramben.

Deß alten graff Khißl, und auch des Zwikhl *contrafe*.

Ain *samaritan*, wie er den verwunten auf der strassen bedienet.

Item ain steyerisch- und ain ungarische landt kharten, in braunen ramben.

Neun haydtnische *contrafe* bülder.

Deß kayßer- und der jezigen kayserin *contrafe*.

[360r]

Mehr ein *contrafe* des alten herrn grafen Khißl.

Zwey bilder, der tag- und die nacht genendt.

Fünff grosse stukh, die fünff sün deß menschen.

Dergleichen fünff solche klienere.

Der freille gräfin *contrafe*.

Acht stukh geistliche bülder.

Sechß frucht stukh.

Die schlacht bey *Gran*.

Die vier jahrs zeiten mit frichten zusamb gesetzt.

[360v]

Auf ainem stukh drey *courtisanen*.

Die zwölff monather deß jahrß in sovillen stukhen.

Daß gschloß Haimbfeldt, abgemahlen.

Zwey stallan²⁷⁶ *contrafe*.

Item zwey sodomitische stukh.

Sechß ablanglete schlachten, ober die fenster gehörig.

Ain großes stukh, darauf d[a]ß ganze gestüett, *contrafet*.

Acht hoche stukh spällier bildter.

Mehr auf holz ain naterin *contrafe*.

[361r]

Ingleichen ainer spinerin *contrafe*, auch auf holz.

Fünff spänische wendt, worunter zwey im zimmer anstatt aines verschlags aufgespannet seint.

²⁷⁶ Mišljena je upodbitev dveh konjev, žrebcev. Prim. z zapisom na foliju [383r], rubrika »Gstieth« (tj. konjušnica).

Pötthgewandt.

Drey parchete föder pötter.

Vierzechen zwilchene föder pötter.

Zechen andere gemaine föd[er] pötter, worunter ain zimblich lähres.

Vier parhete haubt pölster.

[361v]

Allerley andere- und alte haubtpölster, drey- und vierzig.

Drey parhete haubt khüß.

Mehr andere gemaine haubt khüss, zwölf.

Klaine magen khüßl, drey.

Ain braune parchete matrazen.

Dergleichen ain blau parhetene.

Dan ain blauer parchetener haubt matrazen polster.

Grien leinwathene matrazen, aine.

Ain gestreiffte matrazen.

[362r]

Mehr ain klaines mäträzl mit genß födern.

Ain haubt pölsterl.

Item ain weiß abgenätte paunwollene matrazen.

Von roßhaar ain matrazen polster.

Sechß gemaine matrazen.

Zwey gemaine dergleichen pölster.

Sechzechen leinwathe dekhen.

Acht türggische tekhen.

Ein blau gestreiffte matrazen von roßhaar.

Ain dergleichen polster.

[362v]

Dan ain blau dafete tekhen, mit ainem rott atleßen blath.

Ain blau dafete alte tekhen.

Item ain persiänische tekhen.

Von terzenell ain golt gebluembte tekhen.

Ain weiß englische tekhen.

Mehr ain weiße *copert* tekhen.

Vier khozen.

Zwey lumpä khozen.

[363r]

Leingewandt.

Vierzechen paar reüstene leylacher.

Neun und zwainzig paar rupfene leylacher.

Achtzechen damaschgene tüschtieher.

Dreyzechen duzet dergleichen damaschgene tisch *salvet*.

Zwey und zwainzig damaschgene handttüecher.

Ain und zwainzig grobe leinwathene tischttüecher.

Neunzechen leinwathe handttieher.

Vierzechen täller tüecher.

[363v]

Dreyzechen khüss züechen.

Vier duzet leinwathe tisch *salvet* vor die leüth.

Sechzechen weiß leinwathene fenster fürhäng.

Mößing.

Sechß mößinge leüchter.

Drey merscher von mössing, deren der gröste mit einen eysenen steßl.

Ain mößinge pfanen.

[364r]

Kupfer.

Drey eingemauerte khupferne khößl.

Ein zimblech brochner überheng khößl.

Zwey zerbrochene höfen khößl, so im mayrhoff gebraucht werden.

Item ain klainer höfen khößl mit einem eysenen pogen.

Mehr ain salz khößerl.

Dan ein prandtwein khößl sambt den huet.

Ain alte turten pfann.

Vier schmalz khößl.

[364v]

Ain khüell khößl.

Ingleichen ain khupferne wein flaschen, so drey halbe haltet.

Mehr aine, so vier viertl halt.

Zwey khupferne turten schüßl.

Ain grosse khupferne wasser khandl mit einer mößingen pippen.

Zinn geschier.

Vier und zwainzig grosse zünerne schißl, worunter drey zerrenth, wög[en]
92 ½ #[en] [pfunden].

Zwölff alte khlaine zünerne schüßl,

[365r]

deren nur 2 gueth, die andern alle zerrenth, wögen 21 #[en].

Fünff und dreyßig dergleichen täller, wögen 49 #[en].

Zwey zünerne flaschen, deren aine drey-, die andere aber nur ain viertl haltet.

Item ain andere viertl flaschen.

Drey zünerne pren kholben, sambt denen huetten.

Zwey zünerne r[everen]do nacht geschüer.

Ain ablangetes zünes handtbökh sambt der kandl.

Dan ein d[er]gleichen rundtes handbökh sambt der kandl.

[365v]

Vier neue blöchene leichter.

Ain blöchenes rübeysen.

Mehr ain blohenes r[everen]d^o nachtgeschüer.

Mäiolkhä gschier.

Ain *maiolica* handtbökh sambt d[er] kandl.

Zwey grosse *maiolica* milch schallen.

Sechß weisse *confect* schallen.

Ein dergleichen salz väßl.

Item ein putter müelterl, so brohen.

Mehr ain porzellannes handtbökh sambt der kandl.

Im khasten auch allerley trünkhglöser.

[366r]

Eyßen geschier.

Zöchen groß-, mütter- und klaine eysene pfannen.

Ain fueßete pfannen, so unbrauchsamb.

Dan ain grosser feuer schragen mit zweyen feuer rossen.

Zwey klaine feuer roß.

Item drey klaine feuer roß.

Zwey schüer haggen.

Ain herdtschaufel.

Siben dryfüeß.

Sechß pradtspüeß.

Zwey schöpf- und fämb löfl.

[366v]

Drey schlechte hakhpärtl.

Ingleichen drey fleisch gabl.

Mehr drey pratt resch.

Zwey fleisch hakhen.

Ain paumb schöller.

Item ain eysener fleisch ring.

Dan ain eysene schnöll wag, so fünff centen außwögt.

Ain dergleichen schall waag mit 16 ½ #[en] gewichtern.

Zwey fleisch haggen.

Ain hakh parten.

Mehr ein eysene schöpf pfanen.

[367r]

Drey eysene pastetten blöch.

Zwey paar eysene cammin feuer roß, dabey khein schüerhaggen noch schaufel.

Eysen, stachl, nögl, unndt pley.

Sechß centen, 21 #[en] wagen schünn.

Ain und funffzig pfundt rambeysen.

Fünff centen, 25 #[en] gätter eysen.

Zwey hundert pfundt hueff schrett.

Zwey centen, 78 #[en] schmalles ringeysen.

[367v]

Ain centen praittes ring eysen.

Zway und ain halben centen khlobstangen eysen.

Vier grosse thor pendter, wögen ain centen und 29 #[en].

Ain centen, 71 #[en] späch ring eysen.

Drey und sibentzig pfundt ganzes raiff eysen.

Ain centen, 90 #[en] schließeysen.

Item ain grosse flamb stangen, so wögt 75 #[en].

Mehr ain centen stachel.

Drey centen, 15 #[en] pley.

[368r]

Khreüzer-, pfening- und zweyer nögl wahren, 300.

Latten nögel, 4.300.

Schaar nögl, 4.200.

Schündtl nögl, 17.000.

Rüstung.

Sechß metallene stukh mit ihrem *laveten*.

Ain klaines metalles stükhl sambt den *lavetl*.

[368v]

Item ain eysenes stukh mit gehöriger *laveten*.

Zwey klaine eysene stükhl auf rott angestrichenen *laveten*.

Ein metallener feuer merscher.

Fünff khugel röhr, so in deß grafen see[ligen] zimmer gewesen.

Ingleichen zwey lange flindten.

Mehr vier pulver flaschen.

Neun toppelhaggen ohne schloß, worunter einer zersprengt.

Neunzechen toppelhagen mit schlössern.

Ain hundert fünffzechen muschqueten.

[369r]

Drey feuer röhr mit mößingen leuffen.

Neun zogne röhr, darunter zwey fürnembe.

Ain wällische flindten.

Mehr ain schrett rohr mit einem eysenen schafft.

Vier und dreyßig andere glate feuer röhr.

Ain carbiner.

Vier alt vätterische pistollen, worunter aine ohne schloß.

Item vier lange- und ain khurze pistoln.

Acht und zwainzig helleparten.

[369v]

Ain khnöbl spüeiß.

Fünffzechen khüriß mit brust und ruggen stukhen auch *cargeten*.

Zwölff panzer.

Drey trumbl, darunter nur die klaine guet ist.

Ain par hörpauken, d[eren] eine lukhet.

Ein eysener pusikhän.

Mehr ein tollich mit einem vergulten creuz.

Zwey fecht tollich.

Sechß altvätterische eyserne tschärgän.

[370r]

Vier und funffzig altvätterische pulver flaschen, und patron taschen.

Zwey mößinge khugel mödl, der grösseren.

Item zwey andere eysene kugl mödl.

Zwölff schlacht schwerter, darunter eines brochen.

Sibenzechen degen.

Sechß krumpe sau zendt mit säbl khlingen.

Siben alte wöhr geheng.

Sechtzig päntelier.

Drey gemaine spanner.

[370v]

Zway lanzen.

Vierzechen morgenstern.

Acht und zwainzig buschen lundten.

Löder.

Fünff und zwainzig oxsen heüdt.

Vierzechen r[everen]d^o khüe heüdt.

Zwainzig khalb fell.

Acht ross heüdt.

[371r]

Weinn.

In dem gschloß keller.

Anno Christi²⁷⁷ [1]688. Haimfelder bau weinn 9 ½
stärtin, ainem p[e]r 15 fl ... f[acit] ...

142 fl 30 x – d

²⁷⁷ Zapis po viru »A'ox:«. Velja tudi v nadaljevanju.

[Anno Christi 1]689. Haimfelder bau wein 8 stärtin,
ainem p[e]r 15 fl ... f[acit] ... 120 fl – x – d

[Anno Christi 1]689. Zechendt wein 4 ½ stärtin, ain
p[e]r 13 fl ... f[acit] ... 58 : 30 : –

Stainberg keller.

[Anno Christi 1]686. Luettenberger 1 ¾ stärtin, ain
p[e]r 30 fl ... f[acit] ... 52 : 30 : –

[Anno Christi 1]687. Luettenberg[er] 1 ¼ stärtin, a[in]
p[e]r 20 fl ... f[acit] ... 25 : – : –

[371v]

Anno Christi [1]688. Luettenberger 4 ¼ stärtin, ain p[e]r
30 fl ... f[acit] ... 127 : 30 : –

[Anno Christi 1]689. Luettenberger 3 stärtin, ain p[e]r
25 fl ... f[acit] ... 75 : – : –

[Anno Christi 1]687. Radtkherspurger 1 ½ stärtin, ainen
p[e]r 28 fl ... f[acit] ... 42 : – : –

[Anno Christi 1]688. Radtkherspurger 3 stärtin, ain p[e]r
30 fl ... f[acit] ... 90 : – : –

[Anno Christi 1]689. Radtkherspurger 3 ½ stärtin, ain
p[e]r 26 fl ... f[acit] ... 91 : – : –

[Anno Christi 1]687. Rotter Marburger ¼ stärtin, p[e]r ... 4 : – : –

[Anno Christi 1]688. Fahrngraber 2 stärtin, ain p[e]r 15 fl 30 : – : –

[Anno Christi 1]688. Rotter Haimfelder ¼ stärtin, p[e]r ... 4 : – : –

[372r]

Gethräyth.

120 viertl waizen, daß viertl p[e]r 1 fl, 30 x ... 180 : – : –

35 ½ viertl waiz hinterich, daß viertl p[e]r 45 x ... 26 : 37 : 2

89 ½ viertl khorn, daß viertl p[e]r 1 fl ... 89 : 30 : –

32 viertl gersten, d[a]ß viertl p[e]r 1 fl ... 32 fl – x – d

23 viertl ponnen, daß viertl p[e]r 1 fl, 30 x ... 34 : 30 : –

12 viertl hürsch, daß viertl p[e]r 1 fl ... 12 : – : –

[372v]

27 ½ viertl haiden, daß viertl p[e]r 45 x ... 20 : 37 : 2

108 viertl habern, daß viertl p[e]r 42 x ... 75 : 36 : –

3 viertl haar linßet, aines p[e]r ... 4 : 30 : –

Greißl werch.

5 viertl, 1 mäßl arbeßen.

1 viertl, 4 mäßl zugger arbeßen.

1 viertl, 7 mäßl küchern.

[373r]

6 viertl ponnen.

6 viertl, 6 mäßl pfennich greiß.

6 mäßl hürsch greiß.

2 viertl, 2 mäßl lünßen.

Mell.

13 viertl roggeß mell.

14 viertl haideß mell.

5 viertl stupp mell.

Spöckh.

Vier bachen alter spökh.

[373v]

Schmalz.

Ein khübl schmalz, wögt sambt d[er] tärä 165 #[en], die tärä wegt 25 #[en],
bleibt also schmalz 140 #[en].

Item ain khübl, wögt 105 #[en], die tarä halt 20 #[en], bleibt also in schmalz 85 #[en].

Mehr ain khübl, wögt 70 #[en], die tärä mit 15 #[en] davon, wögt also d[a]ß schmalz 55 #[en].

Gefligl werch.

Sechzechen indiänische stukh.

Funffzig copauner.

[374r]

Ain und zwainzig änten.

Acht und vierzig hennen.

Sechß hannen.

Khlainrechten ausstandt.

58 viertl zünß habern.

366 zünß- und berg copaun.

350 zünß hienner.

712 zünß ayr.

[374v]

Holz undt andere haußfahrnussen.

Fünff rundt tafel.

Aülff tisch.

Zechen dergleichen klienere.

Ain grosser stainener tisch.

Item ain schwarz gepaistes pröttspüll tischl.

Ain schenkh khasten.

Zwey grosse lange tisch.

Mehr ain grosser schreib tisch.

Dan ain tisch.

Zwey neue tisch mit stainern taflen.

[375r]

Ain schwarz gepaiste pöttspandten.

Item ain klaines braunes pöttspäntl.

Ein grosse himmelpött spanten mit gebluembten sameten fürhängen.

Mehr ain schwarz gebaiste himmel pött spandten mit türkhisch gebluembt[en] leinwathen fürhängen.

Ain und dreyßig andere gemaine pöttspandten.

Allerley lähn- und handtlähn seßl, ain und sibentzig.

Sechß blau samete alte seßl.

[375v]

Drey hoche grien trübsamete lähn seßl.

Sechß dergleichen nidere.

Neun klaine lähn seßl.

Ain schwarz baistes khästl.

Item ain grien- und ain brauner khasten.

Zwey klaine khästl.

Drey gemaine- und braune khasten.

Mehr drey alte khästen.

Sechß truchen, d[eren] theilß alt.

Ain neuer grosser gewandt khasten.

[376r]

Dan ain neue braune truchen mit drey khesten.

Ain gemainer arzney khasten.

In fleisch gewölß ain brauner und ain weiser khasten.

Ingleichen ain alter kheller khasten.

Zwey wösch truchen, worin die wösch hin- und wid[er] geschikhet wirt.

Fünff greiß truchen, d[eren] eine alt.

Ain speiß truchen.

Mehr ain gewölbte truchen.

Ain handt müllen.

[376v]

Ain neue roll.

Siben spün röder.

Drey khraut scharben.

Zwey große traidt reüttern mit doppelten böden.

Ain eysene getraidt reitter.

Item ain süb.

Zwey täkhen.

Drey trättene latern.

Sechß haar hächel.

Drey r[everen]d^o leib stüell.

[377r]

Jäger zeüg.

Vierzüg stukh haaßen nöz, deren die helfft neu- und die and[ere] helfft alt.

Ain fisch tragl.

Item ain sez garn.

Mehr ein fisch wadt.

Zwey gestrikhte füschen reischen.

Ain hoch nez.

Zwey raiff nez.

Dan zwey rebhiennern pern.

Zwey unprauchsambe fünkhenwendt.

[377v]

Garthen zeug.

Fünff hauen.

Drey der gressern jadt hauen.

Zwey eysene rechen.

Ain gartten schäär.

Zwey scher schaufel.

Vier stech schaufel.

Zwey sez eysen zum puxpaumb.

Vier blöchene alte sprüz kendl.

Zwey klaine jadt heindl.

Ain khrumpes baum messer auf ainer stangen.

Ain zangen.

[378r]

Ain neue 40 claffter lange gartten schnur.

Neun säkhl zum sämmelwerch.

Zöchen dergleichen alte.

Zwey doppelte baum scharen.

Ain spann saag.

Item ain hötsch.

Mehr ein wurmbeschär.

Ain wagen hauen.

Zimermans zeüg.

Zwey fueg höbel.

[378v]

Drey schürff höbel.

Ain leisten hobel.

Zwey zug sagen.

Ain neue spann sag.

Zwey braidte zimmer hakhen.

Item zwey amkhen eysen.

Mehr ain pandt hakhen.

Ain handt hakhen.

Dan ein texl.

Ingleichen ein scheib hakhen.

Zwey grosse näbinger.

[379r]

Ain läting näbinger.

Zwey näbinger zum prun röhren.

Ein schnur sambt dem vaß.

Mehr ain große fällen.

Item ein neue klaine fällen.

Zwey grosse stembeysen.

Ain eyßene wümkhel mass.

Vier zimmer khlampfen.

Dan ain zwerch hakhen.

Ingleichen ain schlüff stain.

[379v]

Pintter zeüg.

Drey raiff messer.

Fünff khrump eysen.

Drey raiff zieher.

Ain texl.

Zwey poden schaber.

Vier zürkhl.

Zwey spann saagen.

Ain neue zug saag.

Drey poden sagen.

Zwey höbel.

Mehr ain klieb khlingen.

Zwey rindt hakhen.

[380r]

Ain außzügl.

Item ain rohr näbinger.

Zwey tipl näbinger.

Mehr ain spaten näbinger.

Dan ain hieng näbinger.

Vier platt raiff.

Fünff schrauff raiff.

Acht boden khlampfen.

Zwey portten.

Ain hötsch.

Ingleichen ain pündt hakhen.

Vier stoßpenkh sambt den eysen.

[380v]

Ain schlüff stain.

Mehr ein pren kholben.

Dan ain eyßener schlögl und trübl zum vollwerchen.

Aßacher.

Vierzechen ganze und halbe unabgebundene stärtin.

Drey dergleichen grössere vaß.

Item drey neue fisch glaidter.

[381r]

Schmidt zeug.

Ain großer neuer ampaß.

Vier große verschläg hämmer.

Drey werkh hämmer.

Item ain nagl hammer.

Sibenzechen feuer zangen.

Zwey stoch zangen.

Ain plaß palg.

Zwölff spann ring.

Mehr ain feuer roß.

Ingleichen ain löschwadl.

Dan ain schüerhaggen.

Ain feuer löfl.

[381v]

Vierzechen groß- und klaine failen.

Ain lösch spieß.

Dreyßig stempl- und schretl.

Item ain khollmesser.

Mehr ain spör haggen.

Acht handt mätzl und stempfl.

Ein eyßene prembesen.

Zwey maul gätter.

Sechß nagl eysen.

Ain schrauff stokh.

Funffzechen aug eysen.

Ain beschlag halfftern.

[382r]

Ingleichen ain nagl tökhen.

Zwey ess eysen.

Ain ratt parer.

Sechß loch ring.

Zwölff stukh seng eysen.

Mehr ain ramb eysen.

Item ain anheng schloß.

Dan ain alte peiß zangen.

Ain neue eysen schär.

Zwey aufzug riemb.

Zwey riembene grosse bauch gurtten.

[382v]

Züegler zeug.

Drey hauen.

Zwey paar eyßen.

Mehr zwey mödl.

Stainprecher zeug.

Zwey schlögl.

Item zwey eysene stangen.

Drey eyßerne khaill.

[383r]

Gespunst.

Reisten sechzig pfundt.

Aparsten ain hundert vierzig pfundt.

Rupfen zwey hundert neun pfundt.

Gstieth.

Erstlich ain fliegenträffendter stallan, der Hainfelder genandt.

Dan ein falbe thönische stuetten, so pärig ist.

Ingleichen ein fliegenträffendte

[383v]

trägendte stuetten, die Hainfelderin genandt.

Ingleichen ein geschimelte trägendte stuetten, die Alte gräfin [genannt], in 7ten jahr.

Mehr ein geschimelte trägendte stuetten, 5 jährig, die Junge gräfin genandt.

In simili ein geschimmelte stuetten, so nit pärig, die Niderlenderin [genannt].

Item ein braune trägendte Carst stuetten, so an ainen aug blindt.

Ein neapolitanische geschimelte stuetten, so tragendt.

[384r]

Abermahlen ein weiße stuetten, so nit pörig, die Gronin genandt.

Die rappete *Auditorin*, so zweifelhaftig tragendt.

Fliegentraffendte parige stuetten, die Rebellerin benambhet.

Dan ein braune stuetten, die Haßin [gennant], so tragendt.

Ein weiße alte pärige stuetten, die Prelatin genandt.

Item ein braune tragendte stuetten, die Alte Tändtlerin [gennant], so bey 20 jahr alt ist.

[384v]

Mehr ein schwarz braune unpärige stuetten, die Hizig genandt.

Ingleichen ein schwarz braune stuetten, so unpärig, die *Mirandolin* [gennant].

Item ein weiße stuetten, die Ottlin [gennant].

Dan ein braune unpärige junge Carst stuetten.

Ein geschimeltes stüetl, die Croatin [gennant], in 5ten jahr.

Die braune junge Tändtlerin, in 5 jahr alt.

Braunes 4-jähriges stüetl, die Junge Tyrollerin [gennant].

[385r]

Schwarz rappete stuetten, die junge von der hainfelderischen art.

Ein braune tragendte stuetten, die Müllerin genandt.

Die braune seravische²⁷⁸ stuetten.

Dan die braune Gestiettmaisterin.

Ein geschimelte stuetten, die Späningerin, in 3ten jahr.

Mehr ein geschimelter wallach, in 4ten jahr.

²⁷⁸ Po viru »S/s-erauische«.

Item ein fuxeter wallach, in 4ten jahr.

Ingleichen ein brauner wallah, in 6ten jahr.

[385v]

Mehr ein brauner wallach, in 5ten jahr.

Dergleichen ainer in 4ten jahr.

Fühler.

Ein fälchl, von der Müllnerin.

Liecht braunes stüetl mit einem bläßl von der Gronin.

Dan ein schwarz stüetl von der hainfelderischen art.

Item ein liecht braunes hengstl von der von Gerä.

[386r]

Ein schwarz stüetl von d[er] Marburgerin, Pingl genandt.

Ein falches stuett füll, von der thönischen stuetten.

Mehr ein fuxetes hengstl, von d[er] Carst stuetten.

Item ein braunes stuett füll, von der *Auditorin*.

Dergleichen ein braunes stuett fill, von der Trentschä.

Pferdt.

So auß dem gestüett zuverkhauffen.

[386v]

Ein braune 16-jährige stuetten, so unpärig, die Trentscha,
p[er] ...

4 fl – x – d

Der blindte falch, p[er] ...

7 : – : –

Dan ein töbige stuetten, undt ain füll, p[er] ...

26 : – : –

Braune *Inzägin*, p[er] ...

14 : – : –

Mer ein rodt schimel, d[er] Trogoner genendt, p[er] ...

15 : – : –

Ein rappete tollfueßete stuetten von der hainfelderischen art,
p[er] ... 10 : - : -

Die rappete gällerische stuetten ... 20 : - : -

[387r]

Ain weiße stuetten, die Sporerin, p[e]r ... 6 : - : -

Dan vier pferdt, so dem wurmb haben, p[e]r ... 20 : - : -

Stahl zeug.

Zwey roß khozen.

Vier parm halfftern mit khöten.

Ain reidt zaumb.

Item ain paar blendten.

Drey tumbl sätl.

[387v]

Zwey reidt sätl.

Ingleichen zwey reidt sätl, einer mit einem grien-, der and[ere] mit einem
weixl braun sameten siz.

Item ain alter gemainer satl.

Ein par mössinge steig bigl.

Dergleichen ain par eyserne.

Drey alte mundtstukh.

Zwey alte schlütten khombeter ohne geschier.

Ein schell khranz mit 15 zerbrohnen schellen.

[388r]

Zwey außgemusterte alte gutscher geschier.

Siben alte zaumb, worunter auch capizäm und maul khorb verstandten.

Fünff gefaste capizäm, so d[er] gestüett maister in handten hat.

Drey alte puz zeug.

Ain reittern.

Beschell zeug mit aller zuegehör.

Item ain mössinger merscher.

Vier fuehr zaumb.

Zwey alte geschier sambt denen khumbetern.

[388v]

Ain gestüett gloggen.

Zwey fuehr wägen.

Ain alte post calleß.

Mehr ain alter schlütten.

Item ain roß tekhen.

Schaffer zeug.

Ain stain krampen.

Ingleichen ain creuz hauen.

Zwey nez khrampen.

Vier eyserne haar riffel.

[389r]

Ailff beschlagne äden mit eysernen zennen.

Zwainzig weingarth hauen.

Mayr zeug.

Zwey beschlagene fuehr wägen.

Item zwey beschlagne straiff wägen mit 2 raten.

Ain pflueg mit aller zuegehör.

Vier guette khötten.

Mehr ain lange wagen khotten.

[389v]

Drey khurze wagen khötten.

Item drey wagen saill.

Zwey eyserne wögen.

Ain zimmer saag.

Dan ein zerbrochne spann saag.

Drey holz hakhen.

Zwey hötsch.

Mehr zwey näbinger.

Ain stokh hakhen, so brohen.

Zwey raiff messer.

Ain texl.

Vier eyserne joch sprüßl.

[390r]

Vier rueb messer.

Drey müst khrampen.

Sechß müst gabl.

Ain stemb eysen.

Item sechß beschlagene oxen züetter.

Zwölff oxen joch.

Vier eysene wurff gabl.

Ain neue latern.

Achtzechen oxen khötten.

Drey und vierzig r[everen]d^o khüe-, stür, und khölber khötten.

Ain feuer gabl.

[390v]

Ain tisch.

Drey neue groß tücher.

Item drey süchel.

Ain schnidt stuell sambt der sengsen.

Dan ein groß sengsen.

Zwey alte strügl in stall.

Ain khüe gloggen.

Mehr ain stoch hakhen.

Drey mayr schlütten.

Mayr- undt anderes vieh.

Sechzechen mayr oxsen.

[391r]

Zwey alte ungarische oxsen zum schlagen.

Funffzechen r[everen]d^o mayr khüe.

Drey stüer.

Funffzechen ungarische r[everen]d^o khüe.

Fünff thett khölber.

Siben ain jährige öchßel.

Vier dergleichen ain jährige khalben.

Zöchen r[everen]d^o möst schwein.

Dreyßig mittere- und klaine schweindl.

Zwainzig speen fädl.

[391v]

/

[392r]

/

[392v]

/

[393r]

Inventarium.

Über die herrschafft Farmbgraben, so den 7. Feb[ruar] [1]690
inventiert undt beschriben worden.

[393v]

/

[394r]

Weinn.

Im gschloß Fahrngraben.

A[nno] Christi ²⁷⁹ 1688. Fahrngraber pau wein, 14 stärtin, ainem p[e]r 15 fl ... f[acit] ...	210 fl – x – d
--	----------------

[Anno Christi 1]688. Zechentwein, 6 ½ stärtin, ainem p[e]r 13 fl ... f[acit] ...	84 : 30 : –
---	-------------

[Anno Christi 1]689. Fahrmbgraber pau wein, 9 stärtin, ainem p[e]r 14 fl ... f[acit] ...	126 : – : –
---	-------------

[Anno Christi 1]689. Zechentwein, 10 stärtin, ainem p[e]r 12 fl ... f[acit] ...	120 : – : –
--	-------------

²⁷⁹ Po viru »A'ox:«.

[394v]

Gethraydt.

102 viertl waiz, daß viertl p[e]r 1 fl, 30 x ... f[acit] ...	153 fl – x – d
60 viertl khorn, daß viertl p[e]r 1 fl, – x ... f[acit] ...	60 : – : –
20 viertl ponnen, d[a]ß viertl p[e]r 1 fl, 30 x ... f[acit] ...	30 : – : –
61 viertl waiz hinterich, daß viertl p[er] 45 x ...	45 : 45 : –
50 viertl khorn hinterich, d[a]ß viertl p[er] 30 x ...	25 : – : –
108 viertl habern, d[a]ß viertl p[er] 42 x ...	75 : 36 : –

[395r]

18 ½ viertl mauth khorn, daß viertl p[er] 1 fl ...	18 : 30 : –
34 viertl haiden, daß viertl p[e]r 45 x ...	25 : 30 : –
1 viertl hürsch, p[er] ...	1 : – : –
2 ½ viertl haarlinset, daß viertl p[e]r ...	3 : 45 : –
9 ½ viertl haabermell.	

[395v]

Fahrnußen.

Zwey tüsch.

Fünff lainstüell.

Ain grosse schrollen, od[er] traidt reittern mit 2 pöden.

Item ein hilzerne reittern.

Mehr ain blachen.

Mayr zeug.

Zwey beschlagne fuehrwägen.

Ain straiß wagen.

[396r]

Sechzechen groß- und klaine khötten.

Zwey wagen- od[er] bündt sail.

Sechzechen oxen khötten.

Zwey müst gabl.

Mehr zwey müst krampen.

Item zwey wurff gabl.

Zwey pandt hakhen.

Dan zwey wagen hötsch.

Zwey eysene wöggen.

Ain raiff messer.

Zwey stoch hakhen.

[396v]

Ain zug saag.

Siben beschlagene oxen züetter.

Ain khraut porten.

Zwey sichel.

Mehr ain sengsen.

Item ain spann saag.

Ain eysene schaufel.

Ein eingemauerter groser kupferner khözl.

Sibenzechen schlechte traidt sökh.

Vier alt- und neue tekhen.

[397r]

Ain spün rädl.

Zöchen beschlagene äiden mit eysenen zenten.

Item ain tisch.

Ain rasch.

Mehr ain tischmuech.

Ain pflueg mit aller zuegehör.

Zwey grosse und ain klainer näber.

Ain texl.

Dan ain stembeysen.

Ingleichen ain weingart hauen.

[397v]

Zwey eyserne joch sprüßl.

Ain mayr schlütten.

Vüch.

Vierzechen zäg oxsen.

Item vier drey jährige öchsel.

Zwölff ain- und zwey jährige öchsel.

Sechß khalbezen.

Ain mayr khue.

[398r]

Ain zucht khalben.

Fünff und dreyßig mittere und klaine r[everen]d^o schwein.

Gfligl werch.

Vier und vierzig alte hennen.

Vier hannen.

Zwölff gennß.

[398v]

Weillen *per decretum* unß daß *inventarium* über dem völligen verlass ordentlich einzurichten auferlegt worden, alß haben wür dises gehors[am] vollzog[en], und über iedeß guetts, so woll alß alhießeige behaußung ein absonderliches *inventarium* aufgericht, in ein *libell comprimiern*- und mit aigner handtschrüfft und pettschafft ferttigung euer *excellenz* und dero unterhabendten landtshaubtmannischen ambts canzley verfertigter hiemit einraichen wollen. Grätz, den 29. Märtii *anno* 1690.

Hans Max graff Gäller m. p.
commissarius.

Jo[hann] Tho[mas] Cäßnedi
frey[herr] m. p.

[odtis pečatnega prstana]

[odtis pečatnega prstana] commissarius

[399r]

/

[399v]

/

[400r]

/

[400v]

/

[401r]

/ [notranja trdna platnica]

[401v]

/ [zunanja trdna platnica]

6 POVZETEK

Khisli so bili v zgodnjem novem veku ena najbolj uglednih in vplivnih rodbin na Kranjskem in pozneje tudi na Štajerskem. Rodbina, ki je imela v začetku druge četrtine 16. stoletja še meščansko-trgovski značaj, je stoletje pozneje dosegla grofovski naziv. Vzpon rodbine na Kranjskem je bil izjemno hiter. Nastopil je v času, ko je neizmerno bogastvo posamezniku (lahko) prineslo ugled, politično moč in dvig na družbeni (plemiški) lestvici.

Za neizmerno bogastvo Khislav je v prvi vrsti zaslužen Vid, ki je kot (vele)trgovec in podjetnik dve desetletji tesno sodeloval z družabnikom Janezom Weilhamerjem. Trgovska družabnika sta v glavnem delovala tako, da je Khisl sklepal kupčije, medtem ko je Weilhamer pretežno skrbel za knjigovodstvo in blagajno. Družabnika sta trgovala z različnim blagom na velike razdalje in svoje zveze postopoma razpredla od celinske Hrvaške pa do južne Nemčije in južne Italije. Del kapitala sta vlagala v rudarske in številne druge obrate. Že leta 1528 je Vid ob pomoči družabnika Weilhamerja naročil gradnjo dvorca Fužine, s čimer je osnoval rodbinsko rezidenco. Dvorec je bil dokončan leta 1557, za časa Vidovega sina Janeza. Ta se je hitro posvetil višjim službam. Leta 1571 je postal član notranjeavstrijske dvorne komore in v obdobju 1579–1591 celo njen predsednik. Njegovo zvesto služenje deželnemu knezu ni ostalo neopaženo. Janez Khisl se je postopoma vzpenjal na plemiški lestvici in je leta 1590 rodbini prislužil baronat. Njegov položaj predsednika dvorne komore, s katerega se je leta 1591 umaknil, je po Janezovi smrti (1593) rodbini sicer prinesel hude nevšečnosti v obliki deželnoknežjega rubeža praktično vseh njihovih posesti.

Ugled sta Khislom povrnila Janezova sinova Vid in predvsem Janez Jakob. Najprej sta se izkazala v vojaški službi na Nizozemskem. Nekje do leta 1600 sta iz protestantske vere konvertirala v katoliško. Janez Jakob je bil po vrnitvi na Štajersko od leta 1601 član dvornega vojnega sveta in nadvojvodov topniški general. V letih 1611–1613 je deloval kot predsednik notranjeavstrijskega dvornega vojnega sveta, med 1613–1619 pa je npr. služil kot nadvojvodov dvorni konjar. Njegov prestop v katoliško vero je predstavljal osnovni pogoj, da je lahko pozneje povrnil del nekdanj zarubljene rodbinske posesti. Na Spodnjem Štajerskem je bilo to od leta

1620 gospostvo Spodnji Maribor s sedežem v mariborskem mestnem gradu, ki so ga Khisli tedaj pridobili v dedno last. Tri leta pozneje je Janez Jakob od cesarja prejel listino, ki mu je potrdila grofovstvo. Ker njegov zakon z Marijo baronico Zwickl, roj. baronico Thannhausen, od leta 1606 ni prinesel (moških) potomcev, je Janez Jakob vsaj do leta 1633 posinovil Jurija Jerneja barona Zwickla, sina iz ženinega prvega zakona. Jurij Jernej se je tega leta poročil z Ano Marijo grofico Berka. Njegov očim je umrl štiri leta pozneje in je pokopan v Mariboru. V zakonu Jurija Jerneja in Ane Marije se je rodilo sedem potomcev, šest hčera in sin, ki je ime dobil po očetovem očimu. Jurij Jernej je leta 1641 kupil gospostvo Zgornji Maribor in ga po materini smrti (1649) združil v gospostvo Spodnji Maribor. Od leta 1649, ko je postal edini lastnik mariborskega mestnega gradu, je naročil njegove obsežne prezidave. Po njegovi smrti leta 1656 je bila skrbnica mladoletnih otrok do leta 1668 njihova mati. Njen edini sin Janez Jakob (1645–1689) se je poročil konec leta 1674 ali (verjetneje) v začetku leta 1675 z Ano Šarloto Polikseno grofico Montecuccoli. Iz tega zakona sta bila sin Janez Jožef, ki je očitno kmalu umrl, in hči Marija Eleonora (1676–1725). Janez Jakob je nadaljeval z obsežnimi prezidavami mariborskega mestnega gradu in je zgradbi namenil podobo, kot jo lahko občudujemo na Vischerjevih in Trostovih grafikah. Leta 1686 je postal poveljnik enega od cesarskih dragonskih polkov. Kot polkovnik je sodeloval v tedaj odvijajoči se t. i. veliki turški ali dunajski vojni (1683–1699). V začetku novembra 1689 je izgubil življenje pri poskusu zavzetja obdonavske trdnjave Kladovo v današnji Srbiji. Njegovo truplo so prepeljali v Maribor in ga pokopali v družinsko grobnico kapucinskega samostana. Skrbnica mladoletne Marije Eleonore je sprva postala njena mati, ki pa se je tej vlogi 23. decembra 1689 odrekla in si že 28. marca 1690 nadela habit graških bosonogih karmeličank. Do tedaj je bil za novega skrbnika mladoletne dedinje imenovan Ferdinand Ernest grof Trauttmansdorff. Dan pozneje sta inventarna komisarja Janez Maksimilijan grof Galler in Janez Tomaž baron Cassinedi sestavila tudi zapuščinski inventar po Janezu Jakobu grofu Khislu in ga predložila uradu štajerskega deželnega glavarja. Ohranjeni inventar lahko štejemo za izjemen primer popisa celotnega premoženja enega najpomembnejših plemičev na ozemlju Spodnje Štajerske s konca 17. stoletja. Z njegovo analizo si lahko oblikujemo bolj ali manj natančno predstavo o opremljenosti in izgledu mariborskega mestnega gradu, pa

tudi o tem, kako so tedaj na naših tleh živeli predstavniki visokega plemstva.

Gospostvi Spodnji in Zgornji Maribor s sedežema v mariborskem mestnem gradu ter v gradu na Piramidi sta bili popisani 21. januarja 1690. Listinsko gradivo je bilo zvečine spravljeno v graški hiši, saj je bilo v mariborskem mestnem gradu razvrščeno zgolj pod 15 števil. Za popisom gotovine in srebrnine je sledil popis opreme v mariborski loretanski kapeli ter kapeli v Zlatoličju. Premičnino v mariborskem mestnem gradu je komisija popisala po prostorih. Tedaj so v vrhnjem grajskem nadstropju bili galerija, zraven nje soba s slikami, salon, zraven salona majhna sobica, pa soba pokojnega grofa ter zgornja in spodnja soba v grajskem stolpu. V srednjem nadstropju so bili prva soba, od katere se je bilo možno povzpeti do galerije, dve sobi zraven nje, pa soba za služinčad, lekarniška sobica in sobe za služabnike. Grad je imel veliko skladišče orožja in vojne opreme oz. orožarno. Posebej popisani so bili platno, posoda iz medenine, bakra, kositra, pločevine in železa. V spodnjih (kletnih) prostorih so skladiščili oz. hranili železnino, razno usnje, predivo in vino. Vinska klet je poleg tega bila še v gradu 'na Piramidi' in v pristavi (majeriji). V gradu in pristavi so bile žitne kašče, medtem ko je v sklopu gradu zagotovo bil še konjski hlev. V ustreznih grajskih prostorih so imeli spravljeno konjsko, lovsko, vrtno, tesarsko, sodarsko, kovaško in vratarsko (stražarsko) opremo. Živina je bila v glavnem na pristavi. V sklop gospodstva Spodnji Maribor so tedaj sodili tudi trije ladijski mlini na Dravi.

Ker Janez Jakob grof Khisl za seboj ni zapustil dolgov, je skrbnik Trauttmansdorff želel dediščino čimprej predati edini dedinji. Marija Eleonora grofica Khisl (1676–1725) je bila zadnja iz štajerske veje rodbine Khisl. Skrbnik ji je 24. januarja 1692, pri 15-ih letih, uredil poroko z Leopoldom Jožefom grofom Orsini-Rosenbergom (1670–1737), po kateri je (vsaj nominalno) prevzela dediščino. Ta zakon je ostal brez potomcev, zato po smrti Marije Eleonore vdovec ni bil upravičen do ženine dediščine. Do leta 1727 je njeno premoženje uradno pripadlo Francu Jakobu grofu Brandisu iz Tirolske. Franc Jakob je bil najstarejši sin Ane Marije grofice Khisl (1643–1703) iz njenega drugega zakona z Adamom Viljemom grofom Brandisom. Ana Marija je bila teta Marije Eleonore grofice Orsini-Rosenberg, roj. grofice Khisl.

7 ZUSAMMENFASSUNG

Die Familie Khisl gehörte in der frühen Neuzeit zu den angesehensten und einflussreichsten Adelsgeschlechtern auf dem Gebiet Krains und später auch in der Steiermark. Der Charakter der Familie war noch Anfang des zweiten Viertels des 16. Jahrhunderts ein rein bürgerlich-händlerischer, doch im Laufe des folgenden Jahrhunderts gelang es den Familienmitgliedern zum Grafenstand emporzusteigen. Ihr Aufstieg in Krain war ein besonders rascher und erfolgte in einer Zeit, wo man sich durch einen immensen Reichtum Ansehen, politische Macht und gesellschaftlichen (adeligen) Aufstieg verschaffen konnte.

Als der Hauptverantwortliche für den Wohlstand der Familie ist zweifellos Veit Khisl zu nennen. Er arbeitete als (Groß)händler und Unternehmer zwei Jahrzehnte lang eng mit seinem Geschäftspartner Johann Weilhamer zusammen. Die beiden Gesellschaftler teilten sich die Arbeit auf die Weise, dass Khisl für den Abschluss von Geschäften zuständig war, während Weilhamer vorwiegend für die Buchhaltung und den Kassenstand sorgte. Sie handelten mit verschiedenen Gütern auf einem breiten Gebiet, konnten jedoch allmählich ihre Verbindungen noch zusätzlich erweitern, so dass sich diese von dem kontinentalen Kroatien bis zu den südlichen Gebieten Deutschlands und Italiens erstreckten. Ein Teil des Kapitals legten sie in den Bergbau und auch andere Betriebe ein. Bereits 1528 beauftragte Veit mit Hilfe von Weilhamer den Bau des Kaltenbrunner Schlosses (heute Fužine), womit die Residenz der Familie errichtet wurde. Der Bau endete 1557, zur Zeit Veits Nachfolger Hans. Dieser war schon früh in höheren Ämtern tätig. 1571 wurde er Mitglied der innerösterreichischen Hofkammer, in der Zeit 1579–1591 amtierte er sogar als ihr Präsident. Seine Ergebenheit gegenüber dem Landesfürsten blieb nicht unbemerkt. Hans Khisl stieg in den Adelskreisen schrittweise auf und errang 1590 den Freiherrn Titel. Sein Amt als Hofkammerpräsident, den er 1591 niedergelegt hatte, bereitete jedoch der Familie nach seinem Tod 1593 viele Unannehmlichkeiten, die in landesfürstlicher Pfändung von praktisch allen ihren Grundbesitzen kulminierten.

Das Ansehen der Familie Khisl konnten jedoch Hans' Söhne Veit und insbesondere Johann Jakob zurück erkämpfen. Zunächst zeichneten sie sich im Militärdienst in den Niederlanden aus. Bis zum Jahr 1600 konvertierten sie von der evangelischen zur katholischen Religion. Johann Jakob war nach seiner Rückkehr in die Steiermark seit 1601 Mitglied des Hofkriegsrates und erzherzoglicher Artilleriegeneral, in den Jahren 1611–1613 Präsident des innerösterreichischen Hofkriegsrates, in der Zeit von 1613 bis 1619 diente er auch als erzherzoglicher Stallmeister. Auf Grund seines Übertrittes zur katholischen Kirche konnte er später die zuvor verlorenen Besitze teilweise zurückgewinnen. In der Untersteiermark war das die Herrschaft Burg Marburg bzw. Untermarburg, mit ihren Sitz in der städtischen Burg, die 1620 zum erblichen Eigentum der Familie wurde. Drei Jahre später erhielt Johann Jakob die kaiserliche Urkunde über die Standeserhöhung zum Grafen. Seit 1606 war er in der Ehe mit Maria Freifrau von Zwickl, geb. Thannhausen, und da das Ehepaar keine (männlichen) Nachkommen hatte, adoptierte Johann Jakob mindestens bis 1633 Georg Bartholomäus Freiherrn von Zwickl, den Sohn aus der ersten Ehe Marias.

Georg Bartholomäus heiratete in diesem Jahr Anna Maria Gräfin von Berka. Sein Adoptivvater starb vier Jahre später und wurde in Marburg beigesetzt. Aus der Ehe zwischen Georg Bartholomäus und Anna Maria gingen sieben Kinder hervor, sechs Töchter und ein Sohn, dieser wurde nach dem Adoptivvater von Georg Bartholomäus benannt. Georg Bartholomäus erkaufte im Jahr 1641 die Herrschaft Obermarburg und vereinigte sie nach Ableben seiner Mutter (1649) mit der Herrschaft Untermarburg. Seit 1649, als er zum einzigen Besitzer der städtischen Burg wurde, beauftragte er deren zahlreiche Umbauten. Nach seinem Tod 1656 übernahm seine Ehefrau die Vormundschaft über die noch minderjährigen Kinder. Ihr einziger Sohn Johann Jakob (1645–1689) heiratete Ende 1674 oder (wahrscheinlicher) Anfang 1675 Anna Charlotte Polixena Gräfin von Montecuccoli. Aus dieser Ehe gingen der Sohn Johann Josef, der offensichtlich bald verstarb, und die Tochter Maria Eleonora (1676–1725) hervor. Johann Jakob führte die umfangreichen Umbauten der Burg weiter und gab somit dem Gebäude die Gestalt, wie man sie in Vischers und Trosts Grafiken bewundern kann. 1686 wurde Johann Jakob zum Befehlshaber eines der kaiserlichen Dragonerregimente. Als Oberst nahm er an dem s. g. Großen Türkenkrieg teil (1683–1699). Er verlor sein Leben Anfang

November 1689, als man versuchte die Festung Kladovo an der Donau zu erobern. Seine Leiche wurde nach Marburg gebracht und in der Familiengruft des Kapuzinerklosters beigesetzt.

Die Vormundschaft über die unmündige Maria Elonora übernahm zunächst ihre Mutter, doch am 23. Dezember 1689 verzichtete sie auf diese Rolle und setzte sich am 28. März 1690 die Ordenstracht der Grazer unbeschuhten Karmelitinnen auf. Bis dahin wurde zum neuen Vormund Ferdinand Ernst Graf von Trauttmansdorff ernannt. Einen Tag später verfassten die Inventurkommissäre Johann Maximilian Graf von Galler und Johann Thomas Freiherr von Cassinedi das Nachlassinventar nach Johann Jakob Grafen von Khisl und legten es dem Amt des steirischen Landeshauptmanns vor. Das bis heute erhaltene Inventar kann man als ein hervorragendes Beispiel von Vermögensaufnahme eines der bedeutendsten untersteirischen Adeligen Ende des 17. Jahrhunderts betrachten. Durch dessen Analyse kann man sich eine mehr oder weniger klare Vorstellung über die Ausstattung und das Aussehen der damaligen Marburger Burg verschaffen sowie einen Einblick in das damalige Leben der Hochadeligen auf unserem Gebiet bekommen.

Die Herrschaften Unter- und Obermarburg mit ihren Sitzen in der städtischen Burg bzw. auf dem s. g. Pyramidenhügel wurden am 21. Januar 1690 inventarisiert. Die Urkundensammlung war vorwiegend in Graz aufgehoben, denn in der Marburger Burg war sie nur unter 15 Nummern eingeordnet. Nach dem Bargeld- und Silberverzeichnis folgte die Aufnahme der Ausstattung in der Marburger Loretokappelle sowie der Kapelle in Golldorf (Zlatoličje). Die Mobilien innerhalb der Burg wurden nach einzelnen Räumen aufgelistet. Im oberen Geschoss gab es eine Galerie, daneben ein Zimmer mit Bildern, einen Salon, daneben eine Stube, dann das Zimmer des verstorbenen Grafen und ein oberes und unteres Zimmer im Burgturm. Im Mittelgeschoss war ein Zimmer, aus dem man zur Galerie gelangen konnte, daneben noch zwei Zimmer, ein Zimmer für die Dienerschaft, eine Apothekenstube und einige Zimmer für die Diener. Die Burg besaß eine große Rüstkammer. Gesondert verzeichnet wurden das Leinen und das Geschirr aus Messing, Kupfer, Zinn, Blech und Eisen. Unten, im Keller, lagerte man Eisenwaren, verschiedenes Leder, Spinnmaterial und Wein. Der Weinkeller befand sich noch zusätzlich in der Burg auf dem s. g. Pyramidenhügel und in der Meierei. In der Burg und in der Meierei waren auch Getreidespeicher, während es im Rahmen der Burg ganz

bestimmt noch einen Pferdestall gab. In anderen Räumen wurden die Pferde-, Jäger- und Wachenausrüstung sowie das Zimmermanns-, Fassbinder-, Gartenbaurüstzeug und Schmiedewerkzeug bewahrt. Das Vieh befand sich hauptsächlich bei der Meierei. Zur Herrschaft Untermarburg gehörten damals auch drei Schiffmühlen auf der Drau.

Da Johann Jakob Khisl keine Schulden hinterlassen hatte, wollte der Vormund Trauttmansdorff die Erbschaft so schnell wie möglich der einzigen Erbin erteilen. Maria Eleonora Gräfin von Khisl (1676–1725) war die letzte aus der steirischen Linie der Familie Khisl. Ihr Vormund arrangierte am 24. Januar 1692, als sie gerade mal 15 Jahre alt war, eine Trauung mit Leopold Josef Graf von Orsini-Rosenberg (1670–1725), nach der sie (zumindest nominal) die Erbschaft übernahm. Die Ehe blieb ohne Nachkommen, deswegen besaß der Witwer Leopold Josef nach dem Ableben seiner Frau kein Recht auf das Erbe der Gattin. Bis 1727 gehörte ihr Vermögen offiziell Franz Jakob Grafen von Brandis aus Tirol. Franz Jakob war der älteste Sohn von Anna Maria Gräfin von Khisl (1643–1703), und zwar aus ihrer zweiten Ehe (mit Adam Wilhelm Grafen von Brandis). Anna Maria war die Tante von Maria Eleonora Gräfin von Orsini-Rosenberg, geborenen Gräfin von Khisl.

8 SUMMARY

In the Early Modern Period, the Khisl family was one of the most respected and influential families in Carniola and later in Styria. The bourgeois-merchant family of the 16th century achieved the rank of counts a century later. Its ascension in Carniola was extremely fast and occurred in the time when individual's immense wealth brought prestige, political power and a rise on the social scale.

The Khisl's immense wealth was accumulated by Veit, wholesaler and businessman, who worked with Johann Weilhamer for two decades. In this business partnership, Khisl managed the trade and Weilhamer was in charge of accounting. The partners worked with various merchandise and expanded their business from the continental Croatia to the south of Germany and Italy. They invested a part of their money into mining and similar facilities. Already in 1528, Veit, with the help of his partner Weilhamer, ordered the construction of the Kaltenbrunn mansion (today Fužine) and thus founded the family residence. The mansion was finished in 1557, in the time of Veit's son, Hans. Hans dedicated his life to higher offices. In 1571 he became a member of the Inner Austrian court chamber and even its president during the period from 1579 to 1591. His loyalty to his land sovereign was not left unnoticed. Hans Khisl gradually rose on the social scale and in 1590 the family was awarded with the baronial title. His position as president of the Inner Austrian court chamber, from which he retired in 1591, caused his family severe inconvenience after his death in 1593. Almost all of the Khisls' estates were confiscated.

The Khisls' regained their reputation with Hans' sons Veit and mostly Johann Jakob. First they excelled in military in Netherlands and by 1600 converted from Protestant to Catholic religion. Johann Jakob returned to Styria and from 1601 acted as a member of the court war council and archduke's artillery general. From 1611 to 1613 he was the president of the Inner Austrian court war council, between 1613 and 1619 he was, for example, archduke's court cavalryman. His Catholic conversion was a precondition for the subsequent partial return of confiscated family lands. In Lower Styria this was the Lower Maribor sovereignty with its seat in the Maribor city castle in 1620, which became a part of the family's hereditary estates. Three years later, the emperor awarded him with the title of count.

His marriage to the baroness Maria Zwickl, born baroness Thannhausen, did not produce a male heir, therefore, at least by the year 1633, he adopted Georg Bartholomäus baron Zwickl, his wife's son from her first marriage, as his son. In the same year Georg Bartholomäus married Anna Maria countess Berka. His stepfather died four years later and was buried in Maribor. Georg Bartholomäus and Anna Maria had seven children, six daughters and a son, named after his father's stepfather. In 1641, Georg Bartholomäus bought the Upper Maribor sovereignty and, after his mother's death (1649), joined it with the Lower Maribor sovereignty. When he became the sole owner of the Maribor castle in 1649, he ordered extensive reconstructions. After his death in 1656, his wife became the guardian of his underage children until 1668. At the end of 1674 or in the beginning of 1675, their only son Johann Jakob (1645–1689) married Anna Charlotte Polixena countess Montecuccoli. They had a son Johann Josef, who apparently died soon, and a daughter Maria Eleonora (1676–1725). Johann Jakob continued with the reconstructions of the Maribor castle to the image which can be observed on Vischer's and Trost's graphics. In 1686 he became the commander of one of the emperor's dragoon regiments. As a commander he took part in the so called Great Turkish War (1683–1699). In the beginning of November 1689 he lost his life trying to conquer the Kladovo fortress in today's Serbia. His body was transported to Maribor and was buried in the family vault of the Capuchin convent. His wife became the guardian of their underage daughter Maria Eleonora, but forfeited that role on December 23, 1689, and on March 28, 1690, donned the habit of Discalced Carmelites in Graz. Ferdinand Ernst count Trauttmansdorff became Maria Eleonora's new guardian. Johann Maximilian count Galler and Johann Thomas baron Cassinedi, inventory commissioners, drew up a probate inventory after Johann Jakob count Khisl and submitted it to the office of the Styrian province governor. It is an exceptional example of inventoried property of one of the most important nobles on the territory of Lower Styria from the end of the 17th century. It provides an excellent insight into the furnishing and appearance of the Maribor castle and the lifestyle of higher nobility.

Sovereignities Lower and Upper Maribor, with their seats in the Maribor castle and in the castle on the so-called Piramida hill, were inventoried on January 21, 1690. Documents were mostly kept in the Graz house, since there were only 15 at the Maribor castle. The inventory of

ready money and silverware is followed by an inventory of furnishing in the Loreto Chapel of the Maribor castle and in the chapel in Zlatoličje. Movable property at the Maribor castle was inventoried by rooms. In the castle's upper floors, there was a gallery, a room with paintings, a salon with a smaller room, the late count's room and lower and upper rooms in the tower. The middle floor consisted of a room with access to the gallery and two adjoining rooms, a room for servants and a small apothecary. The castle had a big storage room for weapons and war equipment, i. e. an armoury. Specially listed were linen and brass, bronze, tin, sheet metal and iron dishes. Lower (basement) rooms were used for the storage of ironware, leather, yarn and wine. There was also a wine cellar in the castle on the so-called Piramida hill and in the adjoining outbuilding. The castle and the outbuilding housed the granary and there also had to be a horse stable. Equipment for horses, hunting, garden, carpenting, coopery, blacksmith and guarding was stored in appropriate rooms in the castle. Cattle was kept mostly at the outbuilding. The Lower Maribor sovereignty encompassed also three ship mills on the Drava River.

Since Johann Jakob count Khisl did not leave any debts, the guardian Trauttmansdorff wished to hand over his legacy to the heir as soon as possible. Maria Eleonora countess Khisl (1676–1725) was the last of the family's Styrian branch. When she was 15 years old, her guardian arranged a marriage with Leopold Josef count Orsini-Rosenberg (1670–1737) on January 24, 1692, after which she received (at least nominally) her legacy. The marriage produced no heirs and after the death of Maria Eleonora her widower was not entitled to her legacy. By the year 1727 her properties came down to Franz Jakob count Brandis from Tyrol. Franz Jakob was the oldest son of Anna Maria countess Khisl (1643–1703) from her second marriage to Adam Wilhelm count Brandis. Anna Maria was Maria Eleonora's aunt.

9 VIRI IN LITERATURA

VIRI

- **Diözesanarchiv Graz:**
 - Matične knjige, župnija Graz–Hl. Blut (dostopno na: <http://data.matricula-online.eu/en/bestande/>).
- **Österreichisches Staatsarchiv (OeStA). Dunaj, Allgemeines Verwaltungsarchiv (AVA):**
 - **Adelsarchiv (Adel), Reichsadelsakten (RAA):**
 - 27.26, Berka, Leo Burian [...] [s. l.] 11. VI. 1622, (R).
 - 150.48, Gottschee, Johann Jacob [...] Regensburg 14. III. 1623, (R).
 - 221.12, Khisl zum Kaltenbrunn, Hans [...] Wien 15. V. 1569, (R).
 - **Adel, Hofadelsakten (HAA), Allgemeine Reihe (AR):**
 - Karton (K.) 443, Kisl zu Kaltenbrunn und Gonovitz, Hanns [...] Prag 13. I. 1590, (E).
 - K. 988, Thannhausen, Paul von, Conrad, Vetter [...] Graz 14. X. 1576, (E).
 - K. 1069, Welz, sämtliche Brüder der Linie Spiegelfeld und Eberstain [...] Wien 4. IX. 1627, (E).
 - K. 1127, Zwickhl, Georg Bartolomäus [...] Graz 20. V. 1597, (E).
- **OeStA, Haus-, Hof- und Staatsarchiv (HHStA). Dunaj:**
 - Herrschaftsarchive (HA), Obersthofmeisteramt (OMeA), Sonderreihe (SR) 14-25: poročna pogodba med Jurijem Jernejem Zwicklom, imenovanim Khislom, in Ano Marijo Berka z Dube (28. I. 1633).
- **Pokrajinski arhiv Maribor (PAM):**
 - SI_PAM/0001, Zbirka listin, Listina št. 580 (4. junij 1668).
 - SI_PAM/1837, Gosposčina Gromperk (1679–1832), št. 1, Verkaufsurbar 1679 (kopija).
- **Steiermärkisches Landesarchiv (StLA). Gradec:**
 - Landschaftliches Archiv (LA), Gruppe VI, Steuerbuecher 1645–1655 in 1663–1770:
 - Steuerbuch 1648, Khüßl.
 - Steuer Anschlag Buech 1678, Khisl.

- Landrecht (LR):
 - K. 506, Kaunizer – Kazianer (1), Heft (H.) 1–6.
 - K. 535, Kissl (1).
 - K. 536, Kissl (2), H. 1–4.
 - K. 537, Kissl (3), H. 1–4.
 - K. 538, Kissl (4), H. 1–3.
 - K. 539, Kissl (5) – Klaffenau (1), H. 1–7.
 - K. 805, Oliviciani (3) – Orsini (1), H. 1–13.
- Familien Archive (FA):
 - Archiv Familie Khißl, K. 1–4.
- Handschriftensammlung (HS.):
 - HS. 28, Stadl, Franz Leopold Wenzel Freiherr v. und zu: *Hellglanzerter Ehrenspiegel des Hertzogthumb Steyer*. Delo je nastalo do okoli leta 1740. Band IV, Die Freyherrn Zwickhl (fol. 415–422); Band V, Die Graffen Kißel (fol. 341–360).
 - HS. 1268.
 - HS. 1285/1–5.

OBJAVLJENI VIRI

- *Die Diarien und Tagzettel des Kardinals Ernst Adalbert von Harrach (1598–1667)* (izd. Katrin Keller in Alessandro Catalano). Wien, Köln, Weimar: Böhlau Verlag, 2010.
- *Die Matrikeln der Universität Graz*. Band 2: 1630–1662, 1980 (izd. Walter Höflehner, Hermann Wiesflecker in Johann Andritsch); Band 3: 1663–1710, 1987 (izd. Johann Andritsch). Graz: Akademische Druck- und Verlagsanstalt.
- Frank, Karl Friedrich v.: *Standeserhebungen und Gnadenakte für das Deutsche Reich und die Österreichischen Erblände bis 1806 sowie kaiserlich österreichische bis 1823; mit einigen Nachträgen zum »Alt-Österreichischen Adels-Lexicon« 1823–1918*. 1. Band (A–E), 1967; 2. Band (F–J), 1970; 3. Band (K–N), 1972; 4. Band (O–Sh), 1973; 5. Band (Si–Z), 1974. Schloss Senftenegg: Selbstverlag.
- Mlinarič, Jože: *Gradivo za zgodovino Maribora (GZM), zvezek XXXIV, Evangeličanska postojanka pri gradu Betnava pri Mariboru I, 1588–1600*. Maribor: Pokrajinski arhiv, 2009.
- Mlinarič, Jože: *GZM, zvezek XXIII, Krstna knjiga 1650–1664*. Maribor 1998; *GZM, zvezek XXIV, Krstna knjiga 1665–1680*. Maribor 1999; *GZM, zvezek XXV, Krstna knjiga 1681–1700*. Maribor 2000; *GZM, zvezek XXVI, Poročna knjiga 1646–1699*. Maribor 2001; *GZM, zvezek XXVII, Poročna knjiga 1700–1748*. Maribor 2002; *GZM, zvezek XXVIII, Mrliška knjiga 1664–1762*. Maribor 2003; *GZM, zvezek XXIX, Krstna knjiga 1701–1716*. Maribor 2004; *GZM, zvezek XXX, Krstna knjiga 1717–1733*. Maribor 2005. V zvezkih so transkribirane matične

knjige mariborske župnije sv. Janeza Krstnika. Vsi zvezki so izšli v založbi Pokrajinskega arhiva.

- Mlinarič, Jože: *Zbirka listin: 1246–1865. Viri 3*. Maribor: Pokrajinski arhiv, 1987.
- Oman, Žiga: *GZM, zvezek XXXVII, Dokumenti o reformaciji in protireformaciji v Mariboru, 1589–1607, Kritična objava arhivskih dokumentov*. Maribor: Pokrajinski arhiv, 2012.
- Schiviz von Schivizhoffen, Ludwig: *Der Adel in den Matriken der Stadt Graz*. Graz: Lydia Schiviz von Schivizhoffen, 1909.
- Sikora, Adalbert: *Die steirischen Gülden. Nach den landschaftlichen Steuerbüchern von 1516 bis 1785* (tipkopis v šestih knjigah). III. Teil: Viertel Vorau und Kreis Graz. S. l., 1954; IV. Teil: Viertel zwischen Mur und Drau (Kreis Marburg). S. l., 1958; V. Teil: Viertel enhalb der Drau (Kreis Cilli). S. l., s. a.
- Valvasor, Janez Vajkard: *Topographia Ducatus Carnioliae Modernae* (faksimile knjige iz leta 1679). Ljubljana: Mladinska knjiga, 1995.
- Vischer, Georg Matthäus: *Topographia Ducatus Stiriae* (izbor), bibliofilska izdaja (izvod št. 338) s pomanjšanim reprintom slovenještajerskega dela Vischerjevega zemljevida Štajerske iz leta 1678 (v žepu knjige). Maribor: Umetniški kabinet Primož Premzl, 2006.

LITERATURA

- Andritsch, Johann: Landesfürstliche Berater am Grazer Hof (1564–1619). *Innerösterreich 1564–1619* (ur. Alexander Novotny in Berthold Sutter), Joannea: Band III. Graz 1967, str. 73–117.
- Asch, Ronald G.: *Europäischer Adel in der Frühen Neuzeit. Eine Einführung*. Köln, Weimar, Wien: Böhlau Verlag, 2008.
- Bucelin, Gabriel: *Germania topo-chrono-stemmatographica sacra et profana* [etc.]. Pars tertia. Francofurti ad Maenum: Christian Balthasar Kühnen, 1672 (celotna knjižna zbirka je dostopna na: http://digital.onb.ac.at/OnbViewer/viewer.faces?doc=ABO_%2BZ156371605).
- Budak, Neven: Rudnik u Rudama kraj Samobora od XV. do kraja XVII. stoljeća. *Radovi: Radovi Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*, vol. 27, no. 1, 1994, str. 75–97.
- Curk, Jože: *Mariborski grad*. Maribor: Pokrajinski muzej, 2007.
- Curk, Jože in Primož Premzl: *Mariborske vedute*. Maribor: Umetniški kabinet Primož Premzl, 2004.

- Elze, Theodor: *Die Universität Tübingen und die Studenten aus Krain*. München: Dr. Rudolf Trofenik, 1977.
- Empfehlungen zur Edition frühneuzeitlicher Texte der »Arbeitsgemeinschaft außeruniversitärer historischer Forschungseinrichtungen«. *Archiv für Reformationsgeschichte*, vol. 72, 1981.
- Graff, Theodor: *Bibliographia Widmanstadiana. Die Druckwerke der Grazer Offizin Widmanstetter 1586–1805*. Graz: Steiermärkische Landesbibliothek, 1993.
- Grahornik, Matjaž: Betnava v obdobju od začetka 17. do konca prve četrtine 18. stoletja. *Dvorec Betnava* (ur. Franci Lazarini in Miha Preinfalk). Ljubljana 2018, str. 113–148.
- Grahornik, Matjaž: The territory on the right bank of the Drava between Maribor and Ptuj in miscellaneous sources from the 17th and 18th century. *Ekonomika i ekohistorija: časopis za gospodarsku povijest i povijest okoliša*, vol. 13, broj 13, Koprivnica 2017, str. 25–35.
- Halada, Jan: *Lexikon české šlechty (erby, fakta, osobnosti, sídla a zájímavosti)*. Praha: Akropolis, 1992.
- Hartmann, Gerhard: *Die Kaiser des Heiligen Römischen Reiches*. Wiesbaden: Marix Verlag, 2008.
- Hernja Masten, Marija: Upravna dejavnost mestnega sveta Ptuj v času 1653–1655. *Studia Historica Slovenica*, letnik 5, št. 1–2–3, Maribor 2005, str. 215–233.
- Hernja Masten, Marija: Kungota in Ravno polje. *Časopis za zgodovino in narodopisje*, letnik 75 (n. v. 40), št. 1, Maribor 2004, str. 41–60.
- Hozjan, Andrej: Mariborsko prebivalstvo do srede 18. stoletja. *Studia Historica Slovenica*, letnik 2, št. 1, Maribor 2002, str. 11–41.
- Hozjan, Andrej: Mariborsko mesto med 16. in 18. stoletjem. *Studia Historica Slovenica*, letnik 6, št. 2–3, Maribor 2006, str. 309–325.
- Kapper, Anton: Fahrengaben. Ein abgekommener steirischer Edelmannssitz. *Zeitschrift des Historischen Vereines für Steiermark*, letnik 2, št. 2, Graz 1904, str. 16–50.
- Keller, Katrin: *Hofdamen. Amtsträgerinnen in Wiener Hofstaat des 17. Jahrhunderts*. Wien, Köln, Weimar: Böhlau Verlag, 2005.
- Kokole, Metoda: »Sequamini o socii« ali vesela glasbena družina s Kranjske in Štajerske: Prva knjiga pet- in šestglasnih madrigalov Filippa de Duca (1586). *Muzikološki zbornik*, letnik 43, št. 1, Ljubljana 2007, str. 67–90.
- Koropec, Jože: Mariborski grajski zemljiški gospodvi v 16. stoletju. *Časopis za zgodovino in narodopisje*, letnik 58 (n. v. 23), št. 2, Maribor 1987, str. 252–306.

- Krenn, Peter: *Die Oststeiermark*. Graz, Wien, Köln: Styria regional, 1997.
- Krones, Franz von: »Eggenberg, Hans Ulrich Freiherr von«. *Allgemeine Deutsche Biographie (ADB)*, Bd. 5. Leipzig 1877, str. 663–666.
- Meraviglia-Crivelli, Rudolf Johann von: *Der Böhmisches Adel*. J. Siebmacher's großes Wappenbuch. Bd. 4, Abteilung 9. Nürnberg: Bauer & Raspe, 1886.
- Matschinegg, Ingrid: *Österreicher als Universitätsbesucher in Italien (1500–1630). Regionale und soziale Herkunft – Karrieren – Prosopographie*. Doktorska disertacija. Graz 1999.
- Mlinarič, Jože: Graščina Betnava pri Mariboru. *Kronika*, letnik 24, št. 1, Ljubljana 1976, str. 11–20.
- Mlinarič, Jože: Seznam imen iz latinske kronike. *Ruška kronika* (ur. Josip Teržan). Ruše 1985, str. 133–247.
- Naschenweng, Hannes Peter: *Die Landeshauptleute der Steiermark. 1236–2002*. Graz: Styria Verlag, 2002.
- Pirchegger, Hans: *Die Untersteiermark in der Geschichte ihrer Herrschaften und Gülden, Städte und Märkte*. München: R. Oldenbourg, 1962.
- Oman, Žiga: *Evangelikičanski Maribor: mesto in njegova bližnja okolica v času reformacije in protireformacije v 16. in na začetku 17. stoletja, s poudarkom na času vrhunca in zatrtja tukajšnje evangeličanske skupnosti med letoma 1587 in 1602*. Magistrsko delo. Maribor 2010.
- Oman, Žiga: *Evangelikičanski Maribor. Mesto in njegova bližnja okolica v času reformacije*. Maribor: Pokrajinski arhiv, 2012.
- Ovsec, Damjan J.: O meščanstvu kot zgodovinskem, etnološkem in posebej – psihološkem pojmu. Interdisciplinarna interpretacija. *Etnolog* 4, Ljubljana 1994, str. 35–62.
- Pichler, J. Franz: Captain John Smith in the light of Styrian sources (prev. Laura Polanyi Striker). *The Virginia Magazine of History and Biography*, vol. 65, no. 3, Richmond 1957, str. 332–354.
- Pörtner, Regina: *The Counter-Reformation in Central Europe: Styria 1580–1630*. Oxford: Clarendon Press, 2003.
- Preinfalk, Miha: Grofje Thurn-Valsassina na Koroškem. *Kronika*, letnik 56, št. 2, Ljubljana 2008, str. 247–264.
- Preinfalk, Miha: *Auerspergi. Po sledih mogočnega tura*. Thesaurus Memoriae. Dissertationes 4. Ljubljana: Zgodovinski inštitut Milka Kosa ZRC SAZU, 2005.

- Radovanovič, Sašo: Zakupniki in lastniki mariborskega mestnega gradu od leta 1483 do 2006. *Podravina*, vol. 6, broj 11, Koprivnica 2007, str. 157–166.
- Schmutz, Carl: *Historisch Topographisches Lexicon von Steyermark*. Dritter Theil (N–Se), 1822; Vierter Theil (Si–Z), 1823. Gratz: Selbstverlag.
- Schweickhardt, Franz Xaver: *Darstellung des Erzherzogthums Oesterreich unter der Ens, durch umfassende Beschreibung aller Ruinen, Schlösser, Herrschaften, Städte, Märkte, Dörfer, Rotten etc. etc., topographisch–statistisch–genealogisch–historisch bearbeitet und nach den bestehenden vier Kreisvierteln gereiht. Achter Band: Haaberg bis Lindmühl, Viertel Ober–Wienerwald*. Wien: J. B. Wallishausser, 1837.
- *Slovar slovenskega knjižnega jezika 2 (SSKJ 2)*. Prva knjiga (A–Pa); Druga knjiga (Pe–Ž). Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU in avtorji. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2015.
- Škafar, Vinko: Knjige in knjižnica v nekdanjem kapucinskem samostanu v Mariboru (1613–1784). *Časopis za zgodovino in narodopisje*, letnik 64 (n. v. 29), št. 1, Maribor 1993, str. 62–92.
- Štuhec, Marko: *Rdeča postelja, ščurki in solze vdove Prešeren. Plemiški zapuščinski inventarji 17. stoletja kot zgodovinski vir*. Ljubljana: ŠKUC in Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, 1995.
- Thürheim, Andreas: *Die Reiter-Regimenter der k. k. österreichischen Armee. III. Band. Die Uhlanen*. Wien: F. B. Geitler, 1863.
- Valenčič, Vlado: Iz zgodovine slovenskega gozdarstva. Iz preteklosti Štangarskega gozda. *Gozdarski vestnik*, Ljubljana 1958, str. 215–222.
- Valentinitz, Helfried: Der innerösterreichische Hofkammerpräsident Hans Khisl von Kaltenbrunn (ca. 1530–1593). Ein frühkapitalistischer Unternehmer zwischen protestantischen Ständen und katholischem Landesfürsten. *Forschungen zur Geschichte des Alpen-Adria-Raumes* (ur. Herwig Ebner, Paul W. Roth in Ingeborg Wiesflecker-Friedhuber). Graz 1997, str. 403–431.
- Vilfan, Sergij: Temelji in razvoj denarnih sistemov v slovenskih deželah do 17. stoletja. *Zgodovinski časopis*, letnik 40, št. 4, Ljubljana 1986, str. 397–412.
- Wurzbach, Constantin von: Thurn-Valsassina, Johann Ambros. *Biographisches Lexikon des Kaiserthums Oesterreich (BLKO)*, Bd. 45, Wien 1882, str. 108–109.
- Zadavec, Dejan: Plemiška družina Tattenbach in njihove posesti na Štajerskem. *Podravina*, vol. 7, broj 14, Koprivnica 2008, str. 52–74.

- Zwiedineck-Südenhorst, Hans von: Das Reichsgräflich Wurmbrand'sche Haus- und Familien-Archiv in Steyersberg. *Beiträge zur Kunde steiermärkischer Geschichtsquellen*, Bd. 27, Graz 1896, str. 103–228.
- Žabota, Barbara: Rodbina Khisl – novoveška zgodba o uspehu. *Kronika*, letnik 51, št. 1, Ljubljana 2003, str. 1–26.
- Žabota, Barbara: Grb rodbine Khisl in njegove izboljšave. *Drevesa*, letnik 12, št. 1, Ljubljana 2005, str. 28–33.
- Žvanut, Maja: *Plemiške zgodbe. Kranjsko plemstvo v šestnajstem in sedemnajstem stoletju*. Ljubljana: Viharnik, 2009.
- Žvanut, Maja: *Od viteza do gospoda*. Ljubljana: Viharnik, 1994.

SPLETNO GRADIVO

- [Http://genealogy.euweb.cz/austria/brandis1.html](http://genealogy.euweb.cz/austria/brandis1.html) (o rodbini Brandis; pridobljeno 10. februarja 2015; nazadnje preverjeno 15. julija 2019).
- [Http://www.eybesfeld.at/pdf/schloss_kurz.pdf](http://www.eybesfeld.at/pdf/schloss_kurz.pdf) (o gospostvu Eybesfeld; pridobljeno 8. marca 2015; nazadnje preverjeno 15. julija 2019).
- [Http://de.wikipedia.org/wiki/Schloss_Pernegg](http://de.wikipedia.org/wiki/Schloss_Pernegg) (o rodbini Cassinedi; pridobljeno 13. marca 2015; nazadnje preverjeno 15. julija 2019).
- [Http://de.wikipedia.org/wiki/Litomyšl](http://de.wikipedia.org/wiki/Litomyšl) (o češkem mestu Litomyšl; pridobljeno 23. marca 2015; nazadnje preverjeno 15. julija 2019).
- [Http://de.wikipedia.org/wiki/Berka_von_Dubá](http://de.wikipedia.org/wiki/Berka_von_Dubá) (o rodbini Berka z Dube; pridobljeno 24. marca 2015; nazadnje preverjeno 15. julija 2019).
- [Http://montecuccoli.at/geschichte.htm](http://montecuccoli.at/geschichte.htm) (o rodbini Montecuccoli; pridobljeno 26. marca 2015; nazadnje preverjeno 15. julija 2019).
- [Http://genealogy.euweb.cz/dietrich/dietrich6.html](http://genealogy.euweb.cz/dietrich/dietrich6.html) (o rodbini Dietrichstein; pridobljeno 26. marca 2015; nazadnje preverjeno 15. julija 2019).
- [Http://genealogy.euweb.cz/trautt/trautt1.html](http://genealogy.euweb.cz/trautt/trautt1.html) (o rodbini Trauttmansdorff; pridobljeno 12. maja 2015; nazadnje preverjeno 15. julija 2019).
- [Https://de.wikipedia.org/wiki/Belagerung_von_Belgrad_\(1688\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Belagerung_von_Belgrad_(1688)) (o zavzetju Beograda v okviru t. i. velike turške vojne; pridobljeno 25. oktobra 2015; nazadnje preverjeno 15. julija 2019).
- [Https://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Batočina](https://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Batočina) (o bitki pri Batočini v okviru t. i. velike turške vojne; pridobljeno 25. oktobra 2015; nazadnje preverjeno 15. julija 2019).

- https://de.wikipedia.org/wiki/K.u.k._Böhmisches_Dragoner-Regiment_„Fürst_von_Liechtenstein“_Nr._10 (o dragonskem polku »Knez Liechtenstein«; pridobljeno 25. oktobra 2015; nazadnje preverjeno 15. julija 2019).
- [https://de.wikipedia.org/wiki/Palais_Schwarzenberg_\(Graz\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Palais_Schwarzenberg_(Graz)) (o graški palači Schwarzenberg; pridobljeno 12. novembra 2015; nazadnje preverjeno 15. julija 2019).
- <http://data.matricula-online.eu/en/bestande/> (digitalizirane matične knjige za ozemlje (mdr.) Avstrije; pridobljeno 20. novembra 2016; nazadnje preverjeno 16. julija 2019).
- https://de.wikipedia.org/wiki/Karl_von_Saurau (o štajerskem deželnem glavarju Karlu grofu Saurau; pridobljeno 18. junija 2019).
- <https://www.comune.novate-milanese.mi.it/vivi-la-citta/storia-di-novate/novate-nel-feudo-di-desio/> (o gospostvu Desio nad Milanom; pridobljeno 3. julija 2019).
- <https://kavisebel.hpage.com/berken-von-der-duba.html> (o rodbini Berka z Dube; pridobljeno 5. julija 2019).
- <https://gw.geneanet.org/fcicogna?lang=en&n=von+thannhausen&oc=0&p=sidonia+maria> (o Sidoniji Mariji, ženi Janeza Ulrika barona Eggenberga; pridobljeno 5. julija 2019).
- <https://www.univie.ac.at/Geschichte/wienerhof/wienerhof2/grafiken/familie1.htm#egg1> (rodovniki in povezave za rodbine Breuner, Dietrichstein, Eggenberg, Herberstein, Kurz, Losenstein, Meggau, Portia, Trautson in Trauttmansdorff; pridobljeno 7. julija 2019).
- <http://www.wehrbauten.at/stmk/steiermark.html?/stmk/schrattenberg/schrattenberg.html> (o dvorcu Schrattenberg; pridobljeno 8. julija 2019).
- <http://www.schloss-weyer.at/about-full.html> (o gradu Weyer; pridobljeno 8. julija 2019).
- https://austria-forum.org/af/AustriaWiki/Zwickel_%28Adelsgeschlecht%29 (o rodbini Zwickl; pridobljeno 9. julija 2019).
- <http://www.sistory.si/cdn/publikacije/36001-37000/36060/Stajerska-1900.html> (seznam krajevnih imen (občine in kraji) na Štajerskem iz leta 1900; pridobljeno 16. julija 2019).

10 IMENSKO IN KRAJEVNO KAZALO

Kazalo zajema besedilo od poglavja Rodbina Khisl na Slovenskem do poglavja Povzetek. Poleg osnovnega besedila (s podpisi k slikam) so upoštevane tudi opombe vsebinske narave. Imena so navedena v obliki iz besedila, tista iz transkripcije inventarja pa so zvečine slovenjena. Oznaka »NN« pomeni, da ime ni znano (lat. nomen nescio). Pri slikarjih in piscih knjig iz transkripcije so zajete samo splošno znane osebe. Pri posameznikih je rang naveden v primeru, da je bil ta višji od rodbine. Nekatera gesla za ženske se v kazalu podvajajo, saj sta pri omoženih upoštevana tako deklinski priimek kot tudi priimek moža. To je ustrezno označeno v oklepaju. Nekateri v transkripciji zajete kraje ni bilo možno locirati. Pri posameznih geslih navedene opombe ne pomenijo nujno, da je geslo najti zgolj v opombi (op.) na omenjeni strani.

A

Admont 68, 79
Aichelberg (Eichelberg) 60
Aldringen, Janez Marko grof (sekovski škof) 42, 45
Algersdorf (danes predel Gradca) 23 (op. 57)
Amadino, Ricciardo 23
Ancona 43
Anthberg, NN grof 67
Anton, Marko 16
Apače (pri Gornji Radgoni) 36 (op. 115)
Aschauer, Janez 51
Auersperg (rodbina) 11, 30 (op. 92), 63
Auersperg, Herbard 18
Auersperg, NN grof 85
Auersperg, Volf Engelbert grof 35, 78
Augsburg 26 (op. 77), 84

B

Badenski, Ludvik Viljem mejni grof 52
Balbi, Ludovico 21, 24 (op. 61), 74
Ballestra, Raimondo 27

Bassompierre, François de 96
Batočina 52
Bavarska, Marija 26 (op. 77)
Beckmann, Nicolaus 92
Bela gora (danes predel Prage) 36 (op. 119)
Beljak (Villach) 12 (op. 14), 14
Bellebono, NN 74
Benetke 23 (op. 58)
Beograd 52
Berka (rodbina) 36–37 (op. 119)
Berka, Alojzija Ana grofica (roj. grofica Montecuccoli) 37 (op. 119)
Berka, Ana Marija grofica (I. por. grofica Khisl; II. por. grofica Trauttmansdorff) 26 (op. 75), 36–39, 44–48, 75–76, 182, 218
Berka, Bogoslav 36 (op. 119)
Berka, Franc Anton Hovora grof 37 (op. 119)
Berka, Franc Karel grof 46 (op. 157)
Berka, Janez Ditrih grof 76
Berka, Ladislav 36 (op. 119)
Berka, Leo Burian grof 36 (op. 119)
Berka, Vencelj 36 (op. 119)

Betnava (danes predel Maribora) 36, 49 (op. 181), 50, 54 (op. 198), 55, 59, 67, 71, 113–114, 168
 Bolestawiec 36 (op. 119)
 Brandis, Adam Viljem grof 48 (op. 173), 57, 75, 219
 Brandis, Ana Marija grofica (roj. grofica Khisl) 38–40, 48, 57, 219
 Brandis, Franc Jakob grof 57, 219
 Brenner, Martin (sekovski škof) 27
 Bresternica (pri Mariboru) 142–143
 Breuner, Ana Regina baronica (roj. grofica Wagensperg) 42 (op. 140)
 Breuner, Maksimilijan baron 42 (op. 140)
 Breuner, Marija Terezija baronica (I. por. grofica Manrique(z); II. por. baronica Galler) 40 (op. 132), 42 (op. 140)
 Breuner, Sajfrid Krištof baron 38 (op. 124)
 Bruck (na Muri) 26 (op. 77), 54 (op. 199)
 Budim 52 (op. 190), 53 (op. 197)

C

Calcineli, Lucio 66
 Calderino, Cesare 93
 Cassinedi, Ana Marija Maksimilijana baronica (roj. grofica Steinbeiß) 54 (op. 199)
 Cassinedi, Janez Tomaž 54 (op. 199)
 Cassinedi, Janez Tomaž baron 54 (op. 199 in 200), 56, 60, 79, 101, 165, 215, 218
 Castiglione, Baldassare 97
 Cathani, Zoan Francesco 13 (op. 19)
 Caussin, Nicolas 95
 Codrus, Jacobo (Jakob) 73, 74
 Celje 61, 147
 Cicero 94
 Curk, Jože 11 (op. 8), 42

Č

Česká Lípa 36 (op. 119)
 Čreta 67

Črnčec, Janž 56

D

Desio 40 (op. 133)
 Dejerl, Krištof 79
 Dietrichstein (rodbina) 37 (op. 122)
 Dietrichstein, Jurij Sajfrid grof 49, 50 (op. 182 in 183)
 Dietrichstein, Maksimilijan knez 38 (op. 124)
 Dietrichstein, Marija Klara kneginja (por. grofica Trauttmansdorff) 47 (op. 164)
 Dietrichstein, Marija Margareta Jožefa kneginja (por. grofica Montecuccoli) 49, 95
 Dietrichstein, Sigmund grof 50 (op. 182)
 Divjak, Katarina 56
 Divjak, Martin 56
 Dolenik, Andrej 13 (op. 19)
 Dubá 36 (op. 119)
 Dunaj (Wien) 26 (op. 77), 31 (op. 97), 36, 40 (op. 133), 41 (op. 136), 44 (op. 151), 47 (op. 164), 48 (op. 173), 49 (op. 177), 52, 64–65, 74–75, 84, 142, 218

E

Eberlein, Jakob (sekovski škof) 27
 Eberstein (na avstrijskem Koroškem) 19 (op. 39), 20, 31 (op. 97)
 Edelsbach 60
 Egg (Egkh?), Vid Jakob 72
 Eggenberg, Ferdinand baron 25 (op. 73)
 Eggenberg, Janez Sajfrid knez 70
 Eggenberg, Janez Ulrik baron 25
 Eggenberg, Marija baronica (roj. baronica Zwickl)
 Eggenberg, Sidonija Marija baronica (roj. baronica Thannhausen) 25
 Eggenberg, Volf(gang) baron 37 (op. 123)
 Egkh, Adam 18
 Egkh, Ana Marija (roj. Khisl) 18

Eybesfeld 48 (op. 174)

F

Fahrengraben 35, 36 (op. 116 in 117), 39, 56, 60, 178–180, 194, 211
Farnese, Alessandro (vojvoda Parme) 24 (op. 63)
Feldbach (na avstrijskem Štajerskem) 34 (op. 105), 35–36, 39, 44 (op. 152), 45, 47 (op. 164)
Ferrabosco, Matthia 21
Floriani, Pietro Paolo 91
Fram 109, 169–170
Frankopan, Krsto 13 (op. 15)
Freiberg 179
Frießmueth, Jurij 73
Frauenburg 166
Fužine (danes predel Ljubljane) 13 (op. 16 in 19), 14 (op. 20), 15 (op. 23), 16, 17, 19 (op. 36), 22, 23 (op. 57 in 60), 29–30, 31 (op. 99), 35, 43 (op. 144), 54 (op. 198), 59, 65–66, 217

G

Gall, NN baron 35 (op. 112)
Galler (rodbina) 42 (op. 140)
Galler, Baltazar baron 34
Galler, Janez Friderik baron 42
Galler, Janez Kristijan baron 42 (op. 140), 73
Galler, Janez Maksimilijan grof 54, 101, 165, 215, 218
Galler, Janez Viljem baron 42
Galler, Katarina Elizabeta baronica 74
Galler, Maks(imilijan) Sigmund grof 101
Galler, Marija Terezija baronica (roj. baronica Breuner) 42 (op. 140)
Galler, Sigmund baron 62
Gegger, Kolman 73
Gera (rodbina) 179
Gleichenberg 68
Gleispach, Ana Marija (roj. Khisl) 18
Gleispach, Gašper pl. 23 (op. 59)
Gleispach, Janez 18

Glogau 89

Gloiach, Janez Sigmund baron 81
Gorica 16, 22, 29, 44, 54 (op. 198), 59, 61–62,
Gornja Radgona 36 (op. 115)
Gorzanis, Giacomo 21 (op. 48)
Gradec (Graz) 21–22, 24, 25 (op. 70), 26 (op. 77), 27, 31 (op. 99), 33 (op. 104), 34 (op. 107), 38 (op. 125), 39, 40 (op. 133), 44 (op. 148), 46, 48–49, 53 (op. 197), 54 (op. 199), 55, 60, 62–65, 67, 70, 74, 81, 101, 142–143 (Schlossberg), 147, 165, 215, 218–219
Grahornik, Matjaž 11 (op. 8)
Grasswein (rodbina) 37 (op. 122)
Gratzer, Ana (roj. pl. Purgstall; II. por. Weilhamer) 12 (op. 13)
Gratzer, Jožef 12 (op. 13)
Greinmaister, Ana Marija 41
Gritscher, Rozina Katarina 76
Gromperk 50 (op. 182 in 183), 54 (op. 198), 59, 67
Guazzo, Stefano 94
Gunzenberg 63
Gutenberg 166

H

Habsburška, Marija Ana (španska infantinja) 37 (op. 119)
Habsburški, Ernest (nadvojvoda, gubernator) 22 (op. 55)
Habsburški, Ferdinand (nadvojvoda, pozneje cesar Ferdinand I.) 13 (op. 15), 26 (op. 77), 65–66
Habsburški, Ferdinand (nadvojvoda, pozneje cesar Ferdinand II.) 12 (op. 11), 22 (op. 55), 24, 26 (op. 75 in 77), 27 (op. 80), 28–29, 31 (op. 97 in 99), 34 (op. 107), 37 (op. 119), 40 (op. 133), 54 (op. 199), 61–65, 67, 76–77, 217
Habsburški, Ferdinand III. (cesar) 37 (op. 119), 42 (op. 143), 60–61, 77
Habsburški, Ferdinand IV. (deželni knez) 44
Habsburški, Filip II. (španski kralj) 24 (op. 63)

Habsburški, Filip III. (španski kralj) 40 (op. 133)
Habsburški, Karel II. (nadvojvoda) 16 (op. 25), 17 (op. 30), 19 (op. 37), 20, 25 (op. 70 in 72), 26 (op. 77), 27 (op. 80 in 83), 29
Habsburški, Karel V. (cesar) 25, (op. 70), 97
Habsburški, Leopold I. (cesar) 60, 76, 91, 184
Habsburški, Maksimilijan (nadvojvoda, gubernator) 22 (op. 55)
Habsburški, Maksimilijan II. (cesar) 20 (op. 47), 66
Habsburški, Rudolf II. (cesar) 65
Hainfeld (na avstrijskem Štajerskem) 99, 110, 178–180, 185, 193–194
Hajdinjak, Boris 19 (op. 35)
Harrach, Ernest Albert (kardinal) 39 (op. 131), 40 (op. 133), 41 (op. 136)
Harrach, Lenart Karel grof 38 (op. 134)
Harthaber, Lovrenc 42 (op. 143)
Haydegg (Haidegg) (rodbina) 71
Haydegg (Haidegg), Sebastijan pl. 71
Heinrich-Heinrichsberg (rodbina) 37 (op. 122)
Herberstein (rodbina) 35, 42 (op. 140), 62, 71
Herberstein, Erazem Friderik grof 71, 73
Herberstein, Gundaker baron 36
Herberstein, Günter baron 67
Herberstein, Janez Maksimilijan grof 34 (op. 107)
Herberstein, Jurij Günter baron 40 (op. 142)
Herberstein, Marija Sidonija baronica (por. grofica (Orsini-)Rosenberg) 56
Herberstein, Rozina Elizabeta grofica 79
Herberstein, Vid Sigmund baron 35 (op. 112), 63
Hirschfelder, Janez Avguštin 74
Hofmann, Johann Jakob 89
Hohenegg 49 (op. 177)

Holická, Marija Eleonora grofica (por. grofica Trauttmansdorff) 48 (op. 168)
Hotinja vas 71
Hozjan, Andrej 11 (op. 8)
Hrastovec 71, 74, 147
Hren, Tomaž (ljubljski škof) 27
Hrušica (danes predel Ljubljane) 17

I

Ilow, Kristijan baron 52 (op. 189)

J

Jablane 29 (op. 90)
Johnsdorf 36 (op. 116)
Jožef Flavij 90, 91

K

Kacijaner, Jurij Sigmund grof 50
Kacijaner, NN grof 85
Kacijaner, NN grofica 64, 113
Kapfenberg 39 (op. 127), 166
Katzan, Alojz 12 (op. 13)
Katzan, Lukrecija 12 (op. 13)
Katzan, Viktorija (por. Weilhamer) 12 (op. 13)
Khäzelstorff (Käzelsdorf) 64
Khevenhüller, Jurij baron 26 (op. 77)
Khisl (rodbina) 11 (op. 7–8), 12, 27 (op. 80), 30 (op. 92), 36 (op. 117), 44 (op. 151 in 152), 85, 217
Khisl, Ana (II. por. Watz) 15–16 (op. 24)
Khisl, Ana (roj. pl. Lichtenberg) 14 (op. 20), 16–17
Khisl, Ana Marija (I. por. Egkh; II. por. Gleispach) 18
Khisl, Ana Marija baronica (por. Moscon) 18 (op. 32)
Khisl, Ana Marija grofica (roj. grofica Berka) 26 (op. 75), 36–39, 44–48, 75–76, 182, 218
Khisl, Ana Marija grofica (I. por. baronica Rattmansdorff; II. por. Brandis) 38–40, 48, 57, 219

- Khisl, Ana Šarlota Poliksena grofica (roj. grofica Montecuccoli) 49, 51, 53 (op. 197), 56, 97, 101–104, 108, 218
- Khisl, Barbara (por. Posch) 15 (op. 24)
- Khisl, Elizabeta 18
- Khisl, Emerencijana 18
- Khisl, Emerencijana (por. Valvasor) 15 (op. 24)
- Khisl, Lucija baronica (roj. pl. Stadl) 14 (op. 20), 21, 22 (op. 54), 26 (op. 76)
- Khisl, Erazem 15–16
- Khisl, Janez (pozneje baron) 14–23, 62, 65, 217
- Khisl, Janez Jakob baron (pozneje grof) 18, 23–31, 33–39, 42, 43 (op. 143), 62–65, 72, 76–77, 185, 217–218
- Khisl, Janez Jakob grof 39 (op. 130), 40, 45–56, 59, 61, 66–71, 73–75, 77–81, 101–102, 165, 168, 218–219
- Khisl, Janez Jožef grof 49, 218
- Khisl, Janez Krištof baron 18 (op. 32)
- Khisl, Jurij baron 17–18, 19 (op. 36), 21 (op. 48), 22 (op. 55), 23 (op. 60), 25
- Khisl, Jurij Jernej grof (roj. baron Zwickl) 25–26, 30–31, 33–47, 60–61, 63, 66–67, 70, 72, 76, 81, 184, 218
- Khisl, Karel baron 72
- Khisl, Katarina (por. Valentin) 15 (op. 24)
- Khisl, Katarina (roj. Kollniz) 17–18 (op. 32)
- Khisl, Katarina (roj. Stettner) 15 (op. 22)
- Khisl, Katarina 17
- Khisl, Krištof Viljem baron 18 (op. 32)
- Khisl, Ludvik baron 18
- Khisl, Marija (roj. pl. Paradeiser) 14 (op. 20), 17–18, 23
- Khisl, Marija (roj. Stettner) 15
- Khisl, Marija baronica (roj. baronica Thannhausen; l. por. baronica Zwickl) 24–26, 33–35, 38, 40–42, 64, 218
- Khisl, Marija Barbara grofica 38, 41 (op. 135), 48
- Khisl, Marija Eleonora grofica (por. grofica Orsini-Rosenberg) 36 (op. 115), 48 (op. 174), 49, 54–57, 60, 103–104, 165, 185, 218–219
- Khisl, Marija Elizabeta grofica (por. grofica Trauttmansdorff) 38, 41 (op. 135), 45 (op. 154), 48
- Khisl, Marija Katarina grofica (por. baronica Rindsmaul) 38, 40, 48
- Khisl, Marija Kristina baronica (por. Moscon) 18
- Khisl, Marija Kristina grofica 39, 41 (op. 135), 48
- Khisl, Marija Sofija grofica 39, 41 (op. 135), 48
- Khisl, Regina baronica (roj. Unterholzer) 18
- Khisl, Vid 11
- Khisl, Vid ml. 11–15, 19, 21 (op. 48), 217
- Khisl, Vid baron 17–18, 21, 24 (op. 64), 63, 72
- Khollonitsch (Kolonić) (rodbina) 179
- Khollonitsch (Kolonić), Oto Gotfrid grof 42
- K(h)rause, Mihael 73
- K(h)rauttstingel, Barbara 23 (op. 57)
- K(h)rauttstingel, Volfgang 23 (op. 57)
- Kladovo 52–53, 218
- Kočevje 28–31, 35, 37, 43, 53–54, 59–61, 63–66, 72–73, 76–77, 165
- Kokole, Metoda 11 (op. 7)
- Kollniz, Katarina (por. Khisl) 17–18
- Körmend 24
- Közer, Gašper 51
- Kranj 11 (op. 7), 22 (op. 55)
- Kvint Kurcij Ruf 92–93
- ## L
- Lamberg, Janez Jakob baron (krški škof) 27 (op. 79)
- Lamberg, Judita (por. pl. Paradeiser) 17
- Lamberg, Viljem baron 81
- Lannach 60
- Langenmantl, Franc Adam 72

Langenmantl, Marija Salome (roj. Reißing) 72
 Laško 15 (op. 24), 33
 Lažiše (pri Laškem) 33, 41 (op. 138)
 Leininger, Ana (por. pl. Stadl) 21
 Lenart 71
 Lendava 24 (op. 65)
 Lengheimb, David pl. 21
 Lengheimb, Jurij Adam grof 70
 Lengheimb, Lucija pl. (roj. pl. Stadl) 14 (op. 20), 21, 22 (op. 54), 26 (op. 76)
 Lenz, Tomaž 62
 Leslie, Jakob grof 54 (op. 199)
 Leslie, Valter grof 54 (op. 199)
 Lichtenberg, Ana pl. (por. Khisl) 14 (op. 20), 16–17
 Lichtenberg, Sigmund pl. 16
 Lichtenberg, Uršula pl. (roj. Purgstall) 16
 Lichtenberg, Volf Andrej baron 74
 Lichtenstein, Karel knez 52 (op. 189)
 Linz 56
 Litija 13
 Litoměřice 36 (op. 119)
 Litomyšl 47
 Ljubljana 11–17, 27, 44
 Ljutomer 109, 194
 Lobkovic, Viljem 38 (op. 124)
 Ločica 29 (op. 90)
 Lodron, Sebastijan pl. (krški škof) 27 (op. 79)
 Loreto 31, 43, 45–47, 49, 53, 55, 219
 Lotarinška, NN vojvodinja 89

M

Mainz 36 (op. 116)
 Mägerl, Andrej 71
 Maggi, Girolamo 90
 Mandich (Mandič), Simon 67
 Mändl, Simon 67
 Manrique(z), Jorge 40 (op. 133)
 Manrique(z), Jorge/Giorgio mejni grof 40–42
 Manrique(z), Marija grofica (roj. baronica Thannhausen) 24–26, 33–35, 38, 40–42, 64, 218

Märhold, Urban 63
 Mariazell 57 (op. 212)
 Maribor 19–20, 22–23, 27–31, 33, 35, 38, 40–46, 49–51, 53–56, 59, 61–64, 66–68, 71, 73–74, 76, 80–81, 110, 112–114, 124, 141–147, 155, 194, 206, 218–219
 Märtschinkho (rodbina) 146
 Maschwander, Janez Gabrijel baron 81
 Merherič, Lenart 17 (op. 31), 19 (op. 36)
 Michielli, Romano 24 (op. 61), 28
 Miklavž (pri Mariboru) 36, 49, 55, 175
 Milano 40 (op. 133)
 Mohač 52
 Montaigne, Michel de 23 (op. 58)
 Montecuccoli (rodbina) 49 (op. 177)
 Montecuccoli, Alojzija Ana grofica (por. grofica Berka) 37 (op. 119)
 Montecuccoli, Ana Šarlota Poliksena grofica (por. grofica Khisl) 49, 51, 53 (op. 197), 56, 97, 101–104, 108, 218
 Montecuccoli, Marija Margareta Jožefa grofica (roj. kneginja Dietrichstein) 49, 95
 Montecuccoli, Rajmund grof 49
 Moscon (rodbina) 76
 Moscon, Franc 18, 72
 Moscon, Ana Marija (roj. baronica Khisl) 18 (op. 32)
 Moscon, Janez Krstnik 18 (op. 32)
 Moscon, Katarina 72
 Moscon, Marija Kristina (roj. baronica Khisl) 18
 Mörsperg, Julij grof 38 (op. 124)
 Mueregg 166

N

Naglič, Mihael 20
 Narringer, Ana Margareta (por. pl. Rüd-Kolenburg) 36 (op. 116)
 Neuhaus, Ana Marija (por. baronica Khisl) 18
 Neuhaus, Janez Franc (pl.) 20 (op. 45)

Neuhaus, NN pl. 20
 Niš 52
 Nostredame, Michel de (Nostradamus) 97
 Nova Štifta (pri Ribnici) 27 (op. 81)

O

Orlik, Franc grof 52
 Orsini-Rosenberg, Jurij Nikolaj grof 56
 Orsini-Rosenberg, Leopold Jožef grof 219
 Orsini-Rosenberg, Marija Eleonora grofica (roj. grofica Khisl) 36 (op. 115), 48 (op. 174), 49, 54–57, 60, 103–104, 165, 185, 218–219
 Orsini-Rosenberg, Marija Sidonija grofica (roj. baronica Herberstein) 56
 Orsini-Rosenberg, Volfgang Andrej grof 56
 Osijek 52
 Ovidij 90

P

Paar (rodbina) 63
 Padova 17–18, 23 (op. 58 in 60), 45
 Pálffy, Sofija grofica (por. grofica Trauttmansdorff) 47 (op. 164), 48 (op. 172)
 Paradeiser, Judita (roj. Lamberg) 17
 Paradeiser, Jurij 17
 Paradeiser, Marija pl. (por. Khisl) 14 (op. 20), 17–18, 23
 Pariz 23 (op. 60), 84
 Partinjski vrh 56
 Per, Apolonija (por. Posch) 15 (op. 24)
 Perini, Annibal 21
 Perndorf(f) 73
 Pernegg 54 (op. 199), 60
 Perugia 25 (op. 73)
 Pfe(i)ffer, Blaž 71
 Pirker, Salomon 22 (op. 55)
 Plessis, Armand Jean du (kardinal Richelieu) 93
 Plutarh 95

Podčetrtek 29 (op. 90), 50
 Podgorica (pri Ljubljani) 17
 Podgrad 13 (op. 18)
 Polhov Gradec 23 (op. 60)
 Polibij 93
 Police 77
 Poljane 30, 35
 Polskava 71
 Pokorn, Danilo 11 (op. 7)
 Portner, Karel Sajfrid 102, 104, 166
 Posch, Apolonija (roj. Per) 15 (op. 24)
 Posch, Barbara (roj. Khisl) 15 (op. 24)
 Posch, Janez 15 (op. 24)
 Posch, Janez Krstnik 15 (op. 24)
 Posch, Jernej 15 (op. 24)
 Posch, Katarina 15 (op. 24)
 Posch, Volfgang 15 (op. 24)
 Postojna 22 (op. 55)
 Požega 52
 Praga 34 (op. 107), 39, 48 (op. 168)
 Prandegg, Magdalena Katarina grofica 80
 Prandegg, Viktor Jakob grof 78
 Praun (Braun?), Benigna 67
 Praunfalkh (rodbina) 37 (op. 122)
 Prosekh (Prosegg?) 62
 Prunner, Krištof 29 (op. 90)
 Ptuj 15 (op. 24), 19 (op. 40), 22 (op. 55), 33, 113
 Puchbaum, Karel Ferdinand pl. 48–49 (op. 174)
 Purgstall, Ana pl. (I. por. Gratzner; II. por. Weilhamer) 12 (op. 13)
 Purgstall, Uršula (por. pl. Lichtenberg) 16

R

Raab, Gašper 19 (op. 40)
 Räbl, Jernej 72
 Räbl, Katarina 72
 Racknitz, Franc baron 62
 Racknitz, Gal pl. (pozneje baron) 54 (op. 199), 63
 Racknitz, NN 62
 Racknitz, Pavel baron 113

Radgona (Radkersburg) 16, 36 (op. 115), 81, 109, 194
 Radovanovič, Sašo 11 (op. 8)
 Radvljica 12 (op. 14)
 Radvanje, Zgornje 50, 54
 Rattmansdorff, Albert baron 39 (op. 127), 48
 Rattmansdorff, Ana Marija baronica (roj. grofica Khisl) 38–40, 48, 57, 219
 Rattmansdorff, Jurij Viljem baron 48
 Rattmansdorff, NN grof 73
 Rattmansdorff, Veronika baronica (roj. baronica Saurau) 39 (op. 127), 48
 Rattmansdorff, Viljem baron 39 (op. 127)
 Ravno polje (v Kungoti pri Ptuju) 113
 Regall, NN 41
 Regensburg 25 (op. 70), 29, 66
 Reka (Rijeka) 12
 Resch, Judita pl. (por. pl. Tattenbach) 29 (op. 90)
 Riccoboni, Antonio 91
 Ribnica 27–28, 30, 33–35
 Riegersburg 179
 Rim 93
 Rindsmaul, Janez Oto baron 48
 Rindsmaul, Marija Katarina baronica (roj. grofica Khisl) 38, 40, 48
 Rindsmaul, Volf Rupert baron 42
 Rindt (rodbina) 180
 Ritoznoj 170
 Rögner, Andrej 69
 Rossigo, Francesco 21
 Ruše 39 (op. 130)
 Rüd (rodbina) 36 (op. 117)
 Rüd, Jurij Krištof pl. 36
 Rüd-Kolenburg, Ana Margareta pl. (roj. Narringer) 36 (op. 116)
 Rüd-Kolenburg, Eberhard pl. 36 (op. 116)

S

Salzburg 27, 61, 74
 Samobor 13
 Sances, Giovanni Felice 92
 Sâniob/Szent Jobb 52

Saurau, Erazem Viljem grof 39 (op. 127), 42
 Saurau, Janez Rudolf grof 70
 Saurau, Karel grof 34–35 (op. 107)
 Saurau, NN grofica (por. grofica Thurn) 80
 Saurau, Suzana Katarina grofica (roj. baronica Teuffenbach) 34–35 (op. 107)
 Saurau, Veronika baronica (por. baronica Rattmansdorff) 39 (op. 127), 48
 Schallaburg 166
 Scharffenberg, Ulrik Krištof baron 34
 Scheu (rodbina) 67
 Scheu, Janez 67
 Schikh, Matija Ferdinand 71
 Schrattenberg (pri Judenburgu) 37
 Schrott, Janez Friderik 73
 Schrottenbach (Schrattenbach), Oto Viljem grof 78
 Schuester, (Te)Rezija 85
 Schultz, Janez Valentin grof 52 (op. 189)
 Schwamberg 60
 Schwarzenberg, Jurij Ludvik grof 27 (op. 79)
 Schwarzenberg, Ludvik grof (verjetno istoveten z zgornjim) 36 (op. 115)
 Schweiger, Pavel 41
 Seneka 92
 Senekovič, Volf 41
 Senj 12
 Sichtenberg 166
 Siena 23 (op. 59)
 Sigl, Jurij 19
 Sirk(h), Suzana 70
 Slovenj Gradec 19 (op. 38)
 Slovenske Konjice 19, 22 (op. 55), 23, 29
 Smith, John 24
 Spiegelfeld 31 (op. 97)
 Sporer, Martin Adam 73, 80
 Spreizer, Martin 73
 St. Pölten 49 (op. 177), 53–54 (op. 197)

Stadl, Ana pl. (roj. Leininger) 21
 Stadl, Andrej pl. 21
 Stadl, Franc Leopold Vencelj baron
 40 (op. 134), 44–45 (op. 152)
 Stadl, Janez Rudolf baron 68, 71, 80
 Stadl, Lucija pl. (I. por. pl. Lengheimb;
 II. por. baronica Khisl) 14 (op. 20),
 21, 22 (op. 54), 26 (op. 76)
 Starhemberg, Barbara Konstancija
 grofica 41
 Steinbeiß, Ana Margareta grofica (roj.
 baronica Hirnberg) 54 (op. 199)
 Steinbeiß, Ana Marija Maksimilijana
 grofica (por. baronica Cassinedi) 54
 (op. 199)
 Steinbeiß, Janez Krištof grof 54 (op.
 199)
 Stettner, Katarina (por. Khisl) 15
 Stettner, Marko 15 (op. 22)
 Stötter, Andrej 71
 Straden 60
 Stubegg 166
 Stubenberg 166
 Stubenberg (rodbina) 61
 Stubenberg, Friderik gospod 23 (op.
 58 in 59)
 Stubenberg, Jurij gospod (štajerski
 deželni glavar) 35 (op. 109), 53 (op.
 196), 54 (op. 200), 56 (op. 203), 59
 (op. 213), 60–61, 101–102, 104, 165–
 166, 215, 218
 Stubenberg, Jurij Hartman gospod 23
 (op. 58 in 59)
 Stubenberg, Oto gospod 74
 Stubenberg, Volf gospod 39 (op. 127)
 Stubenberg, Volfgang gospod 23 (op.
 58)
 Studenec (danes predel Ljubljane) 17
 Stübich, Gotfrid baron 35, 62
 Studenice 71
 Sv. Jurij (v Slovenskih goricah) 67

Š

Šentjanž (danes Starše) 31, 33, 41–42
 Škafar, Vinko 11 (op. 8)
 Škofja Loka 26 (op. 77)
 Škofja vas 29 (op. 90)

Štatenberk 71

T

Tacit 96
 Tallenberg, Friderik 38 (op. 124)
 Tassis y Peralta, Juan de 92
 Tattenbach, Gotard pl. 29 (op. 90)
 Tattenbach, Gotfrid baron (pozneje
 grof) 29 (op. 90)
 Tattenbach, Gotfrid Viljem grof 29
 (op. 90)
 Tattenbach, Janez Erazem grof 29
 (op. 90), 50
 Tattenbach, Janez Krištof pl. (pozneje
 baron) 29 (op. 90)
 Tattenbach, Janez Krištof grof 70
 Tattenbach, Judita pl. (roj. pl. Resch)
 29 (op. 90)
 Tattenbach, Sigmund pl. 29 (op. 90)
 Tattenbach, Viljem Leopold pl. 29
 (op. 90)
 Tattenbach, Volf(gang) Friderik pl. 29
 (op. 90)
 Testa, Mihael 64
 Teuffenbach (rodbina) 37 (op. 122)
 Teuffenbach, Doroteja pl. (por.
 baronica Thannhausen) 25
 Teuffenbach, Suzana Katarina
 baronica (por. grofica Saurau) 34 (op.
 107)
 Thannhausen, Baltazar baron 25 (op.
 70)
 Thannhausen, Doroteja baronica (roj.
 pl. Teuffenbach) 25
 Thannhausen, Evfrozina baronica 25
 (op. 70)
 Thannhausen, Janez grof 42
 Thannhausen, Konrad baron 25 (op.
 70)
 Thannhausen, Marija baronica (I. por.
 baronica Zwickl; II. por. baronica
 Khisl; III. por. grofica Manrique(z))
 24–26, 33–35, 38, 40–42, 64, 218
 Thannhausen, NN grofica 80
 Thannhausen, Pavel baron 25 (op.
 70)

Thannhausen, Sidonija Marija (por. baronica Eggenberg) 25 (op. 70)
 Thun, Krištof Simon grof 38 (op. 124)
 Thurn, Maks(imilijan) grof 80
 Thurn, NN grofica (roj. grofica Saurau) 80
 Thurn-Valsassina, Anton 26 (op. 77)
 Thurn-Valsassina, Janez Ambrož grof 26 (op. 77), 63
 Turner, Jurij 74, 179
 Titel 52
 Trauttmansdorff, Ana Margareta grofica 69
 Trauttmansdorff, Ana Marija grofica (roj. grofica Berka) 26 (op. 75), 36–39, 44–48, 75–76, 182, 218
 Trauttmansdorff, Ferdinand Ernest grof 41 (op. 135), 45 (op. 154), 53–54, 56, 103–104, 165, 218–219
 Trauttmansdorff, Janez Friderik grof 47–48
 Trauttmansdorff, Janez Maksimilijan baron (pozneje grof) 38 (op. 124), 48 (op. 172)
 Trauttmansdorff, Jurij Sigmund grof 69
 Trauttmansdorff, Marija Eleonora grofica (roj. grofica Holická) 48 (op. 168)
 Trauttmansdorff, Marija Elizabeta grofica (roj. grofica Khisl) 38, 41 (op. 135), 45 (op. 154), 48
 Trauttmansdorff, Marija Klara grofica (roj. kneginja Dietrichstein) 47 (op. 164)
 Trauttmansdorff, Sigmund Friderik grof 39 (op. 127), 45
 Trauttmansdorff, Sofija grofica (roj. grofica Pálffy) 47 (op. 164), 48 (op. 172)
 Trbiž (Treviso) 12 (op. 14)
 Trbos, Sebastijan 42 (op. 143)
 Trilleg, Jurij Andrej pl. 35
 Trost, Andrej 218
 Trubar, Primož 14, 20–21 (op. 48)
 Tübingen 21 (op. 48), 23 (op. 60)
 Türk, Joahim 22 (op. 55)

U

Unterholzer, Regina (por. baronica Khisl) 18
 Ursini-Blagaj, Nikolaj 28

V

Vaccano, Franc Maksimilijan (pičenski škof) 31, 45
 Valentin, Katarina (roj. Khisl) 15 (op. 24)
 Valentin, Pietro 15 (op. 24)
 Valentinitich, Helfried 20 (op. 47), 22 (op. 54)
 Valle, Pietro della 91
 Valvasor, Emerencijana (roj. Khisl) 15 (op. 24)
 Valvasor, Janez Krstnik 15 (op. 24)
 Velika Kaniža (Nagykanizsa) 24 (op. 65)
 Vidin 52
 Viltuš 50
 Vischer, Georg Matthäus (Jurij Matej) 218
 Višnja Gora 22 (op. 55), 23 (op. 60)
 Voraú 60

W

Wagensperg, Ana Krescencija grofica 70
 Wagensperg, Ana Regina grofica (por. baronica Breuner) 42 (op. 140)
 Wagensperg, Janez Sigmund grof 34
 Wagensperg, Sigmund Franc grof 70
 Wagner, Matej 69
 Waldschach 60
 Wallenstein, Adam 36 (op. 119), 38 (op. 124)
 Wärošchiz, Nikolaj 63
 Watz, Ana (roj. Khisl) 15–16 (op. 24)
 Watz, Vincenc 15–16 (op. 24)
 Weilhamer, Ana (roj. pl. Purgstall) 12 (op. 13)
 Weilhamer, Janez 12–14, 217
 Weilhamer, Viktorija (roj. Katzan) 12 (op. 13)
 Weiß, Janez 64

Welzer, Gotard 62
 Welzer pl. Eberstein, Franc baron 31
 Welzer pl. Eberstein, Klemen 19–20
 Werdenberg, Janez Krstnik baron 38
 (op. 124)
 Weyer (pri Judenburgu) 37
 Widmanstetter, NN 52 (op. 190), 53
 (op. 197)
 Wildenstein, Janez Franc baron 42
 Windischgrätz (rodbina) 34 (op. 107)
 Windischgrätz, Pankrac baron 26
 (op. 77)
 Winkler, Amalija (I. por. Karschan; II.
 por. Zwickl) 44 (op. 152)
 Winkhlar (Winkler), Jurij 64
 Wintershoffer (rodbina) 70
 Wiser, Matija 51
 Wöber, Peter 73
 Wukhowitsch (Bukovič), Janez Krstnik
 60
 Wurmbrand, Doroteja pl. 25
 Wurmbrand, Erenrajh pl. 24 (op. 67)

Z

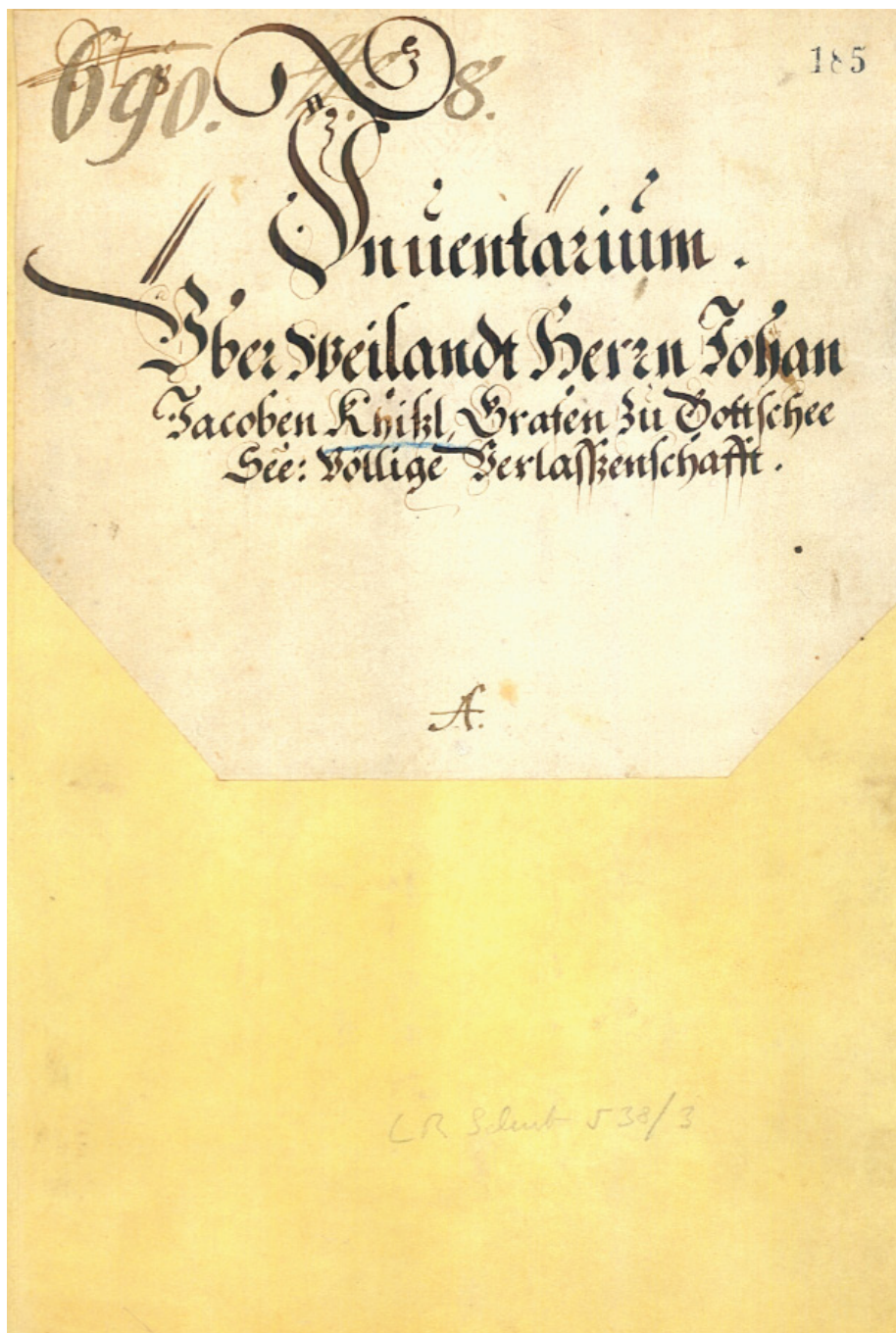
Zgornja Velka 68
 Ziegelfest, Andrej 62–63
 Zlatoličje 55, 125, 149, 219
 Zobolner, Janez 41
 Zolten-Zoltenstein (rodbina) 37 (op.
 122)
 Zwerger, Uršula 41 (op. 137)
 Zwickl (rodbina) 35 (op. 109), 37
 (op. 122), 44 (op. 152)
 Zwickl, Adam baron 25 (op. 73)
 Zwickl, Amalija (roj. Winkler) 44 (op.
 152)
 Zwickl, Jurij Jernej baron 24–26, 33–
 34, 61, 66, 184
 Zwickl, Jurij Jernej ml. baron
 (posinovljen Khisl) 25–26, 30–31,
 33–47, 60–61, 63, 66–67, 70, 72, 76,
 81, 184, 218
 Zwickl, Maksimilijan baron 25 (op.
 73), 35 (op. 109)
 Zwickl, Marija baronica (por. baronica
 Eggenberg) 25 (op. 73)

Zwickl, Marija baronica (roj. baronica
 Thannhausen) 24–26, 33–35, 38, 40–
 42, 64, 218
 Zwickl, Volf(gang) 44 (op. 152), 66

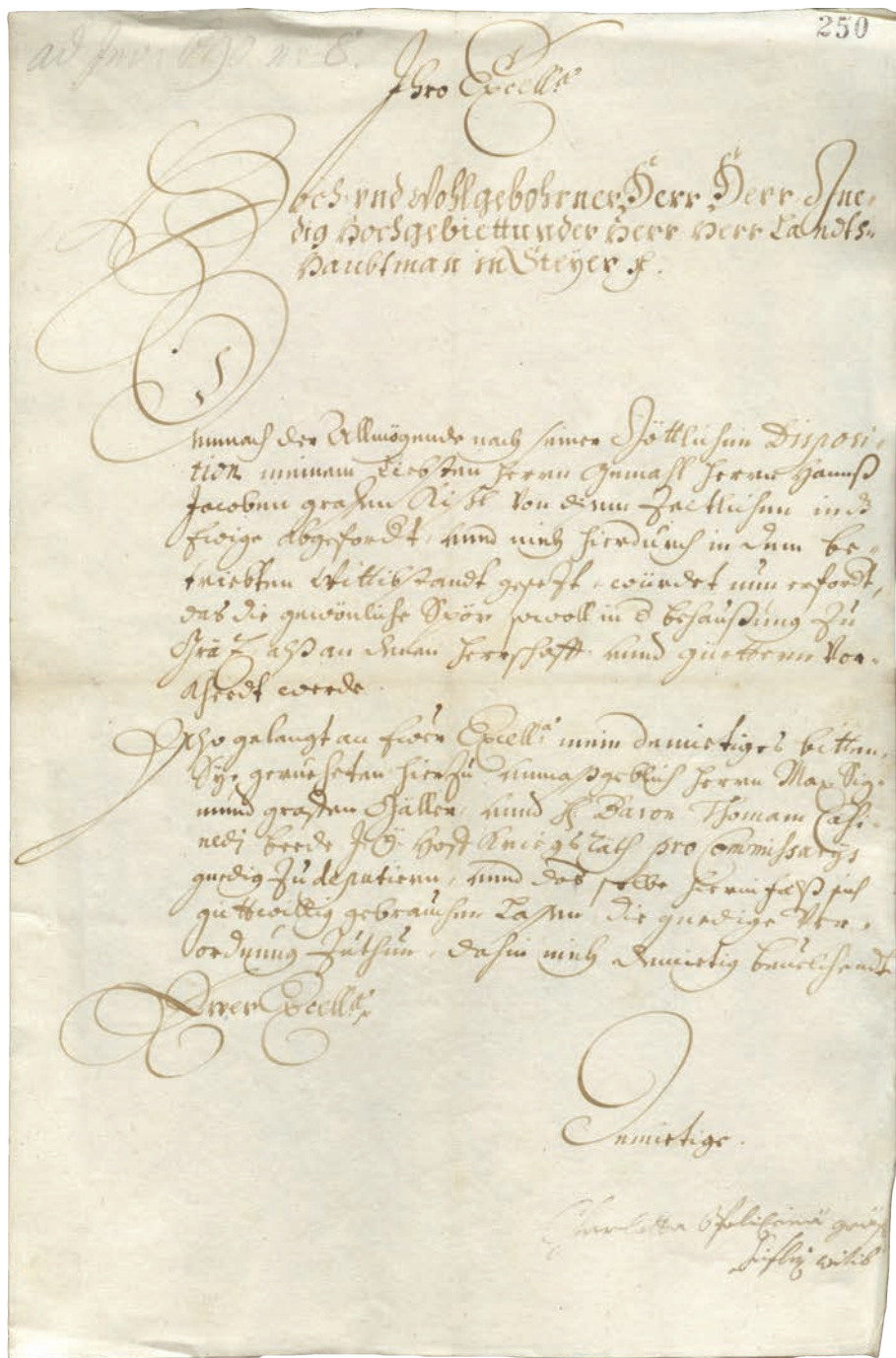
Ž

Žabota, Barbara 11 (op. 7)

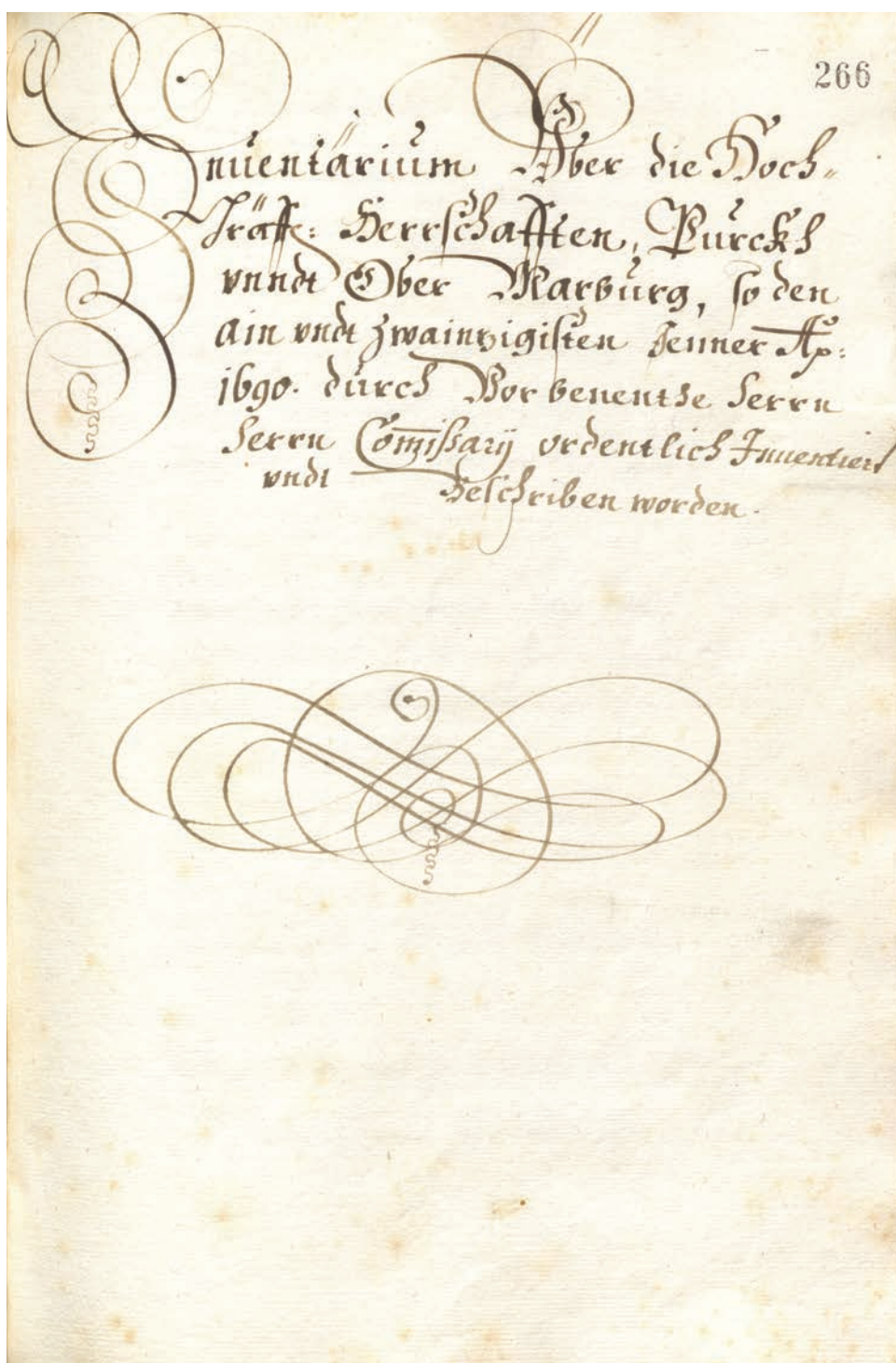
11. PRILOGA

Slika 1: Uvodna stran oz. platnica zapuščinskega inventarja po Janezu Jakobu grofu Khislu (StLA, LR 538, H. 3 [fol. 185r])

Slika 2: Pismo ovdovele Ane Šarlote Poliksene grofice Khisl štajerskemu deželnemu glavarju s 26. novembra 1689, v katerem prosi za običajno pečatenje premoženja pokojnega moža. Hkrati prosi, da bi bila za inventarna komisarja imenovana Maks(imilijan) Sigmund grof Galler in Tomaž baron Cassinedi (StLA, LR 538, H. 3 [fol. 250r])

Slika 3: Začetek popisa mariborskega gospostva oz. mestnega- in gornjega gradu na t. i. Piramidi (StLA, LR 538, H. 3 [fol. 266r])

Der gräßliche Brandmanuscript aller mobilien
und sachen in natura der Königl. Coblen-
zer Pflanzg. zu restituiren Willens ist, also
sachlich mit der notwendigsten Befürsorge, alle
Sachverständigen, mit der auf die Befürsorge der Coblen-
zer Pflanzg.; Sachlich durch Exzellenz. des
Herrn Kurfürsten der Pfalz relation gesetzlich, somit
nützlich, und auch außer die Befürsorge gesetzlich,
gesetzlich, Befürsorge sollten.

Seiner Excellenz

Jo: du 29. Martij
1690.

*J. Longmire.
Sons Mar & Joseph Walker
Jr. W. C. B. and J. H.*

Slike 6, 7 in 8: Pismo inventarnih komisarjev štajerskemu deželnemu glavarju z 29. marca 1690, v katerem je mdr. zabeleženo, da je do dediščine upravičena samo pokojnikova hčerka. Ker pokojnik ni zapustil dolgov in ker se je skrbnik zapuščine grof Trauttmansdorff zavezal, da bo dedinji vse povrnil, komisarja nista videla potrebe po ocenitvi vseh nepremičnin (StLA, LR 538, H. 3 [fol. 332r–333v])

